

UNITED STATES
SECURITIES AND EXCHANGE COMMISSION
Washington, D.C. 20549

OMB APPROVAL
OMB Number: 3235-0327
Expires: October 31, 2018
Estimated average burden hours per response: 0.10

FORM SE

FORM FOR SUBMISSION OF PAPER FORMAT EXHIBITS
BY EDGAR ELECTRONIC FILERS

SEC
Mail Processing
Section
JAN 06 2018
Washington DC
404

The State of Israel
Exact name of registrant as specified in charter

0000052749
Registrant CIK Number

Exhibit C to Form 18-K for fiscal year ended December 31, 2014
Electronic report, schedule or registration statement of which the documents are a part (give period of report)

002-94917
SEC file number, if available

S-
(Series identifier(s) and name(s), if applicable; add more lines as needed)

C-
(Class (contract) identifier(s) and name(s), if applicable; add more lines as needed)

Fiscal year ended December 31, 2014
Report period (if applicable)

_____
Name of Person Filing this exhibit (if other than the registrant)

Identify the provision of Regulation S-T (§232 of this chapter) under which this exhibit is being filed in paper (check only one):

____ Rule 201 (Temporary Hardship Exemption)

____ Rule 202 (Continuing Hardship Exemption)

X Rule 311 (Permitted Paper Exhibit)

SIGNATURES

Filings Made By the Registrant:

The Registrant has duly caused this form to be signed on its behalf by the undersigned, thereunto duly authorized, in Jerusalem, Israel, on January 6, 2016.

STATE OF ISRAEL

By: /s/ Yali Rothenberg
Yali Rothenberg
Senior Deputy Accountant General
Ministry of Finance

By: /s/ Gil Cohen
Gil Cohen
Managing Director
Government Debt Management
Ministry of Finance

Persons who respond to the collection of information contained in this form are not required to respond unless the form displays currently valid OMB control number.

EXPLANATORY NOTE

The sole purpose of this submission on Form SE is to file with the Securities and Exchange Commission Exhibit C to the State of Israel's Annual Report on Form 18-K for the year ended December 31, 2014 pursuant to Rule 306(c) of Regulation S-T under the Securities Act of 1933, as amended.

EXHIBIT INDEX

Exhibit

C. Copy of the State Budget Proposal for Fiscal Years 2015-2016 (in Hebrew).

תקציב המדינה

הצעה לשנות

הכספים

2016-2015

עיקרי התקציב

ותכנית התקציב הרב-שנתית

ירושלים - חשון התשע"ו - אוקטובר 2015

אל הקורא,

חוברת זו מרכזת בצורה תמציתית את עיקריה של הצעת התקציב לשנות הכספים 2015 ו-2016. חומר נוסף, הקשור לפעולות הממשלה במסגרת התקציב לשנים 2015 ו-2016 ניתן למצוא בחוברות המפורטות של הצעת תקציב זו וכן באתר האינטרנט של משרד האוצר.

167	טראַרבעט דראַג
168	אַינפירטירונג פון פראַקטישן דראַג
163	פראַקטישן דראַג
161	פראַקטישן דראַג
152	פראַקטישן דראַג
148	פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג

141	פראַקטישן דראַג
141	פראַקטישן דראַג
141	פראַקטישן דראַג
141	פראַקטישן דראַג
139	פראַקטישן דראַג
138	פראַקטישן דראַג
136	פראַקטישן דראַג
134	פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג

129	פראַקטישן דראַג
111	פראַקטישן דראַג
109	פראַקטישן דראַג
107	פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג

103	פראַקטישן דראַג
89	פראַקטישן דראַג
84	פראַקטישן דראַג
80	פראַקטישן דראַג
32	פראַקטישן דראַג
31	פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג

29	פראַקטישן דראַג
26	פראַקטישן דראַג
23	פראַקטישן דראַג
22	פראַקטישן דראַג
21	פראַקטישן דראַג
17	פראַקטישן דראַג
13	פראַקטישן דראַג
11	פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג
פראַקטישן דראַג

פראַקטישן דראַג

2016-9-2017	010
2016-9-2017	309
2016-9-2017	308
2016-9-2017	304
2016-9-2017	300
2016-9-2017	298
2016-9-2017	296
הצגות מיוחדות	
הצגות מיוחדות	295
2015-11-2016-9-2017	292
הצגות מיוחדות	290
הצגות מיוחדות	287
הצגות מיוחדות	285

הצגות מיוחדות

2016-9-2017	262
2016-9-2017	239
2016-9-2017	237

הצגות מיוחדות

הצגות מיוחדות	233
הצגות מיוחדות	230
הצגות מיוחדות	229

הצגות מיוחדות

הצגות מיוחדות	226
הצגות מיוחדות	222
הצגות מיוחדות	219
הצגות מיוחדות	212
הצגות מיוחדות	206

הצגות מיוחדות

הצגות מיוחדות	204
הצגות מיוחדות	201
הצגות מיוחדות	197
הצגות מיוחדות	192
הצגות מיוחדות	190
הצגות מיוחדות	184

הצגות מיוחדות

הצגות מיוחדות	175
הצגות מיוחדות	173
הצגות מיוחדות	172

הצגות מיוחדות

הצגות מיוחדות	171
הצגות מיוחדות	169

הצגות מיוחדות

למספרים נמוכים, למשל מספרים קטנים, ולמספרים גבוהים, למשל מספרים גדולים, ולמספרים ביניים, למשל מספרים בינוניים.

- **מספרים זוגיים:** מספרים זוגיים הם מספרים שניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

מספרים זוגיים הם מספרים שניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

- **מספרים אי-זוגיים:** מספרים אי-זוגיים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99.

מספרים אי-זוגיים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99.

- **מספרים ראשוניים:** מספרים ראשוניים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה במספרים קטנים יותר. לדוגמה: 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89, 97.

מספרים זוגיים – מספרים אי-זוגיים

לדוגמה:

מספרים זוגיים הם מספרים שניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

- **מספרים אי-זוגיים:** מספרים אי-זוגיים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99.

מספרים אי-זוגיים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47, 49, 51, 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67, 69, 71, 73, 75, 77, 79, 81, 83, 85, 87, 89, 91, 93, 95, 97, 99.

- **מספרים ראשוניים:** מספרים ראשוניים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה במספרים קטנים יותר. לדוגמה: 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89, 97.

מספרים ראשוניים הם מספרים שאינם ניתנים לחלוקה במספרים קטנים יותר. לדוגמה: 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89, 97.

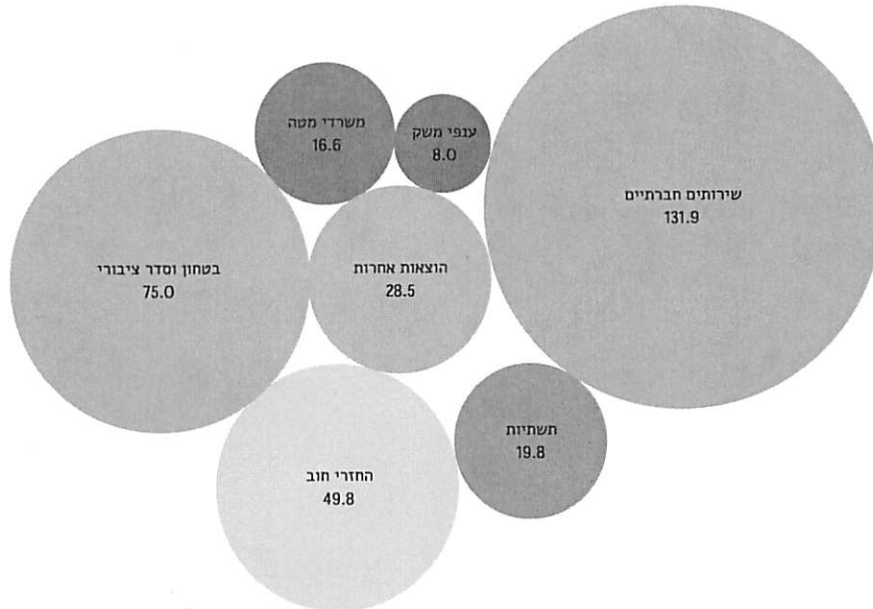
- **מספרים זוגיים:** מספרים זוגיים הם מספרים שניתנים לחלוקה ב-2. לדוגמה: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 72, 74, 76, 78, 80, 82, 84, 86, 88, 90, 92, 94, 96, 98, 100.

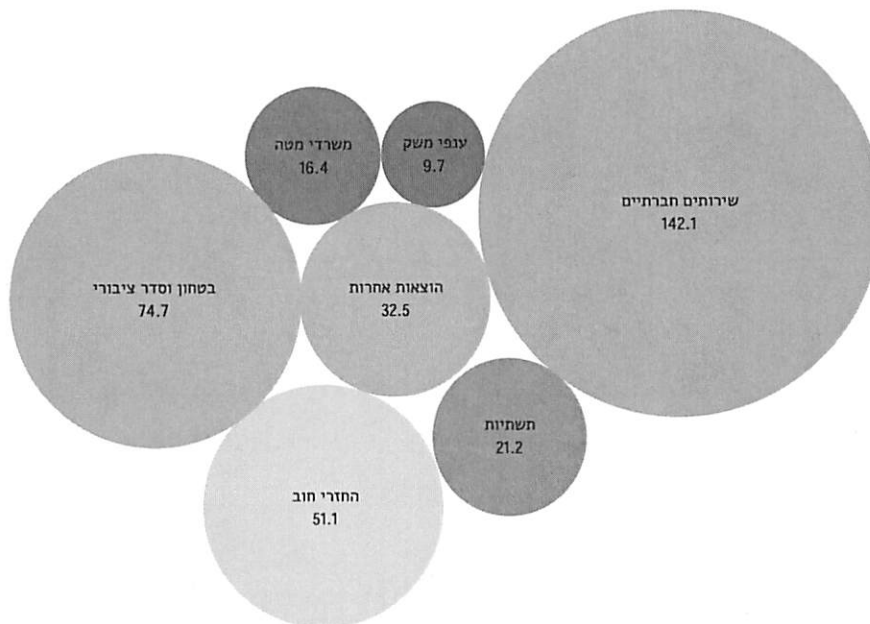
- **סך תקני כוח האדם לשנות הכספים 2015–2016:** פרק זה מציג את סך תקני כוח האדם שהממשלה רשאית להעסיק בשנת הכספים 2015 תוך חלוקה לסעיפי התקציב השונים. בשנת הכספים 2015 תוכל הממשלה להעסיק 112,352 שיאי כוח אדם (כולל עבודה בלתי צמיתה) ובשנת הכספים 2016 הממשלה תוכל להעסיק 114,848 שיאי כוח אדם (כולל עבודה בלתי צמיתה).
- **תקציב ההוצאות ברוטו לשנות הכספים 2014–2016:** פרק זה מציג השוואה רב-שנתית של הוצאות ברוטו (הוצאה נטו בתוספת הוצאה מותנת בהכנסה) תוך חלוקה לסעיפי התקציב השונים.
- **תקציב ההוצאות נטו לשנות הכספים 2014–2016:** פרק זה מציג השוואה רב-שנתית של ההוצאות נטו תוך חלוקה לסעיפי התקציב השונים.
- **תשלום חובות קרן ותשלום חובות הריבית לשנות הכספים 2014–2016:** פרקים אלו מציגים השוואה רב-שנתית של הוצאות הממשלה המשמשות לתשלום חובות קרן ולתשלום חובות הריבית.
- **תחזית התקבולים והמלוות לשנות הכספים 2014–2016:** פרק זה מציג השוואה רב-שנתית של התקבולים והמלוות.

תקציב 2015-2016

תקציב המדינה לשנת הכספים 2015
במליארדי ש"ח

תקציב המדינה לשנת הכספים 2016
במליארדי ש"ח

חלק א

מסמכי התקציב

הצעת התקציב לשנות הכספים 2015-2016

הצעת תקציב המפעלים העסקיים לשנות הכספים 2015-2016

תחזית התקבולים והמלוות לשנות הכספים 2015-2016

תחזית הטבות המס לשנות הכספים 2015-2016

הצעת התקציב לשנת הכספים 2015

באלפי ש"ח

שיא כוח האדם	הרשאה להתחייב	הוצאה מותנית בהכנסה	הוצאה	ריכוז התוספת הראשונה
75,434	134,785,946	26,781,314	383,855,344	סך-הכול כללי
=====	=====	=====	=====	=====
			329,533,344	התקציב לחישוב מגבלת ההוצאה *
			54,322,000	תשלום חובות למעט תשלום חובות לביטוח הלאומי
75,434	66,845,527	21,557,370	294,052,858	חלק א: תקציב רגיל
	67,940,419	5,223,944	89,802,486	חלק ב: תקציב הפיתוח וחשבון הון
75,434	66,845,527	21,557,370	294,052,858	חלק א: תקציב רגיל
-----	-----	-----	-----	-----
15,739	1,261,571	1,440,528	16,355,444	משרדי המטה
=====	=====	=====	=====	=====
59		800	63,479	01 נשיא המדינה ולשכתו
717	40,000	180	675,793	02 הכנסת **
926	426,256	36,314	2,133,144	04 משרד ראש הממשלה
5,140		319,133	2,387,506	05 משרד האוצר
649.5	213,315	42,900	543,897	06 משרד הפנים
5,492		872,658	3,234,232	08 משרד המשפטים
1,010		77,471	1,606,983	09 משרד החוץ
7			44,256	10 המטה לביטחון לאומי
580			372,018	11 מבקר המדינה ***
			573,971	14 בחירות ומימון מפלגות
	582,000		4,250,068	18 הרשויות המקומיות
1,159		91,072	470,097	68 רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבולות

הצעת התקציב לשנת הכספים 2015

ריכוז התוספת הראשונה	הוצאה	הוצאה מותנית בהכנסה	הרשאה להתחייב	שיא כוח האדם
הביטחון והסדר הציבורי	74,127,467	9,332,779	50,070,615	36,885.5
07 המשרד לביטחון הפנים	14,321,601	1,106,261	2,870,615	34,395
15 משרד הביטחון	56,753,929	8,080,000	47,000,000	2,195
16 הוצאות חירום אזרחיות	578,728		200,000	45.5
17 תיאום הפעולות בשטחים	101,750	146,518		250
35 הוועדה לאנרגיה אטומית	147,927			
46 חוק חיילים משוחררים	2,223,532			
השירותים החברתיים	129,663,084	8,427,515	1,478,172	16,314
19 משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל, משרד התרבות והספורט	1,359,053	74,931	209,950	134
20 משרד החינוך	48,575,572	2,302,377	802,484	2,409
21 ההשכלה הגבוהה	9,742,802			
23 משרד הרווחה	5,894,867	1,964,944	81,183	3,179.5
24 משרד הבריאות	27,119,705	4,082,110	294,555	10,095.5
25 הרשות לזכויות ניצולי השואה	3,856,891			89.5
27 המוסד לביטוח לאומי	31,226,931			
30 המשרד לקליטת העלייה	1,887,263	3,153	90,000	406.5
תשתיות	3,235,780	190,746	72,800	2,016
29 משרד הבינוי	243,706	5,000		609.5
34 משרד האנרגיה והמים	354,011	52,500	45,000	299.5
40 משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	432,232	106,838	23,000	753.5
41 הרשות הממשלתית למים וביוב	100,111	1,288	4,000	121.5
42 מענקי בינוי ושיכון	2,009,167	4,320		
43 המרכז למיפוי ישראל	96,553	20,800	800	232

עיקרי התקציב 2015-2016

שיא כוח האדם	הרשאה להתחייב	הוצאה מותנית בהכנסה	הוצאה	ריכוז התוספת הראשונה	
4,026.5	3,843,369	1,487,106	7,372,943	ענפי המשק	
=====	=====	=====	=====	=====	
521	59,300	637,068	329,523	המשרד להגנת הסביבה	26
1,334	668,591	220,745	1,620,540	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	33
1,926	532,228	47,096	3,116,651	משרד הכלכלה	36
145.5	15,000	4,064	317,927	משרד התיירות	37
	2,568,250	557,898	1,919,836	תמיכות בענפי המשק	38
100		20,235	68,466	משרד התקשורת	39
453	10,119,000	678,696	24,602,140	הוצאות אחרות	
=====	=====	=====	=====	=====	
		678,396	14,705,755	גמלאות ופיצויים	12
			2,043,932	הוצאות שונות	13
325	10,000,000		7,429,767	זרבה כללית	47
128	119,000	300	422,686	רשויות פיקוח	54
			38,696,000	החזרי חוב	
			=====	=====	
			38,696,000	תשלום ריבית ועמלות	45
	67,940,419	5,223,944	89,802,486	חלק ב: תקציב הפיתוח וחשבון הון	
	67,940,419	5,223,944	24,413,197	תקציב הפיתוח	
	-----	-----	-----	-----	
	3,096,315	190,188	231,882	משרדי המטה	
	=====	=====	=====	=====	
	3,066,000	190,188	150,589	דיור ממשלתי	51
	30,315		81,293	משפטים ובתי משפט	53

הצעת התקציב לשנת הכספים 2015

שיא כוח האדם	הרשאה להתחייב	הוצאה מותנית בהכנסה	הוצאה	ריכוז התוספת הראשונה הביטחון והסדר הציבורי	
	990,441	55,400	862,943		
	=====	=====	=====	=====	
	990,441	55,400	862,943	המשטרה ובתי הסוהר	52
	3,018,392	57,311	2,190,396	השירותים החברתיים	
	=====	=====	=====	=====	
	2,387,342		1,468,536	חינוך	60
	631,050	57,311	721,860	בריאות	67
	57,041,376	3,046,826	16,573,846	תשתיות	
	=====	=====	=====	=====	
	6,752,952	2,924,700	1,528,505	שיכון	70
	1,333,424	2,000	1,038,068	מפעלי מים	73
	48,955,000	120,126	14,007,273	פיתוח התחבורה	79
	987,667	140,500	619,455	ענפי משק	
	=====	=====	=====	=====	
	189,000	60,000	131,107	התעשייה	76
	798,667	80,500	488,348	פיתוח התיירות	78
	2,806,228	1,733,719	3,934,675	הוצאות אחרות	
	=====	=====	=====	=====	
	2,806,228	1,733,719	3,934,675	הוצאות פיתוח אחרות	83
			65,389,289	החזר חובות	
			=====	=====	
			65,389,289	תשלום חובות	84
			11,067,289	מזה: תשלום חובות לביטוח הלאומי	
					*
					**
					***

התקציב נטו (383,855,344) בניכוי תשלום חובות (65,389,289) למעט תשלום חובות לביטוח הלאומי (11,067,289).

הצעת התקציב השנתי של הכנסת מוגשת לאישור ועדת הכנסת על ידי יו"ר הכנסת, ומהווה חלק מחוק התקציב.

תקציב משרד מבקר המדינה נקבע בידי ועדת הכספים של הכנסת ומהווה חלק מחוק התקציב. פירוט של תקציב זה מתפרסם בנפרד לפי חוק יסוד: מבקר המדינה.

הצעת התקציב לשנת הכספים 2016

באלפי ש"ח

שיא כוח האדם	הרשאה להתחייב	הוצאה מותנית בהכנסה	הוצאה	ריכוז התוספת הראשונה	
76,995	96,069,553	28,005,907	424,810,079	סך-הכול כללי	
=====	=====	=====	=====	=====	
			347,689,079	התקציב לחישוב מגבלת ההוצאה *	
			77,121,000	תשלום חובות למעט תשלום חובות למוסד לביטוח לאומי	
76,995	43,890,961	21,916,504	311,615,357	חלק א: תקציב רגיל	
	52,178,592	6,089,403	113,194,722	חלק ב: תקציב הפיתוח וחשבון הון	
76,995	43,890,961	21,916,504	311,615,357	חלק א: תקציב רגיל	
-----	-----	-----	-----	-----	
16,122	2,211,441	1,490,186	16,104,936	משרדי המטה	
=====	=====	=====	=====	=====	
64		800	57,724	נשיא המדינה ולשכתו	01
717		180	692,893	הכנסת **	02
840	705,341	14,651	1,635,130	משרד ראש הממשלה	04
5,566		333,133	2,453,506	משרד האוצר	05
438	6,100	1,400	235,256	משרד הפנים	06
5,422.5		957,693	3,204,172	משרד המשפטים	08
994		77,471	1,654,776	משרד החוץ	09
7			50,249	המטה לביטחון לאומי	10
580			376,143	מבקר המדינה ***	11
			146,304	בחירות ומימון מפלגות	14
	590,000		4,404,132	הרשויות המקומיות	18
335	70,000	12,786	607,998	המשרד לשירותי דת	22
1,159	840,000	92,072	586,653	רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבולות	68
37,513.5	25,268,013	9,166,722	74,251,987	הביטחון והסדר הציבורי	
35,085	3,068,013	1,080,533	15,037,871	המשרד לביטחון הפנים	07
2,142	22,000,000	7,945,000	55,977,842	משרד הביטחון	15

הצעת התקציב לשנת הכספים 2016

ריכוז התוספת הראשונה	הוצאה	הוצאה מותנית בהכנסה	הרשאה להתחייב	שיא כוח האדם	
16	576,454		200,000	44.5	הוצאות חירום אזרחיות
17	99,744	141,189		242	תיאום הפעולות בשטחים
35	147,927				הוועדה לאנרגיה אטומית
46	2,412,149				חוק חיילים משוחררים
השירותים החברתיים					
	140,177,128	9,111,077	1,783,467	16,538	
19	1,335,214	74,931	216,922	145	משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל, משרד התרבות והספורט
20	50,594,066	2,302,377	540,807	2,374	משרד החינוך
21	10,001,917				ההשכלה הגבוהה
23	6,435,416	2,076,694	81,183	3,183.5	משרד הרווחה
24	29,174,454	4,653,325	294,555	10,339.5	משרד הבריאות
25	3,798,341			89.5	הרשות לזכויות ניצולי השואה
27	37,059,774				המוסד לביטוח לאומי
30	1,777,946	3,750	650,000	406.5	המשרד לקליטת העלייה
תשתיות					
29	275,288	5,000	89,300	1,947	משרד הבינוי
34	406,382	52,500	62,000	301	משרד האנרגיה והמים
40	422,669	106,838	23,000	735.5	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
41	113,306	1,288	3,500	118.5	הרשות הממשלתית למים וביוב
42	2,273,762	4,320			מענקי בינוי ושיכון
43	92,112	20,800	800	224	המרכז למיפוי ישראל
ענפי המשק					
	8,547,100	1,269,377	4,272,025	3,912.5	
26	358,244	479,339	280,000	509	המשרד להגנת הסביבה
33	1,825,398	220,745	697,900	1,301	משרד החקלאות ופיתוח הכפר
36	3,661,197	47,096	694,500	1,862	משרד הכלכלה
37	196,224	4,064	15,000	142.5	משרד התיירות

עיקרי התקציב 2015-2016

ריכוז התוספת הראשונה	הוצאה	הוצאה מותנית בהכנסה	הרשאה להתחייב	שיא כוח האדם	
תמיכות בענפי המשק	2,436,461	497,898	2,584,625		38
משרד התקשורת	69,576	20,235		98	39
הוצאות אחרות	29,541,687	688,396	10,266,715	963	
גמלאות ופיצויים	15,642,142	678,396			12
הוצאות שונות	3,865,369				13
זרבה כללית	9,338,972		10,000,000	591	47
רשויות פיקוח	695,204	10,000	266,715	372	54
החזרי חוב	39,409,000				
תשלום ריבית ועמלות	39,409,000				45
חלק ב: תקציב הפיתוח וחשבון הון	113,194,722	6,089,403	52,178,592		
תקציב הפיתוח	24,380,722	6,089,403	52,178,592		
משרדי המטה	252,142	190,188	1,507,315		
דיור ממשלתי	171,983	190,188	1,477,000		51
משפטים ובתי משפט	80,159		30,315		53
הביטחון והסדר הציבורי	476,555	55,400	567,190		
המשטרה ובתי הסוהר	476,555	55,400	567,190		52
השירותים החברתיים	1,937,468	464,311	2,192,880		
חינוך	1,280,126	400,000	1,561,830		60
בריאות	657,342	64,311	631,050		67

הצעת התקציב לשנת הכספים 2016

ריכוז התוספת הראשונה	הוצאה	הוצאה מותנית בהכנסה	הרשאה להתחייב	שיא כוח האדם
תשתיות	17,607,866	3,730,700	46,302,310	
70 שיכון	1,419,740	2,924,700	4,832,886	
73 מפעלי מים	1,173,652	102,000	1,308,424	
79 פיתוח התחבורה	15,014,474	704,000	40,161,000	
ענפי משק	1,112,303	160,000	866,300	
76 התעשייה	188,961	60,000	191,000	
78 פיתוח התיירות	923,342	100,000	675,300	
הוצאות אחרות	2,994,388	1,488,804	742,597	
83 הוצאות פיתוח אחרות	2,994,388	1,488,804	742,597	
החזר חובות	88,814,000			
84 תשלום חובות	88,814,000			
מזה: תשלום חובות למוסד לביטוח לאומי	11,693,000			
* התקציב נטו (424,810,079) בניכוי תשלום חובות (88,814,000) למעט תשלום חובות למוסד לביטוח לאומי (11,693,000).				
** הצעת התקציב השנתי של הכנסת מוגשת לאישור ועדת הכנסת על ידי יו"ר הכנסת, ומהווה חלק מחוק התקציב.				
*** תקציב משרד מבקר המדינה נקבע בידי ועדת הכספים של הכנסת ומהווה חלק מחוק התקציב. פירוט של תקציב זה מתפרסם בנפרד לפי חוק יסוד: מבקר המדינה.				

הצעת תקציב המפעלים העסקיים לשנת הכספים 2015

באלפי ש"ח

שיא כוח האדם	הרשאה להתחייב	הכנסה / הוצאה	ריכוז התוספת השנייה
		17,823,888	סך-הכול הכנסות
		=====	=====
		400,064	מפעלי משרד רוה"מ והאוצר* 89
		10,043,130	בתי חולים ממשלתיים 94
		41,994	נמל חדרה 95
		7,338,700	רשות מקרקעי ישראל 98
22,037	2,094,485	17,823,888	סך-הכול הוצאות
=====	=====	=====	=====
100.5		400,064	מפעלי משרד רוה"מ והאוצר* 89
21,257.5		10,043,130	בתי חולים ממשלתיים 94
5		41,994	נמל חדרה 95
674	2,094,485	7,338,700	רשות מקרקעי ישראל 98

* לשכת הפרסום הממשלתית והמדפיס הממשלתי

הצעת תקציב המפעלים העסקיים לשנת הכספים 2016
באלפי ש"ח

שיא כוח האדם	הרשאה להתחייב	הכנסה / הוצאה	ריכוז התוספת השנייה
		19,741,309	סך-הכול הכנסות
		=====	=====
		319,058	מפעלי משרד רוה"מ והאוצר* 89
		1,000,000	פיתוח לאומי 91
		9,975,357	בתי חולים ממשלתיים 94
		41,994	נמל חדרה 95
		8,404,900	רשות מקרקעי ישראל 98
22,835.5	2,160,000	19,741,309	סך-הכול הוצאות
=====	=====	=====	=====
99		319,058	מפעלי משרד רוה"מ והאוצר* 89
		1,000,000	פיתוח לאומי 91
22,071.5		9,975,357	בתי חולים ממשלתיים 94
5		41,994	נמל חדרה 95
660	2,160,000	8,404,900	רשות מקרקעי ישראל 98

* לשכת הפרסום הממשלתית והמדפיס הממשלתי

תחזית התקבולים והמלוות לשנות הכספים 2015-2016

(באלפי ש"ח)

הצעת התקציב לשנת	הצעת התקציב לשנת 2015	
312,315,730	297,566,971	סך הכנסות ומענקים נטו*
424,810,079	383,855,344	סך-הכול כללי
=====	=====	=====
311,615,430	294,052,858	חלק א: תקבולים שוטפים
113,194,649	89,802,486	חלק ב: תקבולים ממלוות וחשבון הון
311,615,430	294,052,858	חלק א: תקבולים שוטפים
278,903,932	269,253,930	מסים ותשלומי חובה
-----	-----	-----
143,800,073	135,550,071	מסי הכנסה ורכוש
-----	-----	-----
120,600,073	112,400,071	מס הכנסה 001
12,600,000	11,900,000	מע"מ על מלכ"רים ומוסדות פיננסיים 002
4,000,000	3,850,000	מס שבח 003
6,200,000	7,000,000	מס רכישה 004
		מס מכירה ומס רכוש 005
400,000	400,000	מס מעסיקים 007
135,103,859	133,703,859	מסי הוצאה
-----	-----	-----
3,000,000	2,900,000	מכס והיטל על היבוא 011
89,303,859	89,403,859	מע"מ, כולל מע"מ על ייבוא ביטחוני 012
17,700,000	17,000,000	מס קנייה 013
600,000	600,000	בלו 015
17,600,000	17,000,000	מס דלק 018
6,900,000	6,800,000	אגרות ורשיונות אחרים 025
1,150,000	1,285,000	ריבית ורווחים
-----	-----	-----
224,145	250,458	ריבית במט"ח 034
925,855	1,034,542	ריבית בשקלים 035

הצעת התקציב לשנת 2015		הצעת התקציב לשנת	
2,843,673	2,042,778		תמלוגים
-----	-----		-----
104,768	100,321	תמלוגים ממפעלים עסקיים	042
656,000	635,000	תמלוגים מאוצרות טבע	043
714,720	208,307	תמלוגים מחברות ממשלתיות	044
1,368,185	1,099,150	דיבידנדים מחברות ממשלתיות	045
1,291,493	1,224,647		תקבולים שונים
-----	-----		-----
6,492	6,392	החזר על חשבון תקציב שנים קודמות	046
628,876	596,211	הכנסות משירותים שונים	047
346,580	328,578	דמי שימוש בנכסים ממשלתיים	050
309,545	293,466	הכנסה מיועדת מעל האומדן	048
		רווחי בנק ישראל שמומשו	049
27,426,332	20,246,503		העברה מחלק ב
-----	-----		-----
113,194,649	89,802,486	חלק ב: תקבולים ממלוות וחשבון הון	
=====	=====	=====	
4,182,559	6,296,636	החזר השקעות והלוואות הממשלה	
-----	-----	-----	
3,779,846	5,759,925	גביית קרן בשקלים	051
402,713	386,711	גביית קרן במט"ח	053
	150,000	הכנסות ממכירת קרקעות מדינה	076
12,859	12,720		הפרשות לפנסיה ולפיצויים
-----	-----	-----	-----
9,583	9,614	הפרשות יחידות משקיות	071
		הפרשות מפעלים עסקיים	072
3,276	3,106	הפרשות לפנסיה-חברות	073

עיקרי התקציב 2015-2016

הצעת התקציב לשנת 2015	הצעת התקציב לשנת 2016		
378,000	2,294,311	הכנסות הון	
378,000	2,294,311	הפרטה	075
88,772,860	114,142,479	מלוות בארץ	
14,609,123	19,125,000	מלווה מהמוסד לביטוח לאומי	081
74,163,737	95,017,479	הכנסה מאמיסיות והפקדות	082
14,588,773	19,988,773	מלוות ומענקים מחו"ל	
5,800,000	5,200,000	מלווה עצמאות ופיתוח	900
-200,000	-200,000	בניכוי: הוצאות הפצה	901
8,988,773	8,988,773	מלוות ומענקים מארה"ב:	
		- ביטחון	902
		- סיוע אזרחי	904
	6,000,000	- מלוות אחרים	907
		הלוואות בנקאיות	908
-20,246,503	-27,426,332	העברה לחלק א	

* סך התקבולים השוטפים בניכוי העברה מחלק ב' ובתוספת הכנסות ממכירת קרקעות מדינה, הפרשה לפנסיה ולפיצויים, מילווה מהמוסד לביטוח הלאומי והמענק הביטחוני מארה"ב.

סיכום תוצאות -	810	860
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"א	1,600	1,730
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ב	520	560
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"א	..	..
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ג	4,520	4,900
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ד	..	..
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ה	200	200
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ו	960	1,060
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ז	3,300	3,530
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ח	4,260	4,590
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"ט	-3,960	-4,100
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"י	7,000	7,700
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"יא	10,100	10,300
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"יב	13,140	13,900
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"יג	17,600	18,690
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"יד	-	-
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טו	..	..
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	-	-
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	..	..
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	180	170
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	..	..
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	..	..
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	-	-
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	-	-
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	-	-
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	7,600	6,900
הוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"טז	7,780	7,070
סיכום תוצאות ממוינות ומאמצים לרוש"א-יג	40,260	41,310
הוצאות	49,610	50,920
אישון	2015	2016

(מ"ש"י יוני 2015)

תוצאות תוכנית המחקר 2015-2016

עיקרי התקציב 2015-2016

נושא	2015	2016
- קצבאות זקנה ושארים	720	800
- קצבאות אחרות	70	70
ד. זיכוי לעולים חדשים	40	50
ה. פטור לעולים חדשים ולתושבים חוזרים על הכנסות מחו"ל	..	..
ו. זיכוי בשל החזקת קרוב במוסד	40	50
ז. זיכוי להורה שילדו נטול יכולת	50	50
ח. זיכוי בשל תרומות	390	420
ט. הטבות לעיוורים ולנכים	380	450
י. זיכוי לתושבים באזורי פיתוח	1,390	1,480
יא. זיכוי למעבידים באילת	110	110
4. הטבות למשפחה (פרט לפטור על קצבאות ילדים)	4,010	4,070
א. זיכוי למשפחות חד-הוריות	120	120
ב. חצי נקודת זיכוי לנשים	860	880
ג. זיכוי בגין ילדים (לרבות במשפחות חד-הוריות)	2,980	3,020
ד. זיכוי בגין בן זוג לא עובד	30	30
ה. זיכוי למשלמי מזונות	20	20
5. הטבות שונות במס הכנסה	1,760	1,830
א. הכנסות מהימורים	250	270
ב. פטור להשכרת דירות מגורים	1,210	1,250
ג. עידוד בניית דירות להשכרה	60	60
ד. חיילים משוחררים	70	70
ה. סטודנטים	160	170
ו. ספורטאים זרים	10	10
6. קרנות וגופים מוטבים	-	-
א. קרן קיסריה	..	..
ב. האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים	..	..
ג. קרן וולף	..	..
ד. קרן המדע הדו-לאומית של ארה"ב וישראל	..	..
ה. המרכז הישראלי לקידום תרבות האדם (מכון וון ליר)	..	..
ו. חברת קו צינור אילת-אשקלון (קצא"א)	..	..

תחזית הטבות המס לשנות הכספים 2015-2016

נושא	2015	2016
7. טובות הנאה (Fringe Benefits)	330	350
א. רכב צמוד	330	350
ב. חניה במקום העבודה	..	..
8. הטבות במיסי נדל"ן	4,260	4,400
א. הנחות במס רכישה	-	-
ב. פטור ממס שבח לדירת מגורים	4,260	4,400
ג. מס שבח מוגבל לנכסים היסטוריים	-	-
ד. מס שבח מוגבל ל-20 או 25 אחוזים	-	-
חלק שני: מסים עקיפים	9,050	9,280
1. מכס ומס קנייה	3,970	4,150
א. סולר	3,100	3,170
ב. עולים חדשים	50	50
ג. תושבים חוזרים	10	10
ד. תיירים ישראליים	460	480
ה. אביזרי בטיחות לרכב	150	200
ו. מס מוגבל למוניות	170	200
ז. פטורים מותנים	30	40
2. מע"מ	5,080	5,130
א. פירות וירקות	3,010	3,020
ב. שירותי תיירות	920	920
ג. חוק אילת	810	810
ד. רכישות מחו"ל דרך האינטרנט	340	380
חלק שלישי: אגרות	300	330
1. שימוש בתדרים על יד מערכת הביטחון	120	130
2. רישוי רכב נכים	170	190
3. רישוי רכב ורישיון נהיגה למשרתים במילואים	10	10

תכנית התקציב הרב-שנתית לשנים 2017–2019

(במיליארדי ש"ח)

שנה	2017	2018	2019
סך הוצאות הממשלה	368.7	383.2	397.1
הביטחון והסדר הציבורי	76.2	79.3	82.0
השירותים החברתיים	156.0	163.4	171.2
תשתיות	24.3	25.7	26.8
ענפי המשק	10.1	10.0	9.8
משרדי המטה	17.0	17.7	17.8
החזרי חוב (ריבית וקרן בטל"א)	52.9	53.8	55.3
הוצאות אחרות	32.3	33.4	34.2
מגבלת ההוצאה המותרת על פי חוק	363.0	379.7	396.8
ההתאמות הנדרשות לצורך עמידה במגבלת ההוצאה	5.7	3.5	0.3
הוצאות אשראי	0.3	0.3	0.3
הוצאה לחישוב מגבלת הגירעון	362.7	379.4	396.5
סה"כ ההכנסות	322.7	338.2	354.5
ההכנסות ממסים	288.9	304.4	320.6
הכנסות אחרות	33.8	33.8	33.8
גירעון חיזוי במסגרת התכנסות למגבלת ההוצאה	40.0	41.2	42.0
גירעון מותר	31.2	29.6	27.7
צעדי ההתכנסות הנדרשים לצורך עמידה בתקרת הגירעון	8.7	11.6	14.3
סה"כ צעדי התכנסות נדרשים	14.4	15.1	14.6
גירעון מותר באחוזי תוצר	2.5%	2.25%	2.0%

חלק ב

סקירה כללית

המדיניות הכלכלית ומדיניות התקציב לשנות הכספים 2015-2016

הצעת התקציב לשנות הכספים 2015-2016

ניתוח התפתחות ההוצאה התקציבית בשנות הכספים 2006-2016

תכנית התקציב הרב-שנתית

הגירעון ומימונו לשנות הכספים 2015-2016

אנו פועלים לקדם את מטרות הוועד באמצעות פעולות רבות, וביניהן: הגנה על זכויות העובדים, ייצוג העובדים, קידום המעורבות והשקיפות, ופיקוח על אכיפת החוק. בנוסף, אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם הרגולטורים, עם התאחדויות עובדים אחרות, עם מוסדות חינוך ורשתות מקצועיות. אנחנו מודעים מאוד למתח שבין אכיפת החוק לבין יחסי ידידות עם המעבידים, ונעשה את המאמצים שלנו כדי לשמור על האיזון הזה. אנחנו מקיימים דיונים עם המעבידים ונעשה את המאמצים שלנו כדי ליצור דיאלוג פתוח וידידותי.

אנחנו מודעים מאוד לשינויים שמתרחשים בשוק העבודה, ובפרט לשינויים המהירים בשוק העבודה הישראלי. אנחנו מנסים להיות רגיסי ונעשה את המאמצים שלנו כדי להתאים את שירותינו לשינויים אלו. אנחנו מודעים גם לשינויים בתודעת העובדים, ובפרט לשינויים בתודעת העובדים המצויים בעבודתם. אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם העובדים ונעשה את המאמצים שלנו כדי להעניק להם את הסיוע והתמיכה שהם צריכים.

אנחנו מודעים גם לשינויים בתודעת המעבידים, ובפרט לשינויים בתודעת המעבידים המצויים בעבודתם. אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם המעבידים ונעשה את המאמצים שלנו כדי להעניק להם את הסיוע והתמיכה שהם צריכים. אנחנו מודעים גם לשינויים בתודעת הרגולטורים, ובפרט לשינויים בתודעת הרגולטורים המצויים בעבודתם. אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם הרגולטורים ונעשה את המאמצים שלנו כדי להעניק להם את הסיוע והתמיכה שהם צריכים.

אנחנו מודעים גם לשינויים בתודעת המוסדות החינוכיים, ובפרט לשינויים בתודעת המוסדות החינוכיים המצויים בעבודתם. אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם המוסדות החינוכיים ונעשה את המאמצים שלנו כדי להעניק להם את הסיוע והתמיכה שהם צריכים. אנחנו מודעים גם לשינויים בתודעת הרשתות המקצועיות, ובפרט לשינויים בתודעת הרשתות המקצועיות המצויים בעבודתם. אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם הרשתות המקצועיות ונעשה את המאמצים שלנו כדי להעניק להם את הסיוע והתמיכה שהם צריכים.

מטרות עבודה: מעורבות עובדים, פיקוח על אכיפת החוק

להגן על זכויות העובדים, לייצג את העובדים, לקדם מעורבות ושקיפות, ולפקח על אכיפת החוק. בנוסף, אנחנו מנסים ליצור קשרים חזקים עם הרגולטורים, עם התאחדויות עובדים אחרות, עם מוסדות חינוך ורשתות מקצועיות. אנחנו מודעים מאוד למתח שבין אכיפת החוק לבין יחסי ידידות עם המעבידים, ונעשה את המאמצים שלנו כדי לשמור על האיזון הזה.

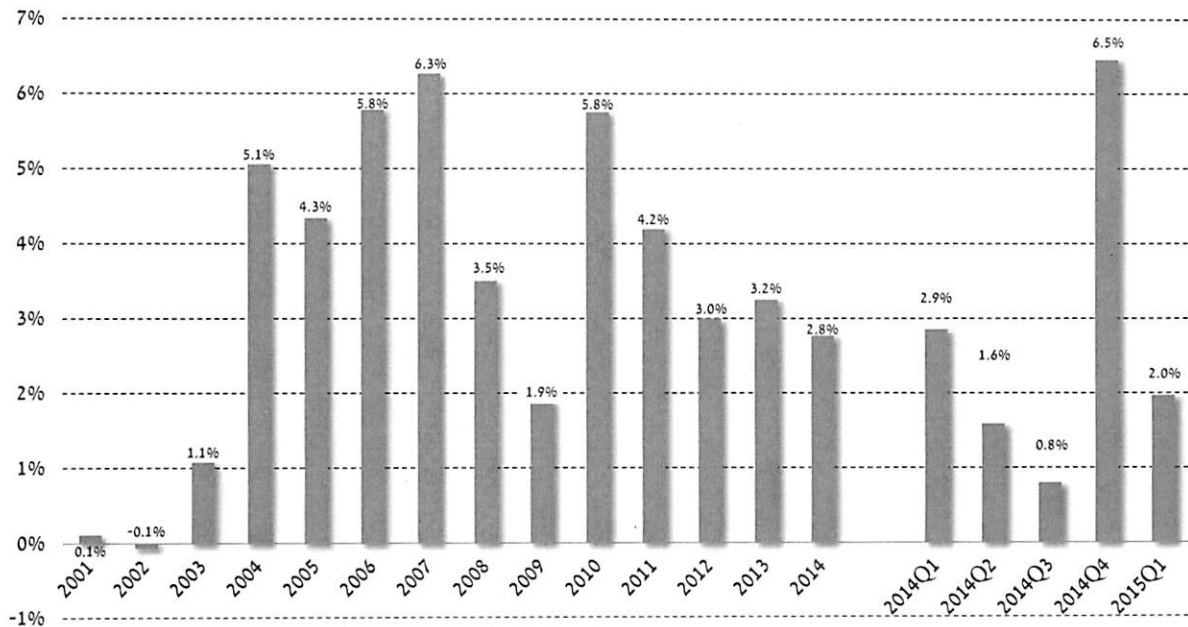
2016-9T07 מעורבות עובדים, פיקוח על אכיפת החוק

בתחילתה של חזרה לקצבי הצמיחה המהירים שידע המשק הישראלי בעשור הקודם. כך, ההאצה ברבעון הרביעי נבעה ברובה מההתאוששות ממבצע "צוק איתן" ומשינויים במבנה המס על כלי רכב (שהובילו להקדמה של רכישת מכוניות). ביצועי המשק הישראלי ברבעון הראשון של 2015 מאששים את הסברה שסביבת הצמיחה החדשה נמוכה יותר, כאשר המשק צמח בשיעור של 2.0 אחוזים (בקצב שנתי).

צמיחת התוצר
שיעור שינוי שנתי ורבעוני בקצב השנתי

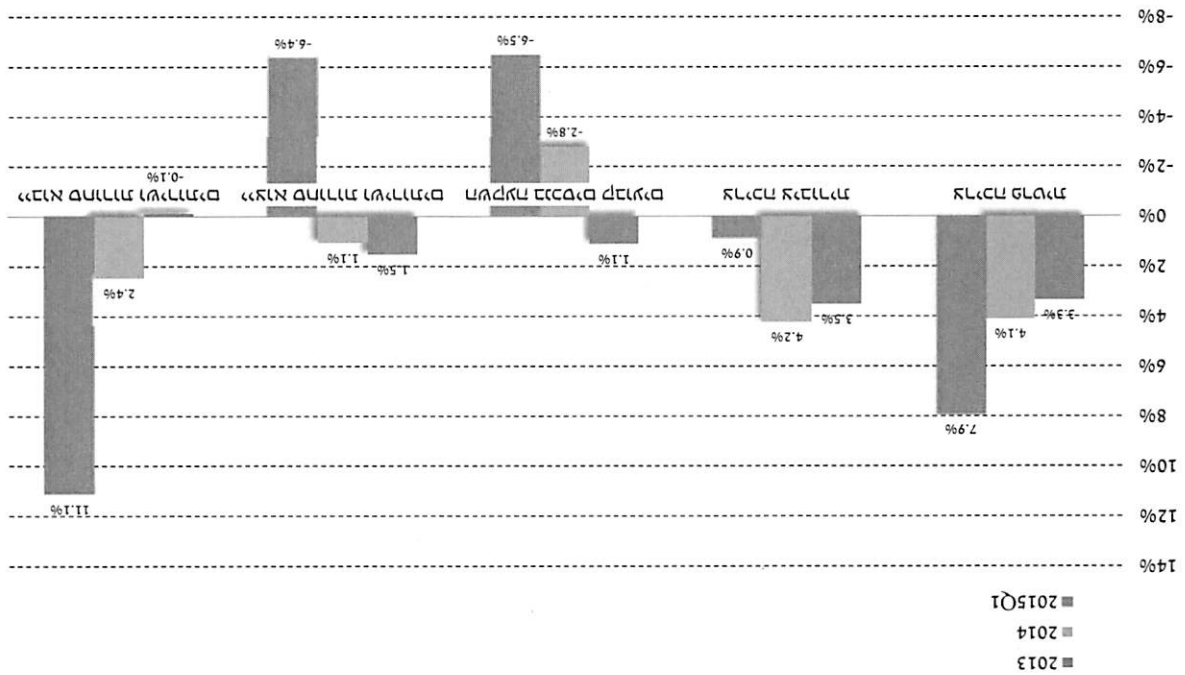
מקור: הלמ"ס

את הירידה בקצבי הצמיחה בשנים האחרונות ניתן לייחס לארבעה גורמים עיקריים: סגירת פער התוצר, שחיקת התחרותיות של המשק, ההתאוששות האטית בכלכלה העולמית ומיצוי השיפור המהיר בשוק העבודה.

הירידה בקצב הצמיחה, ההאטה בקצב האינפלציה, התיסוף הראלי המתמשך של השקל והריביות הנמוכות בעולם הביאו למדיניות מוניטרית מרחיבה של בנק ישראל, אשר באה לידי ביטוי בהורדת הריבית לרמה נמוכה בקנה מידה היסטורי וברכישות מטבע חוץ בהיקף נרחב, החל מהרבעון השני של שנת 2013. אולם, סביבת הריבית הנמוכה תרמה לעלייה משמעותית במחיריהם של נכסי השקעה שונים, התפתחות שעלולה להיות בעייתית כאשר בנק ישראל יתחיל לסגת מהמדיניות המוניטרית המרחיבה.

התפתחויות בכלכלה הראלית – האטה בקצבי הצמיחה

דאטא: אדאט

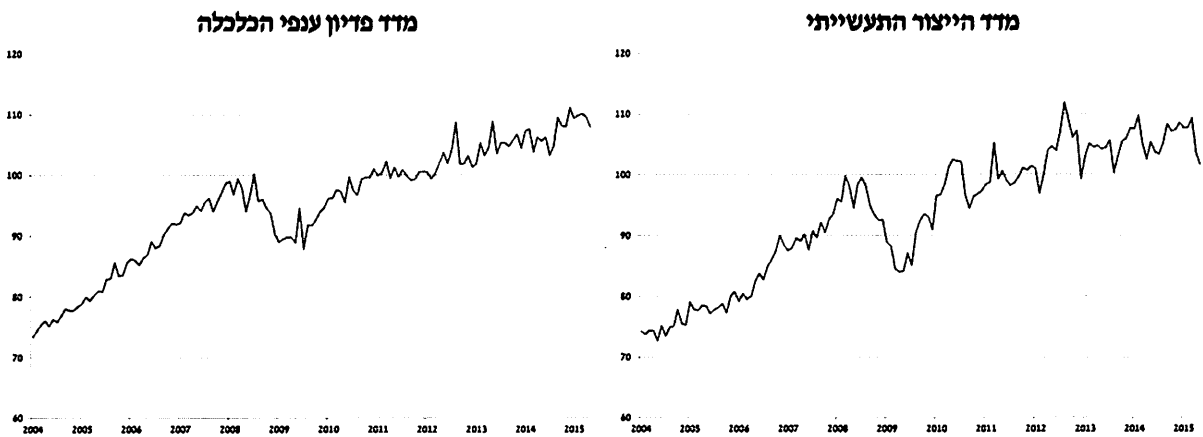
אנאליזע פון אונטער-18 יארן און 18-64 יארן

די אונטער-18 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 11.1% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 2.4% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די 18-64 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 6.4% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 1.1% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די 65 יאר און אלטער קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 6.5% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 2.8% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די אונטער-18 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 0.9% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 4.2% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די 18-64 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 7.9% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 4.1% פון אונטער-18 יארן און אלטער.

צו זעהן די אנאליזע פון אונטער-18 יארן און 18-64 יארן, זעט די אנאליזע פון אונטער-18 יארן און אלטער און 18-64 יארן און אלטער. די אונטער-18 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 11.1% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 2.4% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די 18-64 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 6.4% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 1.1% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די 65 יאר און אלטער קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 6.5% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 2.8% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די אונטער-18 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 0.9% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 4.2% פון אונטער-18 יארן און אלטער. די 18-64 יארן קאטאגאריע האט געוואקסן אין 2015 צו 7.9% פון אונטער-18 יארן און אלטער, און אין 2014 צו 4.1% פון אונטער-18 יארן און אלטער.

בחינת נתוני הפעילות הראלית מצביעה אף היא על האטה בקצבי הצמיחה. כך, מדד הייצור התעשייתי, אשר רשם צמיחה מהירה בשנים 2005-2012 (כ-6 אחוזים לשנה, למעט ירידה משמעותית בשנת 2009 על רקע משבר ה-Sub-Prime), צמח בשנים 2013 ו-2014 בשיעור של כ-0.5-1.5 אחוזים בלבד בכל שנה. ירידה זו בקצב הצמיחה של הייצור התעשייתי נבעה מירידות בייצור התעשייתי של ענפי הטכנולוגיה העילית, זאת, כאמור, לאחר צמיחה מהירה בשנים 2005-2012. התפתחות דומה נרשמה גם בממד פדיון ענפי הכלכלה, אשר צמיחתו הואטה מכ-5 אחוזים בשנים קודמות לכ-2 אחוזים בלבד בשנים 2013-2014. עם זאת, השוואת נתוני חמשת החודשים הראשונים של 2015 לנתונים המקבילים אשתקד מצביעה על האצה בצמיחה של מדדים אלו.

מדד הייצור התעשייתי וממד פדיון ענפי הכלכלה
במחירים קבועים, ממוצע 2011 = 100

מקור: הלמ"ס

הגורמים לירידה בקצב הצמיחה

■ **הגורם הראשון – סגירת פער התוצר**

הגורם הראשון הוא כאמור סגירת פער התוצר, אשר אמורה להוביל לירידה בקצבי הצמיחה בהשוואה לאלו הנרשמים בתקופה שבה קיימים עודפי ייצור, למשל כאשר המשק מתאושש מתקופת משבר. עם זאת, קצבי הצמיחה בשנים האחרונות, הנמוכים במעט בהשוואה לצמיחה במצב של שיווי משקל (כ-3 אחוזים להערכת אגף הכלכלן הראשי), מצביעים על האטה אף מעבר לזו שנגרמה בשל סגירת פער התוצר.

■ **הגורם השני – פגיעה מתמשכת בתחרותיות של המשק הישראלי**

הגורם השני להאטה בקצבי הצמיחה הוא השחיקה בתחרותיות של המשק הישראלי. שחיקה זו נובעת משני גורמים עיקריים: תיסוף ראלי ועלייה מהירה בעלות העבודה ליחידות תוצר בהשוואה בין-לאומית.

ראשית, ההתאוששות המהירה של המשק הישראלי מהמשבר האחרון והעובדה שהמשק הישראלי היה מהמשקים צמחו במהירות הגבוהה ביותר בעשור האחרון, תרמו להתחזקות השקל החל מהמחצית השנייה של 2012 ועד סוף המחצית השנייה של 2014. לתיסוף המהיר של השקל תרמה גם התחלת הפקת הגז ממאגר תמר (אשר צמצמה את יבוא חומרי האנרגיה לישראל). מתחילת המחצית השנייה של 2014 נרשם שינוי מגמה בשוק מטבע החוץ, כאשר

השקל נחלש משמעותית מול הדולר ובמידה פחותה גם מול האירו (לתקופה קצרה בלבד). כך, בחודש מארס 2015 חזר שער החליפין של השקל מול הדולר לרמת השפל שנרשמה באמצע שנת 2012, ונמחק למעשה כל התיסוף שנרשם בתקופה זו. לפיחות המהיר של השקל ביחס לדולר תרמו, בין היתר, הורדות הריבית של בנק ישראל בחודשים האחרונים לרמת שפל של כל הזמנים (ראה הרחבה בהמשך); רכישות מטבע החוץ של הבנק; סיום ההרחבה המוניטרית בארה"ב והצפי להעלאת הריבית על ידי הפדרל ריזרב לפני סוף 2015; ההאטה במשקים המתעוררים והמשברים הגאו-פוליטיים בעולם שתרמו להתחזקות הדולר. החל מחודש מארס התחדשה מגמת התיסוף של השקל מול הדולר. בדומה לכך, היחלשות השקל מול האירו נבלמה בסוף שנת 2014, ושער החליפין מול האירו מצוי כיום ברמת שיא שנרשמה לאחרונה בשנת 2002. התחזקות השקל מול האירו נובעת בעיקר מהיחלשותו של האירו בעולם על רקע ההאטה בקצב הצמיחה של מדינות האזור, סביבת האינפלציה הנמוכה של המטבע והחשש מחלשות פירעון של יוון ויציאתה מהגוש. כתוצאה מהתפתחויות אלה רשם השקל תיסוף ראלי במהלך המחצית הראשונה של 2015, ושב לרמה הממוצעת שנרשמה במחצית הראשונה של 2014 (במונחי שער חליפין ראלי אפקטיבי).

שע"ח של השקל במונחים שונים

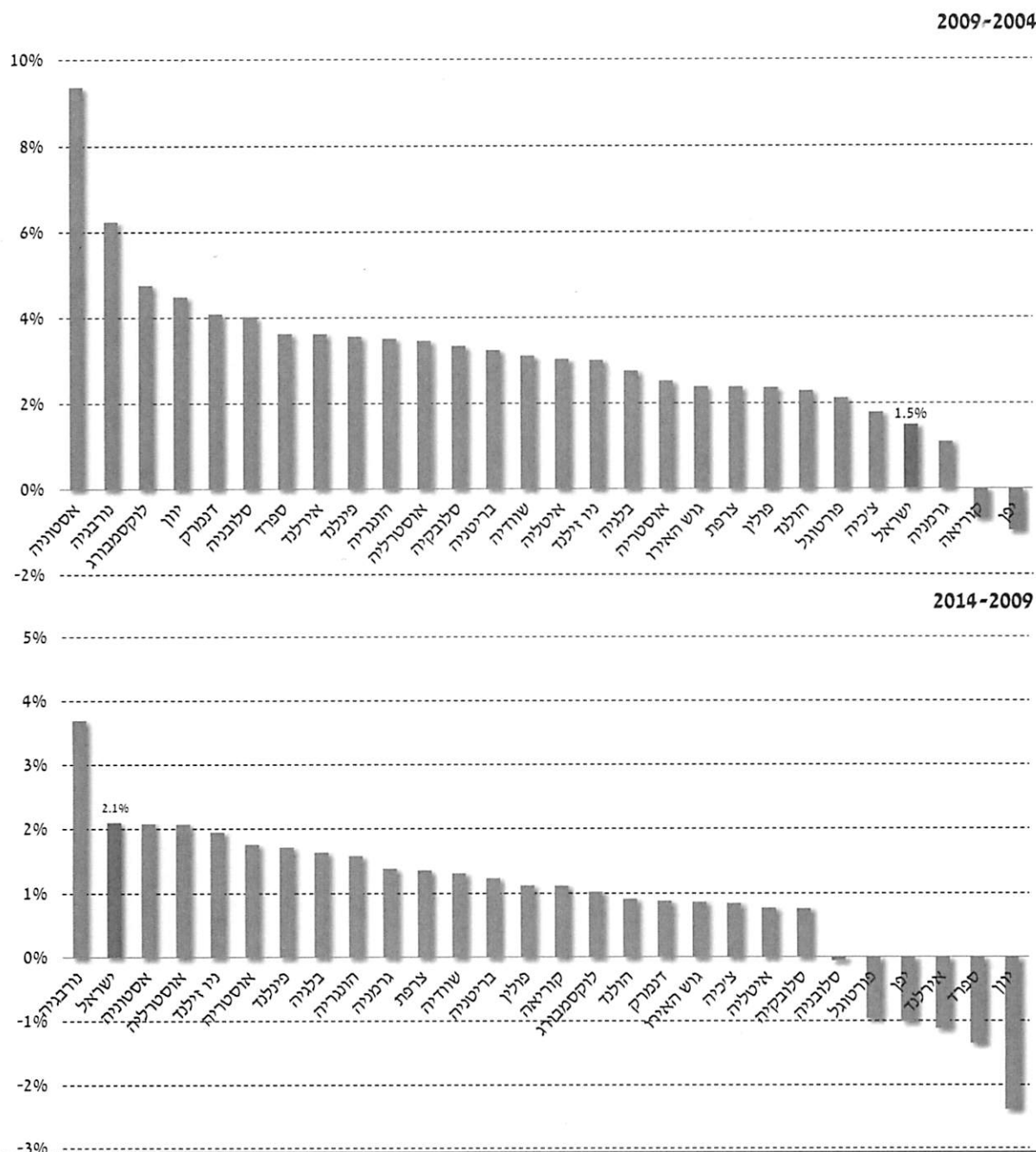
מקור: הלמ"ס, BIS

- * ירידה מייצגת תיסוף של השקל ביחס לדולר או לאירו.
- ** עלייה מייצגת תיסוף ראלי של השקל ביחס לסל המטבעות.

כאמור, בנוסף להשפעה השלילית של התחזקות השקל על רמת התחרותיות של המשק הישראלי, השחיקה בתחרותיות נבעה בחלקה גם מגידול מהיר יחסית (בהשוואה בין-לאומית) של עלות העבודה ליחידת תוצר. בשנים שקדמו למשבר העולמי, עלויות העבודה בישראל עלו בקצב אטי יחסית. כך למשל, בתקופה שבין 2004–2009 שיעור הגידול הממוצע של עלות יחידת עבודה בישראל היה נמוך מזה של מרבית מדינות ה-OECD (רק ביפן, בקוריאה ובגרמניה נרשמו שיעורי גידול נמוכים יותר בתקופה זו). מנגד, בתקופה שאחרי המשבר העולמי, נרשמה עלייה בקצב הגידול של עלות העבודה ליחידת תוצר בישראל, ובממוצע בין השנים 2009–2014 נרשם בישראל קצב מהיר בהשוואה למרבית מדינות ה-OECD. הגידול המהיר יחסית בעלות העבודה ליחידת תוצר בישראל נבע, ככל הנראה, מכך שישראל נפגעה פחות מהמשבר הגלובלי האחרון בהשוואה למרבית המדינות המפותחות, ולכן השכר בה נשחק פחות.

עלות העבודה ליחידות תוצר

שיעור הגידול בשנים 2004-2009 ו-2009-2014

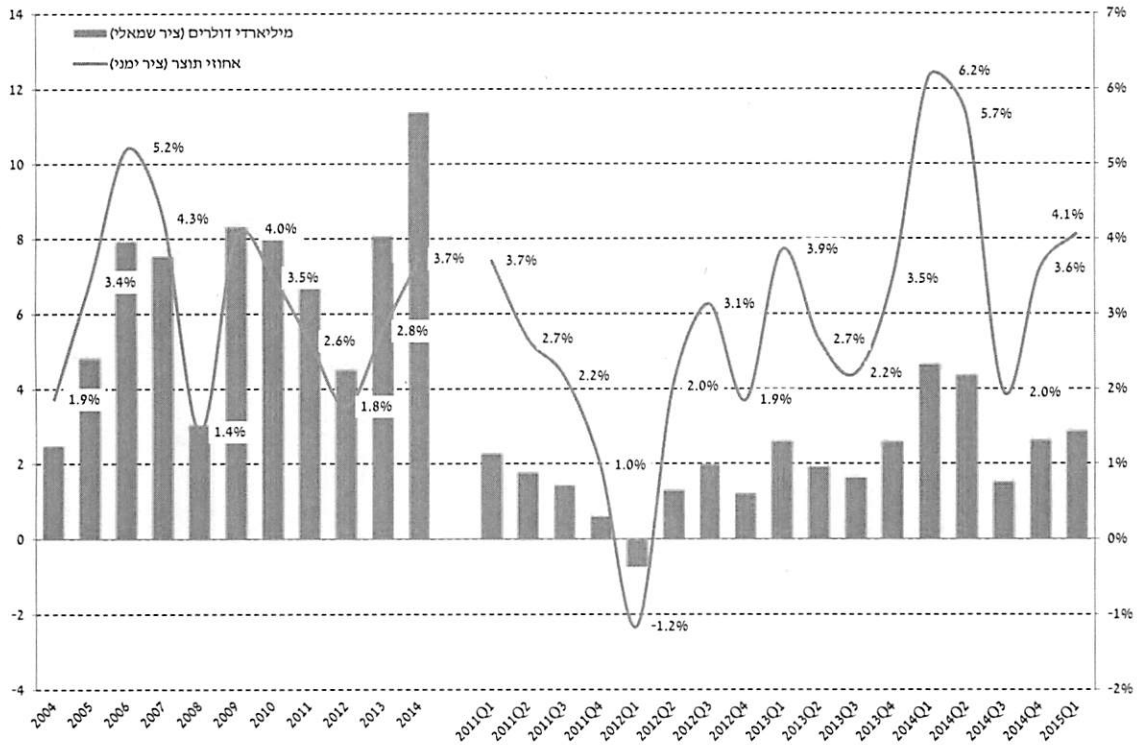
מקור: OECD
 השחיקה ברמת התחרותיות של ישראל מייקרת את המוצרים ואת השירותים הישראליים בהשוואה בין-לאומית, ולכן מקשה על היצואנים ועל היצרנים המקומיים ותומכת בהגדלת הייבוא.

■ מאזן התשלומים

אחד הגורמים לתיסוף הראלי של השקל הוא העודף המתמשך במאזן התשלומים. להלן יוצגו ההתפתחויות שחלו במאזן התשלומים, ובהמשך נתמקד בהתפתחויות בייצוא ובייבוא הסחורות והשירותים.

החל משנת 2009 עד הרבעון הראשון של שנת 2012 נרשמה מגמת ירידה מתמשכת בעודף בחשבון השוטף, מגמה אשר נבעה, בין היתר, מהפסקת הזרמת הגז הטבעי ממצרים לישראל ומהעלייה במחירי חומרי האנרגיה בעולם, שתרמו לגידול בייבוא חומרי אנרגיה (בדולרים שוטפים). מגמה זו הגיעה לשיאה ברבעון הראשון של 2012, בו נרשם, בפעם היחידה בעשור האחרון, גירעון בחשבון השוטף. עם זאת, מאז הרבעון השני של 2012 נרשמת מגמת גידול בעודף בחשבון השוטף. מגמה זו נובעת, בין היתר, מהמשך מגמת הגידול בייצוא השירותים ובירידה בגירעון בחשבון הסחורות עקב התחלת הפקת הגז הטבעי במאגר תמר וכן מהירידה במחירי חומרי האנרגיה בעולם (החל מהמחצית השנייה של 2014).

העודף בחשבון השוטף
באחוזי תוצר ובמיליארדי דולרים

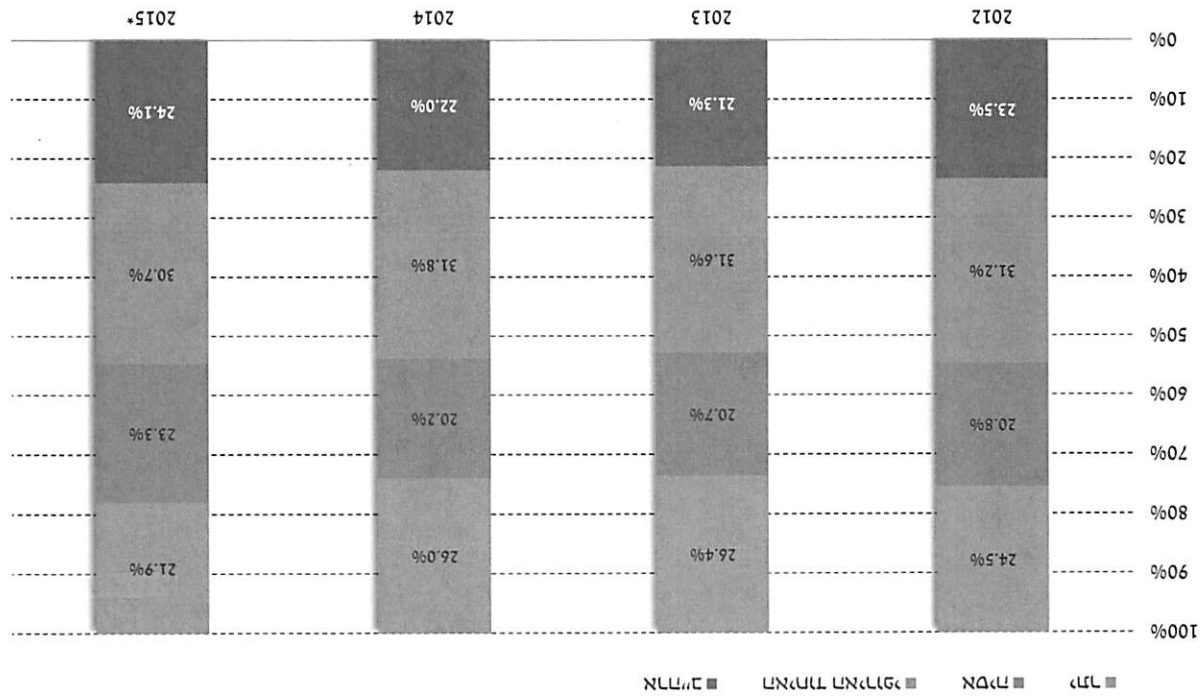
מקור: למ"ס, עיבודי אגף הכלכלן הראשי

■ הייצוא

2015 שנת הכנסות ממוזגות
 ממוזגות מכלל המפעלים: נתונים

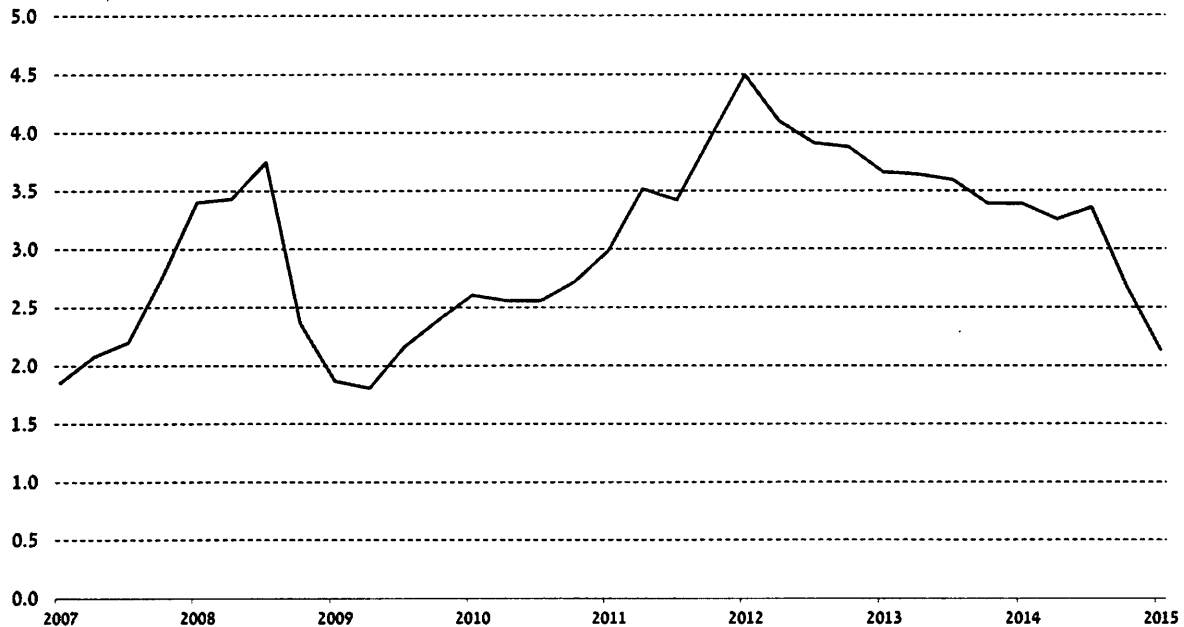
ממוזגות מכלל המפעלים
מכלל המפעלים ממוזגות מכלל המפעלים

נתונים ממוזגים מכלל המפעלים, כולל המפעלים הממוזגים וכל המפעלים הנפרדים. נתונים ממוזגים מכלל המפעלים, כולל המפעלים הממוזגים וכל המפעלים הנפרדים. נתונים ממוזגים מכלל המפעלים, כולל המפעלים הממוזגים וכל המפעלים הנפרדים.

■ הייבוא

ייבוא הסחורות והשירותים גדל בשנת 2014 ב-1.9 אחוזים לאחר ירידה של 0.5 אחוז בשנת 2013. בייבוא הסחורות ובייבוא השירותים נרשמו בשנת 2014 עליות של 0.2 ושל 8.0 אחוז בהתאמה. ייבוא הסחורות, ללא אניות, מטוסים ויהלומים, גדל בשנת 2014 בשיעור מתון של 0.5 אחוז, לאחר התכווצות של כ-3 אחוזים בשנת 2013. גידול זה נבע מעליות בייבוא מוצרי ההשקעה, מוצרי הצריכה וחומרי הגלם (ללא חומרי אנרגיה), אשר קוזזו בירידה חדה בייבוא חומרי אנרגיה. בשבעת החודשים הראשונים של 2015 הצטמצם הייבוא בכ-14 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר בשל ירידה בייבוא חומרי אנרגיה. גם ביתר רכיבי הייבוא המרכזיים (מוצרי צריכה, ומוצרי השקעה וחומרי גלם) נרשמה התכווצות בשבעת החודשים הראשונים של 2015 ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

ייבוא חומרי אנרגיה
מילארדי דולרים שוטפים

מקור: למ"ס

■ הגורם השלישי להאטה – ההתאוששות האטית של הכלכלה העולמית

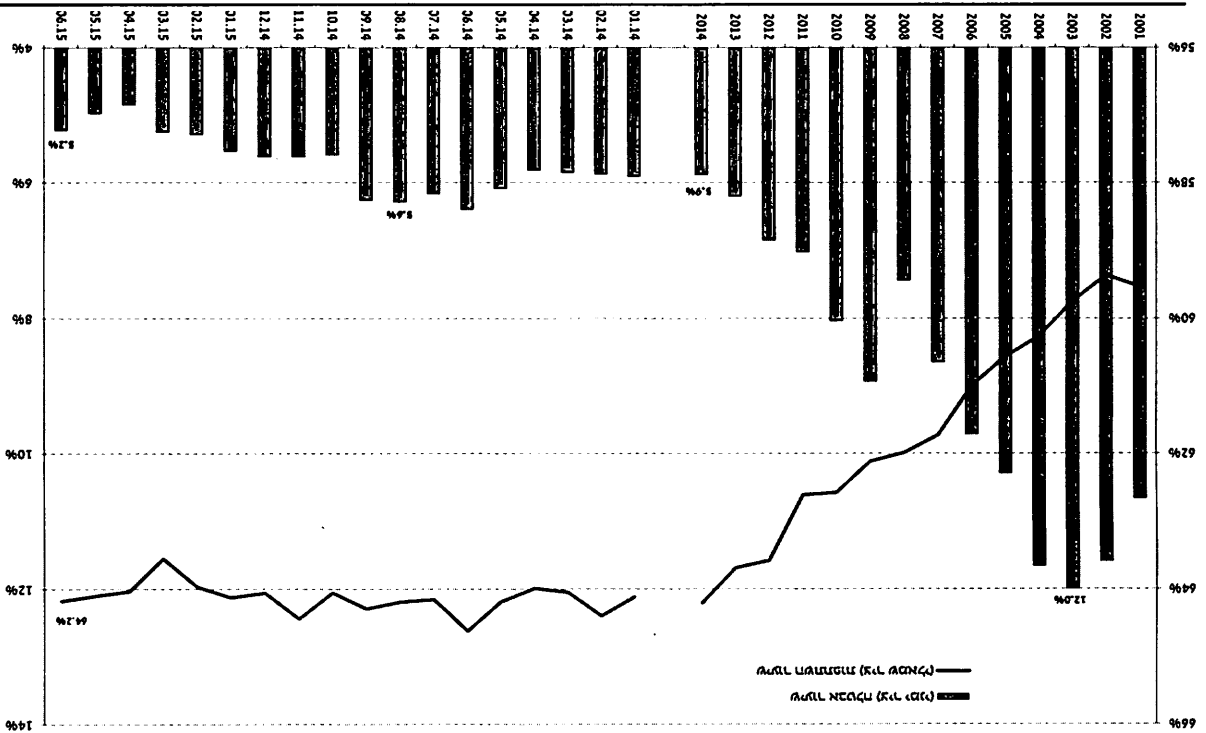
סיבה נוספת להאטה היא ההתאוששות האטית מהמשבר הכלכלי העולמי המקשה על הייצוא הישראלי, בשל הקיטון בביקושים העולמיים.

ארה"ב החלה רק בשנתיים האחרונות להראות סימני התאוששות משמעותיים (על אף החורפים הקשים שפקדו את המדינה בשנים 2014-2015) וקצב הצמיחה במחצית הראשונה של 2015 היה גבוה מההערכות המוקדמות, אך אטי בהשוואה לתקופה שלפני המשבר. גוש האירו מתקשה להתאושש מהמיתון הנוסף שפקד את היבשת בשל משבר החובות של מדינות הפריפריה בגוש, ורק לאחרונה נרשמה רגיעה בשווקים על רקע התבהרות עתידה של יוון בגוש. בסין נרשמה האטה מסוימת – בתודשים

• **השקעה ישירה זרה (פיתוח) במשק הישראלי (במיליארדי דולר)**

מקור: בנק ישראל

השקעה ישירה זרה במשק הישראלי

השקעה ישירה זרה (פיתוח) במשק הישראלי היא מרכיב חשוב במשק הישראלי. היא מסייעת בהגדלת הייצור, בהעסקת כוח אדם, ובמגוון המוצרים והשירותים המיוצרים. בשנים האחרונות, חלה עלייה משמעותית בהשקעה ישירה זרה במשק הישראלי, ובמיוחד בהשקעה ישירה זרה במגזר הפרטי. הסיבות העיקריות לעלייה זו הן: עליית המודעות להזדמנויות השקעה בישראל, עליית היציבות הפוליטית והכלכלית, והגדלת ההשקעה במגזר הפרטי.

■ **השקעה ישירה זרה במשק הישראלי – מאפיינים**

השקעה ישירה זרה במשק הישראלי היא מרכיב חשוב במשק הישראלי. היא מסייעת בהגדלת הייצור, בהעסקת כוח אדם, ובמגוון המוצרים והשירותים המיוצרים. בשנים האחרונות, חלה עלייה משמעותית בהשקעה ישירה זרה במשק הישראלי, ובמיוחד בהשקעה ישירה זרה במגזר הפרטי. הסיבות העיקריות לעלייה זו הן: עליית המודעות להזדמנויות השקעה בישראל, עליית היציבות הפוליטית והכלכלית, והגדלת ההשקעה במגזר הפרטי.

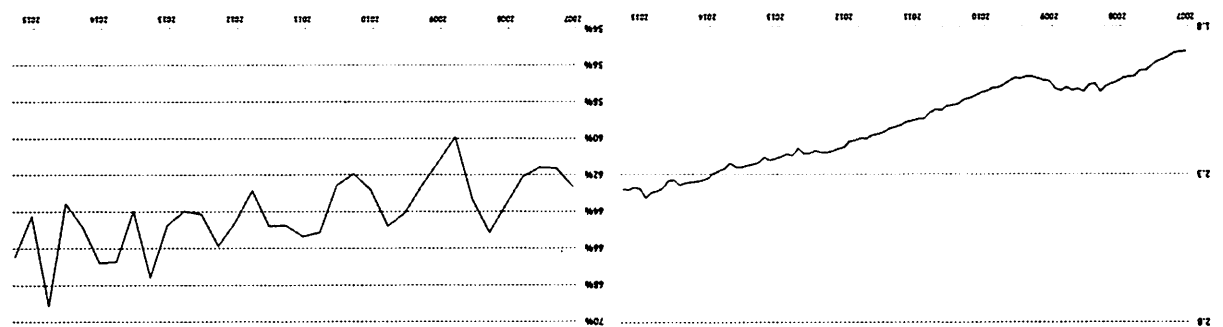
אשר הודיעה על עליית מחירי המניות שלה, והיא צפויה להגדיל את מחירי המניות שלה. החברה צפויה להגדיל את מחירי המניות שלה, והיא צפויה להגדיל את מחירי המניות שלה. החברה צפויה להגדיל את מחירי המניות שלה, והיא צפויה להגדיל את מחירי המניות שלה.

מחירי המניות והחברה

מחירי המניות:

מחירי המניות של החברה נמצאים במגמת עלייה מתמשכת מאז 2007, עם קצב עלייה שנמוך יחסית. המחיר נמדד במיליארדי דולר, והוא מראה מגמת עלייה מתמשכת מאז 2007, עם קצב עלייה שנמוך יחסית.

מקור: דו"ח השנתי 2018, עמ' 27.

מחירי המניות של החברה נמצאים במגמת עלייה מתמשכת מאז 2007, עם קצב עלייה שנמוך יחסית.

מחירי המניות של החברה נמצאים במגמת עלייה מתמשכת מאז 2007, עם קצב עלייה שנמוך יחסית.

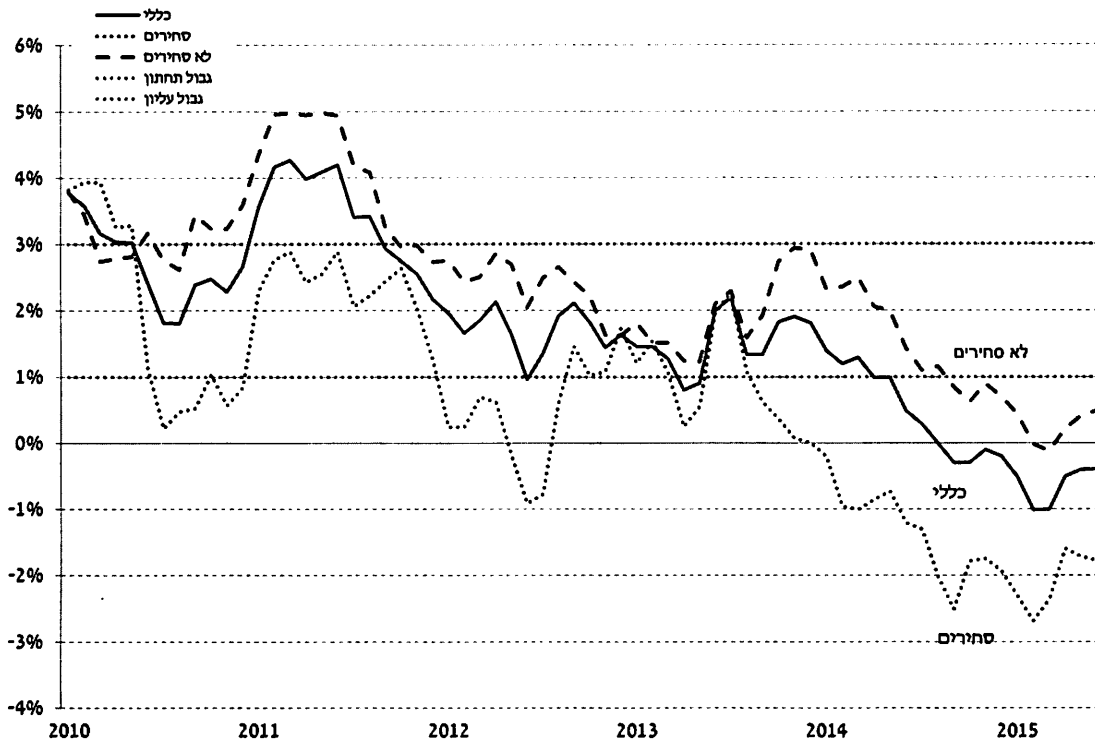
מחירי המניות והחברה

מחירי המניות:

מחירי המניות של החברה נמצאים במגמת עלייה מתמשכת מאז 2007, עם קצב עלייה שנמוך יחסית. המחיר נמדד במיליארדי דולר, והוא מראה מגמת עלייה מתמשכת מאז 2007, עם קצב עלייה שנמוך יחסית.

מתחילת השנה. גם בקצב האינפלציה של המוצרים הלא סחירים נרשמה ירידה, וניתן לייחס אותה למדיניות הממשלתית המיועדת להורדת יוקר המחיה ולהורדה של מחירי המים והחשמל (בתחילת 2015) ושל מוצרים ושירותים נוספים.

קצב האינפלציה לפי קבוצות מוצרים שיעור שינוי על פני 12 חודשים

מקור: למ"ס, בנק ישראל.

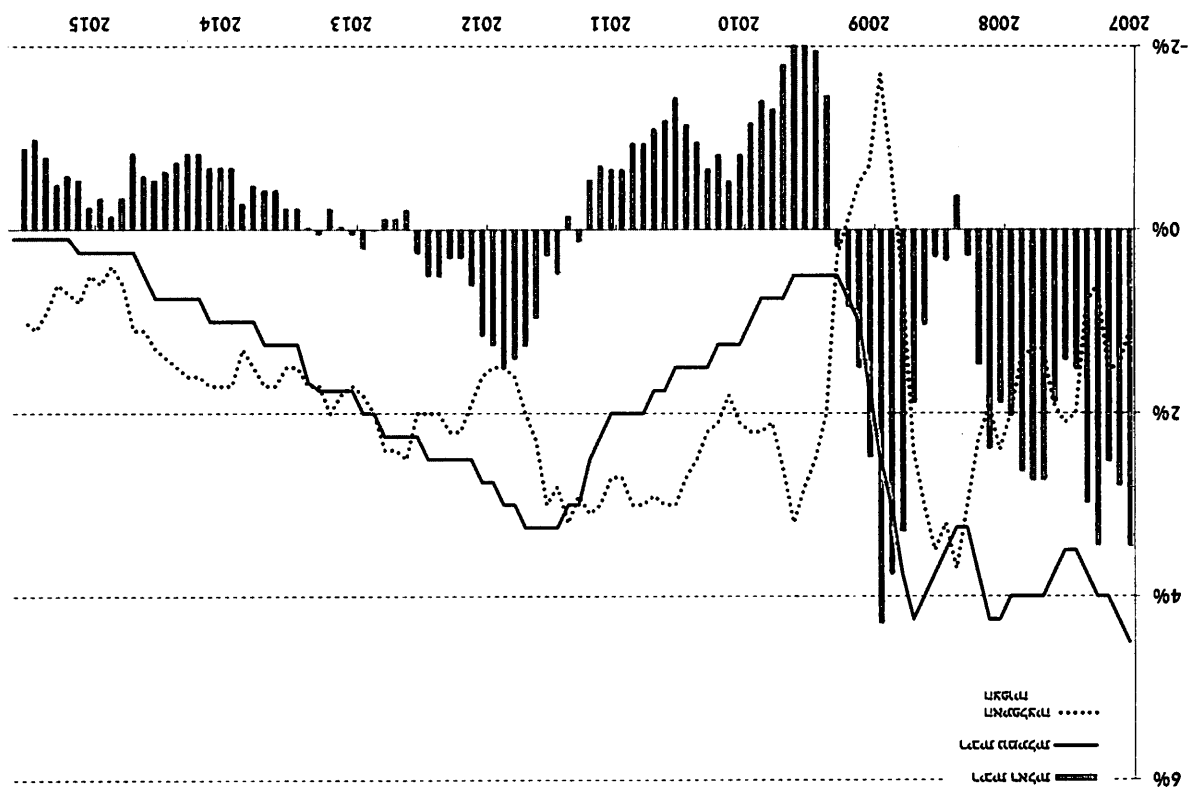
בשל ההאטה בקצבי הצמיחה ובקצבי האינפלציה, הוריד בנק ישראל את הריבית מרמה של 1.75 אחוז בחודש אפריל 2013 לכדי 0.1 אחוז בלבד בחודש מארס 2015, ומאז יוני 2012 מצויה הריבית הראלית ברמות שליליות. בהורדת הריבית ביקש בנק ישראל גם לצמצם את לחצי התיסוף על השקל שנרשמו בשנים האחרונות (עד לסוף יולי 2014 ומתחילת 2015). שתי הורדות הריבית ביולי ובאוגוסט 2014 תרמו, ככל הנראה, לפיחות של השקל במחצית השנייה של 2014. עם זאת, מתחילת 2015 התחדשו לחצי התיסוף – בתחילה התיסוף בא לידי ביטוי בעיקר ביחס לאירו, אולם בחודשים האחרונים נרשם תיסוף גם מול הדולר, תהליך המביא לפגיעה בתחרותיות ובקצב הגידול של הייצוא הישראלי.

בנוסף, התחזקות השקל החל מהמחצית השנייה של 2012 תרמה להחלטת בנק ישראל לשוב להתערב בשוק מטבע החוץ החל מאפריל 2013. במסגרת זו רכש בנק ישראל בין החודשים אפריל 2013 ליוני 2015 כ-17 מיליארד דולר. 7 מיליארד דולר מתוך סכום זה (כ-40 אחוזים) נרכשו במסגרת תכנית הרכישות שנועדה לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על

למשך שנים רבות, חלוקת הכנסות המשפטנים בישראל היא חלוקה לא שווה. ישנו קוץ של משפטנים המרוויחים כסף רב, וישנו קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף בינוני. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט מאוד. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט מאוד.

החלוקה הזו היא חלוקה לא שווה. ישנו קוץ של משפטנים המרוויחים כסף רב, וישנו קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף בינוני. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט מאוד. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט מאוד.

הצורה: חלוקת הכנסות

השקפה כלכלית על המשפטנים בישראל

ישנה חלוקה לא שווה של הכנסות המשפטנים בישראל. ישנו קוץ של משפטנים המרוויחים כסף רב, וישנו קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף בינוני. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט מאוד. ישנו גם קוץ של משפטנים המרוויחים כסף מעט מאוד.

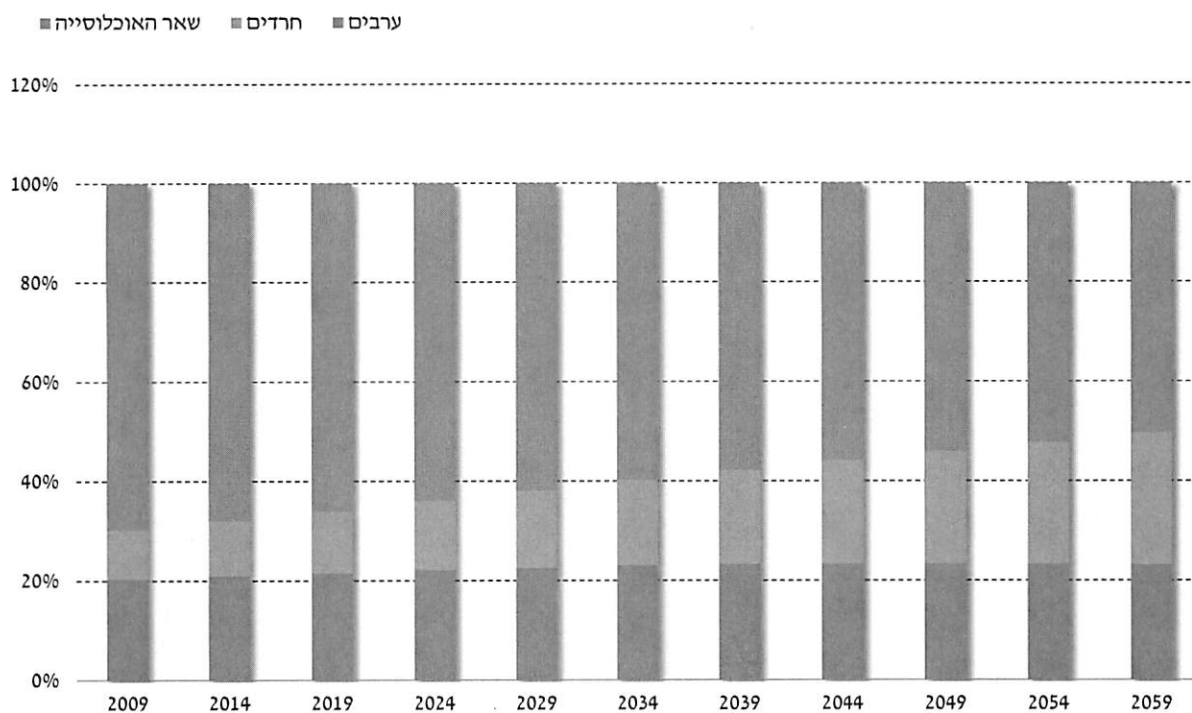
האתגר הדמוגרפי

בלב הניתוח של נקודות החולשה והאיומים עומדות המגמות הדמוגרפיות והשלכותיהן על פוטנציאל הצמיחה של המשק, שוק העבודה העתידי, היציבות התקציבית בטווח הארוך ורמת הפערים בחברה הישראלית. שלוש התפתחויות דמוגרפיות מרכזיות צפויות בעשורים הקרובים:

■ **שינוי בהרכב האוכלוסייה** – בעשורים הקרובים צפוי להתרחש שינוי משמעותי במשקלם היחסי של המגזרים המרכזיים באוכלוסייה. על פי תחזיות הלמ"ס, משקל האוכלוסייה היהודית הלא חרדית צפוי לרדת מ-69.7 אחוזים ב-2009 ל-50.3 אחוזים ב-2059. ירידה חדה זו נובעת בעיקר מהעלייה הצפויה במשקל האוכלוסייה החרדית, מ-9.9 ל-26.6 אחוזים, כמו גם לעלייה במשקל האוכלוסייה הערבית, מ-20.3 ל-23.1 אחוזים.

גידול משקלם באוכלוסייה של מגזרים אלה, המתאפיינים בשילוב של שיעור השתתפות נמוך בשוק העבודה ופריון עבודה נמוך יחסית, עלול להוביל להאטה בקצב הצמיחה ולהגברת רמת אי-השוויון והעוני, אם לא יינקטו צעדי מדיניות מתאימים.

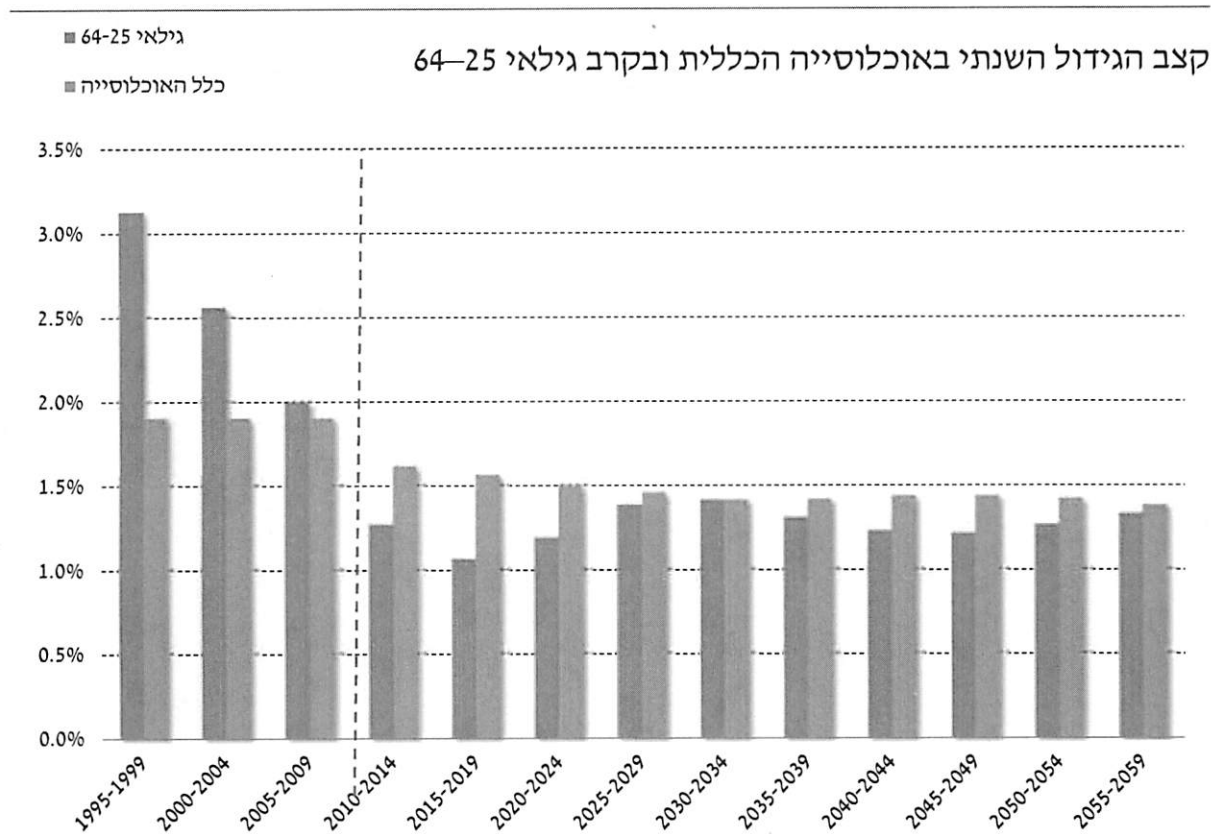
התפלגות האוכלוסייה לפי קבוצות עיקריות

מקור: למ"ס

■ **ירידה בקצב הגידול היחסי של קבוצת גילאי העבודה העיקריים** – עד השנים האחרונות קצב גידול האוכלוסייה בקרב גילאי העבודה העיקריים (קבוצת הגיל 25–64) היה מהיר משמעותית מקצב הגידול של האוכלוסייה הכללית. גורם זה הוביל להאצת קצב הצמיחה במהלך תקופה זו. כבר עתה, וביתר שאת במהלך העשורים הקרובים, צפויה מגמה זו להתהפך, כאשר קצב הגידול של גילאי העבודה המרכזיים צפוי להיות אטי מקצב הגידול של האוכלוסייה הכללית. לתהליך זה צפויה להיות השפעה שלילית על קצב צמיחת התוצר כבר בעשור הקרוב (פוטנציאל הצמיחה של המשק יהיה נמוך בכאחוז אחד בשני העשורים הקרובים בהשוואה ל-15 השנים האחרונות, וזאת רק כתוצאה מהירידה בקצב גידול האוכלוסייה בקרב גילאי העבודה, ללא התחשבות בשינויים בהרכב המגזרי של האוכלוסייה).

מקור: למ"ס

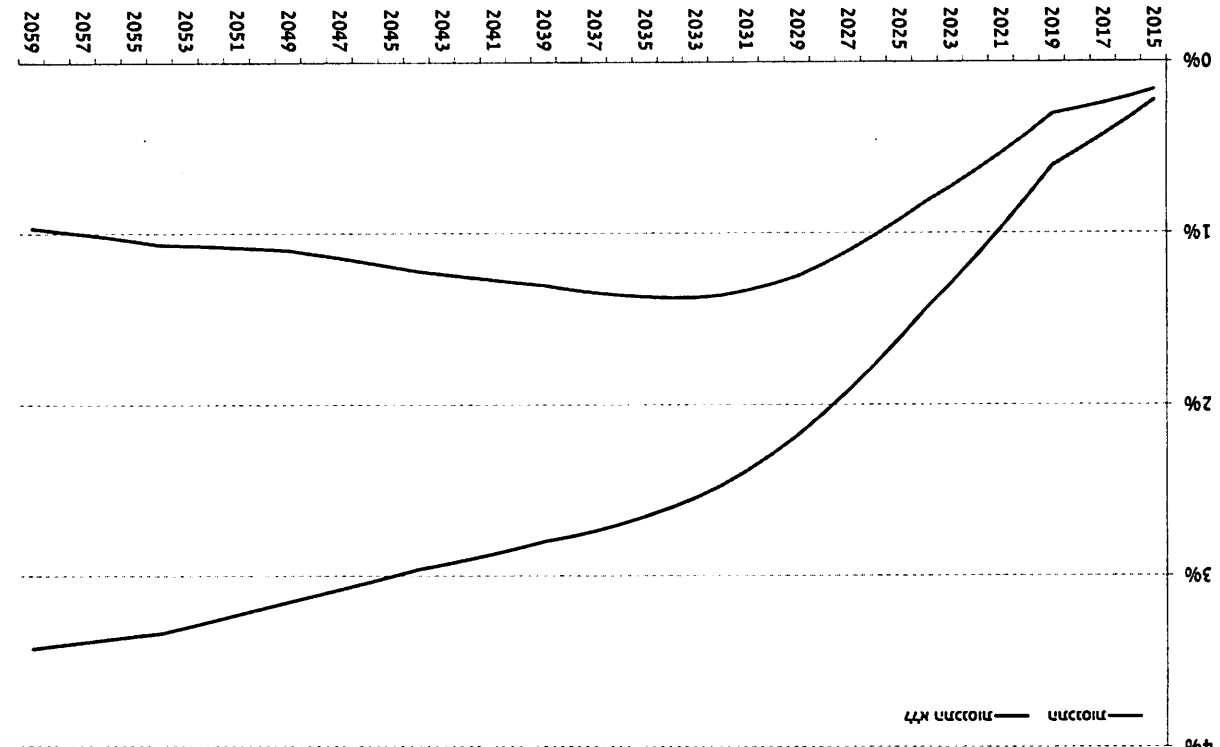
■ **תהליך הזדקנות האוכלוסייה** – על פי התחזית הדמוגרפית של הלמ"ס (תרחיש הביניים), בעשורים הקרובים תחול עלייה ניכרת במשקל האוכלוסייה בקרב גילאי 65 ומעלה, מרמה של 9.8 אחוזים ב-2009 לרמה של 16.8 אחוזים ב-2059. הגידול המהיר באוכלוסייה לאחר גיל הפרישה נובע משתי סיבות מרכזיות: גידול עקבי בתוחלת החיים ויציאה לגמלאות (המתרחשת כיום) של דור ה"בייבי-בוס" שנולד בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה והקמת המדינה. עלייה זו צפויה להוביל לגידול ניכר ביחס התלות של האוכלוסייה המבוגרת בישראל (יחס התלות של האוכלוסייה המבוגרת מחושב כאוכלוסייה בקרב גילאי 65 ומעלה חלקי האוכלוסייה בקרב גילאי 15–64) מכ-11 אחוזים ב-2010 לכ-16 אחוזים ב-2030 וכ-20 אחוזים ב-2050. תהליך הזדקנות האוכלוסייה צפוי, בין השאר, להאט

«אזכרה» אצלם עדיין לא נעשה אף ניסיון ליישם את המצב הנוכחי במשק
הפנימי, שיש לו מאפיינים מיוחדים. למרות זאת, ניתן לומר כי הכלכלה הישראלית
היא שוק פתוח וקטן יחסית. לכן, השפעת השינויים במשק העולמי על המשק הישראלי
היא ניכרת. עם זאת, יש לזכור כי המשק הישראלי הוא משק פתוח וקטן יחסית, ולכן
השפעת השינויים במשק העולמי על המשק הישראלי היא ניכרת.

לפיכך, עדיין לא נעשה אף ניסיון ליישם את המצב הנוכחי במשק הפנימי,
שיש לו מאפיינים מיוחדים. למרות זאת, ניתן לומר כי הכלכלה הישראלית היא
שוק פתוח וקטן יחסית. לכן, השפעת השינויים במשק העולמי על המשק הישראלי
היא ניכרת. עם זאת, יש לזכור כי המשק הישראלי הוא משק פתוח וקטן יחסית,
ולכן השפעת השינויים במשק העולמי על המשק הישראלי היא ניכרת.

הנתונים מבוססים על נתוני המשרד להגנת הסביבה, תמונת מצב 2016.

«אזכרה» אצלם עדיין לא נעשה אף ניסיון ליישם את המצב הנוכחי במשק הפנימי,
שיש לו מאפיינים מיוחדים. למרות זאת, ניתן לומר כי הכלכלה הישראלית היא
שוק פתוח וקטן יחסית. לכן, השפעת השינויים במשק העולמי על המשק הישראלי
היא ניכרת. עם זאת, יש לזכור כי המשק הישראלי הוא משק פתוח וקטן יחסית,
ולכן השפעת השינויים במשק העולמי על המשק הישראלי היא ניכרת.

הנתונים מבוססים על נתוני המשרד להגנת הסביבה, תמונת מצב 2016.

על פי הוראות הממשלה, חייב המדינת ישראל להקים משרד מיוחד להגנה מפני פיקודת משטרה חשאית. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות.

הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות.

■ **הצעת חוק-תקנות-1977**

חוק נ - חוקי המעורבות

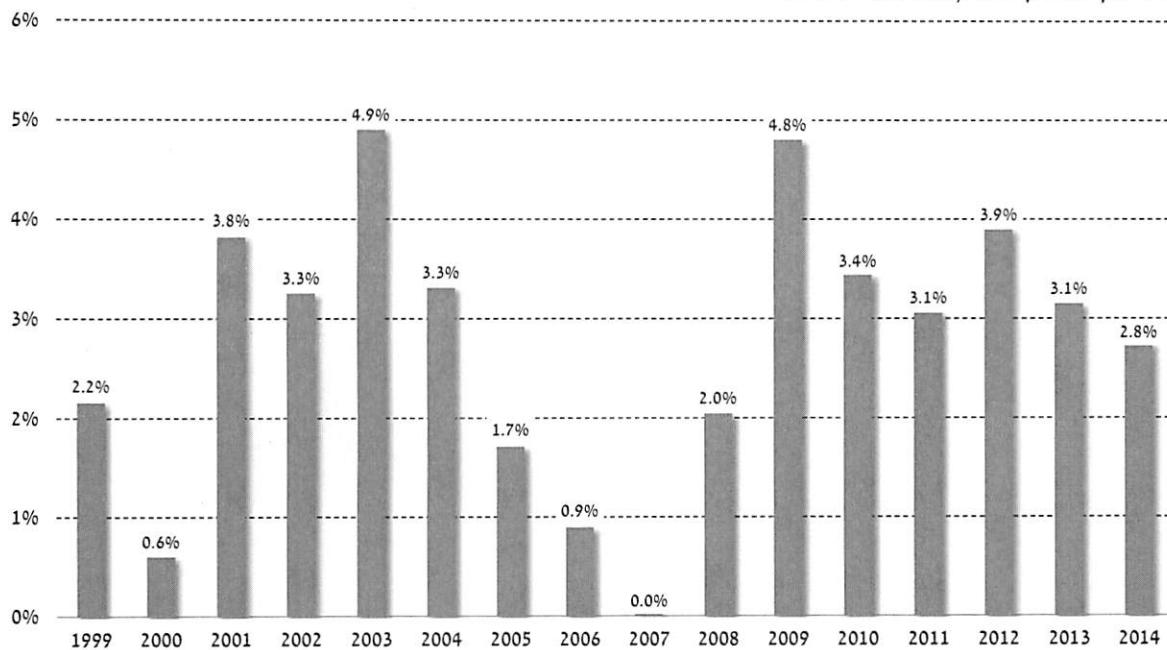
חוקי המעורבות והגנת הפרט

הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות.

חוק נ - חוקי המעורבות והגנת הפרט

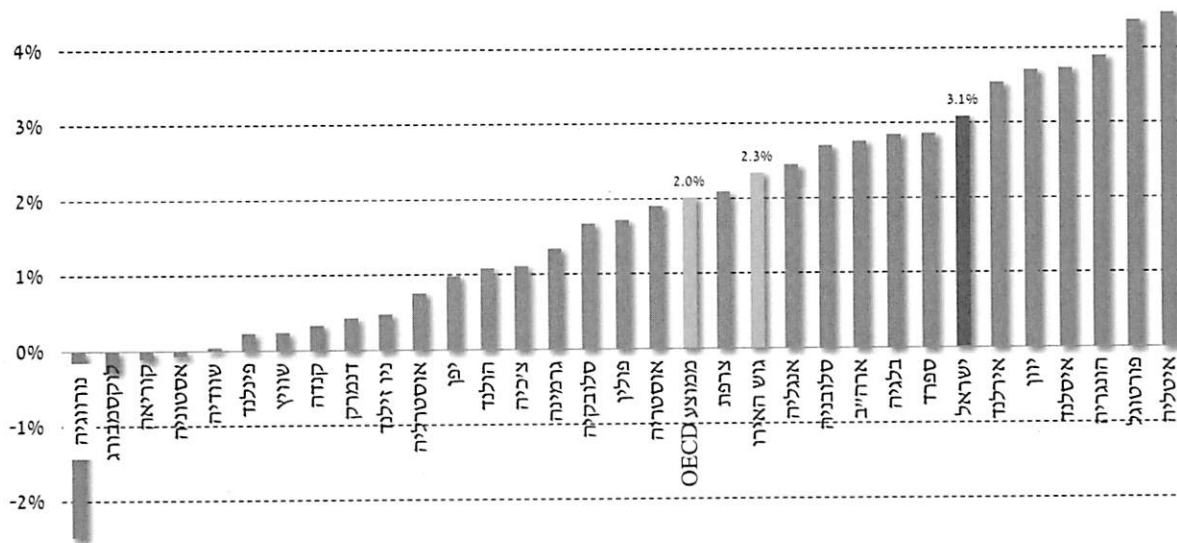
הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות. הממשלה חייבת להקים משרד זה ב-5-7 שנים מאשר חוק המעורבות.

הגירעון התקציבי, באחוזי תוצר

מקור: נתוני הלמ"ס ומשרד האוצר.

תשלומי ריבית על החוב נטו כאחוז מהתוצר, 2013

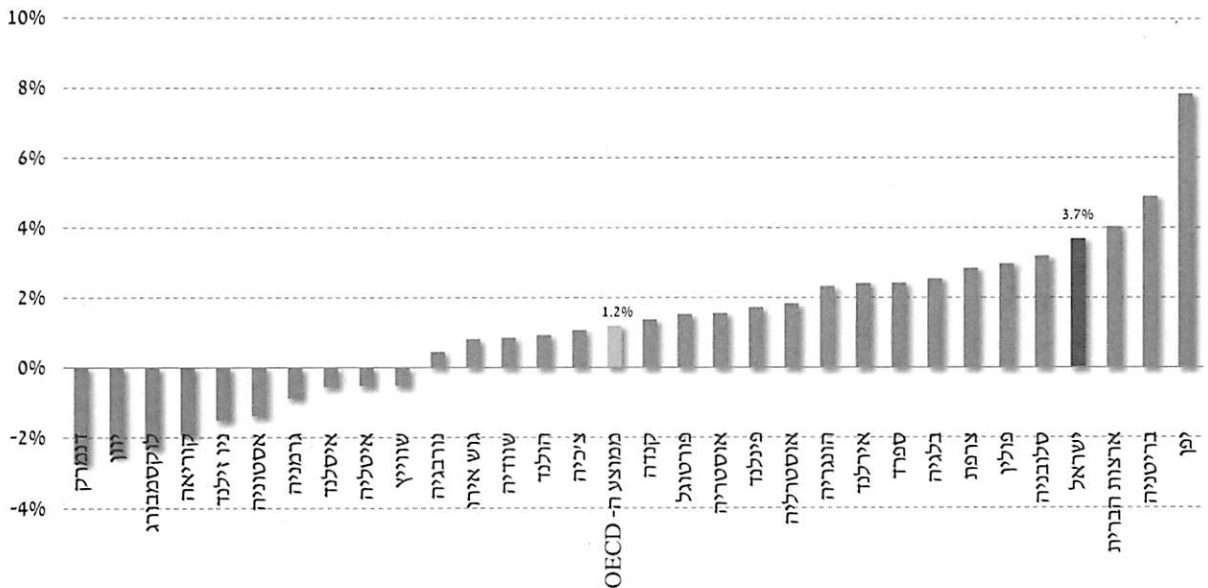

מקור: OECD

הערה: יש הבדלים מתודולוגיים בין אופן רישום הריבית בתקציב לבין האופן שבו ה-OECD מחשב את הנתונים המופיעים בתרשים.

יתר על כן, הגירעון התקציבי בישראל הוא גירעון מבני ואינו נובע ממחזור עסקים שלילי. כתוצאה מכך הגירעון המבני בישראל הוא מהגבוהים במדינות ה-OECD והוא נמוך רק ממדינות בעלות יכולות כלכליות גדולות בהרבה מאלו של ישראל – יפן, בריטניה וארה"ב.

הגירעון המבני – השוואה בין-לאומית, 2014

מקור: OECD

קיימת חשיבות רבה לשמירה על היעדים הפיסקליים של הממשלה, שאם לא כן הדבר יגרום פגיעה באמינות התקציבית של הממשלה, עלייה בעלויות המימון של המגזר הציבורי ושל הסקטור העסקי ופגיעה בצמיחת המשק, בתעסוקה וברוחת האזרחים. יתר על כן, ישראל, כמשק קטן ופתוח, חשופה גם לסיכון גאו-פוליטי משמעותי ורגישה מאוד לזעזועים חיצוניים ומקומיים. במקרה של זעזוע כלכלי נוסף מעין זה, ידיה של הממשלה תהיינה כבולות, והדבר עלול להביא את ישראל למשבר פיסקלי ופיננסי המחייב נקיטת צעדים קיצוניים וכואבים בהרבה.

עקרונות המדיניות התקציבית

מסגרות התקציב נקבעות בהתאם לכללים הפיסקליים הקבועים בחוק. שני הכללים הקבועים בחוק הם: מגבלת הגידול הראלית בהוצאה הקובעת את סך ההוצאה התקציבית בכל שנה וכלל תקרת הגירעון הקובע מהו הגירעון התקציבי המרבי כאחוז מהתוצר המשמש לתכנון התקציב השנתי.

בעקבות קשיים בעמידה בשני הכללים הקבועים בחוק, כפי שיפורט בהמשך, מוצע לשנות אותם בתקציב המדינה לשנים 2015 ו-2016. שינויים אלה פוגעים באמינות הפיסקלית של הממשלה ולכן מוצע מנגנון רב-שנתי חדש שיסייע בייצוב הכללים הפיסקליים ויגביר את עמידותם.

■ **כלל מגבלת הגידול בהוצאה** – לקראת תקציב המדינה לשנת 2009 נקבע כי מגבלת הגידול בהוצאה תתבסס על נוסחה המשקללת את ממוצע הצמיחה לאורך עשור ביחס שבין יחס החוב-תוצר בפועל לבין היעד של יחס החוב-תוצר לטווח הבינוני. מטרתה של הנוסחה הייתה לאפשר גידול בהוצאה התקציבית בד בבד עם צמצום יחס החוב-תוצר. ואולם, חלק ניכר מהצמיחה בעשור הקודם נבע מהגידול המהיר באוכלוסייה בגילאי העבודה, דינמיקה שהתהפכה בשנים האחרונות והקטינה את פוטנציאל הצמיחה של המשק. בהתאם לכך תוקן כלל מגבלת ההוצאה ונקבע כי הגידול המותר בהוצאה התקציבית יעמוד על ממוצע קצב גידול האוכלוסייה בשלוש השנים האחרונות בתוספת היחס שבין יעד חוב-תוצר לטווח הארוך של 50 אחוזים לבין יחס החוב-תוצר בפועל. תיקון יעד החוב נובע מהמצב הגאו-פוליטי של ישראל, הגורם לכך שהסיכונים שהמשק הישראלי חשוף אליהם גבוהים מאלה שכלכלות מפותחות אחרות חשופות אליהן, ולכן על ישראל לשאוף ליחס חוב תוצר נמוך מה"בנצימרק" של 60 אחוזים המקובל בעולם. כלל הוצאה זה מביא לכך שקצב הגידול בהוצאה בשנים הבאות יעמוד על כ-2.6 אחוזים. בעקבות הצטברות התחייבויות עבר וההסכמים הקואליציוניים הוחלט להגדיל את בסיס ההוצאה החל משנת 2015 ב-2 אחוזים נוספים ובשנת 2016 תתווסף תוספת חד-פעמית של 0.25 אחוז.

■ **כלל תקרת הגירעון** – בעקבות התיקונים לצד ההוצאה ולצד ההחלטה שלא להעלות מסים בתקציבי המדינה לשנים 2015 ו-2016, נוצר צורך בתיקון כלל תקרת הגירעון. בהתאם לכך נקבע כי תקרת הגירעון לשנים 2015 ו-2016 תוגדל ותעמוד על 2.9 אחוזים תוצר במקום 2.5 אחוזים ו-2.0 אחוזים בהתאמה. בנוסף נקבע תוואי גירעון פוחת שאפתני פחות ולפיו תקרת הגירעון לשנת 2017 תעמוד על 2.5 אחוזים ובהמשך תהיה ירידה של 0.25 האחוז בכל שנה עד ל-1.5 אחוז בשנת 2021. בהתאם לתוואי החדש תקרת הגירעון תעמוד על 1.5 אחוז מ-2021 ואילך. החזרה לתוואי פוחת של הגירעון חיונית לחיזוק יציבותו של המשק, ועמידה בו תאפשר ירידה של יחס החוב-תוצר ליעד ביניים של כ-60 אחוזים לקראת אמצע העשור הבא, בהנחה שהצמיחה בשנים הקרובות תהיה קרובה ל-3 אחוזים. אי-שמירה על המתווה תמנע ירידה ביחס החוב-תוצר, תפגע באמינות הפיסקלית של הממשלה ותצמצם במידה ניכרת את מרחב הפעולה של הממשלה להגיב במקרה של משבר כלכלי נוסף. התפתחות מעין זו תחריף את השפעתו השלילית של המשבר ותגבה מחיר כלכלי וחברתי כבד יותר בהתמודדות עמו.

הקושי לעמוד במסגרות הפיסקליות המביא לשינויים תכופים של הכללים, פוגע באמינות המדיניות של הממשלה וביכולתה לעמוד ביעדיה לטווח הבינוני. כתוצאה מכך מוצע לקבוע מנגנון שיחזק את השקיפות ואת יכולת השליטה בהתחייבויות לשנים עתידיות וכפועל יוצא מכך – את עמידות המסגרות התקציביות ואת היעדים הפיסקליים בטווח הבינוני. מנגנון רב-שנתי זה כולל את הפעולות שלהלן:

■ פרסום חצי שנתי של התחייבויות הממשלה והכנסותיה הצפויות לטווח הבינוני לנוכח המגבלות הקבועות בחוק – השנה השוטפת ושלוש השנים שלאחר מכן.

■ במועד אישור התקציב השנתי, על הממשלה להתאים את התחייבויותיה למגבלות ההוצאה הקבועות בחוק לארבע השנים הבאות.

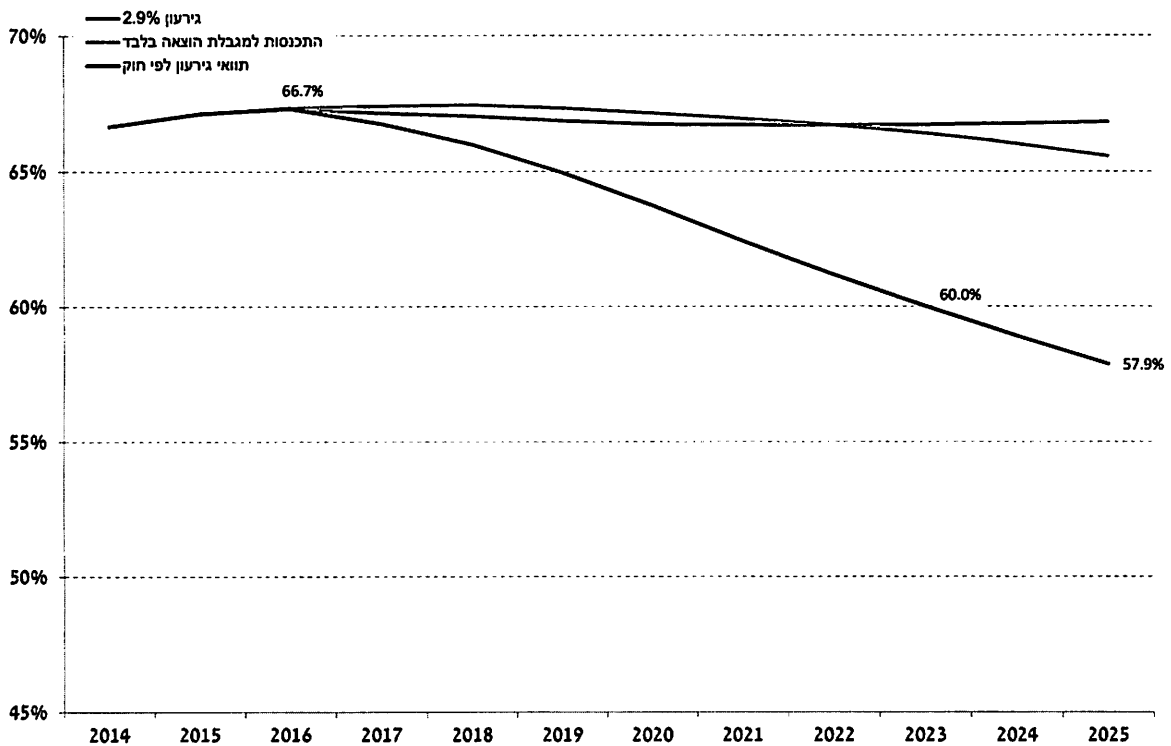
■ במהלך השנה השוטפת הממשלה תקבל החלטות תקציביות הכוללות התחייבויות לשנים הבאות אחת לחודשיים.

■ הממשלה לא תקבל החלטות ללא מקור על התחייבויות תקציביות חדשות או על הפחתת הכנסות לשנים העוקבות אם ההתחייבויות או הגירעון הצפוי בהתאמה חורגים מהמגבלות הקבועות בחוק.

■ כלכלים אלה נקבעה הוראת שעה עד להחלתם באופן מלא.

התרשים שלהלן מציג סימולציה של התפתחות יחס החוב-תוצר עד סוף העשור, לפי שלושה תרחישי גירעון ובהנחת צמיחה הדומה לפוטנציאל הצמיחה של המשק בטווח הבינוני (כ-3 אחוזים). התרחיש הראשון הוא שהגירעון התקציבי יישאר על 2.9 אחוזים, בדומה לתקרת הגירעון התקציבי שנקבעה לשנים 2015 ו-2016, תרחיש המוביל לקיפאון ביחס החוב-תוצר בשנים הבאות (ולזינוק במקרה של זעזוע כלכלי). התרחיש השני מניח שהממשלה תעמוד במגבלת ההוצאה, אך לא ייעשו התאמות נוספות בצד ההכנסות, תרחיש שבו הגירעון יצטמצם בקצב אטי ביותר, ולפיכך יוביל לתוצאה דומה ביחס החוב-תוצר בשנים הראשונות ולירידה אטית מאוד בהמשך. התרחיש השלישי מניח עמידה במתווה הגירעון החדש שנקבע, תרחיש המאפשר ירידה של יחס החוב-תוצר אל מתחת ל-60 אחוזים לקראת אמצע העשור הבא.

סימולציה ליחס חוב תוצר לשנים 2015–2025 לפי תרחישי גירעון שונים

מקור: משרד האוצר

לצד הכללים הפיסקליים הפועלים לשמירה על היציבות הפיסקלית, להרכב התקציב יש השפעה ניכרת על יציבות המשק, על צמיחתה העתידית של כלכלת ישראל ועל היקף השירותים שהמדינה מספקת לאזרחיה. בהתאם לכך, התקציב נבנה על בסיס סדרי עדיפויות המאפשרים מיקוד של התוספות בהתאם ליעדי המדיניות הכלכלית, פינוי מקורות וביצוע ההתאמות הנדרשות באופן הנכון ביותר מבחינה כלכלית, ואולם מדי שנה מצטבר גידול בסך ההתחייבויות של הממשלה כתוצאה משילוב של תכניות הוצאה קיימות ומתכניות חדשות שעליהן מחליטה הממשלה. לצד גידול זה בסך ההתחייבויות לא מתקיימת בחינה מחודשת ושיטתית של ההתחייבויות הקודמות ושל התכניות הקיימות מזה שנים. היעדרה של בחינה מחודשת של הוצאות קיימות מובילה לפגיעה ביכולתם של משרדי הממשלה לפעול בהתאם לסדרי העדיפויות שלהם ולשפר הישגים בתכניות קיימות נחוצות.

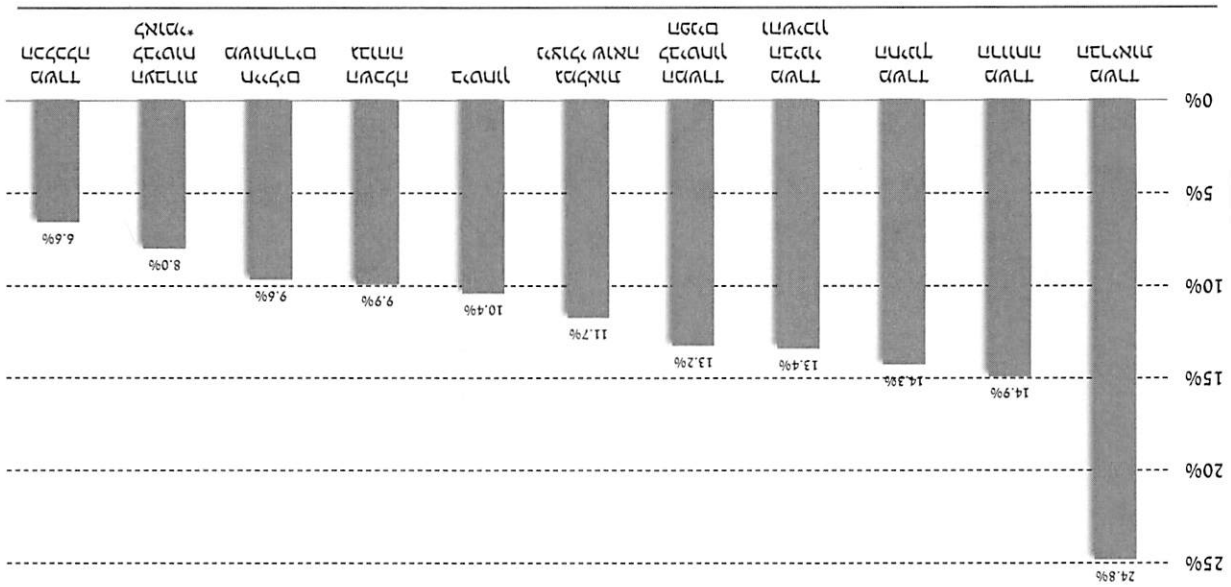

מקדמי המחקר מצאו 'מטעם מדיניות ממשלת ישראל' ו'ממשלה' הם המרכיבים המשפיעים ביותר על המצב הכלכלי. בנוסף, המחקר מצא כי 'השקעה' היא המרכיב המשפיע ביותר על המצב הכלכלי. המחקר מצא גם כי 'השקעה' היא המרכיב המשפיע ביותר על המצב הכלכלי.

מרכיבי המצב הכלכלי המשפיעים ביותר

מצב כלכלי: נתונים

מרכיבי המצב הכלכלי המשפיעים ביותר

מרכיבי המצב הכלכלי המשפיעים ביותר

מצב כלכלי המשפיע ביותר על המצב הכלכלי

- הממשלה היא המרכיב המשפיע ביותר על המצב הכלכלי.
- מצב כלכלי המשפיע ביותר על המצב הכלכלי.
- מצב כלכלי המשפיע ביותר על המצב הכלכלי.
- מצב כלכלי המשפיע ביותר על המצב הכלכלי.
- מצב כלכלי המשפיע ביותר על המצב הכלכלי.

זכאות בהטבות מס בניגוד לרוח החוק ולכוונת המחוקק. כלומר, קיים פער משמעותי בין הפעילות הכלכלית המדווחת לבין הפעילות הכלכלית בפועל (להלן – "כלכלה שחורה").

לכן, נוסף על הרחבת בסיס המס באמצעות ביטול פטורים, קיימת חשיבות רבה בהגברת האכיפה ובהתמודדות עם ה"כלכלה השחורה" במדינת ישראל. צמצום הפער בין הפעילות המדווחת לפעילות בפועל, לצד אכיפה יעילה יותר, צפויים להביא להגדלה משמעותית של בסיס המס בישראל, ולפיכך גם להגדלת המקורות שבידי הממשלה, כמו גם ליצירת מערכת מס צודקת ושוויונית יותר, שכן בכך יצטמצם היתרון התחרותי של עסקים מעלימי מס על פני עסקים שומרי חוק.

בשנת 2013 אושרה תכנית להגברת האכיפה בתחום המסים שכללה שכלול סמכויות רשות המסים, תוספת כוח אדם ותוספת תקציב. בנוסף, התכנית הכלכלית לשנים 2015–2016 מבקשת לטפל בבעיות מבניות במערכת המס, על מנת לגרום לצדק חלוקתי ולמזעור תופעות הפוגעות בגביית המסים והפוגעות כתוצאה מכך גם במעמד הביניים המשלם מסים. הטיפול האמור בבעיות המבניות במערכת המס צפויים להניב כ-0.3 מיליארד ש"ח בשנת 2016 להכנסות המדינה.

פעולות אלה כוללות, בין השאר, הטלת חובת דיווח לרשות המסים בעת קבלת חוות דעת בכתב המייצרת יתרון מס, מיסוי הכנסות הנובעות מתשלומי "אי-תחרות", העברת מידע מגופים פיננסיים כגון: בנקים, חברות אשראי, חברות סליקה, חברות ביטוח וחברות המרת מט"ח בנוגע לחשבונות לקוחותיהם, תיקון לחוק איסור הלבנת הון שיאפשר העברת מידע מהרשות לאיסור הלבנת הון לרשות המסים, מתן האפשרות לקבוע שומה חלקית תוך השארת האפשרות לביצוע שומה מלאה על הנישום וביטול מתן אפשרות לחברת ביטוח לתבוע כהוצאה שוטפת סכומים ששולמו לסוכן כעמלה.

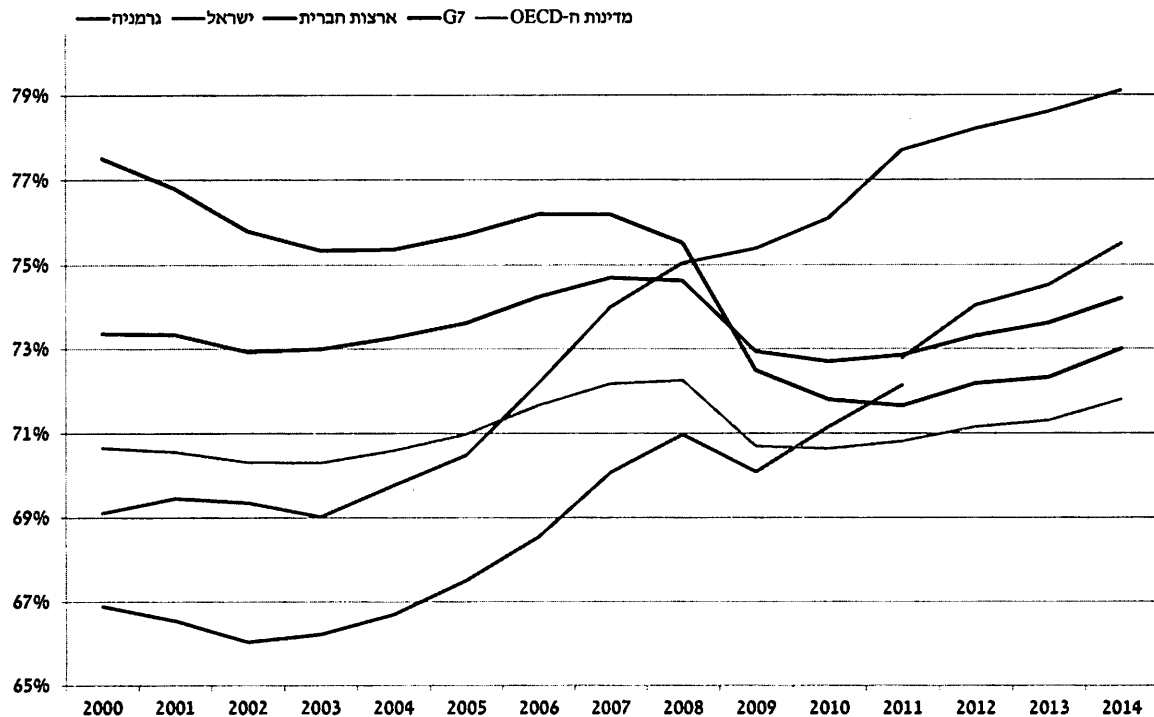
נוכח העלייה החדה בגביית המסים מתחילת שנת הכספים 2015 לעומת התחזית לשנה זו, ומתוך רצון לעודד צמיחה בעקבות עדכון תחזית הצמיחה לשנים 2015 ו-2016 כלפי מטה, הוחלט על הפחתת שיעור מס החברות ב-1.5 אחוז מ-26.5 אחוזים ל-25 החל משנת המס 2016 וכן על הפחתת שיעור המע"מ באחוז אחד מ-18 אחוזים ל-17 אחוזים החל מ-1 באוקטובר 2015. עלות הפחתת מס החברות מוערכת בכ-1.2 מיליארד ש"ח, אולם בעקבות השינוי במס החברות צפויים שינויי התנהגות אשר יגרמו להסטת הכנסות בהיקף של כ-200 מיליון ש"ח משנת 2015 לשנת 2016. עלות הפחתת המע"מ מוערכת בכ-850 מיליון ש"ח בשנת 2015 ובכ-4.5 מיליארד ש"ח בשנת 2016. בשל העלייה בקצב גביית המסים בשנת 2015 ומתוך הצורך להתכנס למסגרת הגירעון שאישרה הממשלה לשנים 2015 ו-2016 הוחלט על הקדמת הפרשה לקרן מס רכוש בהיקף של 1.5 מיליארד ש"ח משנת 2016 לשנת 2015.

נושא ב – הגדלת שיעורי ההשתתפות בכוח העבודה

רקע

בעשור האחרון חל גידול עקבי בשיעורי התעסוקה (גילאי 25–64) – משיעור של כ-66.9 אחוזים בשנת 2000 לכ-70 אחוזים בשנת 2007 ול-75.5 אחוזים בשנת 2014. נכון לשנת 2014 שיעור התעסוקה בישראל בגילאי 25–64 גבוה משיעור התעסוקה הממוצע במדינות ה-OECD בכ-3.7 נקודות אחוז. בשנת 2014 הגיע מספר המועסקים במשק לכ-3.556 מיליון איש.

שיעורי התעסוקה לאורך השנים בהשוואה בין-לאומית, גילאי 25-64

מקור: OECD.STAT בנתונים של ישראל לשנת 2011 קיים שבר בסדרה כתוצאה ממעבר הלמ"ס למתודולוגיה חדשה.

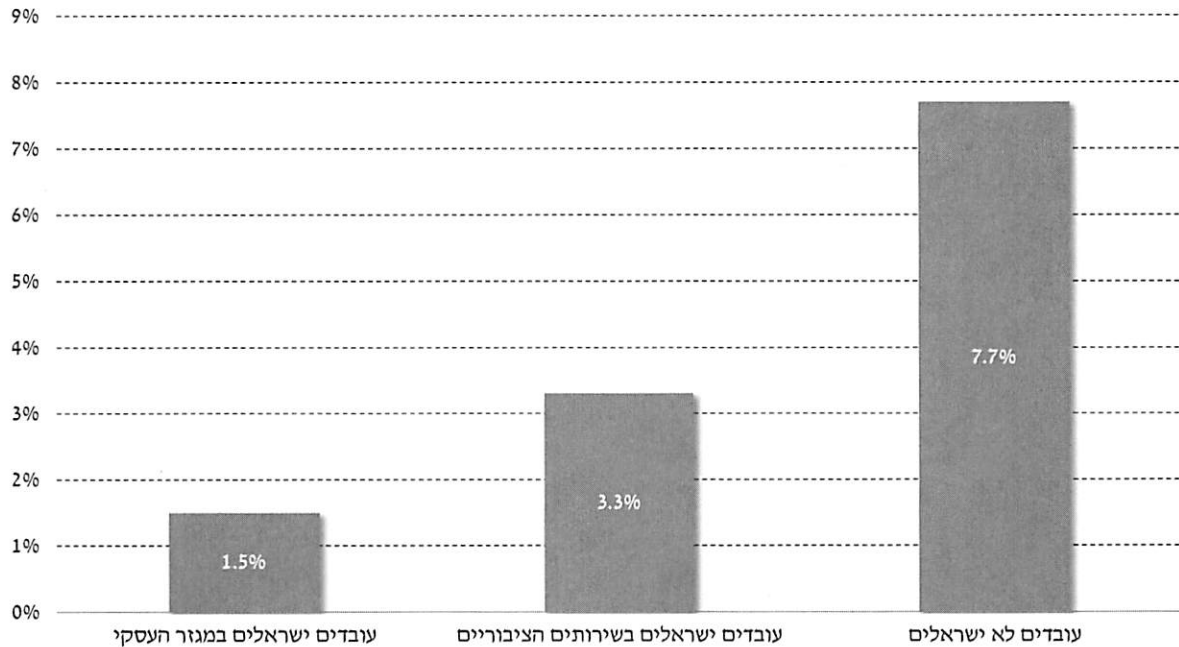
במקביל, מתחילת שנת 2004 ניכרת ירידה משמעותית בשיעור האבטלה, מכ-13.6 אחוזים בשנת 2003 לכ-7 אחוזים בשנת 2011 ולכ-5.9 אחוזים בשנת 2014. בשנים האלה צמח שוק העבודה בשיעורים ניכרים וההתרחבות בפעילות המשקית אפשרה תעסוקה כמעט מלאה. אמנם בשנת 2009 חלה קפיצה בשיעור האבטלה נוכח המשבר הכללי העולמי, אך שוק העבודה התאושש במהירות תוך הגדלה ניכרת של מספר המועסקים במשק. כמו-כן, בשנה האחרונה חל גידול בשכר הראלי בשיעור של כ-2.2 אחוזים בשנת 2014 – שיעור הגדול משיעור הצמיחה לנפש בשנה זו.

כאמור לעיל, מאז תחילת העשור הקודם חל גידול מהותי בשיעור התעסוקה וקיטון ניכר באבטלה. התפתחות זו היוותה את אחד ממנועי הצמיחה העיקריים של המשק. השיפור האמור נבע, בין היתר, מגידול עקבי ברמות ההשכלה של כלל האוכלוסייה וכן מיישומה של מדיניות ממשלתית המתמרצת תעסוקה ומקטינה כדאיות לאי-השתתפות בכוח העבודה. יצוין כי השיפור האמור בשוק העבודה הישראלי הוא חריג יחסית בהשוואה בין-לאומית.

יחד עם זאת, וכפי שתואר בהרחבה בפרק הקודם, קיים חשש לירידה עתידית בשיעורי ההשתתפות כתוצאה ממגמת הגידול הדמוגרפי המואץ של קבוצות אוכלוסייה בעלות שיעורי השתתפות נמוכים בכוח העבודה. לעניין זה יצוין כי אוכלוסיית הגברים החרדים (שיעור תעסוקה בגילאי 25-64 של כ-45.4 אחוזים בשנת 2014) ואוכלוסיית הנשים הערביות

שיעור הגידול השנתי במספר משרות שכיר החל מ-2012

מקור: בנק ישראל והלמ"ס, סקר משרות שכיר. השוואה בין ממוצעים שנתיים (2015, נתונים עדכנים עד לחודש מאי).

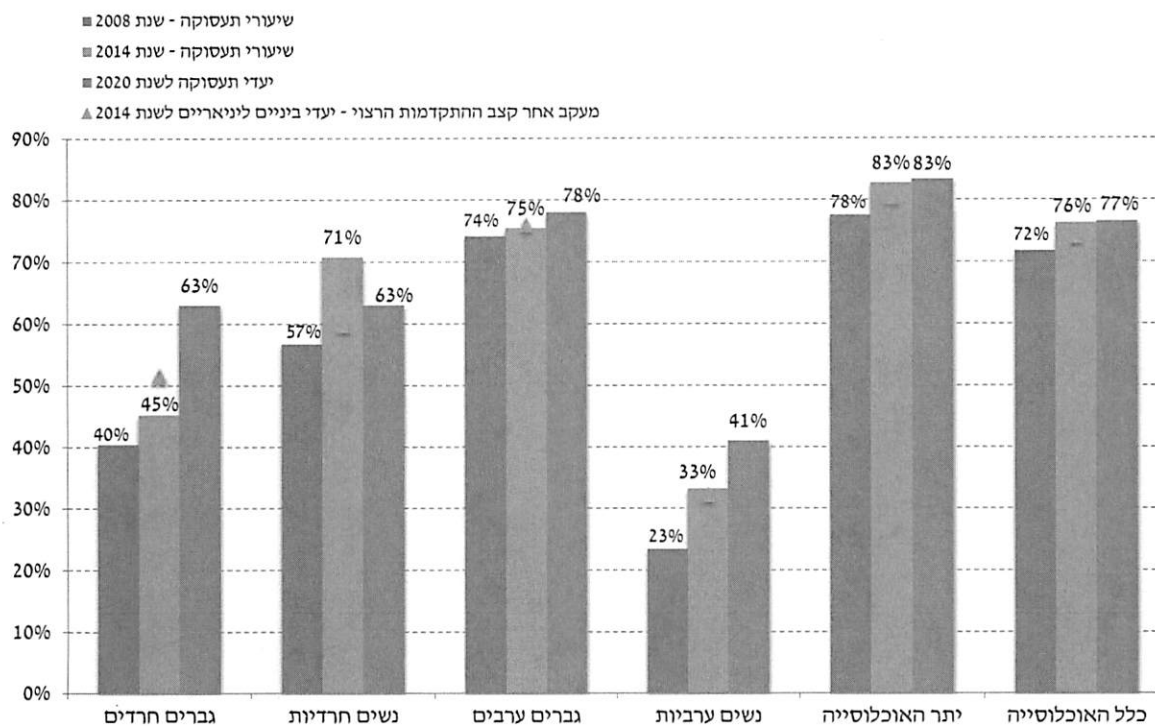
נתונים אלה ממחישים כי תמהיל המשרות שנוספו למשק, אשר נובע במידה רבה מההגדלה שהתבצעה במכסות של עובדים לא ישראלים, מהווה סיכון לצמיחה העתידית של המשק. בהתאם, יש הכרח להתמקד בעידוד תעסוקת ישראלים בכלל ובעידוד תעסוקת ישראלים בסקטור העסקי בפרט. יש לציין כי הממשלה קיבלה החלטה בכיוון זה, בקביעתה, במסגרת החלטה מס' 317 מיום 30 ביולי 2015, כי אם שיעור האבטלה במשק יעלה ל-6 אחוזים, יתבצעו צעדים להקפאה ולצמצום המכסות של עובדים לא ישראלים.

יעדי המדיניות

הממשלה אישרה בשנת 2010 יעדי תעסוקה שאפתניים שעמידה בהם דורשת הגעה לרמות התעסוקה של המדינות המפותחות ביותר בעולם ומחייבת תוספת שנתית של כ-33 אלף עובדים מעבר לתוספת העובדים בשל הגידול הטבעי של האוכלוסייה. תוספת העובדים מתואמת עם גידול של כ-0.5-1 אחוז בצמיחת התוצר בשנה, דהיינו היא מהווה את אחד ממנועי הצמיחה המשמעותיים ביותר של המשק הישראלי. בהתאם לכך, העלאת שיעורי התעסוקה וההשתתפות במשק בהתאם ליעדי התעסוקה שאימצה הממשלה היא קריטית להנעת הצמיחה בישראל. כפי שניתן לראות בתרשים שלהלן, בשנים האחרונות מגמת השיפור בשוק העבודה הישראלי הייתה בקצב גבוה מזה הנדרש כדי לעמוד ביעדי התעסוקה שקבעה הממשלה, אך עדיין נדרש המשך השיפור העקבי בשיעורי התעסוקה כדי להגיע ליעדי התעסוקה הפרטניים של קבוצות האוכלוסייה.

מעקב אחר יעדי התעסוקה שקבעה הממשלה: שיעורי תעסוקה בגילאי 25-64 לפי קבוצות אוכלוסייה בשנים 2008, 2014, ויעדי הממשלה ל-2020

מקור: הלמ"ס.

בהתאם לכך, יישום צעדי המדיניות והשינויים המבניים בתחום שוק העבודה, המהווים חלק מהתכנית הכלכלית לשנת 2015, במקביל לשמירה על מערכת תמריצים המעודדת יציאה לעבודה, הם חיוניים לשם מיצוי פוטנציאל הצמיחה במשק. יישום המלא של הצעדים, אשר יפורטו להלן, צפוי לסייע לעמידה ביעדי התעסוקה שנקבעו ולהגעה לרמות התוצר לנפש של 15 המדינות המובילות מבחינת התוצר לנפש.

אמצעי המדיניות

במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015–2016, עתידים להיות מיושמים צעדי המדיניות והשינויים המבניים האלו:

■ תכניות ייעודיות לעידוד תעסוקת האוכלוסייה החרדית

יעד שיעור התעסוקה לשנת 2020 שנקבע לגברים חרדים בגילאי 25-64 הוא 63 אחוזים, לעומת שיעור תעסוקה בשנת 2014 של כ-45.4 אחוזים בגילאים הנ"ל. לצורך הגשמת יעד התעסוקה האמור, הממשלה מקדמת מגוון פעולות להסרת חסמים חוקיים, מקצועיים וכלכליים. בהתאם לכך, מיושם הסדר גיוס לגברים חרדים, אשר מכיל מספר מנגנונים מובנים לעידוד תעסוקה בגיל צעיר ככל האפשר במקביל להגדלה הדרגתית של היקף החרדים הבוחרים

הורדת יוקר שירותי בריאות

בשנים האחרונות אנו עדים לגידול בלתי מבוקר במערכת הבריאות הפרטית. לגידול זה מספר השפעות חיכוניות שליליות הן על המערכת הציבורית והן על יוקר המחיה של אזרחי מדינת ישראל. ראשית, בשל העובדה שהמערכת הציבורית והפרטית הן מערכות שלובות המבוססות על כוח אדם מיומן זהה, הגידול בהיקף הפעילות הרפואית בבתי החולים הפרטיים היווה גורם מרכזי לגידול במשכי ההמתנה של החולה הישראלי במערכת הציבורית. שנית, הרחבת הפעילות הפרטית במערכת הבריאות הגדילה באופן משמעותי את הוצאות משקי הבית על בריאות משיעור של 3.8 אחוזים מסך הוצאות משקי הבית בשנת 1997 עד ל-5.7 אחוזים בשנת 2013, ובכך העלתה את יוקר המחיה למשפחה במאות שקלים בשנה. על מנת להתמודד עם תמונת מצב זו החליטה הממשלה על ביצוע מספר צעדים להכלת הגידול במערכת הבריאות הפרטית:

■ תשלום ישיר למוסד רפואי פרטי

להבדיל מהמצב כיום, שבו לעתים משולם, בגין ניתוח אחד, תשלום הן למוסד הפרטי והן לרופא, מ-2016 ייאסר על מוסד רפואי לאפשר בתחומו מכירה של שירות רפואי של רופא או של בעל מקצוע אחר, שאינה כלולה בתשלום שמקבל המוסד הרפואי ממקבל השירות ושאינה משולמת באופן מלא למוסד הרפואי על ידי גורם מממן אחד. החלטה זו תבהיר את האחריות המלאה של בית החולים הפרטי על כלל הפעילות המתבצעת בין כתליו.

■ אסדרת ביטוחי הבריאות הפרטיים

הוצאות משקי הבית על ביטוחי בריאות גדלו בעשור האחרון בלמעלה מ-2,000 ש"ח למשק בית בשנה. לכן החליטה הממשלה על מעבר לפוליסות ביטוחי בריאות מבוססות הסדר ולא החזר – בהן המיקוח על מחיר השירות הרפואי מועבר לגופים מוסדיים, דבר הצפוי להוביל להוזלה של השירות ושל פרמיות הביטוח.

■ צמצום ניגוד העניינים של הרופאים

רופאים רבים עובדים במקביל במערכת הציבורית ובמערכת הפרטית. עקב זאת, במקרים מסוימים מתקיים ניגוד עניינים שבו רופא עשוי להסית מטופלים מקבלת טיפול במוסד הציבורי שבו הוא מועסק לקבלת טיפול במערכת הפרטית. זאת מפני שהתגמול שיקבל הרופא במערכת הפרטית צפוי להיות גבוה יותר מאשר התגמול שיקבל במוסד הציבורי. לכן הוחלט לאסור על רופאים מומחים לטפל במטופל במערכת הפרטית במשך תקופה של שישה חודשים מן המועד האחרון שבו טיפל באותו המטופל במערכת הציבורית. בכך תוגבל האפשרות של הסטת מטופלים למערכת הפרטית ויצומצם ניגוד העניינים של הרופאים.

■ חיזוק הרפואה הציבורית

במסגרת התקציב לשנים 2015 ו-2016 ניתנו תוספות תקציביות משמעותיות לחיזוק הרפואה הציבורית ובכלל זאת: תכנית בסך 200 מיליון ש"ח למבחני תמיכה בבתי חולים ציבוריים לצורך עמידה ביעדי איכות ושירות; 100 מיליון ש"ח לתכנית לקיצור תורים; 100 מיליון ש"ח לתכנית לחיזוק חדרי המיון; 80 מיליון ש"ח לתמיכה באשפוזי בית על ידי קופות החולים; 60 מיליון ש"ח לחיזוק מערך הדיווח; 50 מיליון ש"ח לתכנית למניעת זיהומים.

סיכום: אדול

סיכום
מחירי אג"ת – מחירי אג"ת

מחירי אג"ת ירדו משמעותית מאז שנת 2007, כאשר המחיר נמדד על בסיס מדד המחירים. הירידה נובעת משינויים במחירי האג"ת, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות. הירידה נובעת משינויים במחירי האג"ת, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות. הירידה נובעת משינויים במחירי האג"ת, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות, שנגרמו כתוצאה משינויים במחירי המניות.

■ **מחירי אג"ת**

לכל

עסקים ופירמות. כדף המיועד לשימוש זה יכונה "המסמך".

המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה.

■ **מטרת המסמך**

המטרה של המסמך היא:

לספק מידע ברור ומפורט על המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה.

■ **מבנה המסמך**

המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה.

המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה.

■ **מבנה המסמך (אופן המערכת והמבנה הכללי) והמבנה המפורט**

המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה.

המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה. המסמך יכיל את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה, ויש להוסיף עליו את כל המידע הדרוש לביצוע המשימה.

ועתיקות. בנוסף, הוקם פורום תכניות גדולות אשר מטרתו לכנס את כלל גורמי הממשלה הרלוונטיים כדי להביא לקידום מהיר של תכניות משמעותיות למגורים. בפורום נידונות תכניות גדולות עם היזמים – רמ"י ומשרד השיכון – וכלל משרדי הממשלה הרלוונטיים – המשרד להגנת הסביבה, משרד התחבורה, רשות המים וכד'. כמו כן נחתם הסכם "נתיב לדירה" שבמסגרתו יתקצבו פתרונות תחבורתיים בסך של 4.5 מיליארד ש"ח, המהווים הסרת חסמים להיקף נרחב של יחידות דיור.

נושא ד – העלאת רמת הפריון והחדשנות

הפריון לשעת עבודה בישראל נמצא בשליש התחתון של מדינות ה-OECD ועומד על כשלושה רבעים מהפריון הממוצע לשעת עבודה במדינות אלה. משמעותו של פריון עבודה נמוך הוא שהשכר שניתן לשלם לעובד נמוך יותר וכתוצאה מכך רמת החיים נמוכה יותר. פריון עבודה נמוך יכול לנבוע בין היתר מהון אנושי שאינו מתאים לצורכי שוק העבודה, מתהליכי עבודה מיושנים, מחסמים לכניסת חדשנות, מבירוקרטיה מיותרת ומתשתיות פיזיות לקויות. התכנית הכלכלית כוללת צעדים במגוון תחומים להגדלת הפריון, לתמיכה בתעשייה ולקידום החדשנות.

■ חיבור מפעלים לגז טבעי

בתחילת שנות האלפיים החלה התעשייה הישראלית לצרוך גז טבעי בכמויות משמעותיות המפחיתות צריכה של דלקים חלופיים. מגמת הצריכה של גז טבעי בקרב התעשייה הולכת וגדלה מדי שנה בשל מחירו הנמוך של הגז הטבעי, לצד היותו ידידותי יותר לסביבה.

כיום, מעל 80 אחוזים מצריכת הגז הטבעי, על יתרונה בהיבטי החיסכון האנרגטי, מרוכזת בידי מספר מצומצם של מפעלים גדולים. כניסת הגז הטבעי למפעלים בינוניים וקטנים נתקלת בחסמים רבים אשר מרבים סטטוטוריים ורגולטוריים. חסמים אלה, מונעים את מימוש פוטנציאל החיסכון האנרגטי לתעשייה כתוצאה ממעבר מלא לצריכת גז טבעי בתעשייה, הנאמד בכ-500 עד 700 מיליון ש"ח בשנה, ופוגעים בכושר התחרותיות של מפעלים קטנים ובינוניים הן בזירה הבין-לאומית והן בשוק המקומי מול המפעלים הגדולים.

במסגרת התכנית הכלכלית מוצע לקדם מספר צעדים להסרת חסמים לחיבור המפעלים. במסגרת זאת, יקוצרו הליכי התכנון הנדרשים להנחת קווי רשת חלוקת הגז הטבעי וייבנה מודל רגולטורי חדש אשר יבטיח קבלת אישורים בטיחותיים לחיבור מפעלים באופן יעיל ומהיר על ידי גופים בודקים מקצועיים.

חדשנות

חדשנות היא מרכיב מפתח בהגדלת הפריון במשק ובשיפור התחרות של כלכלת ישראל. קיימת חשיבות רבה בשימור החדשנות והפריון הגבוה בענף ההיי-טק, שיש לו תרומה גבוהה לתוצר, לצמיחת המשק, לייצוא, לתעסוקה ולמשיכת השקעות זרות וכן בחשפעתו על ענפי משק נוספים (Spillover) כמו גם בהחדרת החדשנות וקידומה בענפים נוספים.

■ הרשות הלאומית לחדשנות

בשני העשורים האחרונים הפכה ישראל למשק מוביל בחדשנות טכנולוגית ומחקר ופיתוח תעשייתיים. עם זאת, בשנים האחרונות מתחדדת ההכרה בחסמים ובאתגרים העומדים בפני התעשייה בכלל והתעשייה עתירת הידע בפרט. חסמים ואתגרים אלה יוצרים צורך בשינוי המדיניות בתחום. צורך זה גובר בשל העובדה שלאחר עשרים שנה שבהן המשימה העיקרית הייתה יצירה והצמחה של התעשייה, המשימות העתידיות מגוונות יותר. אלה כוללות שמירה על התחרותיות של התעשייה עתירת הידע, בד בבד עם חיבור חלקים נרחבים יותר במשק אל מנוע צמיחה זה. בהתאם לכך נדרש שינוי

מכאן נראה שהתאגדות זו היא בעלת אופי חינוכי ופדגוגי, וזו הסיבה לכך שיש לה מעורבות רבה של ההורים. כפי שציינו לעיל, ההתאגדות פועלת במסגרת של חינוך חוץ-סדיר, ולכן היא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים, שגם הם אחראים על הוצאות הכספיות. בהתאם למה שציינו לעיל, התאגדות זו היא בעלת אופי חינוכי ופדגוגי, וזו הסיבה לכך שיש לה מעורבות רבה של ההורים. כפי שציינו לעיל, ההתאגדות פועלת במסגרת של חינוך חוץ-סדיר, ולכן היא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים, שגם הם אחראים על הוצאות הכספיות.

מבנה התאגדות – מבנה ארגוני

מבנה התאגדות זה כולל את כלל הילדים המעוניינים להשתתף באחד מהפעילויות המוצעות. התאגדות זו פועלת באופן חינוכי-פדגוגי, והיא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים. מבנה התאגדות זה כולל את כלל הילדים המעוניינים להשתתף באחד מהפעילויות המוצעות. התאגדות זו פועלת באופן חינוכי-פדגוגי, והיא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים.

ההתאגדות פועלת באופן חינוכי-פדגוגי, והיא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים. מבנה התאגדות זה כולל את כלל הילדים המעוניינים להשתתף באחד מהפעילויות המוצעות. התאגדות זו פועלת באופן חינוכי-פדגוגי, והיא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים.

■ **מבנה הפעילות**

מבנה הפעילות של התאגדות זו כולל את כלל הילדים המעוניינים להשתתף באחד מהפעילויות המוצעות. התאגדות זו פועלת באופן חינוכי-פדגוגי, והיא פועלת בשיתוף פעולה עם ההורים.

נוספים לחיסכון ארוך טווח, וילדים הממוקמים במקומות 2-4 יקבלו תוספת של 48 ש"ח בחודש לקצבה ו-50 ש"ח נוספים לחיסכון ארוך טווח.

החל משנת 2017 תחל לפעול תכנית של חיסכון לכל ילד והזכאות לה תחל ממאי 2015. במסגרת התכנית, עבור כל ילד שמשולמת בעדו קצבת ילדים, יעביר המוסד לביטוח לאומי סך של 50 ש"ח בכל חודש לחיסכון ארוך טווח עד הגיעו לגיל 18. על מנת להביא להפעלת החיסכון בשנת 2017, החליטה הממשלה על הקמת צוות בראשות הממונה על התקציבים באוצר, בהשתתפות סגן החשבת הכללית והמנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי, זאת לצורך גיבוש המלצות מקצועיות למודל תפעולי להעברה ולניהול החיסכון.

במהלך השנים 2017-2019 יופקדו לחשבונות החיסכון גם הסכומים בגין השנים 2015 (החל ממאי) ו-2016.

■ השלמת הכנסה לקשישים

במסגרת תקציב 2016, הוחלט כי תינתן תוספת לקצבת השלמת הכנסה לקשישים, המיועדת לקשישים בעלי הכנסה נמוכה במיוחד. התוספת תינתן בהתאם להרכב המשפחתי ולמבנה הקצבה, סכומי התוספת משתנים כאמור בהתאם למבנה הקצבה. סכומי התוספת המקסימליים עומדים על עד 177 ש"ח בחודש ליחיד ועל 542 ש"ח בחודש לזוג, זאת בעלות כוללת של כ-580 מיליון ש"ח בשנה.

■ מדיניות דיפרנציאלית בחינוך וברוחה

הרשויות המקומיות מופקדות על אספקת שירותים לתושבי המדינה, ובהם שירותים ממלכתיים כגון חינוך ורווחה. בהתאם לכך מעבירה המדינה לרשויות תקציבים עבור שירותי רווחה ושירותים תומכי חינוך (כגון שירותי עזר והסעות). על הרשות להשתתף בעלות זו בשיעורים של 25 אחוזים ברווחה וכ-15 אחוזים בחינוך.

שיעור השתתפות הרשות הוא לרוב אחיד ואינו מתחשב ביכולת הרשות להעמיד תקציב זה כנגד תקציב המדינה. זאת על אף הפערים הגדולים הקיימים בין הרשויות המקומיות ומקורות ההכנסה העצמיים שלהן (הנובעים בעיקרם משטחי הארנונה לעסקים בתחומי הרשויות).

לאור האמור, נקבע בהחלטת ממשלה מסי 361 מיום 5 באוגוסט 2015 על הקמת צוות בהשתתפות הממונה על התקציבים במשרד האוצר ויו"ר מרכז השלטון המקומי שיחליט על יישום מתווה מוסכם, אשר יתמוך בעיקרון של תגבור התקצוב בשירותי החינוך והרווחה ברשויות חלשות על חשבון רשויות חזקות. הוועדה תגבש מתווה מוסכם עד ליום 1 בנובמבר 2015. אם לא יגובש מתווה מוסכם, מוסמכים ראש הממשלה ושר האוצר לאשר את המתווה המפורט בהחלטה ולקבוע בו שינויים ככל הנדרש.

■ הטבות מס בפנסיה

סך הטבות המס הניתנות לחיסכון הפנסיוני נאמד בסכום של כ-13.5 מיליארד ש"ח (לא כולל הטבה בעד דמי הביטוח הלאומי). 10.5 מיליארד ש"ח מתוכם ניתנים במועד ההפקדה. על הפקדת מעסיק ניתנת הטבת ניכוי מההכנסה, כלומר הפחתה מההכנסה החייבת של העובד, בגובה ההפרשה, עד לתקרה של 7.5 אחוזים מהשכר המבוטח המוגבל לשכר בגובה ארבע פעמים השכר הממוצע במשק (38,400 ש"ח נכון להיום). הטבה זו ניתנת בגובה המס השולי שאותו משלם הפרט.

נכון להיום, בשל תקרת ההטבה האמורה על הפקדת המעסיק, יותר מ-50 אחוזים מכלל הטבות המס הניתנות בשל הפקדת המעסיק ניתנות לעשירון העליון בישראל, היינו לעובדים ששכרם עולה על כ-19,000 ש"ח בחודש. על פי

מכירת עבדים

מכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.

■ מניית נשים וילדים למכירת עבדים

מכירת נשים וילדים למכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.

■ מכירת נשים וילדים למכירת עבדים ("מכירת עבדים")

מכירת נשים וילדים למכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.

■ מכירת נשים וילדים למכירת עבדים

- מכירת נשים וילדים למכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.
- מכירת נשים וילדים למכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.
- מכירת נשים וילדים למכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.

■ מכירת עבדים

מכירת עבדים למכירת עבדים

מכירת עבדים למכירת עבדים היא חלק מהמסורת היהודית. במשנת ה'תקנ"ח (1797) נאסרה מכירת עבדים בישראל. עם זאת, ישנן עדויות לכך שישנן מקרים של מכירת עבדים גם בימינו.

הצעת התקציב לשנות הכספים 2015-2016

מסגרות ההוצאה

- הצעת תקציב המדינה ברוטו לשנות הכספים 2015-2016, הכוללת את ההוצאה המותנית בהכנסה, מסתכמת בכ- 410.6 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2015 ובכ-452.8 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2016.
- ההוצאה התקציבית לחישוב מגבלת ההוצאה בשנות הכספים 2015-2016 עומדת על כ-329.5 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2015 ועל כ-347.7 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2016 כולל תוספות חד-פעמיות ושינוי באופן רישום תשלומי המוסד לביטוח לאומי (בהתאם למפורט בפרק עיקרי השינויים בקצבאות המוסד לביטוח לאומי בחוברת זו).
- ההוצאה התקציבית לשנת הכספים 2015, כהגדרתה לחישוב מגבלת ההוצאה, גבוהה במונחים נומינליים בכ-4.4 אחוזים מההוצאה התקציבית לחישוב מגבלת ההוצאה לשנת 2014. גידול זה מורכב מתוספת של כ-8.4 מיליארד ש"ח כנגזרת של כלל ההוצאה, מהורדה של כ-0.7 מיליארד ש"ח בגין עדכון התקציב למחירי 2015 ומתוספת לבסיס התקציב של 6.3 מיליארד ש"ח בגין עלותם של ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו ערב כינון הממשלה ה-34.
- ההוצאה התקציבית לשנת הכספים 2016, כהגדרתה לחישוב מגבלת ההוצאה, גבוהה במונחים נומינליים בכ-4.3 אחוזים מההוצאה התקציבית לחישוב מגבלת ההוצאה לשנת 2015. גידול זה מורכב מתוספת של כ-8.6 מיליארד ש"ח כנגזרת של כלל ההוצאה, מתוספת של כ-4.8 מיליארד ש"ח בגין עדכון התקציב למחירי 2016 ומתוספת חד-פעמית של כ-0.8 מיליארד ש"ח. בנוסף מגבלת ההוצאה גדלה בין שנת 2015 לשנת 2016 ב-3.85 מיליארד ש"ח כתוצאה משינוי אופן רישום תשלומי הביטוח הלאומי.

השינויים בהצעת התקציב

במונחים נומינליים ההוצאה התקציבית לחישוב מגבלת ההוצאה גדלה בשנות הכספים 2015-2016 ב-4.4 אחוזים וב-4.3 אחוזים בהתאמה. בניכוי התוספת החד-פעמית בתקציב 2016 התקציב לחישוב מגבלת ההוצאה לשנת 2016 גדל ב-4.1 אחוזים. בהתאם למדיניות הממשלה, עיקר הגידולים בתקציב המדינה לשנים 2015-2016 יהיו בתחומי הביטוח, החינוך, הבריאות, ביטוח הפנים, הרווחה והסיוע לניצולי השואה.

להלן עיקרי השינויים בהצעת התקציב לשנות הכספים 2015-2016 בהשוואה לשנה הקודמת:

הגידולים הבולטים בתקציב המדינה בשנים 2015-2016 נקבעו בהתאם לסדרי העדיפויות של הממשלה והם כוללים: גידול בתקציב משרד החינוך (בהיקף של כ-6.4 מיליארד ש"ח נטו בשנת הכספים 2016 לעומת שנת הכספים 2014); גידול בתקציב משרד הבריאות (בהיקף של כ-5.9 מיליארד ש"ח), גידול בהעברות לביטוח הלאומי (בהיקף של 3.3 מיליארד ש"ח) וגידול בתקציב הסיוע לניצולי השואה (ללא הגידול בסיוע הבא לידי ביטוי בתקציב הביטוח הלאומי) ובתקציב משרד הרווחה (בהיקף של כ-1.2 מיליארד ש"ח).

ההוצאה האזרחית לשנת הכספים 2015 תגדל בכ-1.4 אחוז בהשוואה לחוק התקציב לשנת 2014. ההוצאה האזרחית לשנת הכספים 2016 תגדל בכ-8.2 אחוזים בהשוואה לחוק התקציב לשנת 2015. הגידול התקציבי המצטבר בשנים 2014-2016, גבוה באופן ניכר מהגידול בהוצאה התקציבית לחישוב מגבלת ההוצאה בשנים 2014-2016.

הוצאות הצריכה הביטחונית לשנת הכספים 2015 תגדל בכ-13 אחוזים בהשוואה לחוק התקציב לשנת 2014. בשנת הכספים 2016 תקטן ההוצאה הביטחונית בשיעור של כ-1.3 אחוז בהשוואה להצעת התקציב לשנת 2015. הגידול הגבוה בהוצאה הביטחונית בשנת הכספים 2015 מושפע ממתווה הקבינט לתקציב הביטחון ומהסכמים שונים עם המשרד וכן מגידול בהיקף של מעל מיליארד ש"ח בהוצאה מותנית בגין תוספות סיוע ייעודי לפיתוח ולהצטיידות בפרויקטים שונים.

תשלומי הריבית יעמדו בשנת הכספים 2015 על היקף נמוך בכמיליארד ש"ח בהשוואה לחוק התקציב לשנת 2014. בשנת 2016 יעמדו תשלומי הריבית על היקף הגבוה בכ-0.7 מיליארד ש"ח בהשוואה להצעת התקציב לשנת 2015. השמירה על היקף תשלומי ריבית דומה בין השנים ואף הקטנתו, מאפשרת העברת תקציבים מתוך הגידול המותר בהוצאה לשימושים אחרים.

תשלומי ההעברה והתמיכות יגדלו בשנת הכספים 2015 בשיעור של כ-9.8 אחוזים בהשוואה לחוק התקציב לשנת הכספים 2014. בשנת הכספים 2016 יגדלו תשלומי ההעברה והתמיכות בכ-4.2 אחוזים בהשוואה להצעת התקציב לשנת 2015 (בניכוי תיקון רישום הוצאות ביטוח לאומי כמוזכר לעיל). גידולי תקציב אלו גבוהים משמעותית מהגידול בהוצאה התקציבית לחישוב מגבלת ההוצאה בין השנים. הגידולים בתשלומי ההעברה והתמיכות בשנים 2014–2016 נובעים ממדיניות הממשלה בנוגע להגדלה של קצבאות הילדים, הקצבאות המשולמות על ידי הרשות לניצולי השואה, מתן תוספת טכנולוגיות ותרופות חדשות לסל שירותי הבריאות, רפורמה בבריאות הנפש, קיצור תורים בבתי חולים, חינוך חינוך לילדים גילאי 3–4, קייטנות לתלמידי א-ד, תוספת שעות לבתי ספר חלשים, תשלום השלמת הכנסה לקשישים, הגדלת תקציב ההשכלה הגבוהה ומתן תוספות לתקציב התרבות.

השקעות ומתן האשראי יקטנו בשנת הכספים 2015 בשיעור של כ-4.3 אחוזים בהשוואה לחוק התקציב לשנת 2014. בשנת הכספים 2016 יגדלו תשלומי השקעות ומתן האשראי בכ-4.0 אחוזים בהשוואה להצעת התקציב לשנת 2015. הקיטון בתקציב ההשקעות בשנת 2015 כולל בתוכו קיטון משמעותי בהוצאות תחבורה הנובע משימוש במקורות מימון חוץ-תקציביים בדמות גיוס אג"ח ברכבת והעברת פרויקטים למימוש בשיטות P.P.P – וכן דחייה במועד פרסום מכרזים והאטה בקצבי הביצוע של פרויקטים בתחום הכבישים הבין-עירוניים ובתחום הרכבות הכבדות.

תשלומי הקרן (החזרי קרן ההלוואות), למעט החזרי קרן למוסד לביטוח לאומי, יקטנו בשנת הכספים 2015 בכ-37 אחוזים בהשוואה לחוק התקציב לשנת הכספים 2014. בשנת הכספים 2016 יגדלו תשלומי הקרן (החזרי קרן ההלוואות), למעט החזרי קרן למוסד לביטוח לאומי, בכ-42 אחוזים בהשוואה להצעת התקציב לשנת 2015. השינויים בתשלומי הקרן הם פועל יוצא של מבנה לוחות הסילוקין של החוב. תשלומים אלה אינם כלולים בחישוב הגירעון ובחישוב ההוצאה המותרת לפי חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית, תשנ"ב-1992.

ההוצאה ברוטו לפי סיווג כלכלי

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014	
424,810,079	383,855,344	402,612,120	401,964,958	הוצאה נטו
=====	=====	=====	=====	=====
28,005,907	26,781,314	24,601,088	22,440,677	הוצאה מותנית
452,815,986	410,636,658	427,213,208	424,405,635	סך-הכול תקציב ברוטו (2+1)
=====	=====	=====	=====	=====
375,694,986	356,314,658	338,738,197	338,402,635	1. סך-הכול הוצאות ומתן אשראי
-----	-----	-----	-----	-----
91,200,322	84,271,019	80,897,902	83,088,174	1.1 צריכה אזרחית
-----	-----	-----	-----	-----
58,446,955	54,308,115	53,557,431	52,782,262	שכר בארץ
30,333,559	27,489,491	24,894,210	28,000,849	קניות בארץ
2,419,808	2,473,413	2,446,261	2,305,063	שכר וקניות בחו"ל
64,506,894	65,398,085	73,390,120	57,834,483	1.2 צריכה ביטחונית
-----	-----	-----	-----	-----
29,782,109	28,141,751	25,546,434	27,569,867	שכר
2,710,132	2,614,380	2,508,517	2,574,286	תשלומי העברה
20,815,714	23,435,015	34,099,644	17,126,705	קניות
10,514,189	10,514,189	10,473,750	10,055,266	קניות בחו"ל
684,750	692,750	761,775	508,359	הוצאות חירום ותיאום הפעולות בשטחים
133,156,098	124,077,101	113,469,218	113,047,425	1.3 תשלומי העברה ותמיכות
-----	-----	-----	-----	-----
20,895,737	20,677,499	20,727,857	19,617,461	העברות לשכר מורים ולהשכלה הגבוהה
37,053,609	31,210,778	29,314,253	30,740,414	העברות למוסד לביטוח לאומי

עיקרי התקציב 2016-2015

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
25,969,845	25,213,703	22,126,105	20,570,919	העברות למערכת הבריאות	
41,303,657	38,946,392	33,412,283	34,024,131	העברות ותמיכות שונות	
7,933,250	8,028,729	7,888,720	8,094,500	סובסידיה למוצרי יסוד ולאמצעי ייצור	
26,375,136	25,359,158	21,372,056	26,502,892	השקעות ומתן אשראי	1.4
24,632,550	23,412,572	19,903,161	24,472,672	השקעה ישירה	
1,742,586	1,946,586	1,468,895	2,030,220	מתן אשראי	
39,424,564	38,712,239	38,995,893	39,762,276	תשלומי ריבית וסבסוד אשראי	1.5
33,203,820	32,393,000	32,749,112	32,722,000	תשלומי ריבית בארץ	
15,564	16,239	591	17,276	סבסוד אשראי	
6,205,180	6,303,000	6,246,190	7,023,000	תשלומי ריבית בחו"ל	
11,693,000	11,067,289	10,613,008	10,859,000	הוצאות שונות	1.6
11,693,000	11,067,289	10,613,008	10,859,000	פירעון קרן לביטוח לאומי שונות	
9,338,972	7,429,767		7,308,385	רזרבות	1.7
77,121,000	54,322,000	88,475,011	86,003,000	פירעון חובות קרן	2
68,856,000	44,619,000	77,669,256	74,727,000	פירעון חובות בארץ	
8,265,000	9,703,000	10,805,755	11,276,000	פירעון חובות בחו"ל	

	השנה השנייה	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
השנים המטבעות בממוצע 2006- 2016	29.6%	343.8	329.5	316.0	309.5	284.7	271.2	256.0	248.2	235.7	230.0	219.0
התוצאות הממוצעות השנתיות	23.2%	-1.2%	24.0%	23.5%	24.0%	24.3%	24.9%	25.7%	24.7%	26.6%	26.9%	25.2%
הוצאות הממוצעות השנתיות	61.9%	3.7%	18.4%	17.6%	17.2%	16.0%	16.2%	15.9%	15.4%	14.8%	14.4%	14.7%
הוצאות הממוצעות השנתיות	32.6%	0.3%	13.2%	13.0%	13.4%	14.0%	14.2%	13.7%	14.4%	13.8%	12.9%	12.9%
הוצאות הממוצעות השנתיות	23.9%	-0.4%	9.0%	8.5%	10.1%	9.7%	9.0%	8.9%	9.2%	8.8%	9.0%	9.5%
הוצאות הממוצעות השנתיות	60.6%	1.7%	8.7%	7.6%	7.5%	7.4%	7.4%	7.2%	6.6%	6.6%	7.1%	7.0%
הוצאות הממוצעות השנתיות	-4.3%	-1.6%	4.6%	4.6%	4.9%	5.0%	5.2%	4.8%	4.8%	6.0%	6.0%	6.2%
הוצאות הממוצעות השנתיות	-8.4%	-4.7%	11.5%	11.7%	12.6%	12.7%	13.5%	14.8%	14.4%	14.6%	15.4%	16.2%
הוצאות הממוצעות השנתיות	66.6%	2.4%	10.8%	9.7%	11.0%	10.4%	10.7%	9.6%	9.0%	10.6%	8.7%	8.4%
הוצאות הממוצעות השנתיות	38.7%	5.9%	89.7%	88.3%	87.4%	87.3%	86.5%	86.4%	85.2%	85.6%	84.6%	83.8%

הוצאות הממוצעות השנתיות של תוצאות הממוצעות 2006-2016

הוצאות הממוצעות השנתיות של תוצאות הממוצעות 2006-2016 הן תוצאות הממוצעות השנתיות של תוצאות הממוצעות 2006-2016. הוצאות הממוצעות השנתיות של תוצאות הממוצעות 2006-2016 הן תוצאות הממוצעות השנתיות של תוצאות הממוצעות 2006-2016.

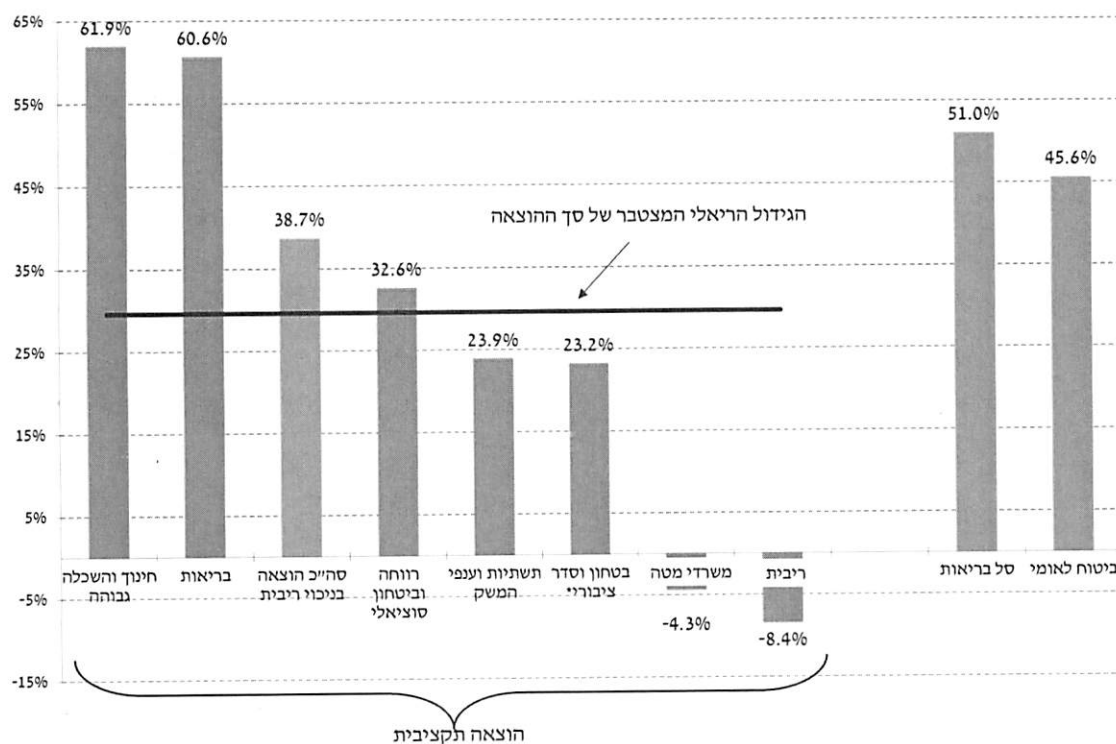
ניתוח התפתחות ההוצאה התקציבית בשנות הכספים 2016-2006

* השינוי הראלי מחושב על בסיס השינוי במדד המחירים לצרכן ובכלל זה תחזיות לשנים 2015-2016.
 ** לצורך עקביות בהצגת הנתונים, הנתון המוצג לשנת 2016 הוא בניכוי השינוי הרישומי בהיקף של 3.85 מיליארד ש"ח.
 *** סעיף זה כולל גם את תקציבי המדע, התרבות והספורט.

**** המרכיבים העיקריים בסעיף ההוצאות האחרות הם תשלומי הגמלאות האזרחיות של המדינה, הסדר קרנות הפנסיה ופירעון הקרן לביטוח לאומי.
 הערה: הנתונים המוצגים הם בהתאם לתקציב המקורי המוגש לכנסת. בפועל, סעיפים תקציביים שונים משתנים כתוצאה משינויים המתקבלים בכנסת, מהעברת עודפים משנה לשנה, מצרכים דחופים המתפתחים במהלך השנה וכיוצא בזה. דוגמה להוצאה העוברת שינויים תכופים יחסית היא ההוצאה לביטחון. לכן, התפלגות ההוצאה בפועל בכל שנה ושנה בתחומים השונים יכולה להיות שונה במידת מה מהמוצג בטבלה. עם זאת, השינויים המצטברים משקפים באופן סביר את ההתפתחויות לאורך זמן, וכתוצאה מכך – את סדרי העדיפויות התקציביים. בנוסף לכך, לצורך שמירה על עקביות, כל השינויים הראליים מחושבים בהתאם למדד המחירים לצרכן. בפועל, על מנת לבצע ניתוח מלא של השינוי הכמותי בכל תחום ותחום יש להשתמש במדדים שונים. לניתוח ממוקד של תחומי ההוצאה הספציפיים ראו את חוברות הצעת התקציב של המשדרים השונים.

בשנים 2016-2006 גדלו הוצאות המוסד לביטוח לאומי (ללא הוצאות תפעול וללא תשלומי מילואים) בשיעור ראלי מצטבר של כ-46 אחוזים, קצב שנתי של כ-3.8 אחוזים, גבוה בהרבה משל הגידול בהוצאה התקציבית שעמד בתקופה זו, כאמור, על 2.6 אחוזים. גם ההוצאה על סל הבריאות, שאינה מתבטאת באופן מלא במסגרת ההוצאה התקציבית, גדלה בתקופה זו בקצב מהיר של כ-4.2 אחוזים לשנה במונחים ראליים (בניכוי התוספת לתקצוב תחום בריאות הנפש החל משנת 2015 הגידול הוא בשיעור של 4.0 אחוזים).

השינוי הראלי המצטבר לפי תחומי הוצאה עיקריים בשנות הכספים 2016-2006

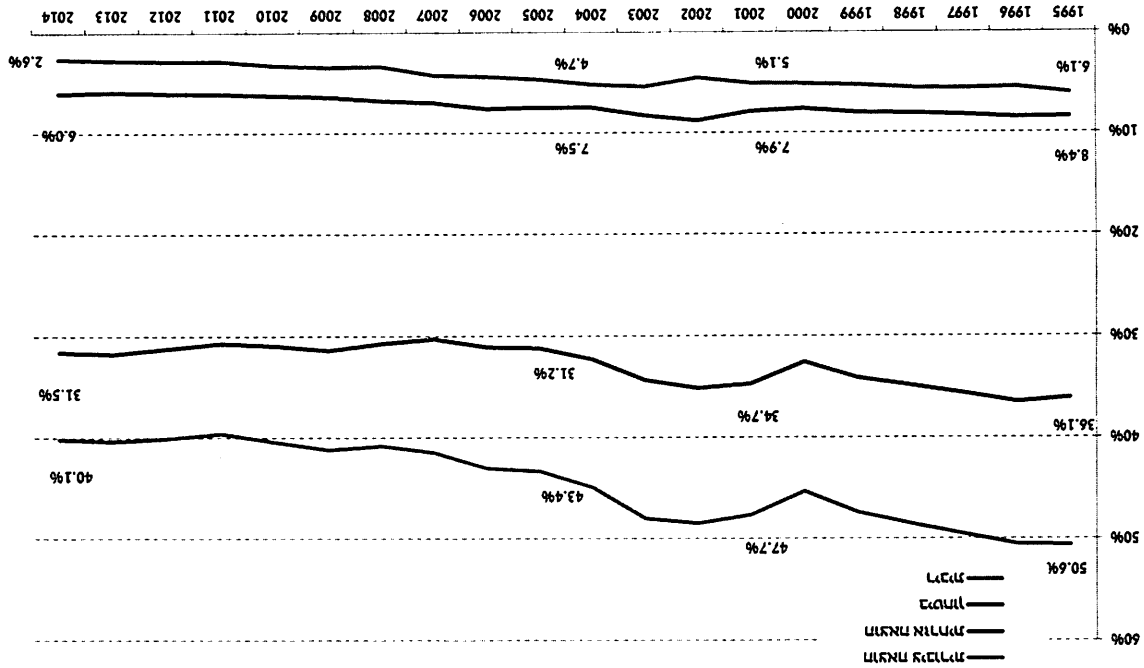

מקור: משרד האוצר

* לא כולל חלק מהתוספת התקציבית, הנובעת מהגידול בסיוע הביטחוני האמריקני. בנוסף לא כולל תוספות הניתנות במהלך השנה, להן יכולה להיות השפעה משמעותית על ההוצאה הביטחונית, בה קיימת שונות רבה.

סעיף: 566T-4T02

566T-4T02 סעיף 566T-4T02: תמורה אחרת אחרת

וקבוצתו ונאמרת, 'טובתה' של הקבוצה והיא כוללת את כל חברי הקבוצה וכל מי שהיה חבר בה או שהיה קשור אליה. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות.

הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות.

הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות.

הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות. הקבוצה היא קבוצה של אנשים, לא של ערכים או של מטרות.

9002-9T02 סעיף 9002-9T02: תמורה אחרת אחרת

תכנית התקציב הרב-שנתית

בשנת 2010 קבעה הממשלה יעד עבור יחס החוב-תוצר לסוף העשור אשר עומד על 60 אחוזים. בשנת 2014, במסגרת תיקון חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית התשנ"ב 1992- (להלן – "החוק"), החליטה הממשלה על יעד ארוך טווח ליחס חוב-תוצר העומד על 50 אחוזים.

לצורך עמידה ביעדים האמורים, על הממשלה להפחית את יחס החוב תוצר העומד, נכון לסוף שנת 2014, על כ-66.7 אחוזי תוצר. על מנת לבצע את ההפחתה האמורה, תידרש הממשלה לעמוד בשני הכללים הפיסקליים הקבועים בחוק כדלקמן:

- **כלל ראשון – תקרת הגירעון** – קובע את הגירעון המרבי שניתן לקבוע בעת אישור תקציב המדינה. הגירעון המרבי המותר מפורט בחוק במונחים של אחוזי תוצר. על פי החוק, התקרה לשנים הבאות עומדת על השיעורים שלהלן:

שנה	שיעור הגירעון כאחוז מהתוצר
2015	2.9
2016	2.9
2017	2.5
2018	2.25
2019	2.0
2020	1.75
2021 ואילך	1.5

- **כלל שני – מגבלת ההוצאה** – קובע את הגידול הראלי המרבי המותר בתקציב המדינה לעומת תקציב השנה הקודמת. על פי החוק, הגידול השנתי המותר מוגדר על פי נוסחה המורכבת מממוצע שיעור גידול האוכלוסייה בישראל בשלוש השנים שקדמו למועד הנחת חוק התקציב ושלגביהן פרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את שיעור גידול האוכלוסייה, בתוספת אחוז אחד כשהוא מוכפל ביחס שבין 50 אחוזים לבין יחס חוב-תוצר האחרון הידוע. בשנים 2015 ו-2016 עומד שיעור הגידול המותר על 2.66 אחוזים מהתקציב (שיעורי גידול ההוצאה המותרים החזויים לשנים 2017–2019 מופיעים בנספח המצורף לפרק זה).

יציבות פיסקלית ושמירה על אמינותה הפיסקלית של הממשלה הם תנאים הכרחיים ליציבות הכלכלית של המשק וליכולתה של הממשלה להתמודד בהצלחה עם זעזועים כלכליים. בהתאם לכך, העמידה בכללים הפיסקליים הקבועים בחוק, אשר צפויה לאפשר את ההתכנסות ליעדי יחס החוב-תוצר, חיונית לאיתנותה ולחזיוקה של כלכלת ישראל.

על פי התחזיות הקיימות לגבי מחויבויותיה התקציביות של הממשלה ולגבי הכנסות המדינה לשנים 2017–2019, לצורך עמידה במגבלות הפיסקליות, תידרש הממשלה לבצע צעדי התאמה הן בצד ההוצאה והן בצד ההכנסה בהתאם למתואר בטבלה שלהלן, במיליארדי ש"ח.

שנת 2019	שנת 2018	שנת 2017	
397.1	383.2	368.7	סך הוצאות הממשלה
396.8	379.7	363.0	מגבלת ההוצאה המותרת על פי חוק
-----	-----	-----	-----
0.3	3.5	5.7	ההתאמות הנדרשות לצורך עמידה במגבלת ההוצאה
396.5	379.4	362.7	הוצאה לחישוב מגבלת הגירעון (הוצאה ללא אשראי)
354.5	338.2	322.7	תחזית הכנסות המדינה
-----	-----	-----	-----
42.0	41.2	40.0	הגירעון החזוי בהנחת התכנסות למגבלת ההוצאה
27.7	29.6	31.2	הגירעון המותר על פי החוק
-----	-----	-----	-----
14.3	11.6	8.7	סה"כ ההתאמות הנדרשות לצורך התכנסות לתקרת הגירעון
			הקבועה בחוק (בהנחת התכנסות למגבלת ההוצאה)
=====	=====	=====	=====
14.6	15.1	14.4	סה"כ ההתאמות הנדרשות לצורך עמידה במסגרות הפיסקליות*
-----	-----	-----	-----

* ההתאמות מתוארות ביחס לשנת 2016, קרי היקף ההתאמה הנדרש בשנת 2018 לוקח בחשבון כי לא בוצעה כל התאמה בשנת 2017 וזאת בהתאם למוסבר בגוף הפרק

על פי חוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית ולנוכח התחזיות המקרו-כלכליות הנוכחיות, הגידול הנומינלי הממוצע המותר בתקציב המדינה בשנים 2017-2019 יעמוד על כ-16.4 מיליארד ש"ח, כך שתקציב המדינה צפוי לגדול מכ-347.7 מיליארד ש"ח בשנת 2016 לכ-396.8 מיליארד ש"ח בשנת 2019.

הוצאות הממשלה בשנים 2017-2019 מביאות בחשבון את כלל ההוצאות ההכרחיות שהממשלה מחויבת אליהן, בהן הוצאות הנובעות מחקיקה, מהחלטות ממשלה, מפסיקה ומהסכמים המחייבים את הממשלה על זרועותיה.

היקף הוצאות הממשלה בשנים 2017-2019, המוצג בפרק זה, מהווה את היקף המחויבויות הידועות, נכון למועד פרסום פרק זה, זאת בהנחה שבמהלך שנות התקציב הרלוונטיות לא יבוצעו שינויי מדיניות יזומים ו/או תוצאתיים לאירועים אקסוגניים. במילים אחרות, הנתונים מוצגים בהנחה שמרנית כי לא יתקבלו החלטות בעלות משמעות תקציבית נוספת בשנים הנידונות.

ללא שינויי מדיניות, הגידול הממוצע בהיקף מחויבויות הממשלה בשנים 2017-2019 עומד על כ-16.5 מיליארד ש"ח, כך שהיקף מחויבויות הממשלה צפוי לגדול מכ-347.7 מיליארד ש"ח בשנת 2016 לכ-397.1 מיליארד ש"ח בשנת 2019.

על מנת לעמוד במגבלת ההוצאה הקבועה בחוק תידרש הממשלה לבצע צעדי התכנסות בצד ההוצאה בהיקף של כ-5.7 מיליארד ש"ח בשנת 2017. לאחר ביצוע ההתאמה הנדרשת בשנת 2017, סך הוצאות הממשלה הצפויות בשנת 2018 יהיו נמוכות ממגבלת הוצאה המותרת בחוק בכ-2.2 מיליארד ש"ח ובשנת 2019 – בכ-5.4 מיליארד ש"ח.

צעדי ההתכנסות האפשריים בצד ההוצאה הם: הפחתה של מחויבויות הממשלה הצפויות להגדיל את הוצאותיה האזרחיות או הפחתה של מחויבויות הממשלה הצפויות להגדיל את הוצאותיה הביטחוניות (או שילוב בין השניים).

בנוסף לכך, ככל שהממשלה תקבע תקרת גירעון נמוכה יותר מהקבוע כיום בחוק ותפחית את יחס החוב-תוצר, כך נטל תשלומי הריבית בשנים הבאות יפחת באופן שייווצר חיסכון תקציבי אשר ימתן את הצורך בביצוע הפחתות בתקציבים האזרחיים או באלו הביטחוניים.

מעבר לצעדי ההתכנסות הנדרשים לצורך עמידה במגבלת ההוצאה, על מנת לעמוד בתקרת הגירעון הקבועה בחוק תידרש הממשלה לבצע צעדי התכנסות בצד ההכנסה או צעדי התכנסות נוספים בצד ההוצאה בהיקף של כ-8.7 מיליארד ש"ח בשנת 2017. בנוסף להתאמה הנדרשת בשנת 2017, תידרש בשנת 2018 התאמה נוספת לצורך התכנסות לתקרת הגירעון בהיקף של כ-2.9 מיליארד ש"ח, כך שסך ההתאמה הנדרשת בשנת 2018 לצורך התכנסות לתקרת הגירעון עומדת על כ-11.6 מיליארד ש"ח ביחס לשנת 2016.

בשנת 2019 תידרש התאמה בצד ההכנסה או צעדי התכנסות נוספים בצד ההוצאה בהיקף של כ-2.7 מיליארד מעבר להתאמות הנדרשות לשנים 2017 ו-2018, כך שסך ההתאמה הנדרשת לצורך התכנסות לתקרת הגירעון בשנת 2019 עומדת על כ-14.3 מיליארד ש"ח ביחס לשנת 2016.

צעדי ההתכנסות האפשריים בצד ההכנסה הם הרחבת בסיס המס, קרי ביטול של פטורים הקיימים במערכת המס או העלאה של שיעורי המס הקיימים.

הוצאות הממשלה בטווח הבינוני

הוצאות לשנת 2019	הוצאות לשנת 2018	הוצאות לשנת 2017	
397.1	383.2	368.7	סך הוצאות הממשלה
82.0	79.3	76.2	הביטחון והסדר הציבורי
171.2	163.4	156.0	השירותים החברתיים
26.8	25.7	24.3	תשתיות
9.8	10.0	10.1	ענפי המשק
17.8	17.7	17.0	משרדי המטה
55.3	53.8	52.9	החזרי חוב (ריבית וקרן בטל"א)
34.2	33.4	32.3	הוצאות אחרות
396.8	379.7	363.0	מגבלת ההוצאה המותרת על פי חוק
0.3	3.5	5.7	ההתאמות הנדרשות לצורך עמידה במגבלת ההוצאה

הביטחון והסדר הציבורי

- ההוצאה בתקציב המקורי לשנת 2016 על רכיב הביטחון והסדר הציבורי עומדת על כ-74.7 מיליארד ש"ח המהווים כ-21.5 אחוזים מסך ההוצאה.
- על פי היקף מחויבויות הממשלה הנוכחי, בין השנים 2016–2019 צפויה ההוצאה על הביטחון והסדר הציבורי לגדול בכ-7.2 מיליארד ש"ח, כך שבשנת 2019 היא תעמוד על כ-82.0 מיליארד ש"ח אשר יהוו כ-20.6 אחוזים מסך ההוצאה הממשלתית (בכפוף להנחות המצוינות להלן).
- ההנחות לגבי עיקרי השינויים הצפויים ברכיב הוצאה זה
  - **תקציב משרד הביטחון** – עומד על 56 מיליארד ש"ח (לפני הצמודות) בהתאם להחלטת הממשלה מ-5 באוגוסט 2015 ולנוכח תהליכים לבחינת ההתאמות הנדרשות לתקציב הביטחון כמשתקף מהמלצות הוועדה לבחינת תקציב הביטחון (ועדת לוקר) ותר"ש "גדעון" של צה"ל.
  - **המשרד לביטחון הפנים** – בשל הגידול הטבעי באוכלוסיית מדינת ישראל ולשם עמידה ביעדי המשרד לביטחון הפנים וגופיו, הכוללים אכיפת ושמירת החוק, התמודדות עם תופעות פשיעה, כליאת והחזקת אסירים ועצירים

במשמורת נאותה, טיפול בתופעת המסתננים, טיפול באירועי חילוץ והצלה, העברת פעולות הדרכה והסברה בתחום הבטיחות באש ועוד – צפוי גידול בהוצאה התקציבית על ביטחון הפנים.

- הגידול בתקציב המשרד לביטחון הפנים כולל את תגבור כוחות משטרת ישראל בירושלים, גידול בתקציב אבטחת מוסדות חינוך, טיפול בתופעת המסתננים, תכנית רב-שנתית לתגבור מערך הכבאות ועוד. במסגרת ההחלטות התקציביות הקיימות, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.45 מיליארד ש"ח בשנה (גידול במחירים שוטפים), כך שהתקציב השנתי של המשרד לביטחון הפנים וגופיו יגדל בכ-1.2 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.

השירותים החדשניים

- ההוצאה בתקציב המקורי לשנת 2016 על רכיב שירותים חברתיים עומדת על כ-142.1 מיליארד ש"ח המהווים כ-40.9 אחוזים מסך ההוצאה.
- על פי היקף מחויבויות הממשלה הנוכחי, בין השנים 2016–2019 צפויה ההוצאה על שירותים חברתיים לגדול בכ-29.1 מיליארד ש"ח, כך שבשנת 2019 היא תעמוד על כ-171.2 מיליארד ש"ח המהווים כ-43.1 אחוזים מסך ההוצאה הממשלתית.
- להלן ההנחות לגבי עיקרי השינויים הצפויים ברכיב הוצאה זה:
  - **גידול טבעי במספר התלמידים במערכת החינוך:** בשל הגידול במספר התלמידים בשנתון ועל מנת למנות לספק שירות לכל תלמיד במערכת החינוך, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.8 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-2.3 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.
  - **גידול ראלי בסל הבריאות:** במסגרת חוק ביטוח בריאות ממלכתי משנת 1995, אזרחי מדינת ישראל זכאים לקבל סל שירותי בריאות הממומן משלושה מקורות: תשלום מס בריאות, השלמת עלות הסל מתקציב המדינה והשתתפות עצמית נורמטיבית (6.45 אחוזים). סל הבריאות מקודם לפי פרמטרים קבועים של מחירים, דמוגרפיה וטכנולוגיות. במסגרת ההחלטות התקציביות הקיימות, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.65 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-2.0 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.
  - **גידול במקורות סל הבריאות במסגרת הרפורמה לבריאות הנפש:** במסגרת הרפורמה לבריאות הנפש, המעבירה את האחריות הביטוחית לקופות, נדרשת תוספת מקורות לסל הבריאות בהתאם להסכם שנחתם בשנת 2012. במסגרת ההחלטות התקציביות הקיימות, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.1 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-0.3 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.
  - **גידול בהשתתפות המדינה בגביית הביטוח הלאומי:** בשל הגידול במספר המועסקים במשק ובשכר הממוצע ולפי חוק הביטוח הלאומי, גדל סכום דמי הביטוח הלאומי שנגבה מהציבור. לפי סעיף 32 לחוק, אוצר המדינה משתתף בגבייה של הביטוח הלאומי ובעקבות זאת צפוי גידול גם בהשתתפות המדינה. במסגרת ההחלטות התקציביות

הקיימות, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-470 מיליוני ש"ח בשנה, כך שבשלוש השנים הקרובות תינתן לנושא זה תוספת תקציבית של כ-1,410 מיליון ש"ח. בנוסף, הצעת התקציב לשנים 2015–2016 כוללת החלטה בדבר מתן תוספת לקצבת הילדים וכן הפעלה של תכנית חיסכון לכל ילד. על כן, במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושאים אלו תוספת תקציבית ממוצעת בהיקף של כ-2.7 מיליארד ש"ח בשנה, כך שבשלוש השנים הקרובות תינתן לנושא תוספת תקציבית של כ-8 מיליארד ש"ח.

■ **גידול בקצבות במימון אוצר המדינה והשתתפות במימון קצבאות לאוכלוסייה לא מבוטחת** – אוצר המדינה משלם, באמצעות המוסד לביטוח לאומי, קצבאות המשולמות מתוקף חוקים שאינם חוק הביטוח הלאומי. בשל הגידול באוכלוסיית הזכאים לקצבאות אלו, לפי הסכמים קיימים וחוקים שונים, בשנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.25 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-0.75 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.

תשתיות

■ ההוצאה בתקציב המקורי לשנת 2016 על רכיב התשתיות עומדת על כ-21.2 מיליארד ש"ח המהווים כ-6.1 אחוזים מסך ההוצאה.

■ על פי היקף מחויבויות הממשלה הנוכחי, בין השנים 2016–2019 צפויה ההוצאה על תשתיות לגדול בכ-5.6 מיליארד ש"ח, כך שבשנת 2019 היא תעמוד על כ-26.8 מיליארד ש"ח המהווים כ-6.7 אחוזים מסך ההוצאה הממשלתית.

■ להלן ההנחות לגבי עיקרי השינויים הצפויים ברכיב הוצאה זה:

■ **גידול בקצב הביצוע של פרויקטים להסעת המונים**: שני פרויקטים עיקריים להסעת המונים נכנסים לשלב הביצוע העיקרי: השלוחות של הרכבת הקלה בירושלים והקו האדום של הרכבת הקלה בגוש דן. מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.4 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-1.1 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.

■ **גידול במתן סובסידיה להפעלת התחבורה הציבורית**: הגידול בתקציב נועד להתמודד עם הגידול הטבעי באוכלוסייה והגידול בתעסוקה וכן לצורך מתן סובסידיה להפעלת קווי רכבת נוספים שהקמתם תסתיים בשנים הקרובות. במסגרת ההחלטות התקציביות הקיימות, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת תקציבית ממוצעת של כ-0.2 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-0.6 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.

■ **שמירה על קצב הביצוע של פרויקטי הרכבות הכבדות**: במהלך השנים 2015–2019 מספר פרויקטים נכנסים לשלב הביצוע העיקרי במקביל להשלמת פרויקטים מתכנית הפיתוח הקודמת: חשמול תשתיות הרכבת, רכש ציוד נייד חשמלי, שדרוג מערכת הבטיחות ופיתוח מתחמי תחזוקה רכבתיים. על כן, בשל שימוש במקורות חוץ-תקציביים למימון פרויקטי פיתוח של חברת רכבת ישראל, במסגרת ההחלטות התקציביות הקיימות, מניחים כי התקציבים בגין הנושא יופחתו בממוצע 33 מיליון ש"ח בשנה, כך שהתקציב המופנה לנושא זה יקטן בכ-100 מיליון ש"ח בתוך שלוש שנים.

כאמור מוצג לנגן מו"מ ללא תשלום.

עד-כאמור הנגן ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007. אין להחיל עליה חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.
 ■ **אשר על כן:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

כאמור מוצג לנגן מו"מ ללא תשלום.

אשר על כן ימשיך המעביד לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.
 ■ **אשר על כן:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

■ **על מנת להבטיח את ביטחון:**

מאמץ.

אשר על כן ימשיך המעביד לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.
 ■ **אשר על כן:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

מאמץ.

■ **על מנת להבטיח את ביטחון:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

אשר על כן (אשר על כן)

מאמץ.

■ **אשר על כן:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

מאמץ.

■ **על מנת להבטיח את ביטחון:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

אשר על כן

מאמץ.

■ **אשר על כן:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

מאמץ.

■ **על מנת להבטיח את ביטחון:** המעביד ימשיך לשלם למעביד את המעביד כפי שהצגתו מפרטת בסעיף 5-6 א' של חוק המעביד ופיקודון מס' 5070-2007.

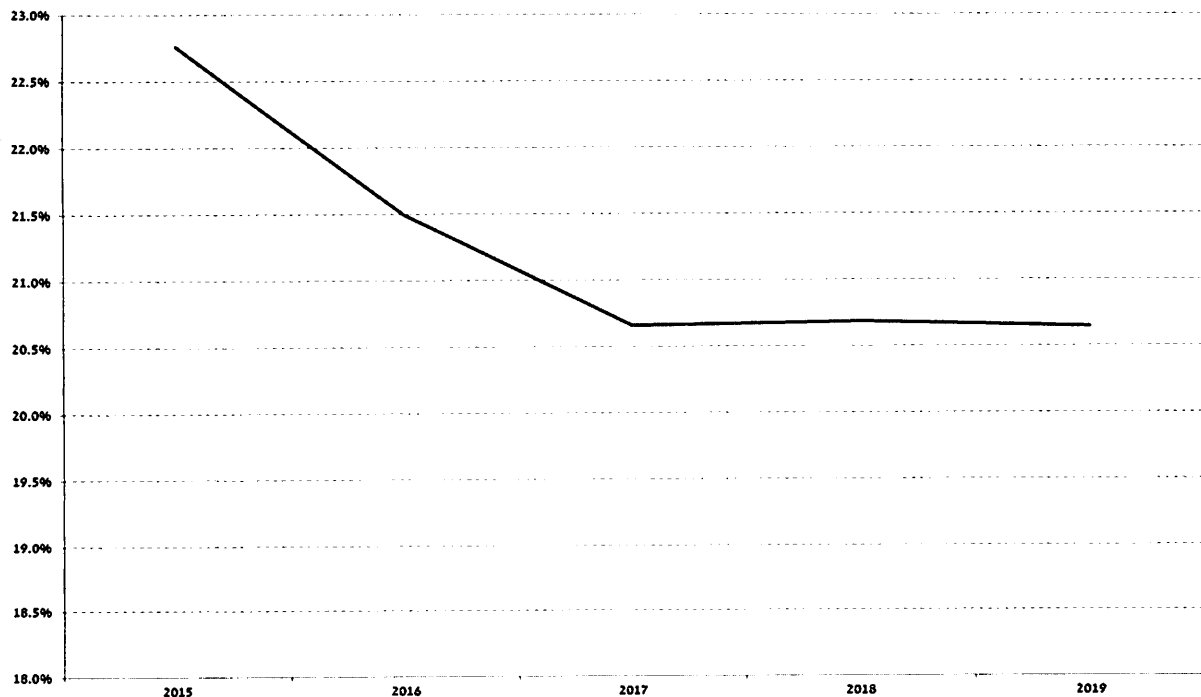
אשר על כן

הוצאות אחרות

- ההוצאה בתקציב המקורי לשנת 2016 על רכיב הוצאות אחרות עמדה על כ-32.5 מיליארד ש"ח אשר היוו כ-9.4 אחוזים מסך ההוצאה.
- על פי היקף מחויבויות הממשלה הנוכחי, בין השנים 2016–2019 צפויה ההוצאה על הוצאות אחרות לגדול בכ-1.6 מיליארד ש"ח, כך שבשנת 2019 היא תעמוד על כ-34.2 מיליארד ש"ח אשר יהוו כ-8.6 אחוזים מסך ההוצאה הממשלתית.
- להלן עיקרי השינויים הצפויים ברכיב הוצאה זה:
  - **הסדר תשלום לקרנות הפנסיה הוותיקות:** בהתאם להסכם עם המדינה ולוח סילוקין שקבעה הממונה על שוק ההון, מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת ממוצעת של כ-0.3 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-0.9 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.
  - **גידול במספר הפורשים על פני פטירת גמלאים:** מניחים כי במהלך השנים 2017–2019 תינתן לנושא זה תוספת ממוצעת של כ-0.25 מיליארד ש"ח בשנה, כך שהתקציב השנתי המופנה לנושא זה יגדל בכ-0.75 מיליארד ש"ח בתוך שלוש שנים.

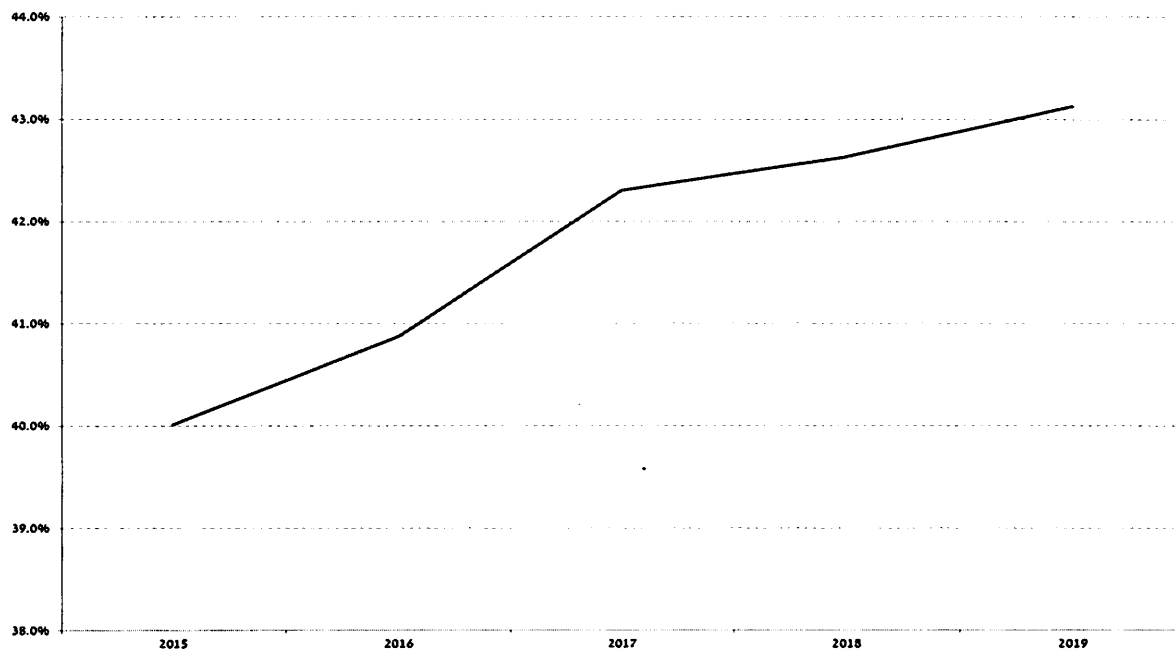
התפתחות רכיבי ההוצאה התקציבית המרכזיים כאחוז מהתקציב

הביטחון הציבורי

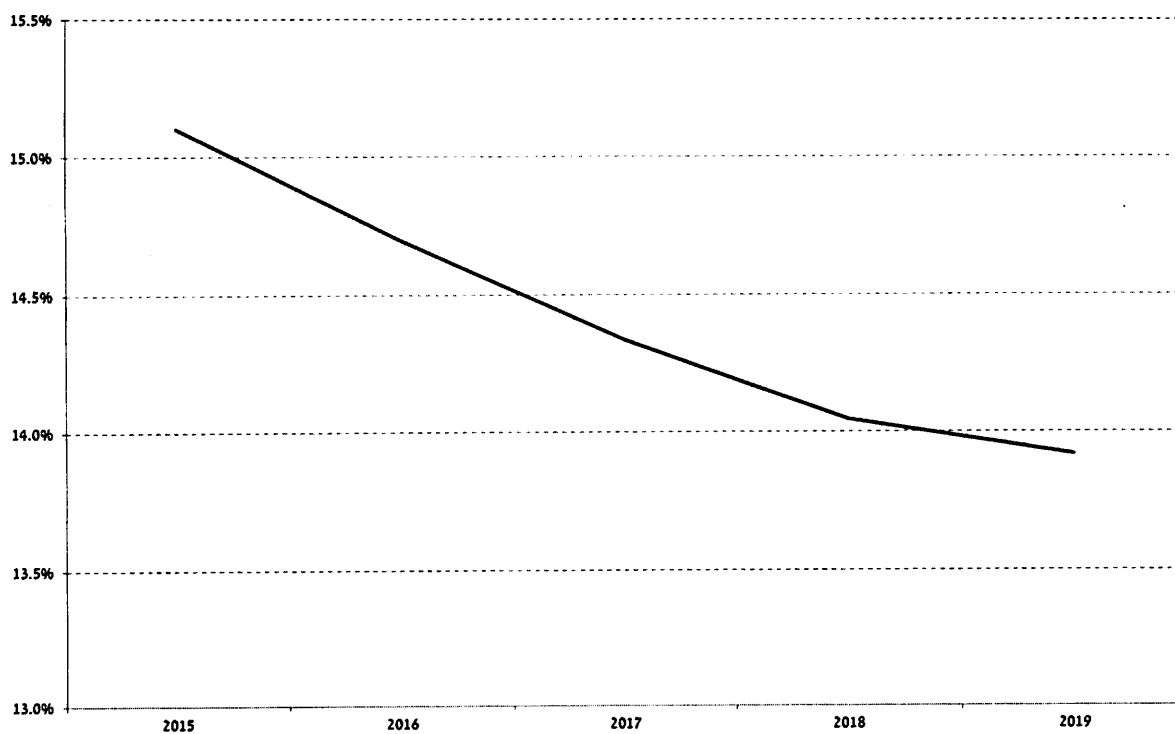

השירותים החברתיים

החזרי חוב (ריבית וקרן בטל"א)

סכומים גבוהים של

הוצאות על פרויקטים של בנייה ושיפוץ בתחומים של תחבורה, חינוך, בריאות ורווחה. הוצאות אלו נעשות על ידי ממשלת ישראל, רשויות מקומיות, גופים חיצוניים ומוסדות פיננסיים.

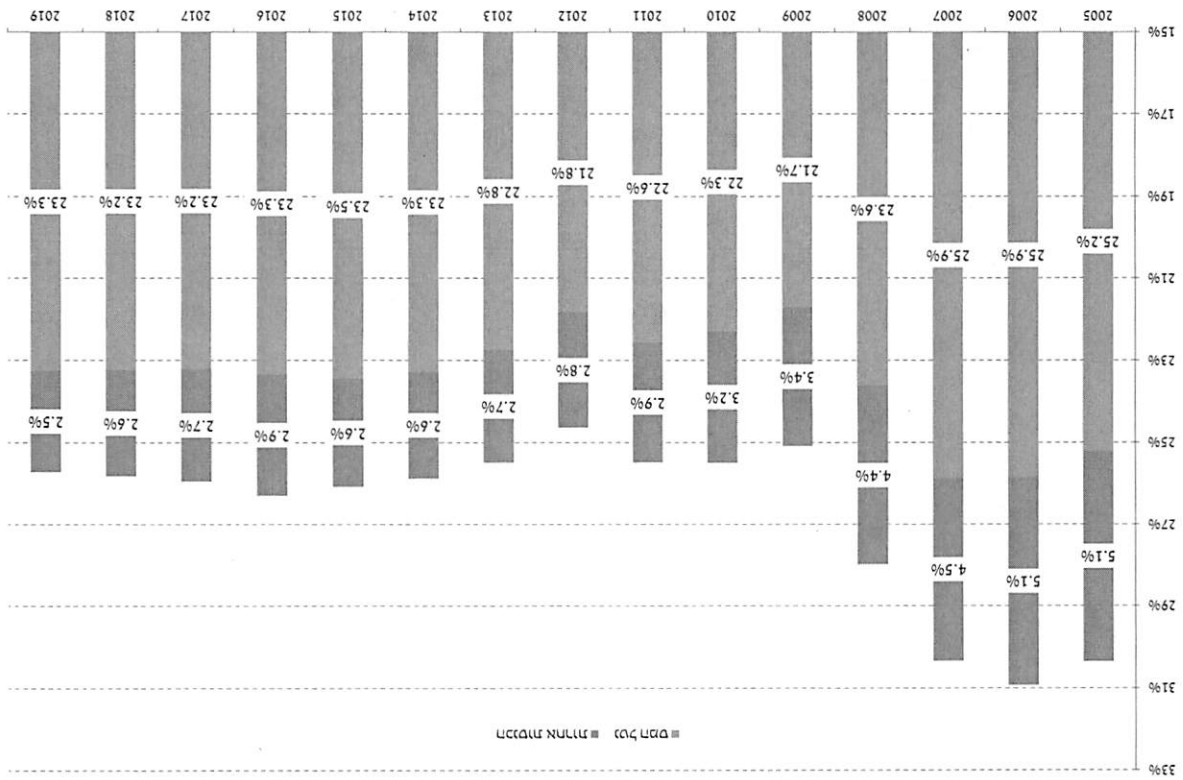
- הוצאות על פרויקטים של בנייה ושיפוץ בתחומים של תחבורה, חינוך, בריאות ורווחה.

הוצאות אלו נעשות על ידי ממשלת ישראל, רשויות מקומיות, גופים חיצוניים ומוסדות פיננסיים.

הוצאות אלו נעשות על ידי ממשלת ישראל, רשויות מקומיות, גופים חיצוניים ומוסדות פיננסיים.

- הוצאות על פרויקטים של בנייה ושיפוץ בתחומים של תחבורה, חינוך, בריאות ורווחה.

הוצאות על פרויקטים של בנייה ושיפוץ בתחומים של תחבורה, חינוך, בריאות ורווחה

הוצאות על פרויקטים של בנייה ושיפוץ בתחומים של תחבורה, חינוך, בריאות ורווחה.

הוצאות אלו נעשות על ידי ממשלת ישראל, רשויות מקומיות, גופים חיצוניים ומוסדות פיננסיים.

הוצאות על פרויקטים של בנייה ושיפוץ בתחומים של תחבורה, חינוך, בריאות ורווחה 2019-2015

סיכום תכנית התקציב הרב-שנתית לשנים 2017–2019

(במיליארדי ש"ח)

שנה	2017	2018	2019
סך הוצאות הממשלה	368.7	383.2	397.1
הביטחון והסדר הציבורי	76.2	79.3	82.0
השירותים החברתיים	156.0	163.4	171.2
תשתיות	24.3	25.7	26.8
ענפי המשק	10.1	10.0	9.8
משרדי המטה	17.0	17.7	17.8
החזרי חוב (ריבית וקרן בטל"א)	52.9	53.8	55.3
הוצאות אחרות	32.3	33.4	34.2
מגבלת ההוצאה המותרת על פי חוק	363.0	379.7	396.8
ההתאמות הנדרשות לצורך עמידה במגבלת ההוצאה	5.7	3.5	0.3
הוצאות אשראי	0.3	0.3	0.3
הוצאה לחישוב מגבלת הגירעון	362.7	379.4	396.5
סה"כ ההכנסות	322.7	338.2	354.5
ההכנסות ממסים	288.9	304.4	320.6
הכנסות אחרות	33.8	33.8	33.8
גירעון חיזוי במסגרת התכנסות למגבלת ההוצאה	40.0	41.2	42.0
גירעון מותר	31.2	29.6	27.7
צעדי ההתכנסות הנדרשים לצורך עמידה בתקרת הגירעון	8.7	11.6	14.3
סה"כ צעדי התכנסות נדרשים	14.4	15.1	14.6
גירעון מותר באחוזי תוצר	2.5%	2.25%	2.0%

נספח – חישוב מגבלת ההוצאה

1. נוסחת החוק

$$\text{שיעור הגידול בתקציב} = \frac{50\%}{\text{יחס חוב/תוצר}} + \text{ממוצע גידול האוכלוסייה בשלוש השנים הקודמות}$$

2. תחזית שיעור הגידול המותר בהוצאה הממשלתית:

שנה	שיעור גידול האוכלוסייה	שיעור הגידול הראלי המותר בתקציב	תחזית מדד מחירים ממוצע*
2011	1.84%		
2012	1.89%		
2013	1.88%		
2014	1.99%		
2015	1.70%	2.66%	-0.2%
2016	1.70%	2.66%	1.4%
2017	1.70%	2.61%	2.0%
2018	1.70%	2.56%	2.0%
2019	1.70%	2.48%	2.0%

* התחזית נכונה למועד גיבוש התקציב בחודש יולי 2015.

הגירעון ומימונו לשנות הכספים 2015-2016

ההוצאות וההכנסות לחישוב הגירעון

- ההוצאה התקציבית לחישוב תקרת הגירעון עומדת בשנת הכספים 2015 על כ- 329.0 מיליארד ש"ח ועל כ- 347.3 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2016.
  - תחזית ההכנסות והמענקים לשנת הכספים 2015 עומדת על כ- 297.6 מיליארד ש"ח ועל כ- 312.3 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2016.
- פירוט תחזית הכנסות המדינה ממסים מופיע בפרק תחזית הכנסות המדינה ממסים לשנות הכספים 2015 ו- 2016 בחוברת זו.

הגירעון בתקציב המדינה

- הגירעון הכולל ללא אשראי בשנת הכספים 2015 צפוי להסתכם בכ- 31.4 מיליארד ש"ח, המהווים כ- 2.8% תוצר, זאת בהתבסס על הנחת צמיחה של 2.6% (התוצר החזוי לשנת 2015 הוא כ- 1,141.1 מיליארד ש"ח).
- הגירעון הכולל (לרבות אשראי נטו) בשנת הכספים 2015 צפוי לעמוד על כ- 25.8 מיליארד ש"ח, המהווים כ- 2.3% תוצר.
- הגירעון הכולל ללא אשראי בשנת הכספים 2016 צפוי להסתכם בכ- 35.0 מיליארד ש"ח, המהווים כ- 2.9% תוצר, זאת בהתבסס על הנחת צמיחה של 2.9% (התוצר החזוי לשנת 2016 הוא כ- 1,187.7 מיליארד ש"ח).
- הגירעון הכולל (לרבות אשראי נטו) בשנת הכספים 2016 צפוי לעמוד על כ- 31.2 מיליארד ש"ח, המהווים כ- 2.6% תוצר.

מימון הגירעון הכולל בשנות הכספים 2015-2016

במיליארדי ש"ח

המקורות למימון	סך ב-2015	סך ב-2016
הכנסות ממכירת קרקעות	0.4	0
הפרטות	0	2.3
הלוואות מחו"ל (נטו)	(4.1)	2.7
מלוות מהציבור (נטו)	29.5	26.1
סך הכול	25.8	31.1

הערה: תיתכן תחלופה בין הרכיבים השונים של מימון הגירעון.

הגירעון התקציבי ומימונו

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014	
				חלק א: גרעון
-35,030,763	-31,455,787	-29,925,104	-31,139,075	עודף (+) / גירעון (-) ללא אשראי
		189,772		התאמות נדרשות לבסיס מזומן*
=====	=====	=====	=====	=====
312,315,730	297,566,971	283,585,453	284,192,663	סך-הכול הכנסות ללא גביית קרן
143,800,073	135,550,071	125,121,882	122,000,000	מסי הכנסה ורכוש
126,600,000	125,300,000	123,478,351	125,300,000	מכס ומע"מ ללא מע"מ ייבוא ביטחוני
6,900,000	6,800,000	6,017,861	6,000,000	אגרות
1,603,859	1,603,859	1,487,047	1,566,155	מע"מ ייבוא בטחוני
1,150,000	1,285,000	1,271,774	1,358,189	גביית חובות - ריבית
19,125,000	14,609,123	14,500,000	16,247,000	מלווה מהמוסד לביטוח לאומי
8,988,773	8,988,773	8,523,930	8,632,316	מענקים
4,148,025	3,430,145	3,184,608	3,089,003	כל יתר ההכנסות
347,346,493	329,022,758	313,700,329	315,331,738	סך-הכול הוצאות ללא מתן אשראי*
48,601,313	47,755,024	44,787,075	44,395,530	משרדים מנהליים
145,154,537	134,469,556	123,963,560	122,969,391	משרדים חברתיים
27,088,958	23,983,809	24,155,265	28,656,142	משרדים כלכליים
59,214,116	59,805,866	68,377,296	53,624,071	ביטחון
6,846,597	5,815,447	2,808,823	7,774,219	הוצאות שונות
9,338,972	7,429,767		7,308,385	זרובה כללית
51,102,000	49,763,289	49,608,310	50,604,000	ריבית + קרן לביטוח לאומי

עיקרי התקציב 2015-2016

חוק מקורי לשנת 2014	ביצוע התקציב לשנת 2014	הצעת התקציב לשנת 2015	הצעת התקציב לשנת 2016	
4,202,585	4,467,213	5,636,050	3,839,973	אשראי נטו
-630,220	-436,780	-510,586	-342,586	מתן אשראי
4,832,805	4,903,993	6,146,636	4,182,559	החזרי אשראי
-26,936,490	-25,457,891	-25,819,737	-31,190,790	עודף (+) / גירעון (-) כולל אשראי

חלק ב:	מימון**				
סך-הכול הלוואות מחו"ל - נטו	-1,476,000	853,406	-4,103,000	2,735,000	
קבלת הלוואות	9,800,000	11,659,161	5,600,000	11,000,000	
פרעון חובות	-11,276,000	-10,805,755	-9,703,000	-8,265,000	
סך-הכול הלוואות מקומיות - נטו	27,280,488	17,498,235	29,544,737	26,161,479	
קבלת הלוואות	102,007,488	95,167,491	74,163,737	95,017,479	
פרעון חובות	-74,727,000	-77,669,256	-44,619,000	-68,856,000	
סך-הכול הכנסות הון נטו	1,132,000	1,532,844	378,000	2,294,311	
הפרטה	1,132,000	1,532,844	378,000	2,294,311	

* התאמות נדרשות לצורך הצגת הגירעון הממשלתי על בסיס מזומן בהתאם לשינויים ביתרות המזומנים בבנק ישראל.

** תיתכן תחלופה בין מימון בחו"ל לבין מימון מקומי.

חלק ג

סקירת עיקרי ההוצאות והפעולות של משרדי הממשלה

הביטחון והסדר הציבורי

משרדי המטה

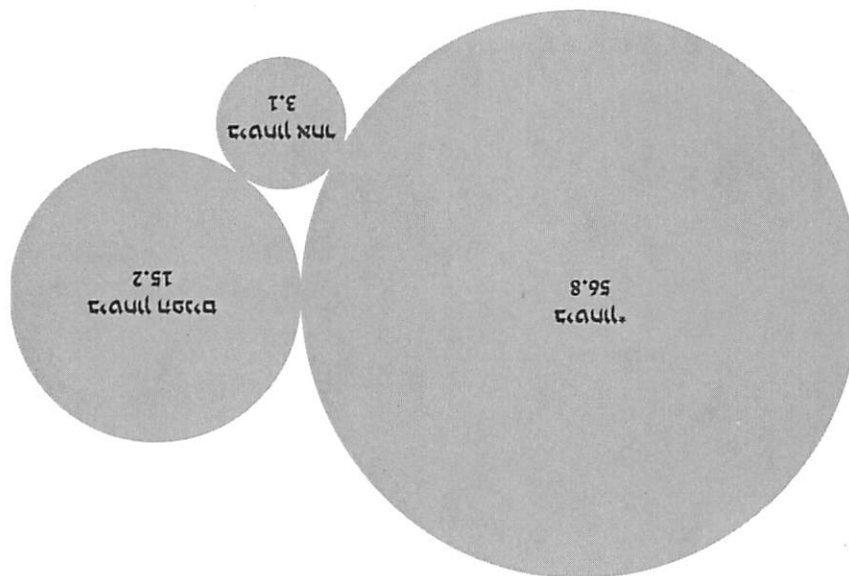
השירותים החברתיים

ענפי המשק

תשתיות

החזרי חוב

הוצאות אחרות

מיליארדי ישראלים
5102 מיליון ישראלים נולדו ונפטרו בשנת 2016

ישנם ארבעה סוגים של מות:

מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה.

מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה.

מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה.

מיתאבדו מיליון

מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה. מיתאבדו מיליון ישראלים בשנת 2016, כפי שניתן לראות מהגרף למעלה.

מיליון ישראלים נולדו

כרטיסים פקס •

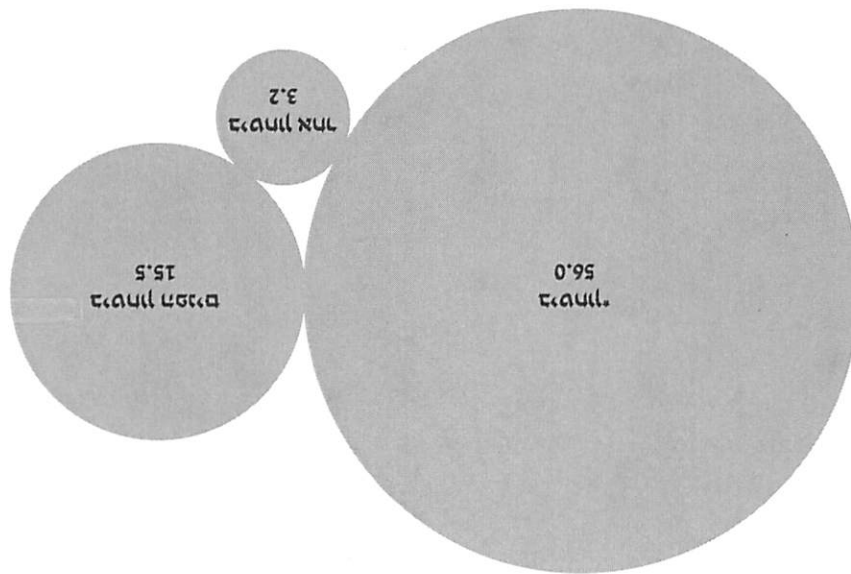
שנת	2015	2016
אגודת	75.7	74.9
המסגרת הפנסיה	15.2	15.5
המסגרת הפנסיה	2.2	2.4
המסגרת הפנסיה	0.1	0.1
המסגרת הפנסיה	0.6	0.6
המסגרת הפנסיה	0.7	0.2
המסגרת הפנסיה	56.9	56.1

מחירי המסגרת הפנסיה, המסגרת הפנסיה והמסגרת הפנסיה

2016-2015 מסגרת הפנסיה

מחירי המסגרת הפנסיה (מחירי המסגרת הפנסיה) המחירי המסגרת הפנסיה

מחירי המסגרת הפנסיה והמסגרת הפנסיה

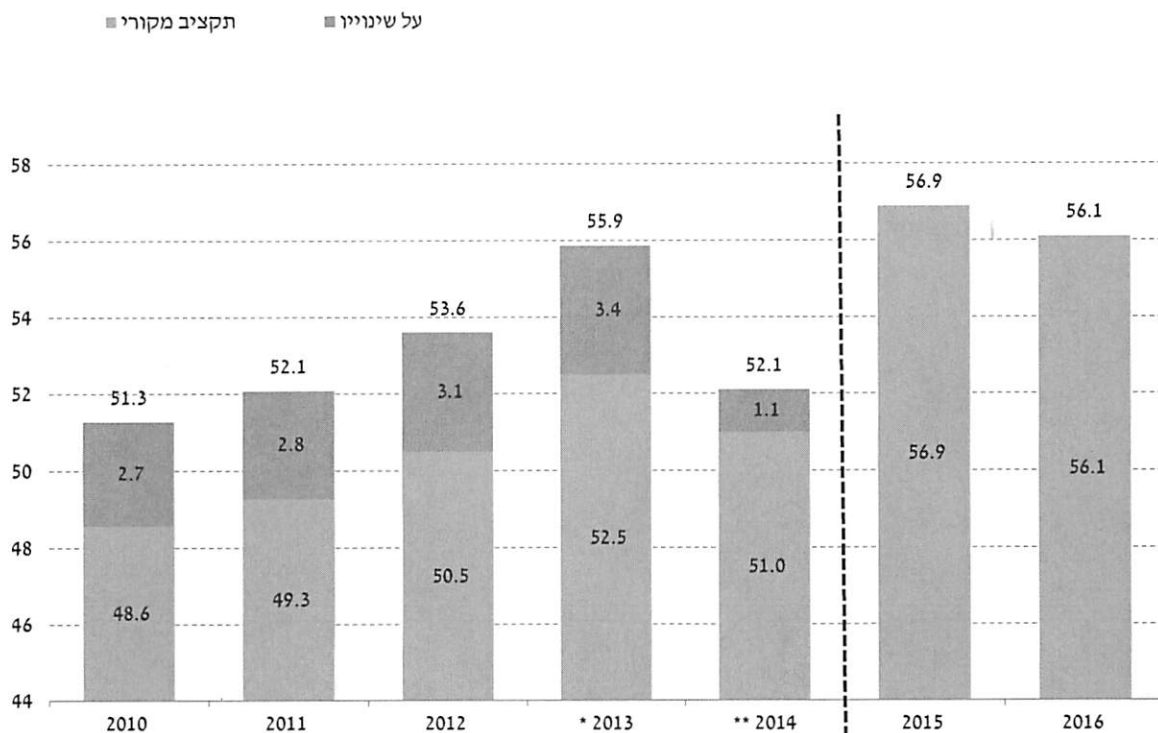
מחירי המסגרת הפנסיה והמסגרת הפנסיה

מחירי המסגרת הפנסיה והמסגרת הפנסיה

התפתחות התקציב נטו 2010–2016
(מיליארדי ש"ח – ללא עלויות לחימה)

* 1.4 מיליארד ש"ח הוקדמו משנת 2014.

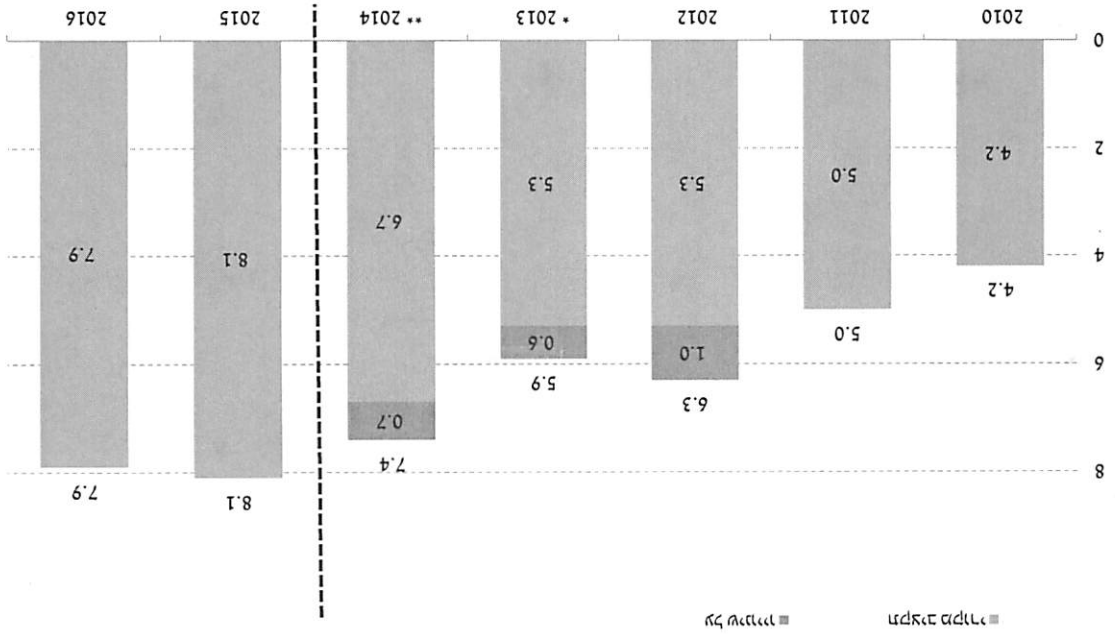
** הסכום לא כולל הוצאות לחימה בהיקף של כ-7 מיליארד ש"ח בגין מבצע "צוק איתן" (ראו בהמשך).

בנוסף, כאשר מתרחשים אירועים חריגים, מערכת הביטחון מקבלת בגינם תוספות. לדוגמה, בגין מלחמת לבנון השנייה בשנת 2006 שופתה מערכת הביטחון בסך של 8.2 מיליארד ש"ח למימון הוצאות הלחימה; בגין מבצע "עופרת יצוקה" בשנים 2008–2009 שופתה מערכת הביטחון בסכום של 2.45 מיליארד ש"ח; ובגין הוצאות הלחימה של מבצע "צוק איתן" שופתה מערכת הביטחון בסכום של כ-7 מיליארד בשנת 2014.

- **מאמצים להגדלת מודעות** – מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.
- **מאמצים להגדלת מודעות** – מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.
- **מאמצים להגדלת מודעות** – מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.
- **מאמצים להגדלת מודעות** – מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.

מודעות חברתית

(למטרות טרנספרנטיות) וכן מאמצים לקדם את המטרות
 מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.
 מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.
 מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה.

2016-2010 – מאמצים להגדלת מודעות לטובת החברה ולמנוף את המודעות לטובת החברה

הרכב תקציב הביטחון

להבדיל מתקציביהם של משרדי הממשלה האחרים, הממומנים על ידי מקורות המשק בלבד, תקציב הביטחון מורכב גם מכספי הסיוע האמריקני כמפורט בטבלה שלהלן:

תקציב הביטחון לשנות הכספים 2015–2016 בחתך מטבעות

תקציב מקורי 2016		תקציב מקורי 2015		
מיליוני דולרים ש"ח*	מיליוני דולרים	מיליוני דולרים ש"ח*	מיליוני דולרים	
45,653		46,429		מקורות המשק – שקלים
	2,400		2,400	סיוע אמריקני
7,293	1,585	7,293	1,585	מתוכו: רכש בארה"ב
3,180	815.3	3,180	815.3	המרה לשקלים
56,126		56,902		סה"כ תקציב נטו
7,945		8,080		הוצאה מותנית בהכנסה
3,221	700	3,221	700	מתוכה: סיוע אמריקני MOU
3,011	654	2,923	638	פרוייקטים משותפים
1,713		1,923		הכנסות אחרות
64,071		64,982		סה"כ תקציב ברוטו

* ההמרה ממט"ח למטבע מקומי נעשתה על פי שע"ח תקציבי של 3.9 ש"ח לדולר (4.602 ש"ח לדולר בשנת 2015, למרכיבים המחושבים על פי שע"ח כולל מע"מ).

בשנים 2015 ו-2016 תועמד למשרד הרשאה להתחייב בגובה של 47 מיליארד ש"ח ו-22 מיליארד ש"ח בהתאמה.

הבקרה על תקציב הביטחון

בחוק יסודות התקציב קיים פרק ייחודי העוסק בתקציב הביטחון (פרק ג', סעיפים 18 ו-19), אשר מבחין בין משרד הביטחון למשרדים אחרים וקובע כללים ייחודיים לגבי ניהול התקציב. בין היתר, משרד הביטחון מחויב להודיע לכנסת רק בדיעבד על ביצוע שינויים תקציביים עד לסכום מסוים (באמצעות פניות רבעוניות). הדבר נובע מאופי הפעילות הייחודי של משרד הביטחון.

תהליכי הבקרה והשקיפות השתפרו והורחבו בשנים האחרונות הן ע"י גורמים שונים בממשלה – משרד האוצר, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי (הקבינט המדיני-הביטחוני), מבקר המדינה (לדוגמה, בשנת 2015 פורסם דוח המבקר בעניין סוגיות בנוגע לתקציב מערכת הביטחון ומשרתי הקבע בצה"ל – תהליכי התייעלות והתכנסות למסגרת תקציב

אין צורך בהצגת חשבונית מעורבות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון. מדיניות זו חלה על כל סוגי המסות, כולל מס הכנסה וקניין רוחני, המוטלות על עובדי הארגון. המדיניות חלה גם על המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון.

בנוסף, המדיניות חלה על המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון, כולל המסות המוטלות על ידי המנהל הכלכלי של הארגון.

א. המדיניות הכלכלית של הארגון

המדיניות הכלכלית של הארגון מתייחסת למדיניותו הכלכלית, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון, כולל המדיניות הכלכלית של הארגון.

טבלה

הקרון לקליטת חיילים משוחררים

הצעת תקציב הקרון לקליטת חיילים משוחררים לשנות הכספים 2015 ו-2016 (סעיף 46) מסתכמת ב-2.2 מיליארד ש"ח בשנת 2015 ו-2.4 מיליארד ש"ח בשנת 2016.

החוק לקליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן: החוק) מקנה לחיילים משוחררים ולמי ששירת שירות לאומי או אזרחי זכויות שונות. מטרת החוק היא להעניק סיוע כספי לחיילי החובה המשוחררים ולמשרתי השירות האזרחי והלאומי בתחילת דרכם בחיים האזרחיים. החוק מיושם באמצעות הקרון לקליטת חיילים משוחררים (להלן: הקרון) הפועלת במשרד הביטחון ומהווה את המנגנון המבצע של החוק.

חיילים בשירות חובה (בצה"ל ובשאר מערכת הביטחון, לדוגמה במשטרה, במשמר הגבול ובשירות בתי הסוהר) ומשרתים בשירות אזרחי ולאומי זכאים לצבירה חודשית של כסף בגין חודשי השירות שבוצעו בפועל בהתאם לסוג השירות: לוחם, תומך לחימה או אחר. צבירה זו מחולקת לצבירה בגין מענק כספי וצבירה בגין קרן הפיקדון.

מענק כספי – מענק הניתן בעת השחרור. יצוין כי בינואר 2012 הוחלט על הכפלה של מענק השחרור במהלך שנפרס על פני חמש שנים (2012–2016).

קרן פיקדון – סכום כסף הנזקף לזכות החיילים ומיועד למטרות לימודים, הכשרה מקצועית, רכישת דירה, נישואין, לימודי נהיגה או פתיחת עסק. חייל משוחרר שלא מימש את מלוא קרן הפיקדון במהלך תקופת הזכאות יקבל את כל יתרת הכסף שנצברה לזכותו לאחר חמש שנים ועד תום השנה השביעית לשחרור.

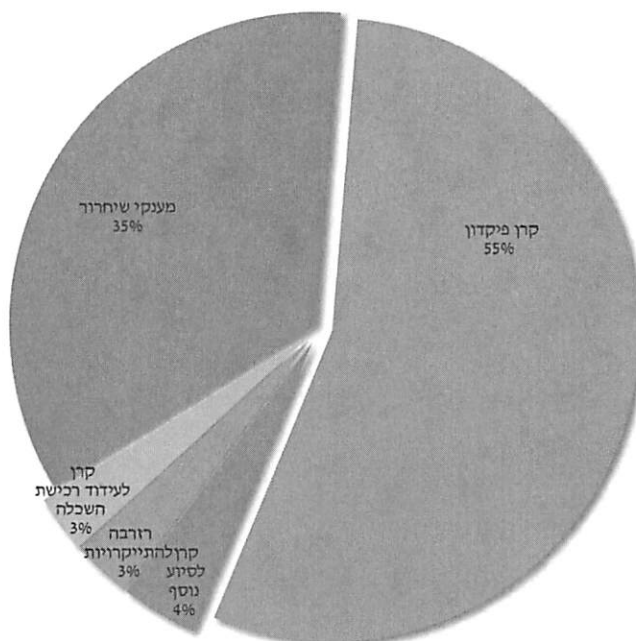
בנוסף לאמור לעיל, על פי חוק, הקרון לקליטת חיילים משוחררים מפעילה שתי קרנות נוספות:

הקרון לסיוע נוסף – קרן המעניקה לחיילים משוחררים הזקוקים לכך סיוע כלכלי מיוחד: מלגות לימודים ומלגות קיום לחיילים משוחררים הלומדים במכינות קדם-אקדמיות. הסיוע ניתן על פי אמות מידה חברתיות-כלכליות. הקרון גם מממנת מלגות לימודים לחיילים משוחררים הלומדים במכללות טכנולוגיות לתכניות הנדסאים וטכנאים. סיוע זה מועבר החל משנה"ל תשע"ד ישירות מהקרן למוסדות הלימוד. כמו כן, הקרון מממנת קורסים ייעודיים של הכשרה מקצועית.

הקרון לעידוד השכלה גבוהה – קרן המממנת את שכר הלימוד בשנת הלימודים האקדמית הראשונה לחיילים משוחררים הלומדים בפריפריה ובירושלים או לחיילים מהפריפריה הלומדים במרכז (על פי קריטריונים שונים).

כ-90 אחוזים מתקציב הקרון מיועד לתשלומים השוטפים עבור מענקי השחרור והפיקדון המוענקים לזכאים על פי החוק, בהתחשב באופי ובאורך השירות כפי שפורט לעיל והיתרה מממנת את פעילות הקרון לסיוע נוסף והקרון לעידוד השכלה גבוהה.

הרכב תקציב הקרן לקליטת חיילים משוחררים 2016

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

במהלך השנים 2011–2012 חוקקו שני תיקוני חקיקה:

- **תיקון 12 לחוק קליטת חיילים משוחררים** – תיקון זה מעניק לחיילים מימון מלגת לימודים בשנה"ל הראשונה לתואר הראשון במוסדות הלימוד להשכלה גבוהה שאינם אוניברסיטאות מחקר בפריפריה ובירושלים. בנוסף, חיילים משוחררים המתגוררים בפריפריה זכאים למלגות לימודים ולתכניות השכלה.
- **תיקון 14 לחוק קליטת חיילים משוחררים** – תיקון זה הביא להכפלה של מענק השחרור לחיילים משוחררים במהלך שנפרס על פני חמש שנים (2012–2016).

שיפור תנאי השכר לחיילי חובה ו/או העלאת הפיקדון לחיילים משוחררים

בישיבת הממשלה מיום 5 באוגוסט 2015, אישרה הממשלה בהחלטה מס' 364 תוספת של 600 מיליון ש"ח לשיפור תנאי השכר לחיילי החובה באמצעות העלאת דמי קיום לחיילי החובה או הגדלת הפיקדון לחיילים משוחררים. כמו כן, הוחלט על הקמת ועדה בהשתתפות שר האוצר, שר הביטחון, ושרת המשפטים, אשר תמליץ לממשלה על המודל המדויק ליישום התקציב האמור ועל אופן הדירוג לביצועו. המקור ליישום ההחלטה מתקצב בסעיף 47 עד לגיבוש המלצות הוועדה.

לשם פירוש המושגים המרכזיים במסמך זה:

- מונחים (מונחים) המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.
- המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.

המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה:

המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה (לפי: "מונחים")

מונחים המופיעים במסמך זה

המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה. המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה. המונחים המופיעים במסמך זה הם כפי שמופיעים במסמך זה.

לשם כך יצא צו

המורה על פיקוח בטיחות ובריאות בעבודתם של עובדי המפעל

המורה על פיקוח בטיחות ובריאות בעבודתם של עובדי המפעל

- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל
- **מטרת המערכת** – מטרת המערכת היא להבטיח את בטיחותם ובריאותם של עובדי המפעל

המורה על פיקוח בטיחות ובריאות בעבודתם של עובדי המפעל

המורה על פיקוח בטיחות ובריאות בעבודתם של עובדי המפעל

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

מטרת המערכת

דגשים לשנת הכספים 2015

- **הטיפול בתופעת ההסתננות הבלתי חוקית** – בהמשך להקצאת משאבים שבוצעה בשנים 2013–2014 לטיפול בתופעת ההסתננות הבלתי חוקית לישראל, נוספו לגופי המשרד לביטחון הפנים כ-162 מיליון ש"ח ו-391 תקני כוח אדם לשם הקמה ותפעול של מתקן שהייתה הפתוח בקציעות (מתקן "חולות") ולשם תגבור תחושת הביטחון האישי של התושבים באזורים שבהם יש ריכוז גבוה של שוהים בלתי חוקיים, בהתאם למדיניות הממשלה, כפי שהותוותה בהחלטת ממשלה מס' 960 מיום 24 בנובמבר 2013.
- **רשות הכבאות הארצית** – בהתאם להחלטת ממשלה מס' 2699 מיום 9 בינואר 2011 בדבר שיפור היערכות העורף למקרי חירום ואסונות, הועבר שטח הפעולה של נציבות הכבאות וההצלה ממשרד הפנים למשרד לביטחון הפנים והוקמה רשות ארצית לכיבוי והצלה, תוך הלאמת איגודי הערים והקמת מערך ארצי אחיד. בנוסף למשאבים שכבר הוקצו בשנים שלאחר הקמת הרשות הלאומית, ובהמשך לחקיקת חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה התשע"ב-2012, יתווספו 109 מיליון ש"ח בשנת 2015 ו-44 מיליון ש"ח בשנת 2016 לבסיס תקציב המשרד לביטחון הפנים.
- **המכללה הלאומית להדרכת שוטרים במשטרת ישראל** – הקצאת משאבים בשנת 2015 בסך של כ-155 מיליון ש"ח לשם הקמתה ותפעולה של המכללה הלאומית להדרכת שוטרים במשטרת ישראל, שהוקמה בשיטת BOT באזור בית שמש. המכללה הלאומית מרכזת את כלל מתקני ההדרכה ואת קורסי ההכשרה הקיימים במשטרת ישראל ונותנת שירותים ואמצעים מהמתקדמים ביותר בתחומי ההדרכה, הלמידה, האימון והתחקור. המכללה נפתחה בתחילת שנת 2015.
- **שיטור עירוני** – המשך יישום והרחבת פיילוט שיטור עירוני ב-32 רשויות מקומיות נוספות (16 מתוכן השתתפו בתכנית בשנת 2014). הפיילוט גובש בהתאם להחלטת ממשלה שטען/4 מיום 8 ביוני 2010, ובגין פעילות זו ניתן תקציב תוספתי של כ-95 מיליון ש"ח ו-426 שוטרים. מדובר בהרחבת התכנית אשר פועלת כיום ב-29 רשויות מקומיות. בהתאם לסיכום בין המשרדים, יורחב המערך בשנת 2015 לשש רשויות נוספות (בתוכן עיר מרכזית גדולה – תל אביב), ולאחר מכן יופעל המערך ב-61 רשויות מקומיות. מערך השיטור העירוני פועל מתוקף הוראת שעה.
- **הגברת הטיפול בתופעת השחיתות הציבורית** – תגבור מערך המודיעין של משטרת ישראל על מנת לחזק את האכיפה כנגד תופעת השחיתות הציבורית, לרבות בחברות ממשלתיות.
- **תגבור מערך הסייגנט** – העצמה ושדרוג של מערך הסייגנט במשטרת ישראל. לשם כך הוקצו למשטרת ישראל משאבים עבור הצטיידות חד-פעמית וגיוס 70 שוטרים בשנים 2015–2016. כך תוכל משטרת ישראל לשפר את יכולותיה המבצעיות, הן באמצעות הרחבה משמעותית של יכולותיה הטכנולוגיות (פיתוח ורכש של מערכות טכנולוגיות) והן על ידי הגדלת היקף כוח האדם הייעודי העוסק בנושא.
- **אבטחת מוסדות חינוך** – בהמשך להחלטת ממשלה מס' 3788 מיום 3 באוקטובר 2011, משטרת ישראל תרחיב בהדרגה את אבטחת מוסדות החינוך במגזר הלא יהודי. בהתאם לכך התווספו משאבים כמותווה בהחלטת הממשלה. כמו כן יתווספו משאבים בסך של כ-35 מיליון ש"ח לשם הגדלת תקציב אבטחת מוסדות החינוך הנובע מכניסתו לתוקף, בנובמבר 2013, של חוק העסקת עובדים במגזר הציבורי על ידי קבלני שירות בתחומי השמירה והניקיון.

- **הגנת הרכוש והגנת הרכוש** – עניין זה נגזר מן העובדות והנסיבות של כל מקרה בנפרד. עם זאת, ישנן מספר הנחיות כלליות המנחות את ההגנה:
  - **הגנת הרכוש** – עניין זה נגזר מן העובדות והנסיבות של כל מקרה בנפרד. עם זאת, ישנן מספר הנחיות כלליות המנחות את ההגנה:
    - **הגנת הרכוש** – עניין זה נגזר מן העובדות והנסיבות של כל מקרה בנפרד. עם זאת, ישנן מספר הנחיות כלליות המנחות את ההגנה:

הגנת הרכוש והגנת הרכוש 9107

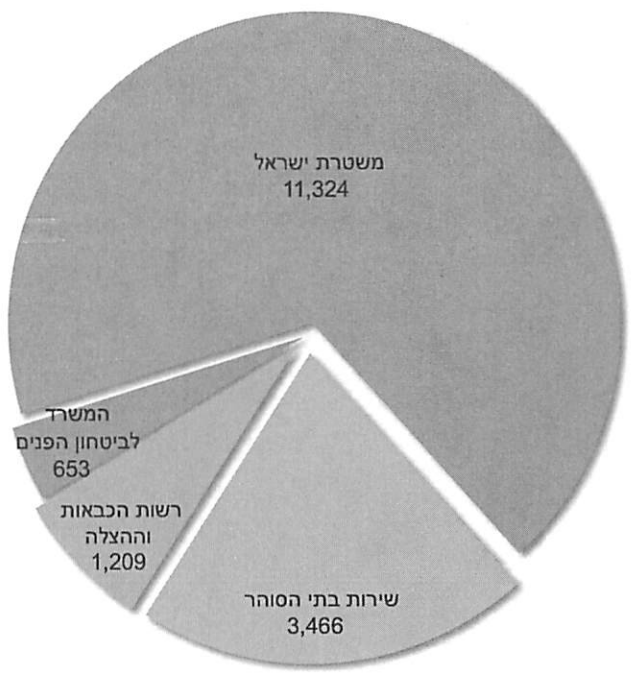
- **הגנת הרכוש והגנת הרכוש** – עניין זה נגזר מן העובדות והנסיבות של כל מקרה בנפרד. עם זאת, ישנן מספר הנחיות כלליות המנחות את ההגנה:
  - **הגנת הרכוש והגנת הרכוש** – עניין זה נגזר מן העובדות והנסיבות של כל מקרה בנפרד. עם זאת, ישנן מספר הנחיות כלליות המנחות את ההגנה:

פילוח תקציב המשרד לביטחון הפנים לפי גופיו - שנת 2016
תקציב ברוטו, מיליוני ש"ח

- המשרד לביטחון הפנים
- משטרת ישראל
- שירות בתי הסוהר
- רשות הכבאות וההצלה

מקור: משרד האוצר

משרדי המטה

קבוצת המשרדים המנהליים כוללת את המשרדים הבאים: משרד ראש הממשלה והמטה לביטחון לאומי, משרד האוצר, משרד המשפטים, משרד החוץ, משרד הפנים ורשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול. בפרק זה נכללות גם הוצאות ממשל כדוגמת העברות לרשויות המקומיות; תקציב הכנסת, חברי הממשלה, נשיא המדינה ומשרד מבקר המדינה; ומימון המפלגות.

מאפייני התקציב

המשרדים המנהליים משרתים קשת רחבה של פעילות מטה ממשלתית. הם מאופיינים בעתירות כוח האדם, ולכן חלק ניכר מהתקציב השוטף במשרדים אלה מיועד למימון הוצאות שכר, והיתרה – לתקציבי קניות ופיתוח, המיועדים בעיקר לתפעול המשרדים. סך ההוצאה התקציבית של משרדים אלה בשנת 2015 עומדת על 16.5 מיליארד ש"ח, כ- 5 אחוזים מסך ההוצאה התקציבית ובשנת 2016 עומדת על 15.6 מיליארד ש"ח, כ- 4.5 אחוזים מסך ההוצאה התקציבית.

תקציב משרדי המטה לשנת הכספים 2015
במיליארדי ש"ח

תקציב משרד הבריאות לשנת הכספים 2016
במיליארדי ש"ח

משרד האוצר

הצעת תקציב משרד האוצר לשנת הכספים 2015 (סעיף 05) מסתכמת בכ-2.7 מיליארד ש"ח, מהם כ-2.38 מיליארד ש"ח בהוצאה נטו וכ-319 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה.

הצעת תקציב משרד האוצר לשנת הכספים 2016 (סעיף 05) מסתכמת בכ-2.7 מיליארד ש"ח, מהם כ-2.45 מיליארד ש"ח בהוצאה נטו וכ-333 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה.

הצעת תקציב הדיור הממשלתי לשנת הכספים 2015 (סעיף 51) מסתכמת בכ-340 מיליון ש"ח בהוצאה ברוטו, מהם 150 מיליון ש"ח בהוצאה נטו. כמו כן, בשנת 2015 תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של כ-3.1 מיליארד ש"ח.

הצעת תקציב הדיור הממשלתי לשנת הכספים 2016 (סעיף 51) מסתכמת בכ-362 מיליון ש"ח בהוצאה ברוטו, מהם 172 מיליון ש"ח בהוצאה נטו. כמו כן, בשנת 2015 תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של כ-1.5 מיליארד ש"ח.

משרד האוצר נחלק למשרד הראשי ולרשות המסים בישראל. המשרד הראשי אחראי למספר רב של תחומים כלכליים של מדינת ישראל. יחידות המשרד העיקריות הן אגף התקציבים אשר מכין את תקציב המדינה ומפקח עליו; החשב הכללי המנהל את כספי המדינה ואת נכסיה; אגף שוק ההון המפקח על שוק ההון והביטוח במשק; רשות החברות הממשלתיות המפקחת על החברות הממשלתיות; האגף לשכר ולהסכמי עבודה, המנהל משא ומתן עם ועדי העובדים ועם הארגונים המייצגים אותם ומבצע הסכמי עבודה במשק; אגף הכלכלן הראשי, המגבש מדיניות בתחום הכנסות המדינה ומחקר כלכלי ויוצר קשרים בין-לאומיים כלכליים ועוד.

רשות המסים בישראל אחראית לגביית המסים הישירים והעקיפים.

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

- תגבור רשות המסים לצורך העמקת הגבייה והמלחמה בהון השחור
- תגבור תקציבי המחשוב של רשות המסים בישראל
- תגבור היחידה לקידום החינוך הפיננסי
- תגבור האפוטרופוס לנכסי נפקדים, לצורך מתן מלגות לסטודנטים מוסלמים
- תגבור רשות החברות הממשלתיות בהתאם לתכנית הנפקות המיעוט של רשות החברות בהתאם להחלטת ממשלה 2093 מיום 7 באוקטובר 2014
- העברת התקשוב הממשלתי ממשרד האוצר למשרד ראש הממשלה.

-
- **אפשרות מתן צו הפטר בהוצאה לפועל – בהתאם לחוק ההוצאה לפועל (מתן הפטר לחייב מוגבל באמצעים) (הוראת שעה), התשע"ה-2014 ניתן מענה משאבי למתן צו הפטר בהוצאה לפועל לחייבים אשר מוגדרים "חסרי אמצעים" ועונים לקריטריונים הקבועים בחוק.**

משרד הפנים והרשויות המקומיות

הצעת תקציב משרד הפנים לשנות הכספים 2015–2016 (סעיפים 06, ו-18), ללא תקציבי מימון המפלגות, מימון הבחירות לכנסת ורשות ההגירה, האוכלוסין ומעברי הגבול (סעיפים 14 ו-68), מסתכמת בכ-4.84 מיליארד ש"ח וכ-4.64 מיליארד ש"ח בהתאמה, מהם כ-4.79 מיליארד ש"ח וכ-4.64 מיליארד ש"ח בהוצאה נטו בהתאמה, וכ-43 מיליון ש"ח בשנת 2015 ו-1.4 מיליון ש"ח בשנת 2016 בהוצאה מותנית בהכנסה. בשנים 2015–2016 תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של כ-795 מיליון ש"ח וכ-596 מיליון ש"ח בהתאמה.

הצעת תקציב משרד הפנים לשנות הכספים 2015–2016 (סעיף 06) מסתכמת בכ-587 מיליון ש"ח ובכ-237 מיליון ש"ח בהתאמה, מהם כ-544 מיליון ש"ח וכ-235 מיליון ש"ח בהתאמה בהוצאה נטו, וכ-43 מיליון ש"ח בשנת 2015 ו-1.4 מיליון ש"ח בשנת 2016 בהוצאה מותנית בהכנסה. בשנים 2015–2016 תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של כ-213 מיליון ש"ח וכ-6 מיליון ש"ח בהתאמה.

הצעת תקציב הרשויות המקומיות לשנות הכספים 2015–2016 (סעיף 18) מסתכמת בכ-4.25 מיליארד ש"ח ובכ-4.4 מיליארד ש"ח בהתאמה בהוצאה נטו. בשנים 2015–2016 תועמד הרשאה להתחייב בגובה של 582 מיליון ש"ח ו-590 מיליון ש"ח בהתאמה.

משרד הפנים אחראי מטעם הממשלה לנושאים שלהלן:

- פיקוח על הרשויות המקומיות והכוונת פעולותיהן בהתאם לחוק ולמדיניות הממשלה
- ארגון וניהול הבחירות לרשויות המקומיות והכנת פנקס בוחרים
- פיקוח על אתרי הרחצה ועל רישוי עסקים
- מתן שירותי דת וסיוע בשיפוץ ובפיתוח של מבני דת לעדות הלא יהודיות
- שמירה על המאגר הביומטרי.

בהתאם להחלטת ממשלה מס' 125 (דר/2) מיום 25 ביוני 2015, אשר עניינה התאמת מבנה ניהול הנדל"ן בממשלה להתמודדות עם משבר הדיור, הועברו תחום מנהל התכנון והיחידה הארצית לפיקוח על הבנייה ממשרד הפנים למשרד האוצר.

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

■ הרשויות המקומיות

- **מענקי האיזון** – משרד הפנים פועל במסגרת תקציבו לסייע לרשויות המקומיות. הסיוע המרכזי ניתן באמצעות מענקי איזון. מענק האיזון נועד להשלים את הכנסותיהן הנורמטיביות של הרשויות המקומיות להוצאות הנורמטיביות של הרשויות המקומיות (הנגזרות מנוסחת ההקצאה), על מנת לסייע להן לספק לתושביהן רמה סבירה של שירותים מוניציפליים. משנת 2004 התחיל משרד הפנים להקצות בצורה הדרגתית את מענקי האיזון לרשויות המקומיות בהתאם להמלצות ועדה ציבורית חדשה (ועדת גדיש). נוסחת גדיש מחשבת את מענק המודל לרשויות באמצעות חישוב ההפרש בין ההוצאה הנורמטיבית וההכנסה הנורמטיבית לנפש על פי מודל. הפרש זה מהווה את מענק המודל לנפש של הרשות. ההוצאה הנורמטיבית משקפת את הנתונים הייחודיים המאפיינים כל רשות ורשות (כדוגמת מספר הילדים והקשישים ברשות) וכן את החוסן של תושבי הרשות, כפי שמשתקף במדד הסוציו-אקונומי של הלמ"ס. מכפלת מענק המודל לנפש של הרשות במספר התושבים, מהווה את מענק המודל לפי נוסחת גדיש. בשנת 2011 נערכו שינויים בנוסחת האיזון בהתאם להחלטת ממשלה מיום 26 ביוני 2011. עיקרי השינויים הם: בצד ההכנסות נקבע תעריף ארנונה נורמטיבי לעסקים (תעשייה, מלאכה, משרדים, שירותים ומסחר). בצד ההוצאה – הגדלת היקף ההוצאה המוכרת ברכיבי הפנסיה והחזרי המלוות של הרשויות המקומיות לצורך חישוב מענק האיזון ושינוי בהשפעת המדד החברתי-כלכלי. בהתאם למודל גדיש, 187 רשויות מקומיות זכאיות בשנת 2014 למענק איזון, מתוך 257 הרשויות המקומיות הקיימות בישראל. מענק האיזון בפועל נגזר מסדרי העדיפויות בתקציב המדינה. בהצעת התקציב לשנים 2015–2016, עומד תקציב מענק האיזון על סך של 2.4 מיליארד ש"ח ו-2.75 מיליארד ש"ח בהתאמה.
- **תכניות ההבראה** – במסגרת תכנית הבראה, המדינה מסייעת לרשויות להתמודד עם הגירעונות המצטברים, והרשויות מתחייבות לצעדי התייעלות בתקציב השוטף. כנגד עמידה באבני דרך התייעלות תקציבית בשוטף, המדינה מסייעת במענקים ובהלוואות לכיסוי הגירעון הנצבר. בשנים 2015–2016, צפויה להיות מאושרת מסגרת תקציב של עד 150 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב בכל שנה לתכניות הבראה.
- **מסים מוניציפליים** – סך הכנסות הרשויות המקומיות לשנת 2013 עמדו על כ-52 מיליארד ש"ח. מתוך סכום זה כשליש העברות ממשלה וכשני שלישי הכנסות עצמיות שעיקרן הכנסות מארנונה. היקף הארנונה בשנת 2012 עמד על כ-21 מיליארד ש"ח, מתוכם 9 מיליארד ש"ח ארנונה למגורים ו-11.9 מיליארד ש"ח ארנונה שלא למגורים. נכון לשנת 2013, ברשויות מקומיות רבות שיעורי גביית הארנונה נמוכים. בכ-42 רשויות שיעורי גביית הארנונה נמוכים מ-75 אחוזים ובכ-17 רשויות שיעורי גביית הארנונה נמוכים מ-55 אחוזים. אי-מיצוי מקורות הכנסה עצמיים מביא להקטנת היקף מענק האיזון שהרשות זכאית לו, שכן 15 אחוזים ממענק זה מותנים בשיעור גבייה מינימלי. לפיכך, ראש רשות שאינו גובה ארנונה פוגע במספר מקורות הכנסה פוטנציאליים, וזאת על חשבונם של תושבי הרשות המקבלים עקב כך שירותים מוניציפליים ברמה נמוכה יותר.
- **תמרוץ היתרים** – במסגרת המאמץ להגדלת היצע הדיור ועל מנת לעודד רשויות מקומיות להגדיל את מתן היתרי הבנייה בתחומן, נקבע בהחלטת ממשלה מסי' 1533 מיום 24 במארס 2014 מנגנון תמרוץ רשויות מקומיות למתן היתרי בנייה. בהתאם להחלטת הממשלה יועבר לרשויות המקומיות מענק עבור כל היתר ליחידת דיור, שתוציא רשות מקומית בכל אחת מהשנים 2014–2016, לרשויות אשר יגדילו את היקף מתן ההיתרים לעומת שנים קודמות

ובכפוף לתנאים שנקבעו בהחלטה. המענק לכלל הרשויות יינתן עד למכסה של 12,000 יחידות דיור בכל שנה. מתוך אותן 12,000 יחידות דיור, תועמד מכסה של לפחות 3,000 יחידות לרשויות חלשות. בהתאם להחלטת הממשלה, תוקצב סך של 105 מיליון ש"ח לנושא תמרוץ היתרים בכל אחת מהשנים 2015–2016.

▪ **תקצוב דיפרנציאלי בתחומי החינוך והרווחה** – הרשויות המקומיות מופקדות על אספקת שירותים לתושבי המדינה, ובהם שירותים ממלכתיים כגון חינוך ורווחה. בהתאם לכך, המדינה מעבירה לרשויות תקציבים עבור שירותי רווחה ושירותים תומכי חינוך (כגון שירותי עזר והסעות), ועל הרשות להשתתף בעלות זו בשיעורים של 25 אחוזים ברווחה וכ-15 אחוזים (בממוצע) בחינוך. שיעור ההשתתפות במרבית המקרים הוא אחיד לכלל הרשויות ללא התחשבות ביכולת הרשות להעמיד תקציב זה, זאת על אף הפערים הקיימים בין הרשויות המקומיות, פערים ההולכים וגדלים על פני זמן. פערים אלו באים לידי ביטוי בהכנסות העצמיות של הרשויות – ברשויות באשכול חברתי-כלכלי 1–3, רמת ההכנסות העצמיות עומדת על כ-1,600 ש"ח לתושב, לעומת זאת ברשויות באשכול חברתי-כלכלי 8–10, רמת ההכנסות העצמיות עומדת על כ-5,250 ש"ח לתושב. פערים אלו גדלים לאורך השנים, כך שבין השנים 2007–2013 שיעור הגידול בהכנסות העצמיות ברשויות באשכולות 1–3 עמד על 8 אחוזים, הרי שבאשכולות 8–10 שיעור הגידול עמד על כ-16 אחוזים ובאשכולות 4–6 שיעור הגידול עמד על כ-23 אחוזים. לאור האמור, במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015–2016 התקבלה החלטת ממשלה מס' 361 מיום 5 באוגוסט 2015 בנוגע לשינוי מנגנון ההקצאה במשרדי החינוך והרווחה והשירותים החברתיים. במסגרת ההחלטה נקבע כי צוות משותף לממונה על התקציבים ויו"ר מרכז השלטון המקומי יגבשו מתווה לתגבור שירותי החינוך והרווחה ברשויות חלשות על חשבון רשויות חזקות. הצוות יגיש את המלצותיו לראש הממשלה ולשר האוצר עד ליום 1 בנובמבר 2015. עוד נקבע, כי במקרה שהצוות לא יגיע למתווה מוסכם, ראש הממשלה ושר האוצר מוסמכים לאשר את המתווה המפורט בהחלטת הממשלה ולקבוע בו שינויים ככל הנדרש.

■ **איגודים מקצועיים והתאחדויות מקצועיות:** האיגודים והתאחדויות מקצועיות צריכים לנהל תהליכי שיקום מקצועיים, להעביר מידע על השינויים שמתרחשים בשוק העבודה, לסייע לחבריהם להיחלץ מהמצוקה ולעבור למקום עבודה חדש. האיגודים והתאחדויות מקצועיות צריכים גם לסייע לחבריהם להשיג הכשרה מקצועית נדרשת ולעבור למקום עבודה חדש.

■ **איגודים מקצועיים והתאחדויות מקצועיות**

דרכים מרכזיות להקטנת הפערים בין שוק העבודה לשוק הלימודים הן על ידי שיפור האיכות של הלימודים, על ידי הפחתת החרוץ ללימודים ולעבודה, ועל ידי מתן מעטפת תמיכה מקצועית ופסיכולוגית לרושמי הלימודים ולעובדי המגזר הלימודי. במקביל, יש להקטין את הפערים בין שוק העבודה לשוק הלימודים על ידי מתן מעטפת תמיכה מקצועית ופסיכולוגית לרושמי הלימודים ולעובדי המגזר הלימודי. במקביל, יש להקטין את הפערים בין שוק העבודה לשוק הלימודים על ידי מתן מעטפת תמיכה מקצועית ופסיכולוגית לרושמי הלימודים ולעובדי המגזר הלימודי.

■ **התאחדות העובדים ואגודות מקצועיות**

2016-2015 סיכום תוצאות חשיפה

מבצע הלימודים בשנת 2015-2016 כולל שתי קבוצות לימודים: קבוצת חשיפה ללימודים מקצועיים, וקבוצת חשיפה ללימודים אקדמיים. קבוצת החשיפה ללימודים מקצועיים נוסדה בשנת 2015, וקבוצת החשיפה ללימודים אקדמיים נוסדה בשנת 2016. שתי הקבוצות נוסדו כתוצאה משינויים במבנה המוסד, ופחתה של מספר הלימודים המקצועיים. קבוצת החשיפה ללימודים מקצועיים נוסדה בשנת 2015, וקבוצת החשיפה ללימודים אקדמיים נוסדה בשנת 2016.

תוצאות חשיפה ללימודים מקצועיים, לימודים אקדמיים ולימודים מקצועיים

מחשבים ומתקנים אחרים, כגון מחשבים, טלפונים, מכשירי מדידה וכו'.
החברה תישא באחריות על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.

■ **מחשבים ומתקנים אחרים**

מחשבים ומתקנים אחרים, כגון מחשבים, טלפונים, מכשירי מדידה וכו'.
החברה תישא באחריות על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.

■ **מחשבים ומתקנים אחרים**

מחשבים ומתקנים אחרים	מחשבים ומתקנים אחרים	מחשבים ומתקנים אחרים	מחשבים ומתקנים אחרים
620'6	X	9	893'1

מחשבים ומתקנים אחרים, כגון מחשבים, טלפונים, מכשירי מדידה וכו'.
החברה תישא באחריות על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.

■ **מחשבים ומתקנים אחרים**

מחשבים ומתקנים אחרים

מחשבים ומתקנים אחרים, כגון מחשבים, טלפונים, מכשירי מדידה וכו'.
החברה תישא באחריות על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.
החברה אינה אחראית על פגמים או על נזק שנגרם למכשירי המדידה.

מחשבים ומתקנים אחרים

מחשבים ומתקנים אחרים, כגון מחשבים, טלפונים, מכשירי מדידה וכו'.

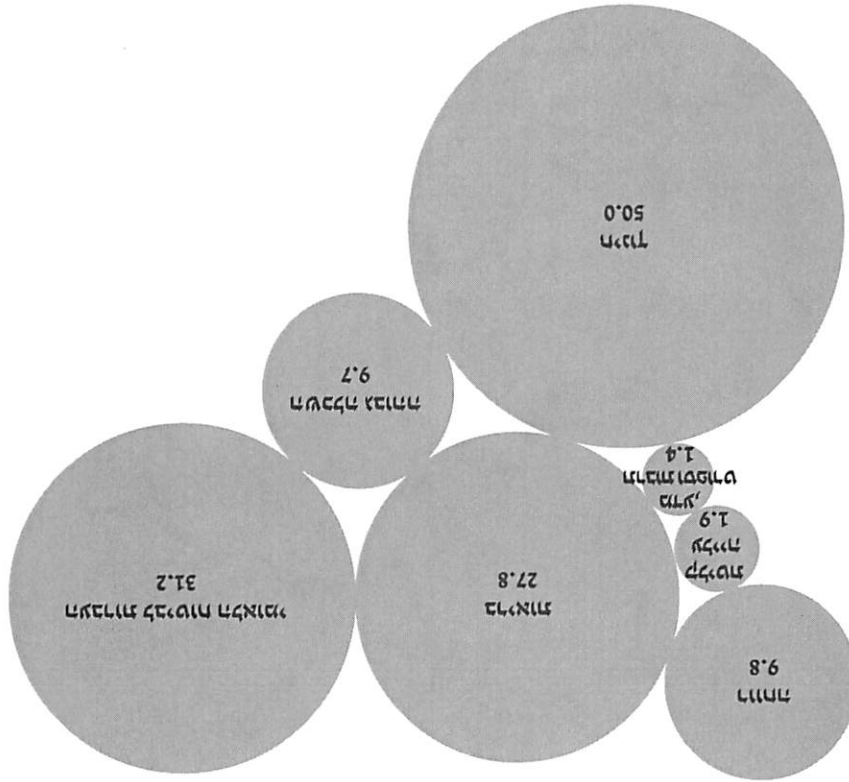

עיקרי התקציב 2015-2016

בהתאם לחוק הבחירות לכנסת, תשכ"ט-1969, נקבע תקציב ועדת הבחירות המרכזית על ידי ועדת הכספים של הכנסת על פי הצעת ועדת הבחירות המרכזית. תקציב ועדת הבחירות לשנת 2015 נקבע על כ-241 מיליון ש"ח, לשם היערכותה לבחירות לכנסת ה-20 שהתקיימו בחודש מארס 2015.

תקציב ועדת הבחירות המרכזית לשנת 2016 טרם אושר על ידי ועדת הכספים של הכנסת, אך בהתאם לבקשת ועדת הבחירות צפוי תקציבה לעמוד על כ-14.5 מיליון ש"ח לשנת 2016.

טווח אמינות
 50% משיבים מעטים מעולם לא

מאפייני התרבות

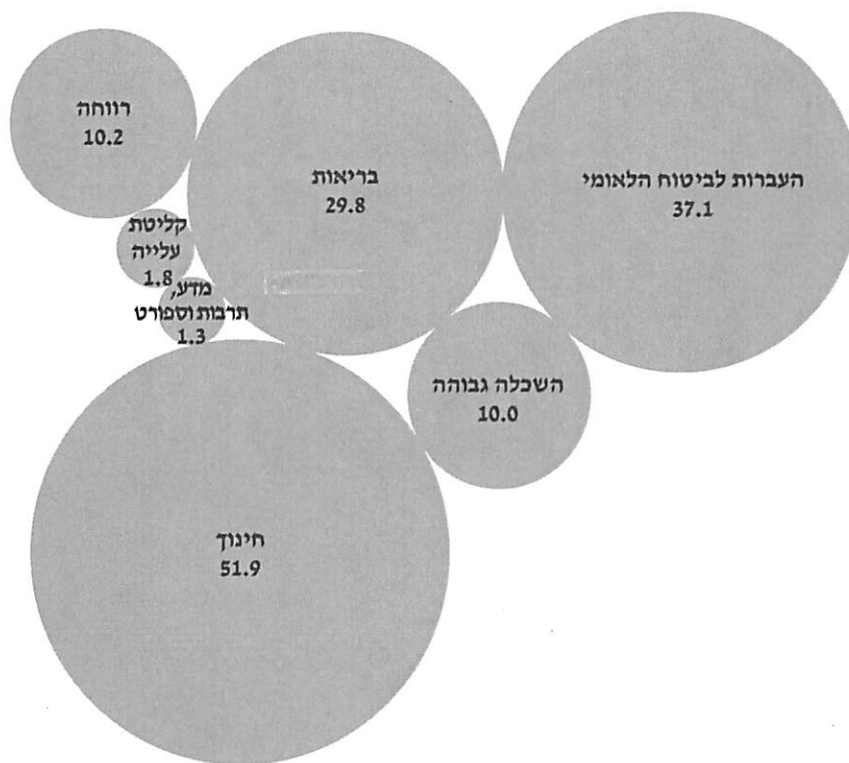
הם מוצגים לרוב בקטגוריות מאפייני התרבות הם שני המינים המובנים של התרבות המערבית והתרבות המזרחית. התרבות המערבית היא התרבות המודרנית והתרבות המזרחית היא התרבות המסורתית. התרבות המערבית היא התרבות המודרנית והתרבות המזרחית היא התרבות המסורתית. התרבות המערבית היא התרבות המודרנית והתרבות המזרחית היא התרבות המסורתית. התרבות המערבית היא התרבות המודרנית והתרבות המזרחית היא התרבות המסורתית.

מאפייני התרבות

מאפייני התרבות

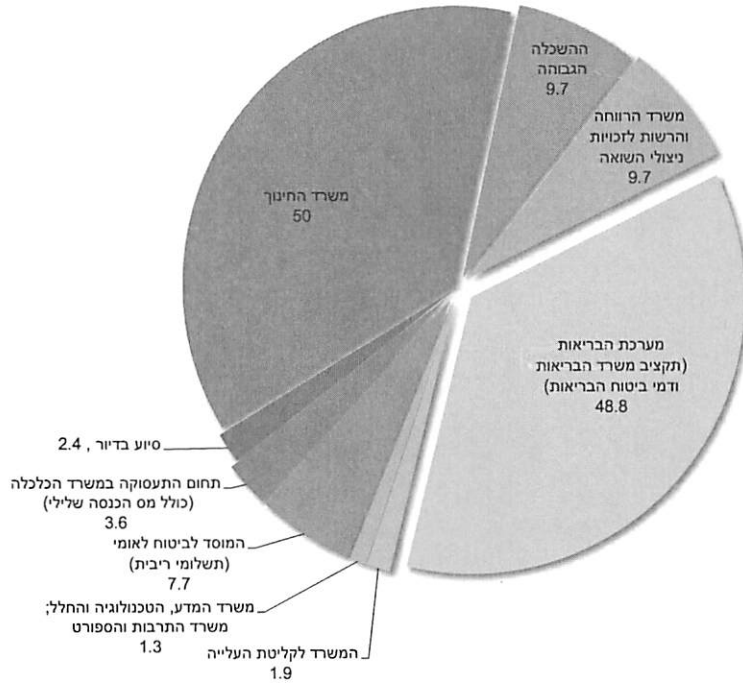

תקציב השירותים החברתיים לשנת הכספים 2016
במליארדי ש"ח

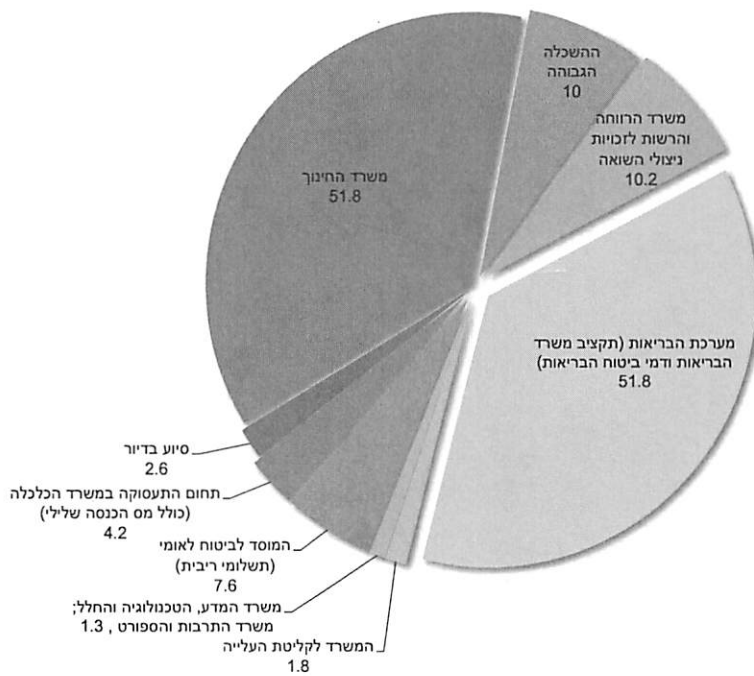

התפלגות תקציב השירותים החברתיים לשנת 2015 (מיליארדי ש"ח)

התפלגות תקציב השירותים החברתיים לשנת 2016 (מיליארדי ש"ח)

של 48 ש"ח בחודש לקצבה ו-50 ש"ח נוספים לחיסכון ארוך טווח. במקביל, אוצר המדינה יגדיל את הקצבותיו למוסד לביטוח לאומי בסכום הזהה לעלות הגידול בקצבה בכל שנה. החל בשנת 2017 תופעל תכנית של חיסכון לכל ילד. במסגרת התכנית, עבור כל ילד שמשולמת בעבורו קצבת ילדים, יעביר המוסד, כאמור לעיל, סך של 50 ש"ח בכל חודש לחיסכון ארוך טווח (להלן – החיסכון) עד הגיע הילד לגיל 18. בנוסף, למוסד לביטוח לאומי ניתנה תוספת של כ-580 מיליון ש"ח המיועדת להגדלת קצבת השלמת הכנסה לקשישים.

לצד זאת, ניתנה למשרד הרווחה והשירותים החברתיים תוספת תקציב ראלית בהיקף של כ-750 מיליון ש"ח בשנים 2015–2016 לצורך תגבור שירותים, בכלל זה עבור מכסות ושירותים לאנשים עם מוגבלויות ולאנשים עם פיגור שכלי. כמו כן ניתנה למשרד תוספת תקציב עבור טיפול בילדים בסיכון, סיוע לקשישים, הרחבת מערך הטיפול באוטיסטים, טיפול בנערות במצוקה, פעולות לשיקום אסירים ותכניות ממוקדות לטיפול בעוני ולמיצוי זכויות.

■ **תחום התעסוקה במשרד הכלכלה** – במסגרת הצעת התקציב לשנים 2015–2016 הושם דגש על תכניות אקטיביות לעידוד תעסוקה במטרה לעמוד ביעדי התעסוקה ארוכי הטווח שהציבה הממשלה תוך התמקדות בעידוד תעסוקתן של אוכלוסיות ייעודיות, לצורך צמצום אי-השוויון ומיצוי פוטנציאל הצמיחה. זאת, בין היתר, באמצעות יישום תכנית חומש בסך כ-0.5 מיליארד ש"ח לעידוד תעסוקת חרדים, הכוללת פרישה ארצית של מרכזי הכוון ותכניות הכשרה בשיתוף עם מעסיקים; יישומו של הסיכום הרב-שנתי לחיזוק ולייעול המכללות הטכנולוגיות, אשר כולל, מלבד תוספת תקציבית משמעותית (בשיעור של כ-10 אחוזים גידול בתקציב מדי שנה), גם קביעת דרישת גודל מינימלי ממכללות מתוקצבות וכן מעבר למודל תקצוב המבוסס על תפוקות; יישום החלטות הממשלה לעניין עידוד תעסוקת האוכלוסייה הערבית, לרבות הפעלת כ-20 מרכזי הכוון ייעודיים, הגדלת ההכשרה המקצועית באמצעות שוברים וסיוע בהשמה בחברות טכנולוגיות; יישום התכנית לייעול ולהרחבת מערכת ההכשרה המקצועית תוך פיתוח ויישום מנגנוני הכשרות חדשים שיופעלו בשיתוף הדוק עם המעסיקים; הרחבת מערך מעונות היום המפוקחים והמסובסדים באמצעות יישום מנגנון תקצוב חדש לצורך האצת בינוי מעונות יום חדשים וקידום פעולות לחיזוק סמכויותו ויכולותיו המקצועיות של שירות התעסוקה, לצורך שיפור הסיוע לדורשי עבודה וביצוע מבחן תעסוקה אפקטיבי.

■ **המשרד לקליטת העלייה** – במסגרת הצעת התקציב 2015–2016 ניתנה למשרד תוספת של כ-485 מיליון ש"ח לבסיס המשרד. תוספת זו מיועדת בעיקרה לתקצוב תכניות מיוחדות לעידוד העלייה, למימון תשלום סל קליטה עבור גידול צפוי במספר העולים, למלגות לימוד לסטודנטים עולים, לסיוע בתעסוקה לעולים חדשים ולתקצוב תכניות קליטה שונות.

■ **תגמולים לניצולי השואה** – לרשות לזכויות ניצולי השואה ניתנו תוספות תקציב בהיקף של כ-500 מיליון ש"ח בשנת 2015 אשר שימשו בין היתר להגדלת הקצבאות לכ-80 אלף ניצולי שואה, לתשלום מענק שנתי ולמתן פטור מלא מתשלום עבור תרופות, בהתאם להחלטת ממשלה מס' 1568 מיום 27 באפריל 2014 שעניינה תכנית לאומית להגדלת הסיוע לניצולי השואה ותיקוני חקיקה בחוק נכי רדיפות הנאצים תשי"ז-1957 ובחוק ההטבות לניצולי השואה תשס"ז-2007.

בין הצעדים החדשים שיישמו ניתן למנות הגדלה תקציבית של כ-580 מיליון ש"ח המיועדת להגדלת קצבת השלמת הכנסה לקשישים באופן שיביא להקטנה משמעותית ביותר של מספר הקשישים העניים וכן תוספת לקצבת הילדים של עד 48 ש"ח בחודש לקצבה, בהתאם למיקום במשפחה ו-50 ש"ח נוספים לחיסכון ארוך טווח.

כמו כן, במטרה להעלות את שיעור התעסוקה ולשפר את פוטנציאל הצמיחה של כלל המשק, הושם דגש על תכניות אקטיביות בפריסה ארצית לשילוב בתעסוקה של אוכלוסיות ייעודיות המאופיינות בשיעורי השתתפות נמוכים בשוק העבודה. בין היתר מיושמת תכנית החומש לעידוד התעסוקה של האוכלוסייה החרדית, תכנית לעידוד התעסוקה של האוכלוסייה הערבית ותכנית לשילוב של אנשים בעלי מוגבלות בשוק התעסוקה. זאת, בנוסף לצעדים משלימים שנועדו להבטיח את השתלבותם המלאה באמצעות יישום תכנית לייעול והרחבה משמעותית של מערך ההכשרה המקצועית בשיתוף המעסיקים.

בתחום הבריאות ותוקצבנה תכניות לאומיות בסך 680 מיליון ש"ח, על מנת לחזק את הרפואה הציבורית. במקביל, וכצעד משלים, יינקטו צעדים לאסדרת שוק ביטוחי הבריאות הפרטיים ולהפחתת ניגוד העניינים של הרופאים. מהלכים משלימים אלו יבטיחו כי התקציב שיוקצה לתכניות הלאומיות במערכת הבריאות הציבורית יגיע לתוספת תפוקות, כך שתחזק מערכת הבריאות הציבורית.

צעדים אלה מבטאים את מדיניות הממשלה לעידוד תעסוקתי ולשיפור רמת השירותים החברתיים הניתנים על ידי הממשלה. שינוי סדרי העדיפויות כאמור, הביא לגידול המשמעותי בכלל תקציבי המשרדים החברתיים בסך מצטבר של כ-21.3 מיליארד ש"ח, כפי שבא לידי ביטוי בהצעת תקציב המדינה לשנים 2015-2016.

המוסד לביטוח לאומי

ההקצאה למוסד לביטוח לאומי מתקציב המדינה מיועדת לנושאים שלהלן:

- תשלום קצבאות במימון של המדינה והשתתפות במימון קצבאות לאוכלוסייה לא מבוטחת, בסכום של כ-9.4 מיליארד ש"ח בשנת 2015 (ללא תשלומי מילואים), ובסכום של 9.8 מיליארד ש"ח בשנת 2016.
- השתתפות המדינה בגבייה לפי סעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1955 (להלן – חוק הביטוח הלאומי) בסכום של כ-21.4 מיליארד ש"ח בשנת 2015, ובסכום של 26.2 מיליארד ש"ח בשנת 2016.
- העברות אחרות למוסד לביטוח לאומי, בעיקר לצורך מימון הוצאות מנהל, בסכום של כ-360 מיליון ש"ח בשנת 2015, ובסכום של 385 מיליון ש"ח בשנת 2016.

סך הקצבות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי בשנת התקציב 2015 יסתכמו בכ-31.2 מיליארד ש"ח. בשנת התקציב 2016 יסתכמו העברות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי בכ-37.1 מיליארד ש"ח.

בשנת 2015 היקף תשלומי ההעברה באמצעות המוסד לביטוח לאומי לציבור, צפויים לעמוד על כ-75.1 מיליארד ש"ח (ללא תגמולי שירות המילואים). בשנת 2016 היקף תשלומי ההעברה צפויים לעמוד על כ-78.5 מיליארד ש"ח. (ללא תגמולי שירות המילואים).

להלן אומדן התפלגות תשלומי הביטוח הלאומי לפי ענפים לשנים 2015 ו-2016, מחירים שוטפים (מיליוני ש"ח) *

2015

סך הכול	ענפים שונים	הבטחת הכנסה	אבטלה	ילדים	אימהות	נפגעי עבודה	נכות	סיעוד	זקנה ושאיירים	סכום אחוזים
75,108.8	2,756	407	3,487	5,111	6,863	5,491	14,901	5,855	28,901	סכום
100%	3.7%	0.5%	4.6%	6.8%	9.1%	7.3%	19.8%	7.8%	38.5%	אחוזים

2016

סך הכול	ענפים שונים	הבטחת הכנסה	אבטלה	ילדים	אימהות	נפגעי עבודה	נכות	סיעוד	זקנה ושאיירים	סכום אחוזים
78,500	2,793	422	3,673	5,293	7,146	5,812	15,515	6,226	30,263	סכום
100.0%	3.6%	0.5%	4.7%	6.7%	9.1%	7.4%	19.8%	7.9%	38.6%	אחוזים

מקור: המוסד לביטוח לאומי

* תחזית המוסד לביטוח לאומי ומשרד האוצר, לא כולל תגמולי שירות המילואים

השתתפות המדינה בתקבולי המוסד לביטוח לאומי

בהתאם לסעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי, אוצר המדינה משתתף בתקציב המוסד בשיעור קבוע בגין הגבייה משכירים ומעצמאים וכן בגין הגבייה עבור ענפי הביטוח הלאומי האלה: ענף הילדים, ענף זקנה ושאיירים וענף הנכות. ההשתתפות נקבעת באחוזים מסך הגבייה באותם ענפים.

בשנת 2016. תוספת מיסוי זו אמנם מסייעת להאטה בגידול הצפוי בגירעון המוסד לביטוח לאומי, אולם אינה מספיקה כדי להשוות את ההכנסות להוצאות כבר בהווה ולא את הגירעון הצפוי בעתיד.

עיקרי השינויים בקצבאות המוסד לביטוח לאומי

הרחבת קצבת השלמת ההכנסה לקשישים

במסגרת תקציב 2016 הוחלט כי תינתן תוספת לקצבת השלמת ההכנסה לקשישים, המיועדת לקשישים בעלי הכנסה נמוכה במיוחד. התוספת תינתן בהתאם להרכב המשפחתי ולמבנה הקצבה. סכומי התוספת המקסימליים עומדים על 177 ש"ח בחודש ליחיד ועל 542 ש"ח בחודש לזוג, ובעלות כוללת של כ-580 מיליון ש"ח בשנה.

תוספת לקצבת הילדים

במסגרת תקציב 2015–2016 הוחלט כי תינתן תוספת לקצבת הילדים, על פי ההסכמים הקואליציוניים שנחתמו בין סיעות הליכוד, יהדות התורה וש"ס. התוספת תינתן בהתאם למיקום הילד במשפחה. ילדים הממוקמים במקומות 1 ו-5 יקבלו תוספת של 10 ש"ח בחודש לקצבה ושל 50 ש"ח נוספים לחיסכון ארוך טווח. ילדים הממוקמים במקומות 2–4 יקבלו תוספת של 48 ש"ח בחודש לקצבה ושל 50 ש"ח נוספים לחיסכון ארוך טווח. במקביל, יגדיל אוצר המדינה את הקצבותיו למוסד לביטוח לאומי בסכום הזהה לעלות הגידול בקצבה בכל שנה.

משנת 2017 תחל לפעול תכנית של חיסכון לכל ילד. עבור כל ילד שמשולמת בעדו קצבת ילדים, יעביר המוסד לביטוח לאומי סך של 50 ש"ח בכל חודש לחיסכון ארוך טווח (להלן – החיסכון) עד הגיע הילד לגיל 18.

על מנת להביא להפעלת החיסכון בשנת 2017, החליטה הממשלה על הקמת צוות בראשות הממונה על התקציבים באוצר ובהשתתפות נציגי אגף החשב הכללי והמנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי, לצורך גיבוש המלצות מקצועיות למודל תפעולי להעברה ולניהול החיסכון.

במהלך השנים 2017–2019 יופקדו לחשבונות החיסכון גם הסכומים בגין השנים 2015 (החל ממאי) ו-2016.

התכנית הכלכלית לשנת 2016 כוללת שלושה תיקונים עיקריים הצפויים לצמצם הוצאות או להגדיל את הכנסות המוסד לביטוח לאומי:

תכנית לצמצום הגירעון התפעולי של המוסד לביטוח לאומי

בשנת 2014 עמד הגירעון השוטף של המוסד לביטוח לאומי על 4.2 מיליארד ש"ח. גירעון זה צפוי לגדול בשלוש השנים הקרובות בכ-2 מיליארד ש"ח, בשל קצב הגידול בהוצאות הנמוך מקצב הגידול בהכנסות.

כך, קצבאות הזקנה והסיעוד מהוות למעלה מ-30 אחוזים מהוצאות המוסד על קצבאות, ולפי הדו"ח האקטוארי שפרסם המוסד בשנת 2013, הן עתידות להגיע ל-45 אחוזים בעוד כעשור. הכנסות המוסד מגביית דמי הביטוח הלאומי אינן גדולות באותו שיעור שבו גדלות הקצבאות, בעיקר קצבאות הזקנה והסיעוד.

על מנת להגדיל את הכנסות המוסד מגבייה, הועלו בשנים האחרונות דמי הביטוח הלאומי בשיעור של 1.6 אחוז בהפרשות המעסיק על חלק השכר שמעל ל-60 אחוזים השכר הממוצע בין השנים 2011–2016 בהדרגה. למרות זאת, קצב הגידול

- "מסמכים שאינם הם" לא נחשבים יחד עם המסמכים האחרים של המערכת ומאז ומתמיד נחשבים כמסמכים שאינם הם.
- המסמכים (למעט המסמכים שאינם הם) נחשבים כמסמכים שאינם הם.
- המסמכים שאינם הם לא נחשבים כמסמכים שאינם הם.
- המסמכים שאינם הם לא נחשבים כמסמכים שאינם הם.

2016-2015 סיסטם לניהול המידע

המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם. המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם. המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם. המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם. המסמכים שאינם הם הם המסמכים שאינם הם.

המסמכים שאינם הם

-
- הגברת ההתאמה בין מערכת החינוך לשוק העבודה, על ידי הארכת שנת הלימודים לכיתות א ו-ב והרחבת חינוך חנינם לגילאי 3-4, כל זאת במטרה להעלות את שיעורי התעסוקה.
  - למידה משמעותית המדגישה תהליכי חשיבה, פיתוח כלים ביקורתיים, יצירתיות ומקוריות במטרה לקדם למידת חקר ולהכשיר את התלמיד להתמודדות עם אתגרי המאה ה-21.
  - מטרות ויעדים אלו לשנות הכספים 2015-2016 יתורגמו לתכנית עבודה בהתאם למתווה התקציב שיאושר בכנסת.

ההשכלה הגבוהה

הצעת התקציב למערכת ההשכלה הגבוהה (סעיף 21) מסתכמת בכ-9.74 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2015 ובכ-10.00 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 2016.

מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל כוללת מוסדות המופרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה, שהסמיכה אותם להעניק תארים אקדמיים. תקצוב המוסדות נעשה באמצעות הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת) ועל ידי משרד החינוך (התומך בחלק מהמכללות לחינוך). מערכת ההשכלה הגבוהה כוללת גם מוסדות אשר אין בתקציבם השתתפות מתקציב המדינה (מוסדות חוץ-תקציביים).

המוסדות להשכלה גבוהה

המוסדות להשכלה גבוהה בישראל נחלקים כדלהלן:

- **אוניברסיטאות** העוסקות במחקר ובהוראה ומעניקות שלושה תארים אקדמיים: התואר הראשון, התואר השני והתואר השלישי.
- **האוניברסיטה הפתוחה** המבוססת על לימוד מרחוק ועל לימודים חלקיים ומעניקות תואר אקדמי ראשון ושני.
- **מכללות** שעיקר עיסוקן בהוראה והן מעניקות תואר ראשון ושני ללימודים אקדמיים כלליים או ללימודים מקצועיים.
- **מוסדות אקדמיים להכשרת עובדי הוראה.**

נתונים כלליים

מספר הסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה (כולל מוסדות חוץ-תקציביים, לא כולל את האוניברסיטה הפתוחה ושלוחות מחו"ל) הסתכם בשנת הלימודים תשע"ה בכ-260 אלף סטודנטים, מתוכם כ-46 אחוזים למדו באוניברסיטאות, 12 אחוזים במכללות להכשרת מורים וכ-42 אחוזים במכללות האקדמיות. באוניברסיטה הפתוחה למדו בשנת תשע"ה כ-46.5 אלף סטודנטים לתואר הראשון והשני.

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

- **הוועדה להסדרת המשילות של מערכת ההשכלה הגבוהה**

בחודש דצמבר 2013 מונתה על ידי ראש הממשלה, שר האוצר ושר החינוך ועדה להסדרת המשילות של מערכת ההשכלה הגבוהה, על מנת לבצע הערכה מחדש של מבנה המוסדות הרגולטוריים המופקדים על מערכת ההשכלה הגבוהה, קרי המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב, ולבצע ממשק בין גופים אלו לבין הממשלה.

- **מפעלים ופעילות אחרת:**

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:**
- **מפעלים ופעילות אחרת:**
- **מפעלים ופעילות אחרת:**

מפעלים ופעילות אחרת:

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

מפעלים ופעילות אחרת:

הפעילות מתבצעת באמצעות מימון ממשלתי, כפי שמתואר להלן:

- **מפעלים ופעילות אחרת:** – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי – מימון ממשלתי

ש"ח. לצורך יישום תכניות אלו תוקצבו תוספות תקציביות כדלקמן: 200 מיליון ש"ח למבחני תמיכה בבתי חולים ציבוריים לצורך עמידה ביעדי איכות ושירות; 100 מיליון ש"ח לתכנית לקיצור תורים; 100 מיליון ש"ח לחיזוק המרכזים לרפואה דחופה; 80 מיליון ש"ח לתמיכה בקידום יעדי איכות ושירות בקופות החולים; 60 מיליון ש"ח לחיזוק מערך הדימות; 50 מיליון ש"ח לתכנית למניעת זיהומים; 30 מיליון ש"ח להעסקת רופאים במודל "פול טיימר"; ו-60 מיליון ש"ח לתימרוץ בתי חולים לשיפור הפגיות.

■ **ביצוע רפורמה בבריאות הנפש**

בשנת 2012 הוחלט על העברת מלוא האחריות הביטוחית בתחום בריאות הנפש מהמדינה לקופות החולים. במסגרת ההחלטה, שירותי האשפוז, טיפול ואשפוז היום וכן השירותים האמבולטוריים בבריאות הנפש עברו לאחריות קופות החולים החל מחודש יולי 2015. בהתאם להסכם עם קופות החולים תוקצב בסיס תקציב סל הבריאות בכ-2 מיליארד ש"ח לצורך יישום הרפורמה.

■ **תוספת לתקציב הפיתוח**

על מנת לפתח את תשתיות האשפוז בישראל, תוקצבה במסגרת תקציב 2015–2016 תוספת תקציב בסך של כ-200 מיליון ש"ח (חד-פעמי) לצורך תשלום מענק הקמה לבית חולים אסותא אשדוד ותוספת של כ-75 מיליון ש"ח לבסיס התקציב לביצוע פיתוח בבתי החולים הממשלתיים.

כצעד משלים לתוספות התקציב המפורטות לעיל ועל מנת לצמצם את יוקר המחיה, החליטה הממשלה על ביצוע מספר צעדים לאסדרת הרפואה הפרטית. בין הצעדים ניתן למנות ביטול אפשרות של משא ומתן כלכלי של המטופל למול הרופא והעברת משא ומתן זה לחברות הביטוח ולקופות החולים וביצוע צעדים לצמצום ניגוד העניינים של רופאים העובדים גם במערכת הציבורית וגם במערכת הפרטית.

המשרד לקליטת העלייה

הצעת התקציב של משרד העלייה והקליטה ברוטו לשנות הכספים 2015-2016 מסתכמת בכ- 1.9 מיליארד ש"ח ברוטו וכ- 1.8 מיליארד ש"ח ברוטו, בהתאמה, מהם כ- 1.9 מיליארד ש"ח בשנת 2015 וכ- 1.8 מיליארד ש"ח בשנת 2015 בהוצאה נטו, וכ- 3.5 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2015 ו-2016 בהוצאה מותנית בהכנסה. כמו כן תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של 90 מיליון ש"ח בשנת 2015.

המשרד לקליטת העלייה אחראי לסיוע הניתן על ידי מדינת ישראל לעולים ולתושבים חוזרים.

דגשים לשנות הכספים 2015-2016

- **עידוד העלייה** – התקציב לעידוד העלייה נועד לקדם תכניות קליטה על בסיס ההנחה שקליטה טובה יותר, המותאמת לצורכי העולים, היא כלי לעידוד המשך העלייה בעתיד, וכי קליטה מוצלחת של עולים בארץ מעודדת עולים פוטנציאלים להחליט על העתקת מרכז חייהם לישראל.
- **תעסוקה ויזמות** – המשך פיתוח וקידום תכניות לשילובם של העולים בתעסוקה וסיוע במימוש זכויותיהם בעת המפגש עם עולם העבודה. פעילות זו מהווה נדבך מרכזי בהצלחת קליטתו של העולה בארץ. היעדים המרכזיים בתחום זה הם: הגברת הסיוע לאוכלוסיות עתירות הון אנושי, העמקת ההכשרה וההסבה המקצועית עבור אוכלוסיות ייעודיות בהתאמה לשוק העבודה, הלוואות ליזמים עולים, הדרכת יזמים והרחבת פרויקט המאפשר מידע רחב ועזרה להקמת עסקים עוד לפני מעבר העולה לישראל.
- **קליטת בני העדה האתיופית** – המשרד פועל לקליטת בני העדה האתיופית בהתאם להחלטות הממשלה בנושא ומוביל את החלת תכנית "דרך חדשה" על כלל משרדי הממשלה.
- **נושאים נוספים**
  - **פתרונות דיור לעולים** – המשך הפעילות למתן פתרונות דיור לעולים במסגרת מרכזי הקליטה, ההוסטלים ומקבצי הדיור, בצד שיפור התכניות לסיוע ארוך טווח בתשלומי שכר דירה לעולים שישכרו דירות בשוק הפרטי. המשרד ימשיך בצעדים למניעת הניצול לרעה של כספי הדיור הניתנים לעולים מצד גורמים לא אמינים בשוק התיווך.
  - **טיפול בסטודנטים עולים** – סיוע לסטודנטים עולים במתן מלגות לשכר לימוד, מלגות קיום והלוואות, סיוע בלימוד השפה העברית והשפה האנגלית, שיעורי עזר וסעד נפשי.
  - **קליטת צעירים** – המשרד מטפל באוכלוסייה צעירה במספר תכניות, בין היתר תכניות ממוקדות צעירים כגון מרכזי צעירים בנגב ובגליל.
  - **חינוך** – תגבור תכניות לימודיות לעולים בחינוך הלא-פורמלי הן באופן ישיר והן באמצעות גופים נוספים. במסגרת זאת מתקיימות תכניות ללימוד עברית גם מחוץ לאולפנים.

- **חיילים עולים** – טיפול בעולים שהם חיילים בודדים, חיילים נשואים ועולות בודדות המשרתות בשירות הלאומי באמצעות סיוע כספי, ייעוץ והכוונה.
- **שימת דגש על נושאי קליטה חברתית** – הרחבת הטיפול והסיוע בשיתוף הרשויות המקומיות אשר מקצות מתקציבן לנושא קליטת העלייה.
- **מיקוד פעילות קליטת העלייה** – הגברת הסיוע בקליטת העלייה באזורי הפריפריה.

הרשות לזכויות ניצולי השואה

הצעת תקציב הרשות לזכויות ניצולי השואה לשנות הכספים 2015 ו-2016 (סעיף 25) מסתכמת בכ- 3.8 מיליארד ש"ח לשנה.

הרשות לזכויות ניצולי השואה פועלת מכוח חוק נכי המלחמה בנאצים, תשי"ד-1954, חוק נכי רדיפות הנאצים, תשי"ז-1957 וחוק ההטבות לניצולי השואה הנזקקים התשס"ז-2007 ותיקונו בשנת 2014.

בשנת 2014 עמד מספר הזכאים הכולל לתגמולים חודשיים מהרשות לזכויות ניצולי השואה על למעלה מ-80,000 ניצולים, מתוכם כ-58,500 איש לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, כ-4,000 לפי חוק נכי המלחמה בנאצים וכ-18,000 לפי חוק הטבות לניצולי השואה

בשנה האחרונה חלה עלייה משמעותית הן במספר ניצולי שואה המטופלים על ידי הרשות לזכויות ניצולי השואה והן בגובה ההטבות והתגמולים המשולמים לזכאים ע"י הרשות. זאת בעיקר בעקבות תיקון חקיקה נרחב במסגרת החלטת ממשלה 1568 מסי' מיום 27 באפריל 2014 שעניינה תכנית לאומית להגדלת הסיוע לניצולי השואה.

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

במסגרת החלטת ממשלה מסי' 1568 מיום 27 באפריל 2014, שעניינה תכנית לאומית להגדלת הסיוע לניצולי השואה, הוחלט על מספר צעדים מרכזיים לצמצום פערים ולהגדלת הסיוע לניצולי השואה על בסיס צורכיהם של ניצולי השואה כפי שיפורטו להלן:

- השוואת תנאים בין זכאי חוק ההטבות לזכאי חוק נכי רדיפות הנאצים. זכאי חוק ההטבות, שעד התיקון היו זכאים לקצבה אחידה של 1,200 או 1,500 ש"ח בחודש, ללא הכרה באחוזי נכות או בתגמול מוגדל בהתאם להכנסה נמוכה, זכאים ממצחית שנת 2014 (כשאושר תיקון החוק) לתנאים הקבועים בחוק נכי רדיפות הנאצים, שעיקרם קצבה של 1,825–5,405 ש"ח בהתאם לאחוזי נכות וכן תגמול מוגדל לפי הכנסה בסכום של 5,316–8,812 ש"ח לחודש, בהתאם לאחוזי הנכות.
- קביעת תגמול חודשי מינימלי – הקצבאות החודשיות משולמות בהתאם לאחוזי הנכות ושיעורן נע בין 1,825 ש"ח (לאחר השוואת התנאים המוזכרת לעיל. הקצבה המינימלית עמדה קודם על 1,200 ש"ח לחודש) לבין 5,405 ש"ח. על מנת להגדיל את הסיוע לבעלי הקצבאות הנמוכות, נקבע רף מינימלי של 2,200 ש"ח לחודש לכל קצבה.
- מענק שנתי לפליטי השואה – על מנת לסייע לפליטי השואה הוחלט על תשלום מענק שנתי של 3,600 ש"ח שמשולם בינואר לכ-80 אלף איש.
- פטור מלא מתשלום עבור תרופות – לצד הפעולות בתחום תשלומי ההעברה הוחלט על מתן פטור מלא מתשלום עבור תרופות שבסל התרופות, באמצעות הסדר עם קופת החולים שבה מבוטח הזכאי. ההטבה ניתנת באופן אוטומטי, הן לניצולי שואה מקבלי קצבאות חודשיות והן לפליטי השואה המקבלים מענק שנתי.

משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל

הצעת התקציב של משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל (ללא תקציב המטה המשותף למשרד המדע ומשרד התרבות והספורט) מסתכמת בכ-296 מיליון ש"ח במזומן ובכ-130 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב לשנת התקציב 2015, וכן בכמיליון ש"ח במזומן ובכ-137 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב לשנת 2016. בשנת 2015 בסיס תקציב המזומן כולל גם שינויים שנעשו במהלך השנה, לרבות העברות בין משרדים בשל קצב הביצוע בפועל של פעילויות המשרד, מכאן שבסיס תקציב 2015 גבוה בכ-50 מיליון ש"ח לעומת מצבו המקורי.

משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל פועל לקביעת מדיניות ולקידום, חיזוק והקמת תשתית בתחום המדע והטכנולוגיה. המשרד פועל במטרה לקדם, להרחיב ולהעמיק את הפיתוח המדעי, הטכנולוגי והתשתיתי וכן מקדם את הפעילות המדעית של ישראל בזירה הבין-לאומית ומעודד קירוב של הקהילה למדע, בדגש על קידום המחקר בפריפריה.

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

- מיסוד והרחבת התמיכה במחקר מדעי יישומי והנדסי.
- המשך קידום תחום החלל האזרחי ומיצובו בנושא מדעי, מחקרי וכלכלי בעל עדיפות עליונה בישראל.
- מעבר פעילות להב"ה ממשרד האוצר לאחריות משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל, בחינת שינוי אופן הפעלת התכנית והרחבת הפעילות.
- הרחבת הפעילות של קשרי חוץ מדעיים והשתתפות ישראל בארגוני מדע בין-לאומיים, תוך ביסוס מעמדה המוביל כמדינת מדע וטכנולוגיה.
- קירוב הקהל הרחב למדע מתוך הרחבת המודעות והנגישות לפעילויות מדע, במיוחד בקרב ילדים ונוער ובקרב האוכלוסייה בפריפריה הגאוגרפית והחברתית של ישראל.

משרד התרבות והספורט

הצעת תקציב משרד התרבות והספורט לשנות הכספים 2015–2016 (ללא תקציב המטה המשותף עם משרד המדע, הטכנולוגיה והחלל) מסתכמת בכ-985 מיליון ש"ח ובכ-979 מיליון ש"ח בהתאמה, מהם כ-977 מיליון ש"ח בשנת 2015 וכ-972 מיליון ש"ח בשנת 2016 בהוצאה נטו, וכ-7.5 מיליון ש"ח בכל אחת משנות הכספים 2015–2016 בהוצאה מותנית בהכנסה. כמו כן, בכל אחת משנות הכספים 2015–2016 תועמד לרשות המשרד הרשאה להתחייב בגובה של כ-79.5 מיליון ש"ח.

הצעת תקציב המטה המשותף למשרד המדע, הטכנולוגיה והחלל ולמשרד התרבות והספורט לשנות הכספים 2015–2016 מסתכמת בכ-87 ו-96 מיליון ש"ח בהתאמה, מהם כ-20 מיליון ש"ח בשנת 2015 וכ-16 מיליון ש"ח בשנת 2016 הם תקציב מרכז ההסברה.

משרד התרבות והספורט פועל לקביעת מדיניות ולקידום, חיזוק והקמת תשתית בשני התחומים העיקריים שבסמכותו: התרבות והספורט. בתחום התרבות – המשרד תומך במוסדות תרבות ואמנות, במפעלים ובאירועי תרבות, ביוצרים ובמבצעים, המהווים את התשתית לחיי התרבות והאמנות בישראל. בתחום הספורט – המשרד פועל לקידום ולפיתוח הספורט התחרותי והעממי תוך סיוע לרשויות המקומיות, להתאחדויות ולארגוני הספורט.

דגשים לשנות הכספים 2015–2016

- ביום 15 ביולי 2010 נחתם הסכם בין משרד התרבות והספורט, משרד האוצר ופורום מוסדות התרבות בישראל המעגן את תקציב מנהל התרבות לשנים 2012–2014. בהתאם להסכם האמור עמד תקציב התרבות לשנת הכספים 2013 על 493 מיליון ש"ח ובשנת 2014 על 502 מיליון ש"ח (לא כולל תקציבי הקולנוע וכן תקציבים ייעודיים כגון: פיתוח בית התפוצות, חוק הספריות וכו').
- ביום 5 באוגוסט 2015 נחתם הסכם דו-שנתי בין משרד התרבות והספורט למשרד האוצר המעגן את תקציב מנהל התרבות לשנים 2015–2016. בהתאם להסכם האמור יעמוד תקציב מנהל התרבות לשנת 2015 על 569.5 מיליון ש"ח ובשנת 2016 על 619.5 מיליון ש"ח (לא כולל תקציביים ייעודיים המפורטים בהסכם). בנוסף סוכם כי משרד התרבות והספורט יפעל לגיבוש תכנית מפורטת לעידוד צריכת תרבות בפריפריה. אם תגובש תכנית כזאת, היא תתקצב במהלך שנת 2016.
- במסגרת הסיכום התקציבי לשנים 2015–2016, סוכם על תוספת מצטברת בסך 13 מיליון ש"ח לתקציב המטה המשותף.
- תקציב הקולנוע – ביום 3 בפברואר 2009 נחתם הסכם בין משרד התרבות והספורט ומשרד האוצר. ההסכם מעגן את תקציב התמיכה בקולנוע לשנים 2009–2013 וכולל תוספת של 9 מיליון ש"ח לכל אחת מהשנים האמורות. בהתאם

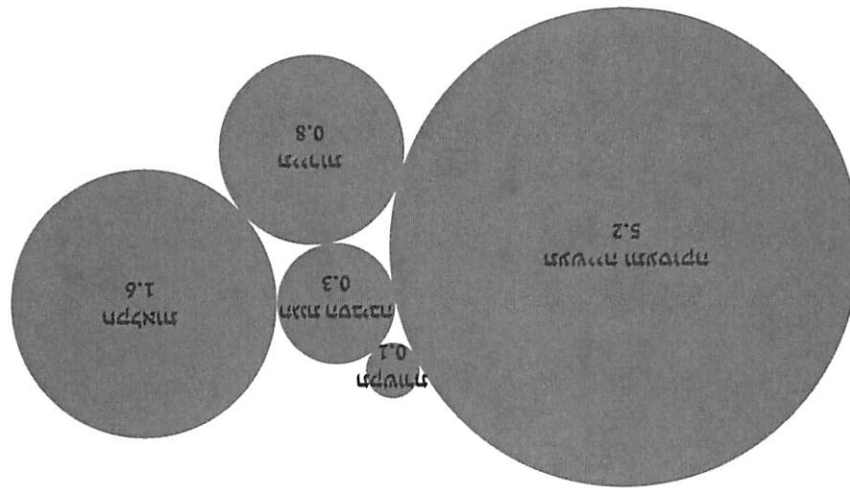
להסכם עמד תקציב התמיכה בקולנוע לשנת 2013 על 67 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב. ביום 13 במאי 2012 נחתם הסכם קולנוע נוסף לשנים 2014–2018 ובמסגרתו סוכם על העמדת תקציב הקולנוע על 79.5 מיליון ש"ח לשנה.

■ חוק הספריות – תיקון מס' 3 לחוק הספריות הציבוריות, תשל"ה-1975 מיום 26 ביולי 2007 קובע כי השתתפות המדינה בהחזקתן ובניהולן של הספריות הציבוריות תהיה בשיעור 50 אחוזים מסכום הבסיס. סכום הבסיס מוגדר כסכום הכולל של השתתפות אוצר המדינה והרשויות המקומיות בהחזקתן ובניהולן של הספריות הציבוריות בשנת 2006. הגידול בתקציב פרוס על פני שש שנים, והתקציב הגיע ל-75 מיליון ש"ח בשנת 2012. החל משנת 2015 ואילך יעמוד תקציב הספריות על 84 מיליון ש"ח.

■ מרכז ההסברה – החל משנת 2015 תעבור פעילות מרכז ההסברה ממשרד ראש הממשלה למשרד התרבות והספורט. היקף תקציב המרכז יעמוד בשנת 2015 על כ-20 מיליון ש"ח ובשנת 2016 - על כ-16 מיליון ש"ח. מרכז ההסברה אחראי לארגון ולהפקת הטקסים הממלכתיים של המדינה בכל רחבי הארץ ובכלל זה טקסי אזכרה ממלכתיים, טקסי יום הזיכרון וטקסי יום העצמאות ושיתופם של בני נוער וחיילים בטקסים הממלכתיים כמנוף ללימודי המורשת הלאומית וכן אחראי לייזום והפקה של שנתון המדינה ושל פרסומים בנושאים שונים בעלי ערך לאומי.

■ מנהל הספורט – בשנת 2014 הוקמה המועצה הלאומית לספורט. תפקידה העיקריים של המועצה הם: ייעוץ לשרת התרבות והספורט בעניין קביעת מדיניות כוללת וארוכת טווח בתחום הספורט, קביעת אמות מידה לחלוקת המשאבים לאיגודי הספורט השונים וקביעת חלוקת המשאבים בין בינוי מתקני ספורט לבין תמיכה שוטפת באיגודים. הגידול המשמעותי ביותר בתקציב מנהל הספורט הוא בהתאם לסיכום שנערך בעת ההחלטה על הקמת המועצה הלאומית לספורט לגבי תגבור תקציבי המשרד לכשתקום המועצה בפועל. הגידול התקציבי הוא בכלל פעולות המנהל – תמיכה באיגודים, שדרוג מתקנים קיימים, תמיכה בפעילות ספורט עממית והכנות אולימפיות.

■ תכנית "פרחי ספורט" – בשנת 2014 החל המשרד להפעיל את תכנית "פרחי ספורט" בהתאם להחלטת ממשלה מספר 1016 מיום 8 בדצמבר 2013 בנושא התכנית הלאומית לקידום ספורט ילדים ובני נוער. במסגרת התכנית המשרד תומך ברשויות המקומיות לצורך סיוע בהקמה ובהפעלת קבוצות ספורט חדשות עבור ילדים וילדות גילאי 8–12. התכנית מתמקדת בענפי הספורט המועדפים בלבד. מטרת התכנית היא להגביר את שיעור ההשתתפות של ילדים וילדות בפעילות ספורטיבית.

מפגשי התעוררה
5207 מספרים מרכזיים ומפגשי התעוררה

מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 8-2.8-7 שונים במספרים 'מפגשי התעוררה' 5.9-5.6 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 2-4-7 שונים במספרים 'מפגשי התעוררה' 0.8-0.7 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.9-1.8 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.3-0.2 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.0-0.9 שיש להם משמעות מיוחדת.

מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 5.2-5.1 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.9-1.8 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.8-0.7 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.3-0.2 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.0-0.9 שיש להם משמעות מיוחדת.

מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 5.2-5.1 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.9-1.8 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.8-0.7 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.3-0.2 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.0-0.9 שיש להם משמעות מיוחדת.

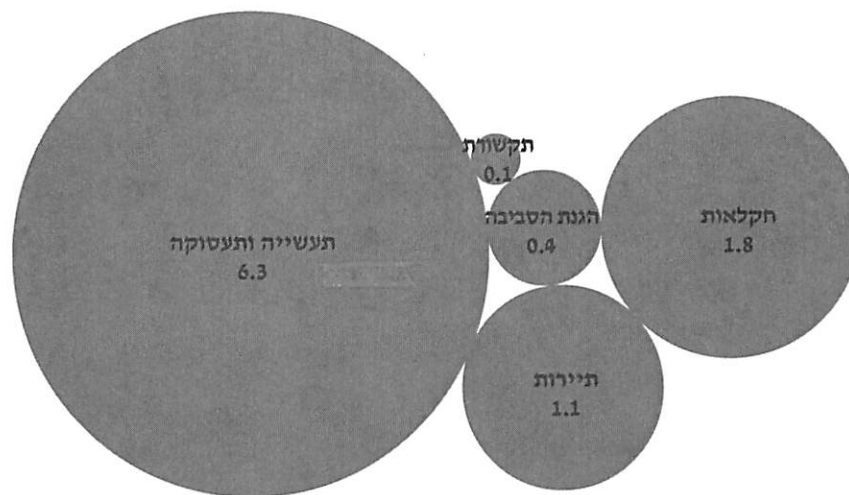
מפגשי התעוררה

מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 5.2-5.1 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.9-1.8 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.8-0.7 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 0.3-0.2 שיש להם משמעות מיוחדת. מפגשי התעוררה מאופיינים במספרים 1.0-0.9 שיש להם משמעות מיוחדת.

מפגשי התעוררה

תקציב ענפי המשק לשנת הכספים 2016
במליארדי ש"ח

אגודת המורים למתן שירותי ייעוץ ופיקוח על העבודות, וכן על ידי משרד החינוך, המועצה לביטחון ולבריאות, ועל ידי משרד הבריאות. מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות. מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות. מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות. מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות. מטרת המחקר היא לברור את המודלים הטובים ביותר, ולתמוך בהם באמצעות ייעוץ ופיקוח על העבודות.

של המדינה, לענף קטן יחסית, המהווה פחות מ-2 אחוזים מתוצר המדינה כיום. בענף החקלאות מועסקים כ-50,000 עובדים, מתוכם כ-20,000 עצמאים וכ-30,000 שכירים. כמו כן, קיימת מכסה של כ-25,000 עובדים זרים לענף החקלאות.

החקלאות מייצרת ומספקת מזון טרי בכל ימות השנה לאוכלוסייה המקומית ולרשות הפלסטינית. הייצור החקלאי בישראל עלה מ-19.4 מיליארד ש"ח בשנת 2002 ל-30 מיליארד ש"ח בשנת 2013. שיעור הגידול בייצור החקלאי בשנים 2002–2013 הוא כ-50 אחוזים, זאת על אף תנאי מזג אוויר קשים, מחסור מתמשך במים והעובדה ש-66 אחוזים משטח מדינת ישראל הוא מדברי. הייצור החקלאי בישראל גדל בשנים אלו בשיעור של 4.4 אחוזים בממוצע בשנה, שיעור הגבוה מזה של מרבית מדינות ה-OECD ומעל הגידול הטבעי באוכלוסייה בישראל. כ-18 אחוזים מהיקף הייצור מיועד לייצוא. בשנת 2013 ערך ייצוא התוצרת החקלאית הטרייה עמד על 1,569 מיליון דולר והייצוא החקלאי הכולל של התוצרת הטרייה היווה כ-2.2 אחוזים מסך הייצוא של מדינת ישראל.

בין השינויים המבניים שהממשלה מובילה בענף החקלאות, ניתן לציין את החלטת ממשלה מס' 1584 שהתקבלה ביום 5 באפריל 2014, המכילה שורה של צעדים שמטרתם להגביר את התחרות בענפי החלב והבשר.

בנושא הגברת התחרות מייבוא, הוחלט על הגדלת המכסות הפטורות למוצרי חלב בעלי היתכנות גבוהה לייבוא, אשר יחולקו באופן תחרותי בין המציעים למכרם במחיר נמוך, על מנת לגלגל את ההטבה לצרכן. במקביל, הוחלט על תמיכת הסתגלות לרפתנים בסך של 65 מיליון ש"ח שתפרסם על פני ארבע שנים, כך שהייצור החקלאי לא ייפגע.

בענף הבשר הוחלט על ביטול המכס הקיים על ייבוא עגלים חיים ועל הגדלת המכסות הפטורות ממכס לייבוא בשר בקר טרי. במקביל, על מנת לשמר את התועלות הרבות של ענף רעיית הבקר בשמירה על השטחים הפתוחים, הוחלט להגדיל את התמיכה ברועים ל-24 מיליון ש"ח בשנה וכן הוחלט על מתן מענקים למפטמי העגלים, כך שענף המפטמות יסתגל לתחרות מייבוא.

במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015–2016 החליטה הממשלה על ביטול הקרטל בענף הפטם כך שהמועצה לא תשמש עוד כגורם מווסת, מתכנן או מתכלל בהסדר כובל בענף הפטם ולא תגבש או תפקח על הסדרים הנעשים בין מגדלים. כן יצומצמו סמכויות המוקנות לפי חוק מועצת הלול כך שלא ניתן יהיה יותר לתכנן את היקף גידול העופות לפיטום. כמו כן, הוחלט על תיקון חוק ההגבלים העסקיים כך שמגדל של עופות שהוא גם בעל משחטה או שאדם הקשור אליו הוא בעל משחטה, לא יוכל לקחת חלק בהסדר כובל. תיקון זה נועד למנוע מצב שבו משחטות חוסות תחת החרגי להסדר כובל בחוק ההגבלים העסקיים ומבצעות קרטל דרך חברות בנות המוגדרות כמגדלות. תיקון נוסף של חוק ההגבלים מצטרף לתיקון המשמעותי של החוק ששינה את הפטור החקלאי, כפי שיפורט בהמשך.

מחזור ענף הפטם (עוף) בישראל עומד על כ-4.5–5 מיליארד ש"ח במונחי צרכן. יש לציין, כי לקראת סוף שנת 2012 נחתם הסכם בין קבלני הרבייה בענף הפטם לבין מועצת הלול כגורם המפקח על יישום ההסכם. הסכם זה יצר חלוקת שוק בין קבלני הרבייה השונים ועיגן קנסות לחורגים מחלוקה זו והטבות לעומדים בה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מאז ביצוע הסכם הקרטל מחירי העוף עלו בכ-25–30 אחוזים יש לציין כי בחודש יולי 2015, הודיעה מועצת הלול על ביטולו של הקרטל בענף.

במסגרת התכנית הכלכלית החליטה הממשלה על ביטול התכנון בענפי חלב הצאן. כיום, ענף חלב הצאן אינו מתנהל באופן חופשי אלא מנוהל, תוך מעורבות ממשלתית גבוהה ביותר, באמצעות תכנון מרכזי ותכנון פרטני של מכסות ייצור המוקנות לכל יצרן בענף. מודל זה חריג ביחס למקומות אחרים בעולם, ואינו מקובל עוד במדינות המערביות.

במסגרת התכנית הוחלט לתקן את חוק תכנון משק החלב ולבטל את התכנון החל על ענפי הצאן, כך שמי שעוסק בייצור חלב צאן יוכל לייצר כל כמות ובלבד שאינה עולה על 10 אחוזים מהיקפי הייצור הכוללים בכל ענף בשנה הקודמת. מגבלה זו נועדה למנוע ריכוזיות גדולה בענף והשתלטות של מספר מועט של שחקנים גדולים על הענף. כדי לאפשר מגבלה זו יישארו הסדרי הדיווח של המחלבות על היקפי הייצור החודשיים.

במקביל לביטול התכנון, הוחלט על מתווה של תמיכה ישירה במגדלים הקיימים, הן במגדלים פעילים והן במגדלים פורשים, כך שסך התקציב עבור מגדלים אלה יהיה כ-65 מיליון ש"ח על פני תשע שנים. מעבר לכך, הוחלט על נוהל תמיכה על סך של 5 מיליון ש"ח במתקן ייבוש חלב צאן אשר יהיה נגיש לכל המעוניין בכך. על מנת לסייע למגדלים בפריפריה, אשר נתקלים בקשיים ובעלויות גדולות יותר בשינוע החלב למחלבות, הוחלט על נוהל תמיכה שיסייע למגדלים בפריפריה הנמצאים במרחק רב מהמחלבה.

החלטות אלו הן צעד בכיוון הרצוי של הקלה במנגנונים המעמיסים על הצרכן והגברת התמיכה הישירה בחקלאים. בנוסף, במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2013–2014 הוחלט לתקן את חוק ההגבלים העסקיים כך שיצומצם הפטור למשווקי תוצרת חקלאית בסיטונאות.

במאסר 2014 עבר בכנסת תיקון לחוק, ולפיו סיטונאים שאינם חקלאים לא יחסו יותר תחת הפטור החקלאי ולא יוכלו לערוך ביניהם הסדרים כובלים (תיאום כמויות, מחירים, אזורי מכירה וכיו"ב). מטרת התיקון היא לצמצם את פערי התיווך בשרשרת הערך של התוצרת החקלאית.

התיקון קובע כי חקלאי שגם משווק את תוצרתו בסיטונאות יוכל להמשיך ולחסות תחת הפטור. באופן זה, הציבור ייחנה מיתרונות האינטגרציה האנכית והחקלאים יוכלו לשפר את כוח המיקוח שלהם מול החוליות האחרות בשרשרת. התיקון נכנס לתוקף במאסר 2015, לאחר שנה של תקופת מעבר והוא צפוי לעודד את התחרות במקטע השיווק הסיטונאי.

ענף התקשורת

הכנסות ענף התקשורת בשנת 2014 הגיעו לכ-22.3 מיליארד ש"ח (בניכוי תשלומי קישוריות), ירידה של כ-3 אחוזים מהכנסות הענף בשנת 2013, בעיקר עקב התגברות התחרות בתחומי התקשורת השונים (היקף ההכנסות פחת בכל תחומי הפעילות, למעט בתחום תשתית האינטרנט שבו בד בבד עם הגדלת הקצבים המשווקים חלה עלייה של כ-5 אחוזים בהכנסות בהשוואה לשנת 2013). להתפתחות שוק התקשורת יש השפעה גדולה על התפתחות המשק. תשתית תקשורת מתקדמת ושירותי תקשורת מגוונים בפרישה גאוגרפית רחבה הם תנאי הכרחי להבטחת המשך הצמיחה, שיפור כושר התחרות של המשק הישראלי ושיפור השירותים הניתנים במשק.

ההוצאה המשפחתית החודשית של משק בית עמדה בשנת 2012, על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, על כ-14,273 ש"ח, שמתוכה כ-3.57 אחוזים הם הוצאה על שירותי תקשורת שהם כ-509.3 ש"ח (הרכב ההוצאה לוקח בחשבון הוצאה שוטפת עבור טלפון רגיל ונייד וכן עלות רכישתם, עלות דואר-איגרות חבילות ועוד, שיחות בינ"ל ומנוי אינטרנט. הרכב זה תואם להרכב בשנת 2011 שעלותו היתה 533 ש"ח). חשוב לציין, כי בתחום התקשורת, ככלל, שיעור ההוצאה כאחוז מהכנסתם של משקי בית גדל ככל שרמת ההכנסה של משק הבית קטנה.

על ידי פיתוח מערכת מידע המאפשרת ללקוחות להזמין מוצרים ישירות מהחנות המקוונת. המערכת תאפשר ללקוחות להזמין מוצרים ישירות מהחנות המקוונת, ללא צורך בהזמנת מוצרים מהחנות הפיזית. המערכת תאפשר ללקוחות להזמין מוצרים ישירות מהחנות המקוונת, ללא צורך בהזמנת מוצרים מהחנות הפיזית. המערכת תאפשר ללקוחות להזמין מוצרים ישירות מהחנות המקוונת, ללא צורך בהזמנת מוצרים מהחנות הפיזית.

מדיניות פרטיות

החברה מצהירה כי היא מתחייבת לשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה. החברה מצהירה כי היא מתחייבת לשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה.

החברה מצהירה כי היא מתחייבת לשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה. החברה מצהירה כי היא מתחייבת לשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה.

החברה מצהירה כי היא מתחייבת לשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה. החברה מצהירה כי היא מתחייבת לשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה, ולשמור על פרטיות המידע האישי של לקוחותיה.

הסביבתי. במסגרת המהלך יאוחדו כלל הליכי הרישוי שמפעלים ועסקים אחרים בתחומים הסביבתיים צריכים לעבור, לכדי הליך אחד עם דרישות אחידות ותקופת היתר אחידה של שבע שנים. החלטה זו תקל על פעילותם של העסקים ותאפשר את הגדלת היקף פעילותם.

תהליך נוסף הוא סיום מכרז להקמת מתקן לטיפול בפסולת במרכז הארץ בבעלות משותפת מדינה-יזם (PPP). באזור המרכז קיים המחסור הגדול ביותר במתקני טיפול בפסולת פריקה ביולוגית. כמענה לחוסר זה, הוחלט על קידום הקמת מתקן עיכול אנאירובי לטיפול בפסולת פריקה ביולוגית בשיטה של BOT. המתקן יוקם בהתאם לטכנולוגיה המתקדמת ביותר, יטפל בכמות של כ-1,300 טון פסולת ביום, ויתן מענה לרשויות באזור המרכז. הפסולת תיקלט בשלושה זרמים – מעורבת, ממוינת ומופרדת במקור וסה"כ יטפל המתקן בכ-750 טון פסולת פריקה ביולוגית ביום. המתקן יכלול מערך טיפול שלם, משלב מיון הפסולת ועד עיבודה למוצר איכותי לחקלאות. המכרז להקמת המפעל הושלם והמתקן צפוי להתחיל את פעילותו בשנת 2017. בהמשך למכרז זה, תיבחן במהלך השנים 2015–2016 האפשרות לסייע בהקמת מתקנים לטיפול בפסולת בשיטה של שרפה. שיטה זו טומנת בחובה פוטנציאל לטיפול יעיל הן מהבחינה הסביבתית והן מהבחינה הכלכלית, ובהתאם לסיכום התקציבי לשנים 2015–2016 יבחנו המשרד להגנת הסביבה ומשרד האוצר את הדרכים לקידום מתקנים מסוג זה.

משרד הכלכלה

הצעת תקציב משרד הכלכלה (סעיפים 36, 38 ו-76) לשנת הכספים 2015 מסתכמת בכ-5.1 מיליארד ש"ח במזומן ובכ-3.3 מיליארד ש"ח בהרשאה להתחייב. הצעת התקציב לשנת 2016 מסתכמת בכ-6.2 מיליארד ש"ח ובכ-3.5 מיליארד ש"ח בהרשאה להתחייב.

משרד הכלכלה מופקד על יישום מדיניות הממשלה לעידוד תעסוקה, להפחתת יוקר המחיה והעצמת הצרכן ולעידוד ענפי התעשייה והמסחר. המשרד פועל באמצעים תקציביים, מנהליים, אכיפתיים ותחיקתיים לצורך מימוש יעדי המרכזיים כמפורט להלן:

- הגברת הצמיחה ויכולת התמודדות עם מצבים משתנים בכלכלה.
- קידום המחקר והפיתוח התעשייתי, כאמצעי לפיתוח תעשייה עתירת ידע, בעלת ערך מוסף גבוה וכושר תחרות בעידן הכלכלה הגלובלית, אשר תניב תשואה הולמת להשקעותיו של המשק במחקר.
- הגברת רמת התחרות במשק לשם הגדלת רווחת הצרכן באמצעות הפחתת יוקר המחיה, תוך שמירה על בטיחות ובריאות הציבור, רמת האיכות של המוצרים והשירותים הנצרכים וכן שמירה על זכויות הצרכנים והעוסקים ועל כללי מסחר הוגנים. זאת בנוסף לטיוב הרגולציה הממשלתית, על ידי הפחתת נטל רגולטורי והסרת חסמים תהליכיים, בין היתר על ידי התאמת הדרישות החוקיות המוטלות על ייבוא או ייצור למקובל בשווקים משמעותיים בעולם.
- שיפור כושר התחרות של המשק הישראלי וקידום הפעילות הכלכלית הבין-לאומית של ישראל תוך התמקדות בתחום סחר החוץ ומשיכת משקיעים זרים, על מנת להבטיח צמיחה המבוססת על סחר חופשי ועל שיתוף פעולה כלכלי בין ישראל למדינות אחרות.
- יצירת התנאים להיווצרותם של מקומות עבודה שמקורם בצרכים כלכליים ועסקיים יציבים וארוכי טווח, תוך מתן עדיפות לאזורי הפריפריה, ליישובים ולמגזרים שבהם שיעור ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי נמוך. זאת כחלק ממדיניות הממשלה לפעול להקטנת הפערים הכלכליים בין המרכז לפריפריה ולצמצום העוני באמצעות עידוד תעסוקה והגדלת שיעור ההשתתפות כמפורט להלן.
- הגדלת שיעורי התעסוקה וההשתתפות בכוח העבודה של כלל האוכלוסייה, תוך התמקדות בהגדלת שיעורי התעסוקה של אוכלוסיות מעוטות השתתפות בשוק העבודה, כגון: גברים חרדים, נשים ערביות, אנשים עם מוגבלות ומקבלי הבטחת הכנסה. וכן, מתן עדיפות לאזורי הפריפריה וליישובים ולמגזרים שבהם שיעור ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי נמוך. זאת, כחלק ממדיניות הממשלה לפעול להקטנת הפערים הכלכליים בין המרכז לפריפריה ולצמצום העוני.
- פיתוח מערכת חינוך והכשרה טכנולוגית מגוונת, המביאה לחיזוק ההון האנושי, הדרוש להצעת התעשייה והמשק קדימה.
- צמצום מספר העובדים הזרים, השוואת עלות העסקתם לזו של ישראלים ועידוד החלפתם בעובדים ישראלים.

- **עבודת הציבור**
 עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה. עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה. עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה.

■ **עבודת הציבור**

עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה. עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה. עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה.

■ **עבודת הציבור**

עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה. עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה. עבודת הציבור היא עבודתו של האדם במסגרת המוסדות הציבוריים, כגון ממשלה, מוסדות חינוך, בריאות, תרבות, מדע וטכנולוגיה.

■ **עבודת הציבור**

- הגורמים שיש להם השפעה על התוצאות:
- תוצאות יחידות אדם וסטייה לרוב, 'שקופות' של מדיניות ופיקוח על המערכת והתאמתן לשינויים במצב. אולם, יש להבחין בין שני סוגים של פיקוח: פיקוח על התהליך (הפיקוח על המערכת) ופיקוח על התוצאות (הפיקוח על המוצר).
  - פיקוח על התהליך הוא פיקוח על המערכת, כלומר על התהליך שבו מתבצע הפיקוח. פיקוח על התוצאות הוא פיקוח על המוצר, כלומר על התוצאות של הפיקוח. פיקוח על התהליך הוא פיקוח על המערכת, כלומר על התהליך שבו מתבצע הפיקוח. פיקוח על התוצאות הוא פיקוח על המוצר, כלומר על התוצאות של הפיקוח.
  - פיקוח על התהליך הוא פיקוח על המערכת, כלומר על התהליך שבו מתבצע הפיקוח. פיקוח על התוצאות הוא פיקוח על המוצר, כלומר על התוצאות של הפיקוח.
  - פיקוח על התהליך הוא פיקוח על המערכת, כלומר על התהליך שבו מתבצע הפיקוח. פיקוח על התוצאות הוא פיקוח על המוצר, כלומר על התוצאות של הפיקוח.

התקציב שיופנה לפיתוח תיירותי ולמענקים באזור במסגרת החלטת ממשלה זו במהלך השנים הקרובות הוא כ-700 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב. במהלך החציון הראשון של שנת 2016 צפויות להתחיל עבודות הפיתוח באזור הביניים המיועד להקמת חדרי מלון וכן יחל שיווק קרקעות למלונאות.

■ בנוסף, במסגרת החלטת ממשלה מס' 4060 מיום 1 בינואר 2012 בעניין ביצוע פרויקט הגנות הקבע בים המלח, אימצה הממשלה את פתרון קציר המלח בבריכה מספר 5 כפתרון הקבע. החלטה זו עוגנה בהסכם שנחתם בין הממשלה ובין מפעלי ים המלח. עלותו הכוללת של פרויקט הקציר מוערכת בכ-3.8 מיליארד ש"ח (בערכים מהוונים וצמודים למדד). במסגרת ההסכם נקבע כי מפעלי ים המלח יממנו 80 אחוזים מעלות הפרויקט (3.04 מיליארד ש"ח) ואילו המדינה תממן 20 אחוזים מעלותו (0.76 מיליארד ש"ח).

זמן קצר ימים, ובעיקרם הן הן המערכת המשפטית והן המערכת הביטחונית. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית.

■ ארגון המערכת המשפטית והמערכת הביטחונית

המערכת המשפטית והמערכת הביטחונית הן מערכות המגבילות את מערכת הממשל. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית.

המערכת המשפטית והמערכת הביטחונית הן מערכות המגבילות את מערכת הממשל. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית.

המערכת המשפטית והמערכת הביטחונית הן מערכות המגבילות את מערכת הממשל. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית. המערכת המשפטית היא מערכת המשפט, והמערכת הביטחונית היא המערכת הביטחונית.

המערכת המשפטית והמערכת הביטחונית

2016-2015 סטודנטים ומורים

2015 חלה ירידת מחירים משמעותית בענף הגבינות הצהובות – חלק מהגבינות המיובאות נמכרו במחיר הנמוך ב-30 אחוזים ממחיר הגבינה הצהובה המפוקח על ידי המדינה.

במקביל, הוחלט על תמיכת הסתגלות לרפתנים בסך של 65 מיליון ש"ח שתיפרס על פני ארבע שנים, כך שהייצור החקלאי לא ייפגע.

בענף הבשר הוחלט על ביטול המכס הקיים על ייבוא עגלים חיים והגדלת המכסות הפטורות ממכס לייבוא בשר בקר טרי. במהלך שנת 2015 החל לראשונה ייבוא של בשר טרי לישראל, ומספר יבואנים נמצאים במגעים עם השירותים הווטרנרים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר למתן אישורים לייבוא ממדינות נוספות. בימים אלו אנו עדים להתפתחויות בענף אשר מובילות להפחתות מחירים לצרכן, אשר התאפשרו הודות למדיניות זו.

במקביל, על מנת לשמר את התועלות הרבות של ענף רעיית הבקר בשמירה על השטחים הפתוחים, הוחלט להגדיל את התמיכה ברועים ל-24 מיליון ש"ח בשנה וכן על מענקים למפטמי העגלים, כך שענף המפטמות יסתגל לתחרות מייבוא.

בנושא הגברת התחרות בשוק המקומי, הוחלט כי משרד הכלכלה ישיק מסלול מענקים למחלבות קטנות. במסגרת מסלול זה נבחרה מחלבת רמת הגולן, והיא צפויה לקבל מענק ממשרד הכלכלה עם הצגת תכנית פיתוח וכניסה לנתח שוק משמעותי במוצרי החלב הבסיסיים.

כמו כן, במסגרת ההחלטה, הוטל על משרד החקלאות להביא לשולחן הכנסת את תקנות הוויסות מכוח חוק תכנון משק החלב, אשר תפקידן לאפשר גישה חופשית לחלב גולמי ולאבקת חלב לכלל יצרני מוצרי החלב במשק.

החלטה זו היא צעד בכיוון הרצוי של הקלה במנגנונים המעמיסים על הצרכן תוך מעבר לתמיכה ישירה בחקלאים.

■ ביטול הקרטל בענף הפטם

במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015–2016 החליטה הממשלה על ביטול הקרטל בענף העוף.

מחזור ענף הפטם (עוף) בישראל עומד על כ-4.5–5 מיליארד ש"ח במונחי צרכן. יש לציין כי לקראת סוף שנת 2012 נחתם הסכם בין קבלני הרבייה בענף הפטם לבין מועצת הלול כגורם המפקח על יישום ההסכם. הסכם זה יצר חלוקת שוק בין קבלני הרבייה השונים ועיגן קנסות לחורגים מחלוקה זו והטבות לעומדים בה. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מאז ביצוע הסכם הקרטל מחירי העוף עלו בכ-25–30 אחוזים. בחודש יולי 2015, הודיעה מועצת הלול על ביטולו של הקרטל בענף.

במסגרת התכנית הכלכלית הוחלט לתקן את חוק המועצה לענף הלול, כך שהמועצה לא תשמש כגורם מווסת, מתכנן או מתכלל בהסדר כובל בענף הפטם ולא תגבש או תפקח על הסדרים שנעשים בין מגדלים. כן יצומצמו סמכויות המוקנות לפי חוק מועצת הלול, כך שלא ניתן יהיה יותר לתכנן את היקף גידול העופות לפיטום. כמו כן, הוחלט על תיקון חוק ההגבלים העסקיים, כך שמגדל של עופות אשר מחזיק גם משחטה או שאדם הקשור אליו הוא בעל משחטה, לא יוכל לקחת חלק בהסדר כובל. תיקון זה נועד למנוע מצב שבו משחטות חוסות תחת החרג להסדר כובל בחוק ההגבלים העסקיים ומבצעות קרטל דרך חברות בנות המוגדרות כמגדלות.

■ ביטול התכנון בענפי הצאן

במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2015–2016 החליטה הממשלה על ביטול התכנון בענפי חלב הצאן. ענף חלב הצאן מפיק כ-22 מיליון ליטר חלב גולמי בשנה ומחזור הענף הוא כ-250 מיליון ש"ח במונחי צרכן וכ-80 מיליון ש"ח במונחי יצרן. בענף העיזים רשומים כ-80 יצרנים פעילים ומחלבות משק רבות, והביקוש לחלב עיזים נמצא במגמת עלייה ברורה בעשור האחרון. בענף הכבשים רשומים כ-60 יצרנים פעילים והביקוש לחלב כבשים תנודתי יותר – בשנה האחרונה נרשמה מגמת עלייה גם בביקוש לחלב זה.

כיום, ענף חלב הצאן אינו מתנהל באופן חופשי, כי אם מנוהל במעורבות ממשלתית גבוהה ביותר, באמצעות תכנון מרכזי ותכנון פרטני של מכסות ייצור המוקנות לכל יצרן בענף. זהו מודל חריג בהשוואה למקומות אחרים בעולם ואינו מקובל עוד במדינות המערביות.

במסגרת התכנית הוחלט על תיקון חוק תכנון משק החלב, כך שיבוטל התכנון החל על ענפי הצאן. בהתאם לכך, מי שעוסק בייצור חלב צאן יוכל לייצר כל כמות ובלבד שאינה עולה על 10 אחוזים מהיקפי הייצור הכוללים בכל ענף בשנה הקודמת. מגבלה זו נועדה למנוע ריכוזיות גדולה בענף והשתלטות של מספר מועט של שחקנים גדולים על הענף. על מנת לאכוף מגבלה זו, יישארו הסדרי הדיווח של המחלבות על היקפי הייצור החודשיים.

במקביל לביטול התכנון הוחלט על מתווה של תמיכה ישירה במגדלים הקיימים, הן במגדלים פעילים והן במגדלים פורשים, כך שסך התקציב עבור מגדלים אלה יהיה כ-65 מיליון ש"ח על פני תשע שנים. מעבר לכך, הוחלט על נוהל תמיכה על סך של חמישה מיליון ש"ח במתקן ייבוש חלב צאן אשר יהיה נגיש לכל המעוניין בכך. כדי לסייע למגדלים בפריפריה, הנתקלים בקשיים ובעלויות גדולות יותר בשינוע החלב למחלבות, הוחלט על נוהל תמיכה שיסייע למגדלים בפריפריה, הנמצאים במרחק רב מהמחלבה.

זהו מהלך משמעותי בהסתכלות על תמיכות המדינה בחקלאות והוא מהווה מודל למעבר מתמיכה עקיפה המעוותת את המחירים לתמיכה ישירה ביצרנים, כמקובל בעולם.

■ סיוע לייצואני הפלפל באזורי עדיפות לאומית

בעקבות המשבר בעת האחרונה בתנאי הסחר של ישראל מול מערב אירופה ורוסיה, שהם יעדי השיווק העיקריים של תוצרת הייצוא החקלאית הטריה, קיימת סכנה ליציבותם של משקים חקלאיים מוטי ייצוא המצויים באזורי עדיפות לאומית, עקב המחסור בחלופות תעסוקה ומקורות פרנסה נוספים באזורים אלה. בעקבות המצב, משקים רבים נמצאים בקשיים כלכליים, ובפרט ענף גידולי הפלפל שהוא ענף בעל מאפיינים ייחודיים, כגון, עלויות השקעה גבוהות לפתיחת העונה בהשוואה לגידולים אחרים (30,000 ש"ח לדונם לעומת אלפי שקלים בודדים לדונם בגידולים אחרים); ייצוא של יותר מ-50 אחוזים מסך הייצור; ייצוא לרוסיה של יותר משליש מסך הייצוא; ריכוז גאוגרפי של מגדלים באזורי עדיפות לאומית, המתבססים על חקלאות כמקור תעסוקה עיקרי כשענף הפלפל הוא ענף משמעותי בקרב הגידולים; חיי מדף קצרים ויכולת איסום נמוכה של המוצר; זמן מחזור גידול ממושך (7–8 חודשים מזריעה עד קטיף).

על מנת לסייע לייצואני הפלפל המתגוררים באזורי עדיפות לאומית, נחתם סיכום בין משרד האוצר למשרד החקלאות לפרסום נוהל תמיכות בנושא.

החדשים מתוך ראייה כוללת של שוק שידורי הטלוויזיה (השידורים המסחריים והטלוויזיה הרב-ערוצית) ותוך מגמה להפחתת הנטל הרגולטורי ומיקודו בנושאי ליבה הכרחיים ומינימליים. יצויין כי גם טרם אישורו של חוק איחוד מועצות פועלת מועצת הכבלים והלוויין להפחתת הנטל הרגולטורי אשר בתחום אחריותה.

■ אסדרת הטלוויזיה המסחרית

משרד התקשורת יפעל בשנים 2015 ו-2016 לאסדרת תחום הטלוויזיה המסחרית תוך הסרת חסמי כניסה לשחקנים חדשים בשוק. בעבר, שיטת השידורים האנלוגית הצריכה שידור על גבי תדר שהוא משאב מוגבל. כתוצאה מכך התמודדו השחקנים בשוק במכרז על זיכיון לשידורים. עקב המעבר לשידורים דיגיטליים מגבלה זו אינה חלה עוד, וכאמור לעיל החלו המשדרים בתחום לעבור בהדרגה לשיטה של רישיון לשידורים. השיטה טומנת בחובה הגדלת מידת העצמאות של הערוצים המשדרים וניתוק הקשר עם הממשלה, וכן פישוט והקלת התנאים והמחויבויות הנדרשים מבעל הרישיון.

■ רשות השידור

ביום 29 ביולי 2014 אושר בקריאה שנייה ושלישית חוק השידור הציבורי התשע"ד-2014 (להלן – חוק השידור הציבורי) במליאת הכנסת. עיקרי החוק התייחסו לסגירת הרשות הקיימת ולהקמת תאגיד ציבורי חדש שיפעל לפי פרמטרים מקצועיים וערכיים של מצוינות, חדשנות, יעילות ועצמאות. בנוסף לכך, נקבע כי יוקמו שלושה ערוצי טלוויזיה מרכזיים: ערוץ 1 שישדר בעברית, ערוץ 33 שישדר בערבית וערוץ 23 שיהפוך לערוץ ציבורי לילדים; תוקם יחידת חדשות אחודה לטלוויזיה ולרדיו; תיסגר הטלוויזיה החינוכית כיחידת סמך במשרד החינוך; הוגבל תקציב המשדר הציבורי; נקבע סף מינימום להשקעה שנתית בתוכן; ובוטלה אגרת הטלוויזיה. כל זאת בהמשך למינוי הוועדה לבחינת המתווה לשידור הציבורי העתידי בישראל ("וועדת לנדסי") בספטמבר 2013 אשר הגישה המלצותיה במרס 2014. בהתאם לחוק, כונס הנכסים הרשמי (להלן – הכני"ר) קיבל לידי את סמכויות הנהלת רשות השידור עד לבחירת ההנהלה החדשה באמצעות ועדת האיתור והקמת הגוף המשדר.

מסיבות שונות, במיוחד בשל הבחירות שהוקדמו וחלו בשנת 2015, אירעו עיכובים ביישום שלבים הכרחיים בחוק השידור הציבורי. בשל כך הוארך, בהתאם לחוק השידור הציבורי, מועד הקמת התאגיד החדש וסגירת רשות השידור עד ליום 1 באוקטובר 2015 (להלן – יום התחילה).

על אף הארכת התקופה כאמור, בשלב זה מסתמן שלא יבשילו התנאים להקמת התאגיד החדש עד ליום התחילה. במקביל לא החלה רשות השידור בגביית אגרה, המהווה אמצעי משמעותי במימונה. בשל האמור אישרה הממשלה ביום 19 ביולי 2015 תיקון לחוק השידור הציבורי שעיקריו הארכת יום התחילה ל-31 במרס 2016, הסדרת סוגיית תקצוב גירעונות רשות השידור, הגדלת סמכויות הכני"ר בניהול רשות השידור וקביעת יעדי התייעלות לצמצום עלויות הפעלת רשות השידור, כל זאת על מנת להביא להקמתו המהירה והיעילה של תאגיד השידור הציבורי בהתאם לחוק השידור הציבורי. תזכיר החוק אושר בקריאה ראשונה בכנסת וצפוי להיות מובא לאישור הכנסת בקריאה שנייה ושלישית בשבועות הקרובים.

■ תכנית ההבראה – חברת הדואר

משרד התקשורת, כרגולטור המפקח על חברת הדואר, יפעל בשנת 2015 ליישום תכנית ההבראה, כפי שסוכם בהסכם העקרונות, על מנת שהחברה תהיה מאוזנת תקציבית ובעלת איתנות פיננסית. בין היתר יפעל המשרד להבטחת טיב השירות שמציעה חברת הדואר ולפרסום מכרז למכירת 20% ממניות חברת הדואר למשקיע פרטי.

המשרד להגנת הסביבה

הצעת תקציב המשרד להגנת הסביבה לשנת הכספים 2015 (סעיף 26) מסתכמת בכ-967 מיליון ש"ח, מהם כ-330 מיליון ש"ח בהוצאה נטו, כ-637 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה וכ-59 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב.

בשנת הכספים 2016 הצעת התקציב מסתכמת בכ-835 מיליון ש"ח, מהם כ-356 מיליון ש"ח בהוצאה נטו, כ-479 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה וכ-280 מיליון ש"ח בהרשאה להתחייב.

המשרד להגנת הסביבה פועל בשלוש רמות: ארצית, מחוזית ומקומית. ברמה הארצית המשרד נושא באחריות לקביעה ולהתוויה של מדיניות סביבתית כוללת וכן מקדם הליכי תקינה בתחום. ברמה המחוזית המשרד פועל באמצעות שישה מחוזות, לפי חלוקה גאוגרפית המקבילה למחוזות משרד הפנים. כל אחד מהמחוזות אחראי ליישום המדיניות המותווית על ידי המטה, בכפוף למאפיינים ולצרכים הסביבתיים הייחודיים של היישובים שבתחום אחריותו. במסגרת המקומית המשרד תומך ב-56 יחידות סביבתיות שהוקמו בערים ובאיגודי ערים, לרבות במגזרי המיעוטים. הפעילות ביחידות הסביבתיות מקשרת בין יעדי המדיניות הסביבתית-לאומית לבין פעולות היומיום בשטח ברמה המקומית. היחידות הסביבתיות מוציאות לפועל את המדיניות הסביבתית ברמה המקומית ומהוות גוף נוסף המייעץ לרשות המקומית בנושאי הגנת הסביבה. גופי הסמך שבאחריות השר להגנת הסביבה הם: רשות שמורת הטבע והגנים הלאומיים; החברה לשירותי איכות הסביבה בע"מ, המפעילה את אתר הפסולת הרעילה ברמת חובב; רשות נחל הירקון; רשות נחל הקישון; וחברת פארק אריאל שרון (איילון) בע"מ.

דגשים לשנות הכספים 2015-2016

■ **קידום צמיחה ירוקה** – גידול דמוגרפי וכלכלי, לחץ גובר על משאבי הטבע, תנודתיות במחירי הסחורות ומשבר כלכלי גלובלי הניעו כלכלות לחפש אסטרטגיות לצמיחה בת-קיימא. אסטרטגיות כאלו מקדמות את תעשיית הקלינטק, את ההתנהלות הידידותית לסביבה והחסכונית במשאבים ואת הנעת הצמיחה והפיתוח הכלכלי. המוטיב המרכזי באסטרטגיית הצמיחה הירוקה הוא ניתוק (Decoupling) בין הייצור הכלכלי לבין צריכת משאבים פיזיים ופגיעה בסביבה. הישגי החדשנות הישראלית ברמה העולמית בתחומי החקלאות, השימוש במי קולחין וההתפלה, אשר אפשרו הפחתה ניכרת של הפגיעה בסביבה והגדלת התוצרת הכלכלית, מדגימים יפה כיצד ניתן לממש אסטרטגיה זו הלכה למעשה. המטרה היא ליצור סביבה תומכת לייצור נקי ולחדשנות סביבתית בישראל אשר תניב תועלת סביבתית וכלכלית כאחד.

■ **הפיכת הפסולת ממפגע למשאב** – מדי שנה מיוצרת בישראל פסולת בהיקף של 4.8 מיליון טון פסולת עירונית ומסחרית ובממוצע לאדם כ-1.8 ק"ג ליום, עם גידול שנתי של כ-2%. כיום כ-80% מהפסולת מוטמנת באדמה והיתרה עוברת למחזור והשבה.

■ **הסכם מסגרת עם החברה לשירותי סביבה** – החברה לשירותי סביבה ביצעה את טיהור קרקעות רמת חובב וצברה ניסיון משמעותי וייחודי בארץ בטיהור קרקעות מזוהמות. המשרד להגנת הסביבה, בשיתוף פעולה עם משרד האוצר ורמ"י, מקדם הסכם מסגרת עם החברה, שלפיו יתאפשר לרשות מקרקעי ישראל להפעיל אותה לצורך טיהור קרקעות במחנות צה"ל המתפנים וכן בקרקעות תע"ש. הסכם זה יאפשר לבצע טיהור קרקע שבלעדיו לא ניתן כלל לשווק את הקרקעות האמורות, והוא צפוי לזרז את השיווקים באתרים הרלוונטיים.

■ **ביטול התכנית הלאומית להפחתת פליטות גזי חממה משנת 2010 וגיבוש תכנית מעודכנת** – בהחלטת ממשלה מספר 2508 מיום 28.11.2010 אישרה הממשלה תקציב רב-שנתי בין השנים 2011–2020, עבור התכנית הלאומית להפחתת גזי חממה. במסגרת התכנית הכלכלית לשנים 2013–2014 הוחלט על הקפאת התכנית ובימים אלה מגובשת ע"י המשרד להגנת הסביבה בשיתוף משרד האוצר, משרד האנרגיה ומשרדים נוספים תכנית חדשה להפחתת גזי חממה, זאת בראי תהליך פריז אשר עתיד להגיע לשיאו בוועידת פריז שתיערך לקראת סוף שנת 2015.

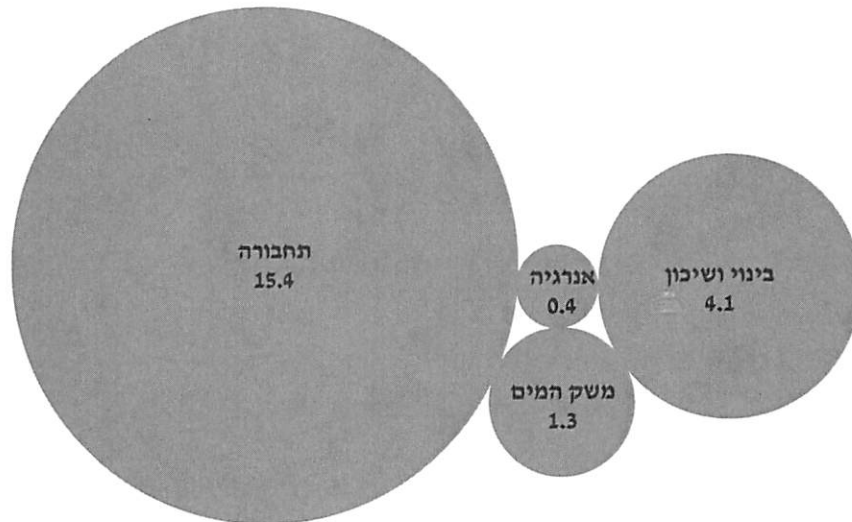

תקציב התשתיות לשנת הכספים 2015
במליארדי ש"ח

תקציב התשתיות לשנת הכספים 2016

משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים

הצעת תקציב משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים והמנהל לחקר האדמה והים (סעיף 34) לשנת הכספים 2015 מסתכמת בכ-407 מיליון ש"ח, מהם כ-354 מיליון ש"ח בהוצאה נטו ו-52.5 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה. כמו כן תוקצב המשרד ב-45 מיליון ש"ח כהרשאה להתחייב לשנה זו.

הצעת תקציב משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים והמנהל לחקר האדמה והים (סעיף 34) לשנת הכספים 2016 מסתכמת בכ-462 מיליון ש"ח, מהם כ-410 מיליון ש"ח בהוצאה נטו ו-52.5 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה. כמו כן תוקצב המשרד ב-62 מיליון ש"ח כהרשאה להתחייב לשנה זו.

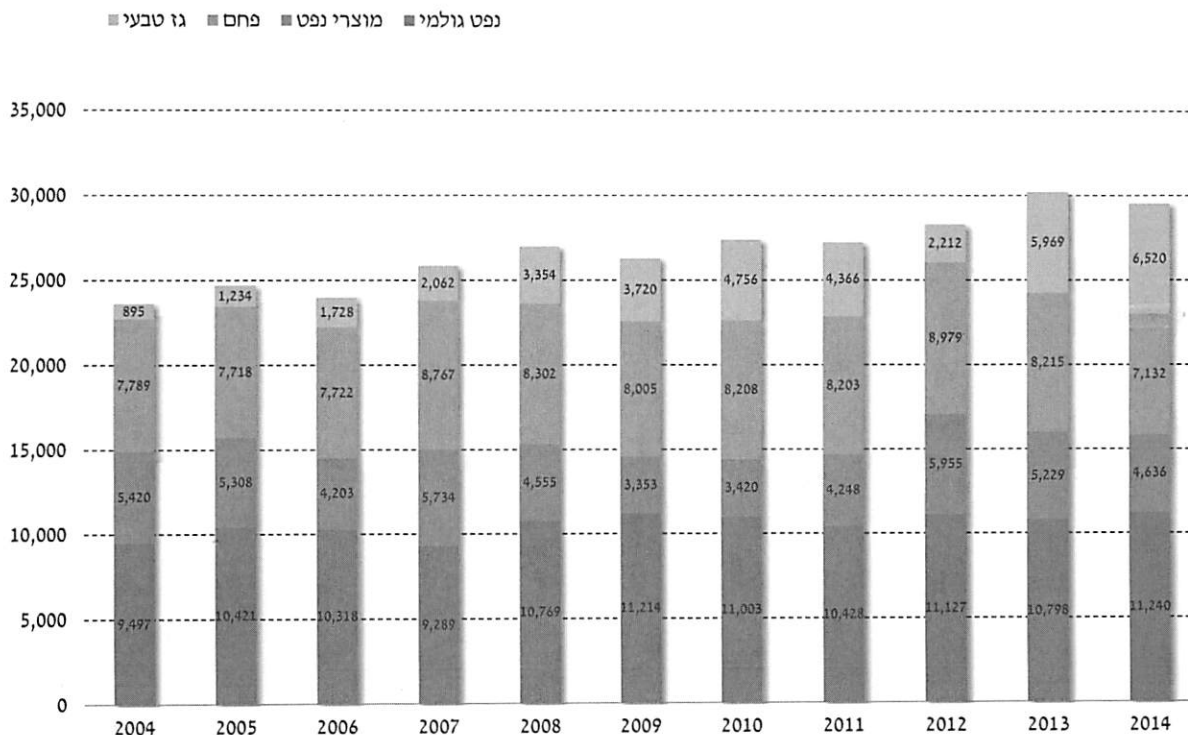
משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים מופקד, בין היתר, על תכנונה ועל ביצועה של המדיניות הלאומית בתחום האנרגיה, המים ותשתית משאבי הטבע במדינת ישראל. הפעילות הממשלתית בתחום זה מתבטאת בתכנון התפתחותו של משק האנרגיה ומשק המים, בקביעת מדיניות ויישומה במשק הישראלי, בהסדרת המבנה הענפי של התחומים השונים של משק האנרגיה הישראלי, בפיקוח על משק הדלק ומשק החשמל, בהסדרת חיפושי הנפט והגז, בייעול השימוש באנרגיה, בפיתוח מקורות אנרגיה חלופיים ובהכנת משק האנרגיה לשעת חירום. כמו כן, המשרד עורך מחקרים מקיפים בתחום מדעי האדמה ומפתח תשתיות של מידע טכנולוגי, מדעי וכלכלי לשימוש מגזרי המשק השונים.

מקורות האנרגיה של מדינת ישראל מסופקים באמצעות ייבוא נפט גולמי, תזקיקי נפט, פחם, גז טבעי נוזלי (גט"ן), וכן באמצעות גז טבעי מקומי ואנרגיות מתחדשות. בעקבות התמורות במשק הגז הטבעי, הוא תופס נתח הולך וגדל ממקורות האנרגיה של המשק. מגמת הגידול שהחלה בשלהי העשור הקודם בשימוש בגז הטבעי כמקור אנרגיה, צפויה להמשך.

עיקרי התקציב 2016-2015

מקורות משק האנרגיה

צריכת סך תזיקי מוצרי הנפט בשנת 2014, הן המיובאים והן המזוקקים מנפט גולמי בישראל, היא ברובה עבור תחבורה יבשתית (59 אחוזים), פטרוכימיה (13 אחוזים) ותעופה (13 אחוזים). הפחם משמש לייצור חשמל בלבד. כ-80 אחוזים מסך צריכת הגז הטבעי במשק משמשים לייצור חשמל והיתרה – לתעשייה.

דגשים עיקריים בתחום האנרגיה לשנות הכספים 2016–2015

■ משק החשמל

■ **הקמת רשות חשמל מאוחדת** – ביום אישור תקציב המדינה בממשלה לשנים 2016–2015, ב-5 באוגוסט 2015, אישרה הממשלה החלטה מס' 345 על הקמת רשות חשמל מאוחדת. נכון להיום, סמכויות הרגולציה הנוגעות למשק החשמל נתונות למספר גורמים, ביניהם הרשות לשירותים ציבוריים-חשמל ומנהל החשמל שבמשרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים. חוסר תיאום מספק בין הגורמים הללו, מגביר את אי-הוודאות לשחקנים בתחום החשמל, ומוביל להקטנת מספר השחקנים ולפגיעה ברמת התחרות בשוק. על מנת לפתור בעיה זו, הוחלט להקים רשות חשמל אשר תאחד תחתיה את הרשות לשירותים ציבוריים-חשמל ואת מנהל החשמל. כמו כן, הוחלט על הסדרת חלוקת הסמכויות שבין שר התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים והרשות המוקמת, כך

לבצע תוך כדי הקידוחים, וכן באלו אמצעים עליהם לקדוח. המישור השני קשור לאופן חלוקת הרישיונות: אילו ערביות המתמודדים צריכים להגיש, האם לעבור משיטת חלוקה לשיטת מכרזים ולמתכונת מודרנית להוצאת מכרזים על חזקות.

■ **ייעוץ הנדסי** – קבלת פתרונות הנדסיים לבעיות הנוצרות במהלך הקידוח, כגון: תקלות בקידוחים, בחינת תכניות קידוח ותכניות נטישת קידוחים, פיקוח על אסדות קידוח ועוד.

■ **הקמת מערכת מידע ממוחשבת** – כיום אין מערכת מידע מסודרת לניהול משק חיפושי הנפט והגז. מאגר המידע נועד לספק מידע על מאגרים ולשמש לצורך בקרה על איכות הנתונים המתקבלים מהזכיינים. על כן, ובמיוחד בעקבות התגליות בים, יש צורך דחוף בניהול מקצועי יותר של מגוון הנתונים והמידע הקשורים לתחום חיפושי הנפט והגז. כיום מידע זה נמצא באתרים שונים, כגון המכון הגיאולוגי והגיאופיסי, ואינו מנוהל בצורה מרכזית. יחידת הנפט מעוניינת להקים מרכז מידע לאומי אשר ינוהל על ידה ויאפשר ריכוז המידע וטיפול בו. היחידה תפעל להקמת מרכז זה על פי ההמלצות שיתקבלו מחברת הייעוץ הני"ל. לאחר שיוקם, מרכז זה יסייע להרחבת פעילות החיפוש ושיפורם, יספק מידע לאזרח בתחומים שונים ויהווה בסיס לפעילות מחקרית ואקדמית. המטרה לנהל את כל האינפורמציה הזו על ידי רכישת תוכנה וחומרה מתאימים לניהול בסיס כזה של נתונים, כפי שקיים במדינות אחרות.

■ **איטום קידוחים ישנים** – בשנים עברו, כאשר פעלו חברות ממשלתיות לקידוחים (נפטא, חני"ל וכד'), הקידוחים אשר בוצעו על ידם ננטשו שלא על פי המקובל כיום.

■ **הסדרת צד היצע במשק הגז ("מתווה הגז")** – ההסדרה נועדה להביא לפיתוח שדה לווייתן, להרחבת פיתוח שדה תמר, לפיתוח מהיר של שדות גז טבעי נוספים, להבטחת ביטחון אנרגטי וליצירת משק תחרותי. מנהל אוצרות הטבע במשרד האנרגיה, יחד עם משרדי הממשלה, חתרו להגיע לפתרון שיהיה מוסכם על חברות דלק ונובל, מתוך ההבנה שהליכים לפי חוק ההגבלים העסקיים ולאחריהם איתור מפעילים אחרים יביאו לעיכוב משמעותי בפיתוחו של שדה לווייתן ולהרחבת פיתוח שדה תמר וכן כי הליכים אלה עשויים לפגוע בכניסת השקעות נוספות למקטע החיפוש וההפקה של הגז הטבעי אשר יכולות להגדיל את התחרות בעתיד. ביום 16 באוגוסט 2016 אושר המתווה על ידי הממשלה. בהתאם לכך, מנהל אוצרות הטבע שבמשרד האנרגיה פועל לקידום המתווה בכל הנוגע לתחומי הרגולציה הרלוונטיים לתחומו.

■ **רשות הגז טבעי (מתוקצבת מסעיף 54)** – קידום התכנית להקמת מתקני קליטה לגז טבעי (תמ"א 37/ח); קידום מכרז חלוקת גז טבעי בירושלים ובסביבתה; פיקוח על מקטע האספקה (שיווק) ברמת המחירים והרווחיות; קביעת תעריפי הולכה ופיקוח על מערכת ההולכה ופרויקטים מתגבשים; הסדרת מקטע החלוקה במשק הגז הטבעי בתחום הרישוי; קידום התחרותיות והיתירות במשק הגז הטבעי בישראל על מקטעיו השונים (אספקה, הולכה וחלוקה); הסרת חסמים והמשך חיבור התעשייה בישראל לרשת הגז הטבעי כמחולל צמיחה במשק.

■ **התכנון הפיזי**

■ **מנהרת תשתיות** – תכנית לקביעת קריטריונים ואיתור רצועות בהן ניתן להקים מנהרות תשתיות. במידת הצורך יבוצע עיגון סטטוטורי ותכנון מפורט.

■ המדען הראשי

- **מענקי מחקר ופיתוח** – החל משנת 2008 המשרד מעמיד תקציבים למענקים בתחומי האנרגיה ומדעי האדמה. המענקים מתחלקים לשלושה תחומים: מענקי מו"פ אקדמיים-יישומיים; מענקים לבדיקת היתכנות מדעית-טכנולוגית; מענקים עבור מתקני חלוץ והדגמה.
- **תכנית המלגות** – תכנית לתמיכה בסטודנטים מצטיינים, מתואר ראשון ועד לימודי פוסט-דוקטורט, המתמקצעים בלימודיהם האקדמיים בתחומים הנחוצים למשק האנרגיה.
- **שיתופי פעולה בין-לאומיים** – שיתוף פעולה עם הגופים האלה: קרנות המחקר האמריקניות לאקדמיה ולתעשייה (BIRD ו-BSF); מעבדות המחקר של האיחוד האירופאי (JRC); סוכנות האנרגיה המתחדשת הבין-לאומית (IRENA) הסוכנות הבין-לאומית לאנרגיה (IEA).

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

סך התקציב המיועד לתחומי התחבורה השונים מסתכם בכ-14,439 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו, בכ-227 מיליוני ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה ובכ-48,978 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב לשנת הכספים 2015, ובכ-15,437 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו, בכ-811 מיליוני ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה ובכ-40,184 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב לשנת הכספים 2016.

מתוך הסכומים לעיל, סך תקציב פיתוח התחבורה מסתכם בכ-9,133 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו בשנת 2015 ובכ-9,855 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו בשנת 2016; סך תקציב התמיכות בתחבורה מסתכם בכ-4,874 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו בשנת 2015 ובכ-5,159 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו בשנת 2016; סך התקציב השוטף של המשרד מסתכם בכ-432 מיליון ש"ח בהוצאה נטו בשנת 2015 ובכ-423 מיליון ש"ח בהוצאה נטו בשנת 2016.

משרד התחבורה אחראי לפיתוח ולהסדרה של מערכות התחבורה היבשתית, האווירית והימית בישראל. מערכת התחבורה היא תשתית משקית אשר נועדה לאפשר קישור בין מוקדי הפעילות השונים במדינה ומחוץ לה.

השקעה בפיתוח התשתית נודעת בהשפעתה על שיעור הצמיחה ארוכת הטווח של המשק והיא אמצעי מרכזי להשגת יעדיה של המדיניות הכלכלית. השקעות בתשתית נועדו ליצור תשתית מודרנית ויעילה ועל ידי כך לסייע בהסרת חסמים המקשים על ההתפתחות המשקית ולאפשר צמיחה של המגזר העסקי. כמו כן, השקעה זו נועדה ליצור תשתית בטוחה יותר לנהגים ולהגביר את הנגישות של האוכלוסייה כולה למרכזים המטרופוליניים, במטרה להגדיל את הזדמנויות התעסוקה, הצריכה והפנאי ולהפחית את הגודש בדרכים. ההשקעות בתחבורה מהוות בסיס לקידום הפיתוח הכלכלי של המשק כולו ומאפשרות את התפתחותם של ענפים אחרים, ביניהם ענף הדיור. יעילות ההשקעות בתחבורה נבחנת במידת תרומתן ליעדים הלאומיים ובהיענותן לצורכי המשק ולצורכי תושבי המדינה.

כדי ליצור סדר עדיפויות נכון ויעיל של קידום פרויקטים לפיתוח תשתיות תחבורה שונות, נדרשת מערכת אחידה של מדדים ושל שיטות להערכת התועלות והעלויות הכלכליות-חברתיות של הפרויקטים. תרומתם של הפרויקטים באה לידי ביטוי באופנים רבים, ביניהם: שיפור בזמני הנסיעה, שיפור בנגישות, צמצום עלויות התפעול של כלי הרכב, הגברת הבטיחות בדרכים וצמצום הפגיעה באיכות הסביבה. נוהל פרויקט (פרויקט תחבורה) הוא נוהל לבדיקת כדאיותם הכלכלית למשק של פרויקטים בתחום התחבורה והוא מרכז את כלל ההנחיות לעריכת בדיקות כדאיות כלכליות. עריכת בדיקת הכדאיות הכלכלית מהווה תנאי לביצוע הפרויקטים.

הרשות הארצית לתחבורה ציבורית במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, הינה הגורם המסדיר את ההפעלה של התחבורה הציבורית באוטובוסים, במוניות, במערכות להסעת המונים וברכבת ישראל. כבכל מדינה מתקדמת, שירות זה מסובסד באופן משמעותי על ידי המדינה, שאלמלא כן רמת השירות (כמות הקווים, תדירותם ועוד) הייתה נפגעת מאוד ומחירי הנסיעה היו עלולים.

חוסר בידע ובניסיון בישראל בתכנון וביצוע מגה-פרויקטים בלב המטרופולינים, המובילים בחלק מן המקרים לגישה שמרנית של הדרגים המקצועיים והפוליטיים, ובכך מעכבים את התהליכים הארוכים ממילא. בנוסף, גורמי מקצוע רבים בענף ובמשרדי הממשלה סבורים, כי על מנת להתמודד כראוי עם קשיים אלה, יש לבצע שינוי מבני, שעיקרו מעבר לניהול ענף התחבורה הציבורית באמצעות רשויות תחבורה ציבורית מטרופוליניות, תוך העברת הסמכות והאחריות ממשרדי הממשלה ומהעיריות לרשויות מטרופוליניות לתחבורה ציבורית, שינוהלו במשותף ע"י השלטון המקומי, כמקובל במטרופולינים המתקדמים בעולם.

בנוסף, תקציב 2015-2016 שם דגש מיוחד על הקצאת משאבים לצמצום הפערים בין אוכלוסיית המיעוטים לאוכלוסייה הכללית, הן בתחום התשתיות והן בתחום שירותי התחבורה הציבורית באוטובוסים.

■ פיתוח מערכות להסעת המונים

תקציב פיתוח התחבורה הציבורית ומערכות להסעת המונים במטרופולינים (ללא רכבות כבדות) מסתכם בכ-1,659 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו, ובכ-17,808 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2015, וכן בכ-1,680 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו, ובכ-8,666 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2016.

התקציב מיועד בעיקרו לתכנון מערכות להסעת המונים במטרופולינים ולהקמת הקווים הראשונים ברשתות הסעת ההמונים בירושלים, במטרופולין תל-אביב ובמטרופולין חיפה. מערכות להסעת המונים כקווי הרכבת הקלה (רק"ל), מטר, מערכות BRT (Bus Rapid Transit) ונתיבים מהירים הן הפתרון האפקטיבי ביותר להתמודדות עם אתגרי התחבורה במטרופולינים. מדינת ישראל נמצאת בפיגור אחרי המדינות המפותחות בתחום זה, ובשנים הקרובות ימשיך משרד התחבורה להאיץ את קצב הביצוע במטרה לסגור פערים אלו.

בשנים 2015-2016 חברת נת"ע תמשיך בביצוע העבודות להקמת הקו האדום המחבר בין בת ים לפתח תקווה דרך תל אביב, רמת גן ובני ברק וכן להאיץ את תכנון רשת הקווים המלאה במטרופולין. בירושלים יימשך קידום תכנית החומש לתחבורה הציבורית, במסגרתה יוארך קו הרק"ל הראשון להדסה עין כרם ולנווה יעקב ויוספו שלוחות להר הצופים ולגבעת רם. במקביל יקודם התכנון הסטטוטורי והמפורט לשני קווי רק"ל נוספים בירושלים – הקו הירוק והקו הכחול ואף יקודם תכנון ראשוני ליתר קווי הרשת, בהתבסס על התכנית האסטרטגית שסוכמה בין משרדי התחבורה והאוצר לעירייה. במטרופולין חיפה מתקיימות עבודות להשלמת הקמת מערכת ה-BRT הראשונה בישראל, המטרונית, אשר החלה לפעול בחודש אוגוסט 2013 ובשנים 2015-2016 יסתיים תכנונם של קווי הסעת המונים נוספים בכרמל ובין חיפה לנצרת.

■ פיתוח רכבות כבדות

תקציב פיתוח הרכבות הכבדות לשנת 2015 מסתכם בכ-1,459 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו ובכ-18,568 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב, לא כולל מקורות חוץ תקציביים. הביצוע הצפוי בשנת 2015 עומד על כ-2,709 מיליוני ש"ח. המקורות החוץ-תקציביים למימון הפער שבין גובה התקציב לבין הביצוע הצפוי הינם שימוש בקרן המע"מ של חברת רכבת ישראל, בהיקף של כ-400 מיליוני ש"ח, וכן גיוס חוב מהציבור בהיקף של כ-850 מיליוני ש"ח. בשנת 2016 תקציב פיתוח הרכבות הכבדות מסתכם בכ-1,953 מיליוני ש"ח בהוצאה נטו, בכ-200 מיליוני ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה ובכ-7,004 מיליוני ש"ח בהרשאה להתחייב.

הרכבת הכבדה מהווה את שלד היסוד של התחבורה הציבורית הבין-עירונית בישראל ונועדה בעיקר ליצור חיבור יעיל ומהיר בין המטרופולינים לצורך שינוע נוסעים. בנוסף, תשתית הרכבת הכבדה מיועדת להובלת מטענים. הרכבות מופעלות ע"י חברת רכבת ישראל והאחריות להקמת התשתית הרכבתית מחולקת בין חברת רכבת ישראל, חברת נתיבי ישראל וחברת כביש חוצה ישראל.

בשנים הבאות יימשכו העבודות במספר פרויקטים, ביניהם: הקו המהיר לירושלים, פרויקט החשמול, קו אשקלון באר שבע, קו משה דיין-פלשת, מתחם התחזוקה בבאר שבע ורכש ציוד נייד (קרונוט וקטרים). בנוסף, יסוכם הרכבה של תכנית הפיתוח המלאה לשנים 2015-2020, שעיקרה פרויקטים שונים להגברת התדירות והקיבולת ברשת הקווים הקיימת. הפרויקט המרכזי שבו תעסוק החברה בשנים הבאות הוא פרויקט חשמול התשתיות המסילתיות והציוד הנייד, אשר צפוי להביא לשיפור ברמת השירות לנוסעים, באמצעות הגברת תדירות הרכבות, הגברת מהירות הנסיעה, הפחתת רמות הרעש וזיהום האוויר ועוד. חשמול הרשת יאפשר גם הוזלה של עלות תחזוקת הציוד הנייד.

בנוסף לפרויקטים המקודמים על ידי חברת רכבת ישראל, במסגרת החלטת ממשלה "נתיבי ישראל" משנת 2010 מקימה חברת נתיבי ישראל את מסילת עכו-כרמיאל ואת מסילת העמק וחברת כביש חוצה ישראל מתכננת את המסילה המזרחית בין לוד לחדרה.

■ תמיכות בהפעלת התחבורה הציבורית

תקציב התמיכות בתחבורה מסתכם בכ-4.9 מיליארד ש"ח בהוצאה נטו, בכ-46 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה ובכ-5 מיליארד ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2015, וכן בכ-5.2 מיליארד ש"ח בהוצאה נטו, בכ-46 מיליון ש"ח בהוצאה מותנית בהכנסה ובכ-14.2 מיליארד ש"ח בהרשאה להתחייב בשנת 2016.

בישראל פועלים כ-17 מפעילי תחבורה ציבורית באוטובוסים, המפעילים כ-7,700 אוטובוסים בכ-2,000 קווי שירות, אשר מגיעים לכ-30,000 תחנות ברחבי הארץ. רכבת ישראל מציעה שירות ל-55 תחנות נוספות. ענף התחבורה הציבורית מפקח ומנוהל על ידי הממשלה. קווי השירות ומאפייניהם מוגדרים ברשימות קווי שירות הניתנים על ידי משרד התחבורה. תקציב התמיכות בתחבורה כולל בעיקר תמיכות בתחבורה הציבורית באוטובוסים וברכבת ישראל וכן מרכיב קטן של תמיכות בספנות ובתעופה הפנים-ארצית. עלות ההפעלה הכוללת של שירותי התחבורה הציבורית באוטובוסים (כולל עלות רכש האוטובוסים) עמדה בשנת 2014 על כ-6.2 מיליארד ש"ח. כ-50 אחוזים מהעלות מומנו ע"י מכירת כרטיסים לציבור, וכ-50 אחוזים נוספים מומנו מסובסידיה ממשלתית. בענף האוטובוסים קיימים סוגים שונים של סובסידיות: סובסידיה כללית להפעלה, סובסידיה ייעודית לאוכלוסיות זכאיות ולאמצעי כרטוס שונים וסובסידיה להצטיידות באוטובוסים. עלות ההפעלה של רכבת ישראל (ללא עלות רכש הקרונוט והקטרים) נאמדה בשנת 2014 בכ-2.3 מיליארד ש"ח, 60 אחוזים מתוכה מומנה ע"י סובסידיה ממשלתית והיתרה מומנה בעיקרה ממכירת כרטיסי נסיעה לציבור ומהובלת מטענים.

מספר נסיעות הנוסעים בתשלום בתחבורה הציבורית באוטובוסים נאמד בשנת 2014 בכ-643 מיליון ש"ח, עלייה של כ-0.9 אחוז לעומת שנת 2013. מספר נסיעות הנוסעים בתשלום ברכבת ישראל נאמד בשנת 2014 בכ-49 מיליון ש"ח, עלייה של כ-7.5 אחוזים לעומת שנת 2013. מספר נסיעות הנוסעים בתשלום ברכבת הקלה בירושלים נאמד בשנת 2014 בכ-37.6 מיליון נוסעים.

על-מנת להשיג את המטרה:

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל.

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל.

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל.

■ **התהליך של יצירת המודל**

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה:

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל.

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל.

התהליך של יצירת המודל מתחיל בהגדרת המטרה, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל, ובהמשך מתבצע תהליך של יצירת המודל.

■ **התהליך של יצירת המודל**

- **שירותי הבריאות והרווחה:** שירותי הבריאות והרווחה של המוסדות המגויסים, כגון שירותי ייעוץ, שירותי חירום, שירותי סיוע וכו', יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת.

המטרה היא להבטיח שכלל השירותים יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת, וכן להבטיח שישנה תגובה מיידית במקרה של הפרת כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת. שירותי הבריאות והרווחה של המוסדות המגויסים יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת, וכן להבטיח שישנה תגובה מיידית במקרה של הפרת כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת.

- **שירותי החינוך וההשכלה:** שירותי החינוך וההשכלה של המוסדות המגויסים, כגון שירותי ייעוץ, שירותי חירום, שירותי סיוע וכו', יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת.

המטרה היא להבטיח שכלל השירותים יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת, וכן להבטיח שישנה תגובה מיידית במקרה של הפרת כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת.

■ אימוץ עקרונות האתיקה והמסגרת המוגדרת

המטרה היא להבטיח שכלל השירותים יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת, וכן להבטיח שישנה תגובה מיידית במקרה של הפרת כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת.

■ אימוץ עקרונות האתיקה והמסגרת המוגדרת

המטרה היא להבטיח שכלל השירותים יישמו את כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת, וכן להבטיח שישנה תגובה מיידית במקרה של הפרת כללי האתיקה והמסגרת המוגדרת.

על-פי חוק המס הכנסה, המס על הכנסות ממשקיעים נקבע על-פי שיעור המס המוגדר בחוק. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 20% על הכנסות ממשקיעים, ו-10% על הכנסות ממשקיעים זרים. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 20% על הכנסות ממשקיעים, ו-10% על הכנסות ממשקיעים זרים.

■ **מס הכנסה על הכנסות ממשקיעים**

המס על הכנסות ממשקיעים נקבע על-פי שיעור המס המוגדר בחוק. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 20% על הכנסות ממשקיעים, ו-10% על הכנסות ממשקיעים זרים. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 20% על הכנסות ממשקיעים, ו-10% על הכנסות ממשקיעים זרים.

■ **מס הכנסה על הכנסות ממשקיעים זרים**

המס על הכנסות ממשקיעים זרים נקבע על-פי שיעור המס המוגדר בחוק. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 10% על הכנסות ממשקיעים זרים, ו-20% על הכנסות ממשקיעים זרים. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 10% על הכנסות ממשקיעים זרים, ו-20% על הכנסות ממשקיעים זרים.

■ **מס הכנסה על הכנסות ממשקיעים זרים (מס הכנסה על הכנסות ממשקיעים זרים)**

המס על הכנסות ממשקיעים זרים נקבע על-פי שיעור המס המוגדר בחוק. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 10% על הכנסות ממשקיעים זרים, ו-20% על הכנסות ממשקיעים זרים. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 10% על הכנסות ממשקיעים זרים, ו-20% על הכנסות ממשקיעים זרים.

המס על הכנסות ממשקיעים זרים נקבע על-פי שיעור המס המוגדר בחוק. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 10% על הכנסות ממשקיעים זרים, ו-20% על הכנסות ממשקיעים זרים. שיעור המס המוגדר בחוק הוא 10% על הכנסות ממשקיעים זרים, ו-20% על הכנסות ממשקיעים זרים.

■ **מס הכנסה על הכנסות ממשקיעים זרים (מס הכנסה על הכנסות ממשקיעים זרים)**

מאזן כללי מוגדל על ידי מדיניות המיסוי.

המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה. המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה. המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה.

המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה. המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה. המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה.

■ **המדיניות המיסוית**

2016-2015: המדיניות המיסוית

ק"מ (מיליון שקלים) - נתונים מ-2015 עד 2016

מדיניות מיסוי	2016	2015	2014
מדיניות מיסוי	111	0	111
מדיניות מיסוי	92	46	138
מדיניות מיסוי	217	16	233
מדיניות מיסוי	464	742	1,205
מדיניות מיסוי	מדיניות מיסוי	מדיניות מיסוי	מדיניות מיסוי

(2015) מדיניות מיסוי המדיניות המיסוית

המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה. המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה. המדיניות המיסוית של הממשלה היא להגדיל את המס על הכנסות מהשקעה, ולהקטין את המס על הכנסות מהעבודה.

לדפוס לא נכנסו כל המידע והפרטים הנדרשים. לכן, אין להשתמש במידע זה לצורך קבלת החלטות או לפעולה אחרת. המידע המוצג כאן אינו מהווה ייעוץ או המלצה, והוא אינו מבטיח או מבטיח את תוצאותיהם של המעשים.

■ **האחריות והחובות**

המשתמש במערכת זה מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת. המשתמש מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת.

■ **האחריות והחובות**

המשתמש במערכת זה מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת. המשתמש מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת.

■ **האחריות והחובות**

המשתמש במערכת זה מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת. המשתמש מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת.

המשתמש במערכת זה מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת.

המשתמש במערכת זה מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת. המשתמש מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת.

■ **האחריות והחובות**

המשתמש במערכת זה מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת. המשתמש מתחייב לשלם את כל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת, כולל החובות והאחריות הקשורות במערכת.

• איש לא יאמר שיש לו אהבה או שנאה כלפי אדם אחר. אהבה ונחמה הם תכונות של אדם, לא של אדם אחר. אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה. אהבה ונחמה הם תכונות של אדם, לא של אדם אחר. אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה.

אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה. אהבה ונחמה הם תכונות של אדם, לא של אדם אחר. אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה.

אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה. אהבה ונחמה הם תכונות של אדם, לא של אדם אחר. אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה.

אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה. אהבה ונחמה הם תכונות של אדם, לא של אדם אחר. אדם יכול להיות אהבתי או שנאתי כלפי אדם אחר, אבל זה לא אהבה או שנאה.

5T07-5T07

בימינו נראה לראשונה את המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'.

■ **מדינת ישראל ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'**

(המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל')

המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'.

■ **המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'**

המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'.

■ **המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'**

המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'.

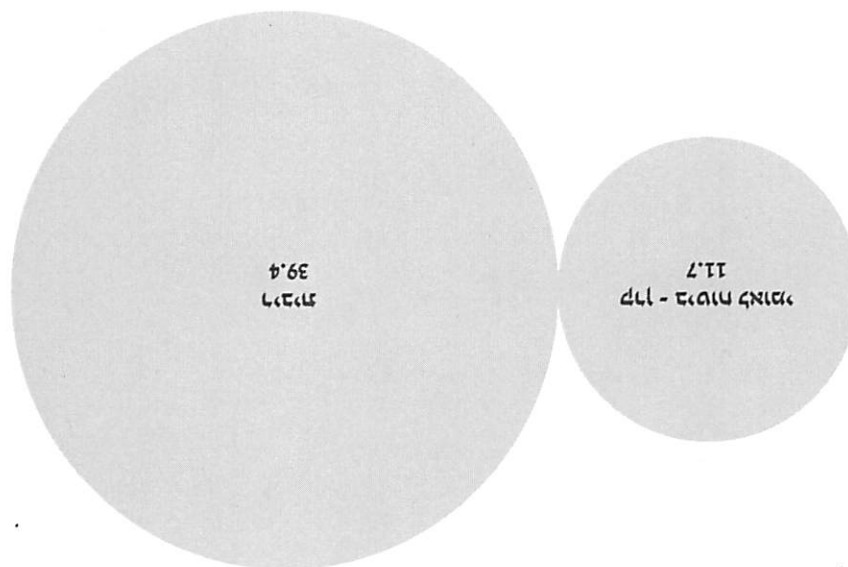
■ **המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'**

המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'.

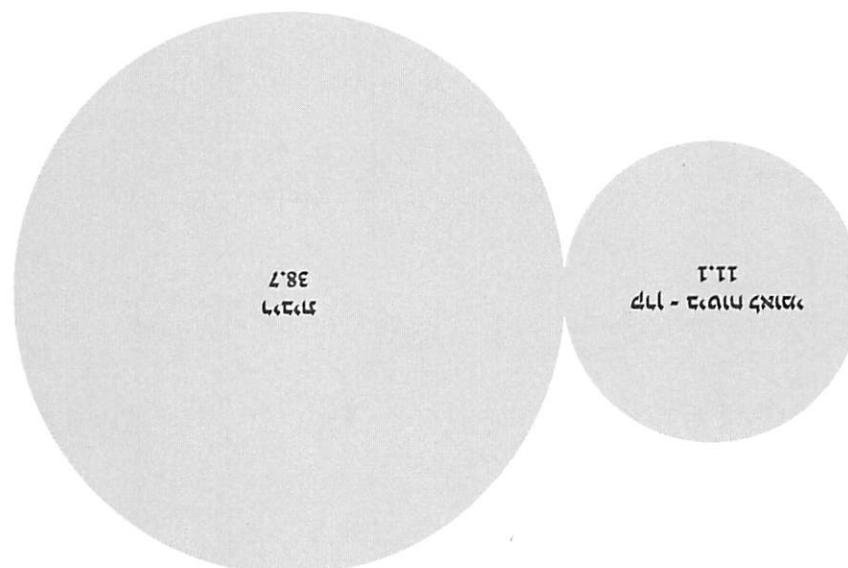
■ **המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל' לצד המונחים 'מדינת ישראל' ו'מדינת ישראל'**

מיני אלאקטרי
 2016 מיסכא אשא ארורא אקשא אקא

מיני אלאקטרי
 2015 מיסכא אשא ארורא אקשא אקא

לרואה ללא אזהרה על ידי משרד הבריאות. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007.

המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007.

■ **מוצר מוגן ללא אזהרה – מוצר מוגן ללא אזהרה**

המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007.

המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2007.

■ **מוצר מוגן ללא אזהרה – מוצר מוגן ללא אזהרה**

2016-2015 מוצר מוגן ללא אזהרה

מוצר מוגן ללא אזהרה

המוצר נמכר לראשונה בשנת 2016. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2016. המוצר נמכר לראשונה בשנת 2016.

מוצר מוגן ללא אזהרה

מוצר מוגן ללא אזהרה

הגופים המפרטים את המספרים המוצגים במסמך זה, אינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה, ואינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה, ואינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה.

מספר	2016	2015
מספר	82	42
מספר	(510)	(170)
מספר	2016	2015

המספרים המוצגים במסמך זה, אינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה, ואינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה.

נתונים נגזרים

מספר	2016	2015
מספר	6,372	5,147
מספר	1,586	1,368
מספר	4,786	3,779
מספר	2016	2015

סכומים

מספר	2016	2015
מספר	1,586	1,368
מספר	244	250
מספר	2016	2015

מחלות המימון

מספר	2016	2015
מספר	4,786	3,779
מספר	1,066	1,107
מספר	2016	2015

הפסדים נגזרים

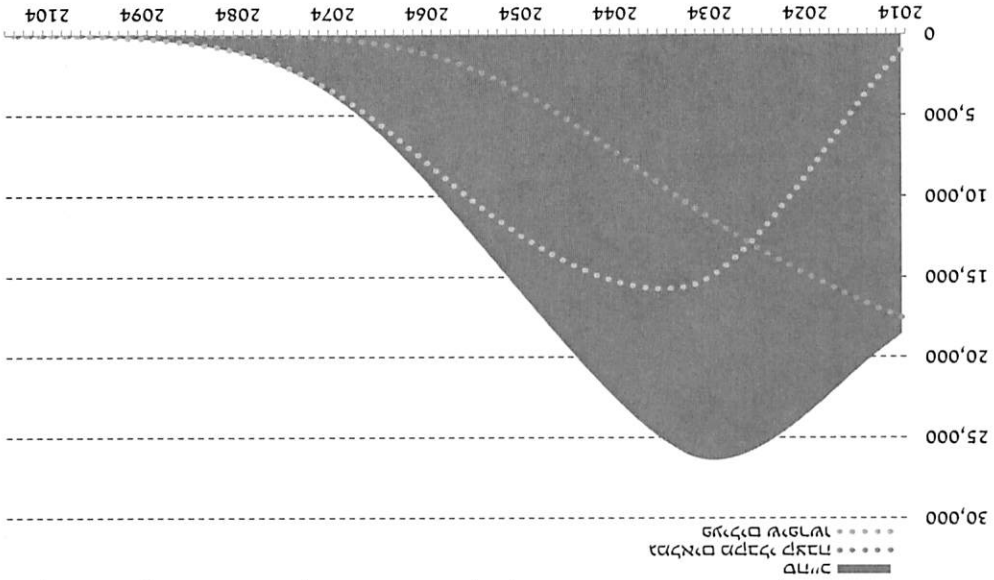
מספרים נגזרים:

המספרים המוצגים במסמך זה, אינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה, ואינם מקבלים אחריות על אודות נכונותם של המספרים המוצגים במסמך זה.

מספרים נגזרים

לראות לראש : אולם

לראות לראש : אולם
 מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי
 מחיר

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות
 מחיר נקי עם אגרות : מחיר נקי עם אגרות

מחיר נקי עם אגרות

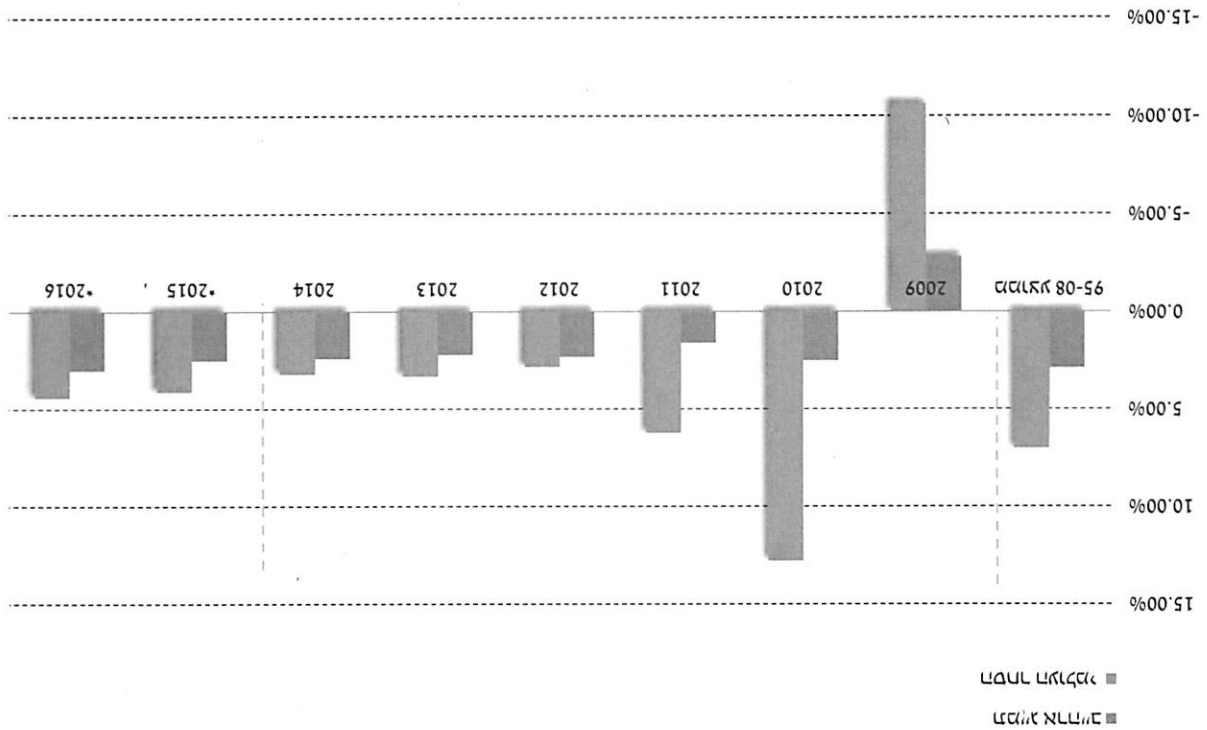

מקור: BEA, משרד המסחר, מידע כלכלי

(*) שינויים באינדיקס הייצוא והיבוא (שנת בסיס 2012=100)

האינדיקס מודד את השינויים היחסיים בנפח הייצוא והיבוא. בשנת 2012, שנת הבסיס, נמדדו הייצוא והיבוא ב-100. שינויים באינדיקס מעל 100 מציינים עלייה בנפח הייצוא או היבוא, בעוד שינויים מתחת ל-100 מציינים ירידה. לדוגמה, ב-2009, הייצוא עלה ב-12%, בעוד שהיבוא ירד ב-2%. ב-2010, הייצוא ירד ב-12%, בעוד שהיבוא ירד ב-8%. ב-2011, הייצוא ירד ב-2%, בעוד שהיבוא ירד ב-6%. ב-2012, הייצוא ירד ב-2%, בעוד שהיבוא ירד ב-3%. ב-2013, הייצוא ירד ב-2%, בעוד שהיבוא ירד ב-3%. ב-2014, הייצוא ירד ב-2%, בעוד שהיבוא ירד ב-3%. ב-2015, הייצוא ירד ב-2%, בעוד שהיבוא ירד ב-3%. ב-2016, הייצוא ירד ב-2%, בעוד שהיבוא ירד ב-3%.

השפעת הייצוא והיבוא על התוצר הגולמי

השפעת הייצוא והיבוא על התוצר הגולמי נמדדת באמצעות אינדיקס הייצוא והיבוא.

השפעת הייצוא והיבוא על התוצר הגולמי: דוגמה

ל"מ וטריאליזאציה

הגוף לא לקבעו איזואוטם 9T0Z-5T0Z באישור משרד הבריאות. מ"מ וטריאליזאציה מוגדרת כהשוואה בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר.

"ל"מ וטריאליזאציה" מוגדרת כהשוואה בין טיפול אחד לטיפול אחר.

אפשרות לביצוע טריאליזאציה מוגדרת כהשוואה בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר.

"ל"מ וטריאליזאציה" מוגדרת כהשוואה בין טיפול אחד לטיפול אחר

ל"מ וטריאליזאציה מוגדרת כהשוואה בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר.

מטריאליזאציה

9T0Z הוא קבוצת טריאליזאציה ל"מ וטריאליזאציה.

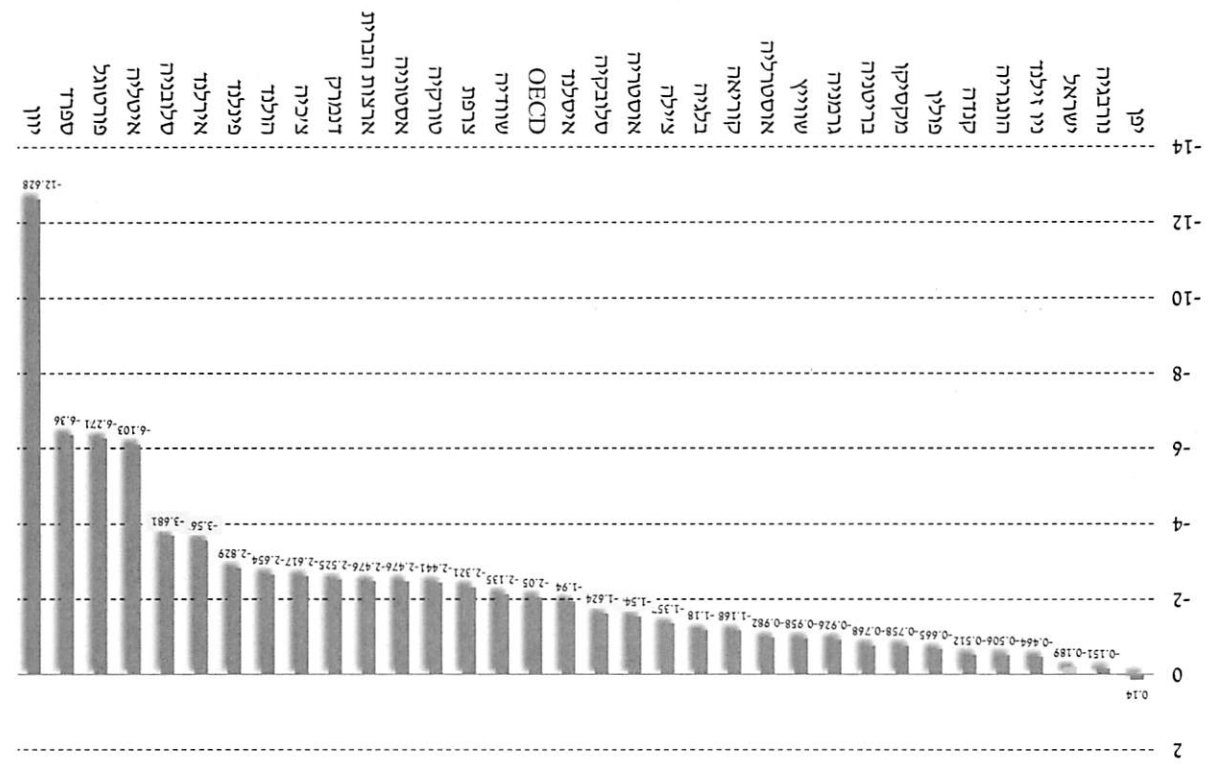
הוא קבוצת טריאליזאציה ל"מ וטריאליזאציה. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר. יש להבחין בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר, בין טיפול אחד לטיפול אחר.

איזואוטם איזואוטם

האמצעות סולם לאומי

האמצעות סולם לאומי (2) ישראל מדורגת במקום 12 במספר ה-OECD של 35 מדינות (בשנת 2010-2011) עם ציון של 6.271. הממוצע של המדינות האחרות הוא 6.103. הממוצע של המדינות האחרות הוא 6.103. הממוצע של המדינות האחרות הוא 6.103.

הממוצע של המדינות האחרות הוא 6.103. הממוצע של המדינות האחרות הוא 6.103. הממוצע של המדינות האחרות הוא 6.103.

(מיון) 2010-2011 מדורגת ישראל לפי הממוצע הלאומי – 2

לשנת 2010

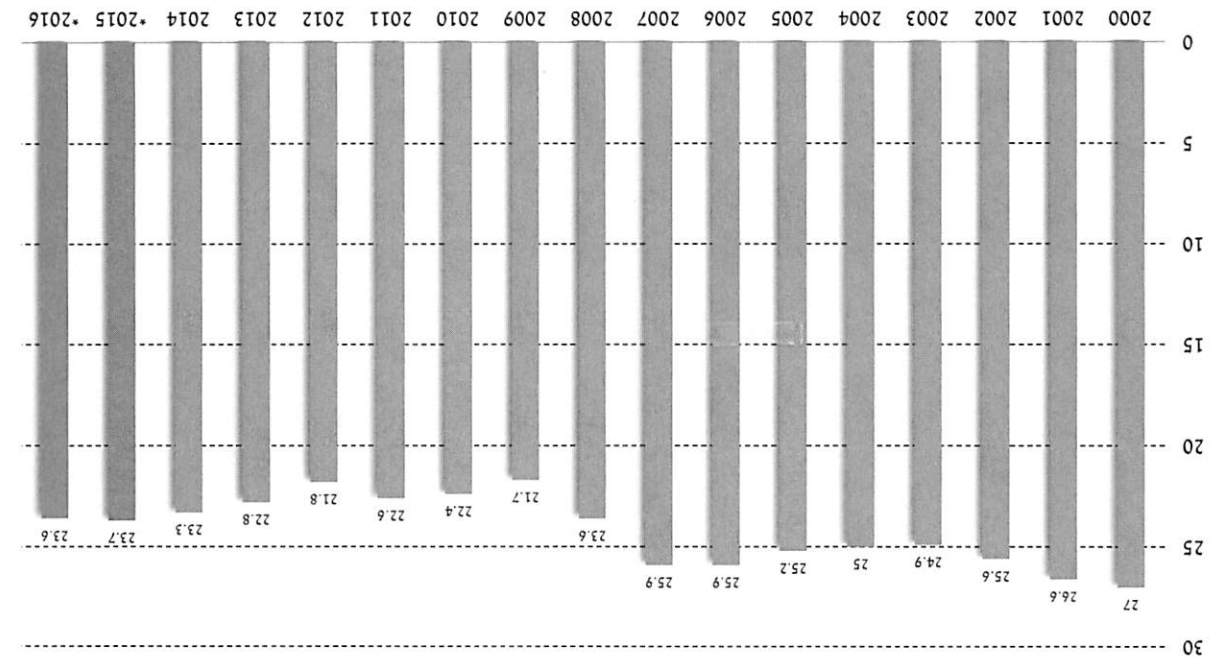
המשאית החדשה של חברת הרכב יבואנית ישראלית נמכרת במחיר של 25.2 מיליון שקלים. מחיר זה כולל מס הרכב ומס הרכש. מחירי הרכב היבואנית נמוכים יותר מאלו של הרכב הישראלי, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר. מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר. מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר.

מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר. מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר. מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר.

מחירים

מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר. מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר. מחירי הרכב הישראליים גבוהים יותר מאלו של הרכב היבואנית, וזאת בשל מחירי היבואנית הנמוכים יותר.

מחירי הרכב

(מחירי הרכב) במיליון שקלים נטו : 3 מיליון

התחלת 2015 לסטטוסים הנכסות והתחלת 2015.
 ** שנים 2007-2013

* ביטויים המתייחסים לתחילת השנה.

	2016	2015	2014	2013	2013-2004	2015
תחילת	2.9	2.6	2.6	3.3	4.3	2.9
תחילת	(2.8)	(2.5)	(2.3)	(2.7)		
תחילת	3.0	4.0	3.7	3.9	3.9	3.0
תחילת	2.9	2.8	3.3	4.0	2.4	2.9
תחילת	1.8	0.2	1.0	1.7	6.0	1.8
תחילת	3.8	-1.2	-0.2	3.6	5.5	3.8
תחילת	4.2	-1.1	1.5	0.1	5.6	4.2
תחילת	3.7	0.2	2.6	-0.6	**4.8	3.7
תחילת	5.0	-1.3	1.4	2.7	**6.6	5.0
תחילת	3.9	0.3	3.0	0.5	4.6	3.9
תחילת	3.6	2.7	2.3	3.4	4.8	3.6
תחילת	5.1	5.1	5.9	6.2	8.5	5.1

2016-2013, ומאז 2013, שינויים בתחילת השנה, שינויים בתחילת השנה, שינויים בתחילת השנה

- ירידה בנכסיהם של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה.
- שינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה, שינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות.
- ירידה בנכסיהם של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה.
- ירידה בנכסיהם של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה, שינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות.
- ירידה בנכסיהם של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה, שינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות.
- ירידה בנכסיהם של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה, שינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות.

השינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות, בעקבות תחילת השנה, שינויים בתחילת השנה של החברות הנכסות.

שינויים בתחילת השנה

	תחזית 2016	תחזית 2015	תחזית 2014	תחזית 2013
שירותי	2.9	2.6	2.6	3.3
שירותי בסיסיים (מחזוריים)	1,187.7	1,141.1	1,093.7	1,055.7
שירותי מיוחדים (מחזוריים)	4.1	4.3	3.6	5.5

חומר 6: תוצרת היצרן והתוצרת הכוללת 2013-2016

	תחזית 2016	תחזית 2015	תחזית 2014	תחזית 2013
הכנסות	9,595	9,362	9,144	8,999
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	2.5	2.4	1.6	2.5
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	1.8	2.9	1.1	0.9
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	3,695	3,634	3,556	3,450
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	1.7	2.2	3.1	2.7
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	197	191	223	228
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	5.1	5.1	5.9	6.2
הכנסות ממוצעים (מחזוריים)	64.0	63.9	64.2	63.7

חומר 5: תוצרת היצרן והתוצרת הכוללת 2013-2016

	תחזית 2016	תחזית 2015	תחזית 2014	תחזית 2013
שירותי	0.7	-0.5	0.5	1.5
שירותי בסיסיים (מחזוריים)	1.1	0.6	-0.2	1.8
שירותי מיוחדים (מחזוריים)	1.1	0.4	-0.1	1.9

חומר 4: תוצרת היצרן והתוצרת הכוללת 2013-2016

תוצרת היצרן והתוצרת הכוללת 2013-2016

	2015-2012	2011-1992
תשומת העבודה	2.2%	3.4%
S&P500	14.0%	6.1%
היחס בין התוצר לנאכ"ל (רמה)	41.5%	59.2%
גביית מסים	0.5%	-0.4%
מלאי פורמלי	3.0%	6.0%
הצליחה הכלכלית	1.4%	-3.8%
שיעור המצטבר	3.0%	4.3%

טוחנת בצדק על אישיות המשתמש לשינוי יעילות אמונה – חוץ 8

תוספת יעילות טוחנת באמצעות אימונה היא אמצע חוץ 8 לטוחנת. הצדק על אישיות המשתמש הוא נכונותו לאשר את המצב הכלכלי של המשתמש. המשתמש המצטייר הוא זה שיש לו יעילות גבוהה יותר בהשקעה באמצעות המשתמש המצטייר. המשתמש המצטייר הוא זה שיש לו יעילות גבוהה יותר בהשקעה באמצעות המשתמש המצטייר. המשתמש המצטייר הוא זה שיש לו יעילות גבוהה יותר בהשקעה באמצעות המשתמש המצטייר.

שם המשתמש	מקדם	רמת חשיבות
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	0.665***	(0.097)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	-0.013**	(0.006)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	-0.235**	(0.083)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	0.225***	(0.042)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	-0.067*	(0.032)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	0.022**	(0.011)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	-0.087**	(0.035)
השקעה באמצעות המשתמש המצטייר	0.891	(0.035)
AIC	-6.803	

OLS מודל

2014-1991 מודל משתמש לשינוי יעילות אמונה : חוץ 7

בשנים שלאחר 2011 חלה ירידה בקצב הגידול של תשומת העבודה ב-1.2 אחוז. הירידה נובעת ממגמות דמוגרפיות וממיצוי השיפור בשוק העבודה (בעיקר שיעור ההשתתפות). במקביל הואט הגידול במלאי ההון של מחקר ופיתוח, לאחר צמיחה מהירה בעשור החולף. בשנים האחרונות קטן הפער בין התוצר לנפש בישראל ובארה"ב. השיפור נובע מהמשך הצמיחה בישראל, בעוד התוצר לנפש בארה"ב נפגע במהלך המשבר הגלובלי. יצוין כי השוואת התוצר לנפש רגישה להגדרות הירידה ההדרגתית בצריכה הביטחונית (כאחוז מהתוצר) נעצרה בשנת 2013. מבצע "צוק איתן" השפיע על הצריכה הביטחונית במהלך 2014 וצפוי להשפיע גם ב-2015.

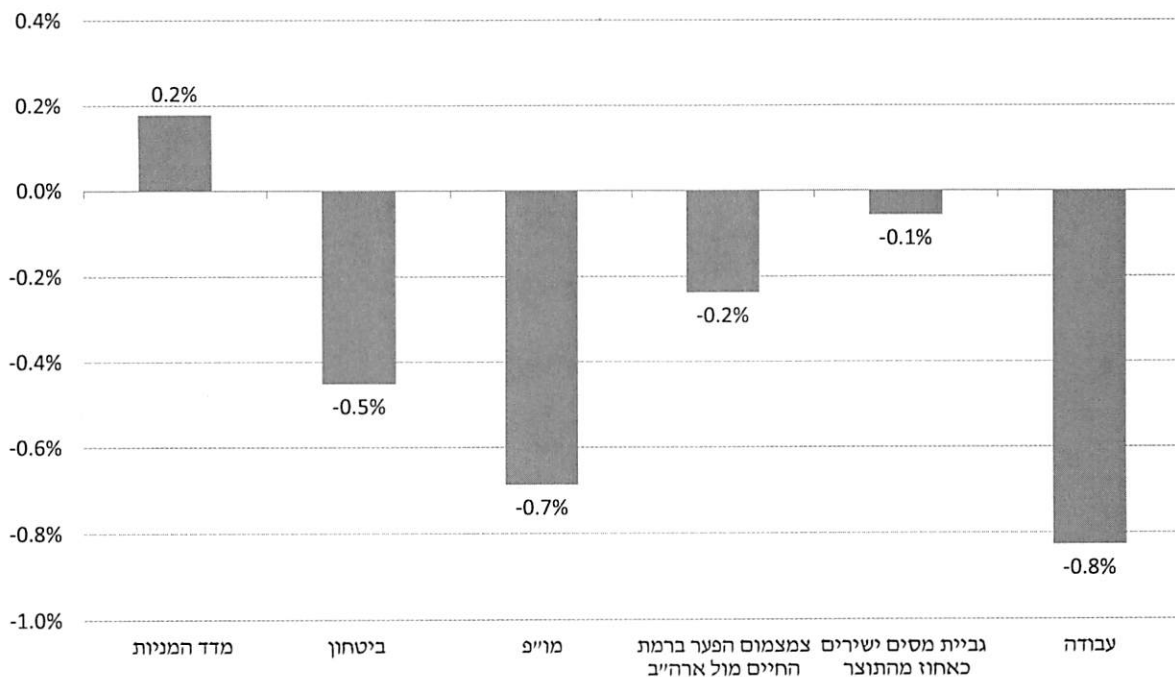
במהלך שלושת העשורים האחרונים בוצעו מספר רפורמות במסים שתוצאתן הייתה הקטנת נטל המיסוי, בפרט של המסים הישירים. מגמה זו נעצרה ואף חלו עליות מסוימות בשיעורי המסים הישירים בשנים האחרונות.

ניתוח ההשפעה היחסית של המשתנים התורמים לצמיחה

בין השנים 2012–2015 חלה ירידה בקצב הצמיחה ל-3.0 אחוזים, כ-1.3 נקודות אחוז פחות מהמוצע במהלך השנים 1992–2011. התרשים שלהלן מציג את הגורמים הכלכליים המסבירים את השינוי בקצב הצמיחה בין שתי תתי-התקופות, בהתבסס על השוואת שיעורי הצמיחה בלוח 8 ועל מקדמי ההשפעה בלוח 7.

תרשים 4 : הפער בין מקורות הצמיחה על פני זמן

תרומה לצמיחה המחושבת על ידי הכפלת השינוי בהתפתחות המשתנים המסבירים במקדמי ההשפעה.

* תרומת הגורמים מחושבת על ערכי הרגרסיה ולכן אינה חייבת להסתכם לסך השינוי בקצב הצמיחה

לעצמאות ופיתוח כלכלי ורפורמות כלכליות אחרות.

הממשלה תמשיך לסייע למגזר הפרטי ולקטנים וביניהם תמשיך לסייע למגזר החדשנות ולמגזר הדיגיטלי.

הממשלה תמשיך לסייע למגזר הפרטי ולקטנים וביניהם תמשיך לסייע למגזר החדשנות ולמגזר הדיגיטלי.

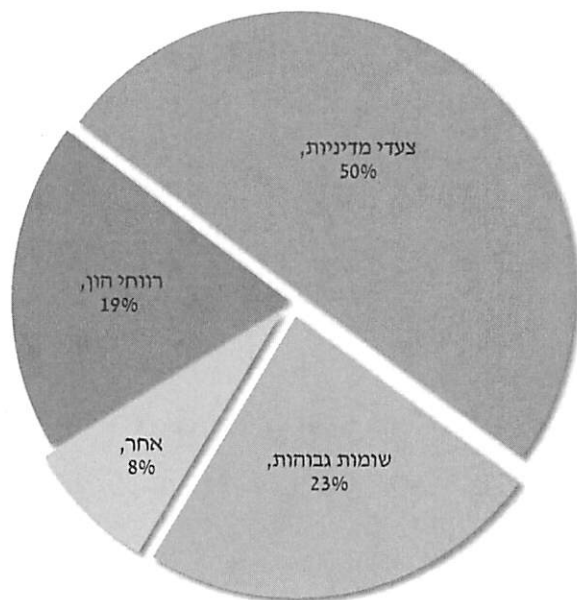
הממשלה תמשיך לסייע למגזר הפרטי ולקטנים וביניהם תמשיך לסייע למגזר החדשנות ולמגזר הדיגיטלי.

הממשלה תמשיך לסייע למגזר הפרטי ולקטנים וביניהם תמשיך לסייע למגזר החדשנות ולמגזר הדיגיטלי.

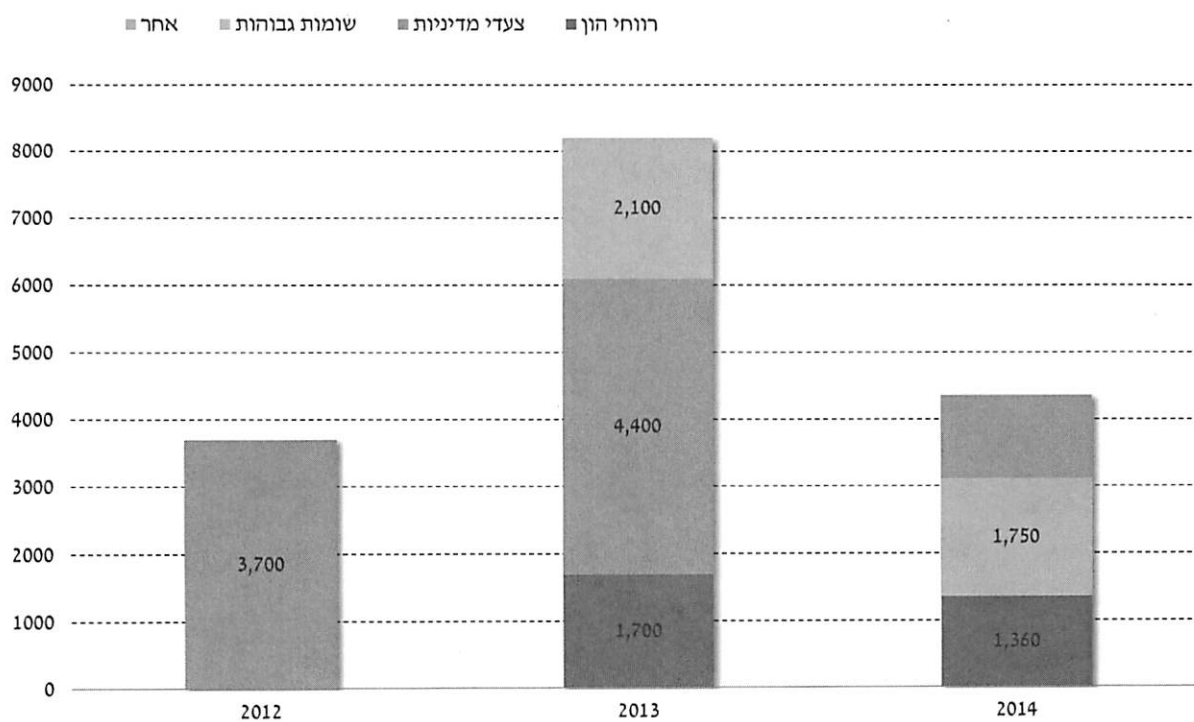
הממשלה תמשיך לסייע למגזר הפרטי ולקטנים וביניהם תמשיך לסייע למגזר החדשנות ולמגזר הדיגיטלי.

תרשים 5: התפלגות ההכנסות החד-פעמיות לפי סוגים, 2012-2014

תרשים 6: סך ההכנסות החד-פעמיות

ז' ו-י, באופן כללי, המצב הכלכלי והשוק הון נשאר יציב.

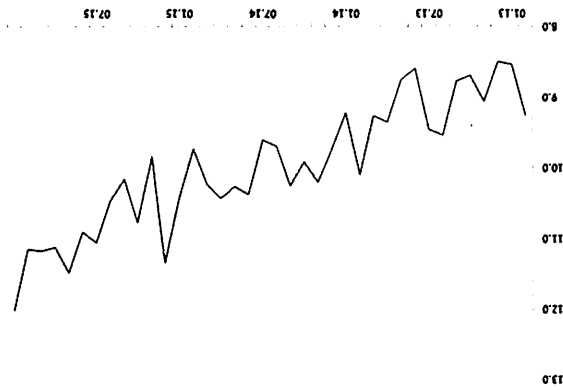
במהלך השנה, המדדים המרכזיים (כגון מדד המחירים לצרכן ומדד המחירים למגורים) המשיכו להצביע על עלייה מתונה. מדד המחירים לצרכן עלה ב-0.7% במהלך השנה, ומדד המחירים למגורים עלה ב-0.5%. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

מדד המחירים למגורים (מדד המחירים למגורים):

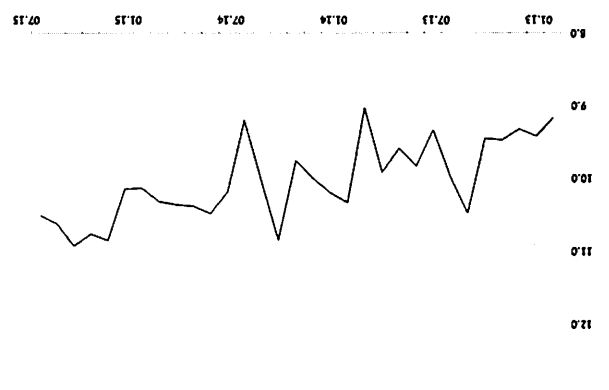
המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

מדד המחירים למגורים

מדד המחירים למגורים 2016-2017

המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

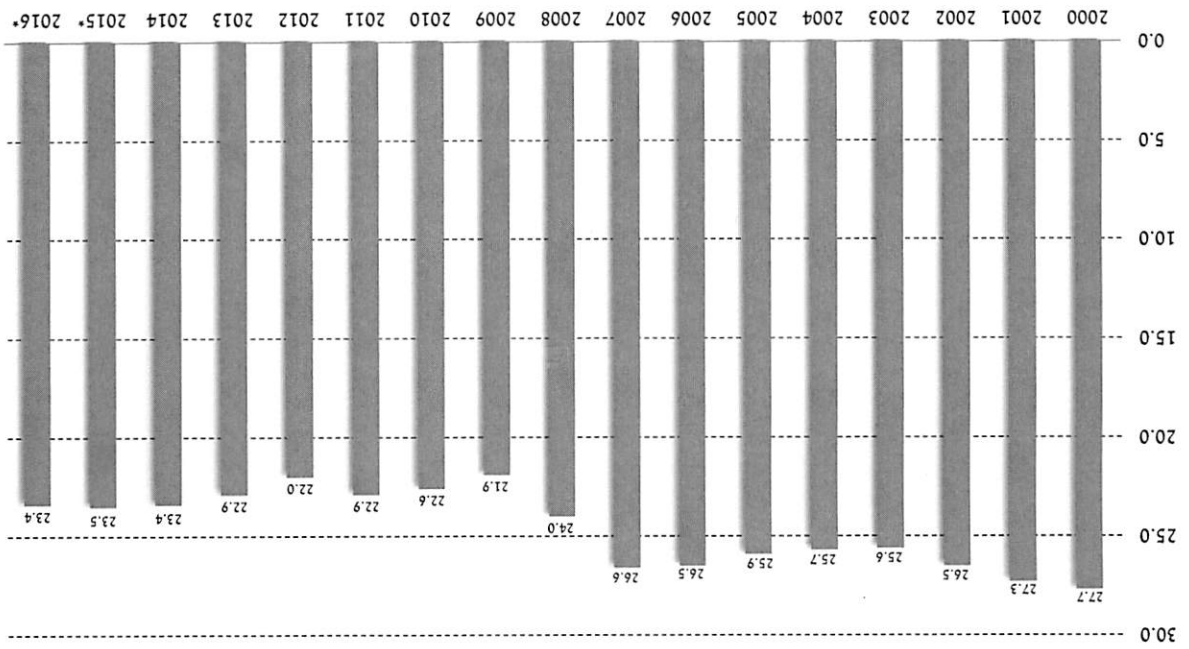
המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. המדד המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

מדד המחירים למגורים

מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן. מדד המחירים למגורים המשיך להצביע על עלייה מתונה, ונשאר מתחת למדד המחירים לצרכן.

תדירות

תוצאות יזומה (אג"ט) לט"ז - 9 מיליארד

2016-2015 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז, נאגש וט"ז יזומה לט"ז. 3.3 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז לט"ז.

מיליארד

הט"ז יזומה לט"ז נאגש וט"ז יזומה לט"ז, נאגש וט"ז יזומה לט"ז. 3.3 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז לט"ז. 2016-2015 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז, נאגש וט"ז יזומה לט"ז. 3.3 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז לט"ז.

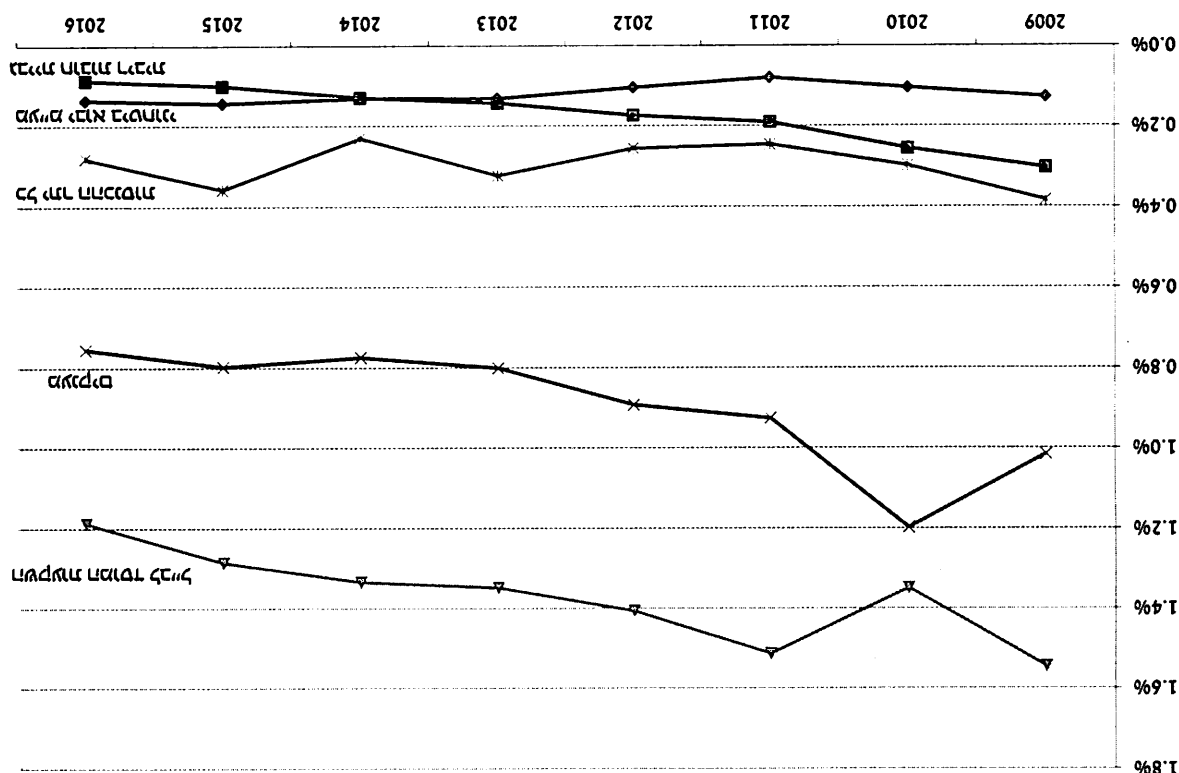
	2016*	2015	2014	2013	2012	2011
מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז	280.7	270.2	254.7	240.5	218.0	211.5
(גז"ח מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז)	2.8%	2.5%	2.6%	3.3%	3.4%	4.6%
מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז	1.1%	0.7%*	0.5%	1.5%	1.7%	3.5%
מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז	1.2	2.0	1.2	1.1	-0.7	1.1

2016-2011 לט"ז, 10 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז.

הט"ז יזומה לט"ז נאגש וט"ז יזומה לט"ז, נאגש וט"ז יזומה לט"ז. 3.3 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז לט"ז. 2016-2015 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז יזומה לט"ז, נאגש וט"ז יזומה לט"ז. 3.3 מיליארד אג"ט נאגש וט"ז לט"ז.

וּמְבַרְרִים לְיָמֵינוּ שֶׁלֹּא הָיוּ מְבַרְרִים לְיָמֵינוּ. הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת. הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת. הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת.

(לְיָמֵינוּ)

מְבַרְרִים לְיָמֵינוּ : מְבַרְרִים לְיָמֵינוּ

הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת. הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת. הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת. הַמְּבַרְרִים הַלְלוּ אֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת וְאֶת הַיְיָ וְאֶת הַמַּלְאָכִים הַקְּדוֹת.

מְבַרְרִים לְיָמֵינוּ : מְבַרְרִים לְיָמֵינוּ

לוח 11: תחזית תקבולי ההכנסות שאינן ממסים בשנים 2009-2016

במיליארדי ש"ח במחירים שוטפים

מספר	מס'מ ייבוא ביטחוני	ריבית	מלוות מביטוח לאומי	יתר ההכנסות כולל גז	סיוע ביטחוני	סה"כ הכנסות אחרות	סה"כ הכנסות אחרות ב- % תוצר
2009	1.0	2.5	12.6	3.1	8.2	27.4	3.4%
2010	0.9	2.2	11.8	2.6	10.4	27.9	3.2%
2011	0.7	1.8	14.0	2.3	8.6	27.4	3.0%
2012	1.0	1.6	14.0	2.5	8.9	28.0	2.8%
2013	1.4	1.5	14.2	3.4	8.4	28.8	2.7%
2014	1.4	1.4	14.5	2.5	8.4	28.3	2.6%
2015	1.6	1.3	14.6	*3.4	9.0	29.9	2.6%
2016	1.6	1.2	15.0	2.9	9.0	29.7**	2.5%

התחזית נערכה בספטמבר 2015.

* כולל הכנסות חד-פעמיות כתוצאה מבוררות ים המלח.

** פערים הנובעים מהפרשי עיגולים.

תרחיש לסך הכנסות המדינה

תחזית המסים מושפעת, בין היתר, מהערכת המצב בכלכלה העולמית. הערכות אלה אינן ודאיות. להלן שני תרחישים אפשריים של ההתפתחויות הכלכליות בעולם, אשר ישפיעו על נתונים מקרו-כלכליים בישראל ובעקבות כך על גביית המסים בפועל.

בתרחיש האופטימי, התאוששות בצמיחה בגוש האירו תוביל לעלייה נוספת של 0.8 נקודות האחוז בצמיחת התוצר בישראל, לעלייה נוספת של 0.5 נקודות אחוז בתעסוקה ולעלייה נוספת של 5 נקודות אחוז במדדי הבורסה בהשוואה לנתוני תרחיש הבסיס. כתוצאה מכך, סך הכנסות המדינה יגדלו בכ-3.0 מיליארד ש"ח.

בתרחיש הפסימי, האטה בפעילות כלכלית בארה"ב או העמקת המשבר בגוש האירו, לצד האטה בהתרחבות הסחר העולמי, יובילו לירידה של 0.8 נקודות אחוז בצמיחת התוצר בישראל, לירידה של 0.5 נקודות אחוז בתעסוקה, ולירידה של 5 נקודות אחוז במדדי הבורסה בהשוואה לנתוני תרחיש הבסיס. כתוצאה מכך יקטנו סך הכנסות המדינה בכ-3.0 מיליארד ש"ח.

לוח 12: תחזית הכנסות המדינה: תרחיש

תרחיש		
מרכזי	אופטימי	פסימי
280.7	283.4	278.0
29.7	30.1	29.3
310.4	313.5	307.3
הכנסות ממסים		
הכנסות אחרות		
סך ההכנסות		

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

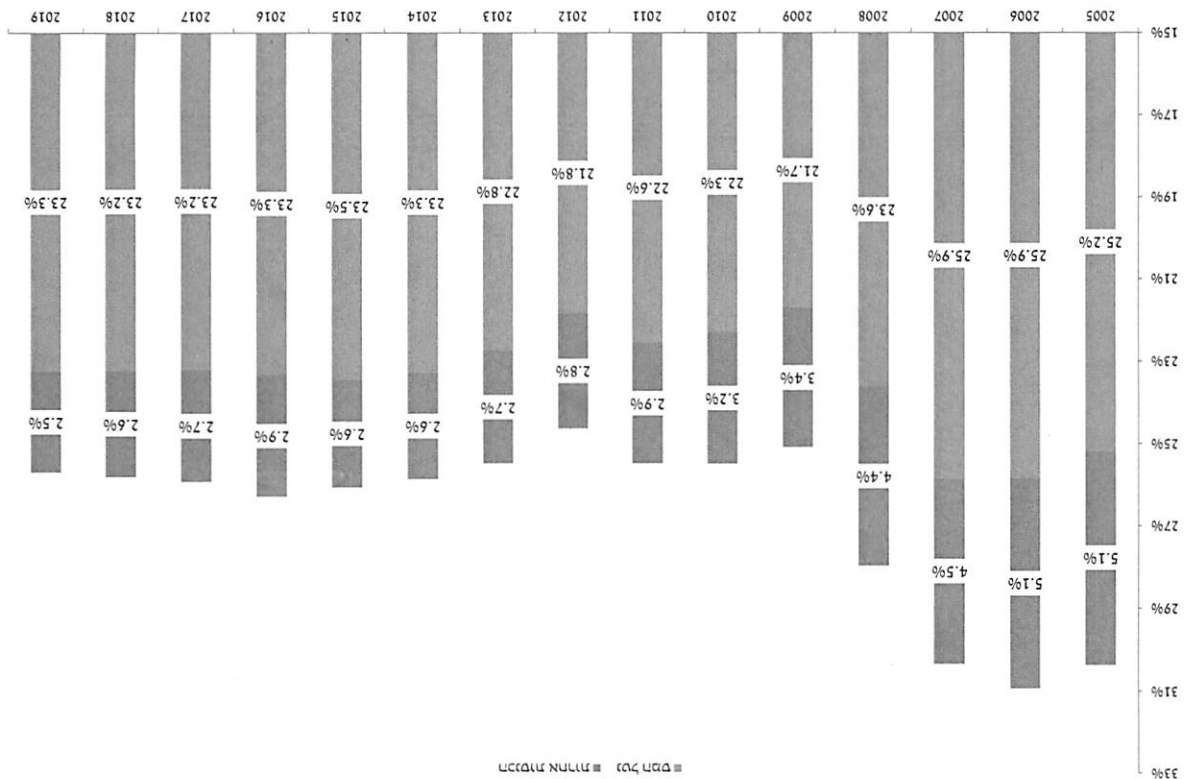
■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

■ **מדידת גודל השוק והתפלגותו – מדידת גודל השוק והתפלגותו**

(2016 תשס"ז, ביטוי יחידות) (בסדר הירידה) (מדידת גודל השוק והתפלגותו) (2016 תשס"ז)

- הטבה להכנסה משכר דירה חושבה לעומת שיעור מס של 10 אחוזים על ההכנסה ברוטו.
- הטבה להכנסה מהגרלות והימורים חושבה לעומת שיעור המס הרגיל על הכנסות אלה – 30 אחוזים על ההכנסה ברוטו, החל משנת 2014.
- הטבות להכנסות משבח מקרקעין חושבו לעומת שיעור מס שבח תקני של 25 אחוזים.
- הטבות במס קנייה חושבו לעומת שיעור מס תקני על אותו מוצר – לדוגמה ההטבה הגלומה בהסדר הסולר חושבה לעומת בלו של כ-3 ש"ח לליטר סולר.
- הטבות במע"מ חושבו לעומת שיעור מע"מ של 18 אחוזים החל מחודש יוני 2013.

■ מי חייב במס.

- **הגדרת הגבולות הגאוגרפיים** – לדוגמה, בשיטת מס טריטוריאלית, הפטור על הכנסות מחו"ל אינו נחשב כהטבה.
- **מנהל המס** – הכוונה היא להוראות שונות בחוק, כגון קביעת מועד הגשת דוחות או גובה הקנסות במקרה של איחור בתשלום המס.

לאחר קביעת התקן, כל סטייה ממנו תיחשב כהטבת מס, אולם ההגדרה בעייתית, שכן לא תמיד ברור מהו התקן שלעומתו יש לחשב את ההטבה. לדוגמה: על ייצוא סחורות חל מע"מ בשיעור 0. אם בסיס המס הוא הערך המוסף, אזי יש לראות בזה הטבה, אך אם המע"מ הוא מס על הצריכה המקומית, אין לכלול את שיעור 0 על ייצוא סחורות ברשימת הטבות המס. לפיכך, יש להתייחס להיקף הטבות המס המדווח כאן בכפוף לקביעת התקן בכל מס ומס. אין זה מן הנמנע שחוקר אחר היה מגיע להיקף שונה ולהרכב שונה. חשוב להדגיש שלהחלטה הטכנית לכלול סעיף ברשימת ההטבות אין השלכה על החלטה הערכית האם ההטבה רצויה.

לא רק הגדרת ההטבות נתונה לוויכוח, גם פימוןן בעייתית. השיטה שנבחרה כאן לבניית אומדן הטבות המס מניחה שההטבה הנדונה היא היחידה הקיימת, ללא חישוב ההשלכות ההדדיות שבין הטבות המס למיניהן ומבלי להביא בחשבון את השינוי האפשרי בהתנהגות הכלכלית במקרה של ביטול ההטבה. שינוי בסעיף מסוים אינו חייב, אפוא, לגרום לשינוי באותו ערך בהכנסות המדינה; נקודה זו מקבלת משנה תוקף בצירוף של כמה סעיפים. לחלופין, היה אפשר לבחור בשיטה של הפסד הגבייה (לאחר שנלקחו בחשבון שינויי התנהגות) או בשיטה של ההוצאה האקוויולנטית (ההוצאה התקציבית שהייתה מביאה לאותו שינוי בהכנסה הפנויה של הנהנה).

רוב סעיפי האומדן הם על בסיס מימוש בשנים 2015–2016, למעט הסעיף המתייחס להטבות בשוק החון – כפי שיפורט להלן. **רמת הפירוט של הנתונים** תלויה במידע שהצטבר במנהל הכנסות המדינה. סעיפים מסוימים מפורטים, בעוד שבסעיפים אחרים האומדנים כלליים. עקב קשיים בחיזוי מידת המיצוי של הטבות המס, האומדנים מבוססים על נתונים לא מעודכנים, לעתים עד כדי פיגור של חמש שנים, המקודמים לערכים (בדרך כלל תוצר או משתנה רלוונטי אחר) של שנת 2016. בסעיפים נבחרים נציג, נוסף על תחזית ההטבות, נתונים על גובה ההטבה בפועל בשנים קודמות.

היתרונות והחסרונות של הטבות מס ככלי מדיניות

כאשר מתגלה כשל שוק המצדיק התערבות ממשלתית שתטיב עם אוכלוסייה מסוימת או עם פעילות כלשהי, נשאלת השאלה באיזו דרך יש לבחור כדי להעניק את ההטבה – הטבת מס או הוצאה ישירה?

לעתים מוזכר שלחטבות מס יתרון על פני הוצאות תקציביות בכך שביכולתו של מנגנון המס לחלק את החטבות לאוכלוסייה רחבה ובעלות נמוכה. אולם נראה שטיעון זה לא תמיד עומד במבחן המציאות. מחד גיסא מנגנון של חלוקת תשלומי ההעברה עשוי להיות לא פחות יעיל (למשל חלוקת קצבאות ילדים על ידי המוסד לביטוח לאומי), ומאידך גיסא חלוקה דרך מנגנון המס עלולה לצרוך משאבים יקרים לבקרת הזכאות לאותה הטבה, מה עוד שמיומנות שלטונית המס היא בגביית מסים ולא בהכוונת פעילות כלכלית או בפיקוד אוכלוסייה לפריפריה.

בצד החסרונות, נשמעת לעתים הטענה שהנהנים העיקריים מהטבות המס הן השכבות המבוססות. לדוגמה, הקלה במס הכנסה מפלה לרעה את בעלי ההכנסות הנמוכות הנמצאים מתחת לסף המס.

חיסרון נוסף של הטבות מס הוא הנטל שהן מטילות על שלטונות המס, הנאלצים להקדיש חלק מתקציבם למניעת השימוש לרעה בהקלות מס, ועל מקבלי החטבות, הנדרשים להוכיח את זכאותם. ככל שאי-הוודאות המשפטית גדלה, עולה העלות למשק.

עוד חיסרון הוא שימוש בהטבת מס כדי לעקוף את מגבלת ההוצאה הקבועה בחוק הפחתת הגירעון והגבלת ההוצאה התקציבית.

אולם, החיסרון הגדול של הטבות המס נובע מהיעדר דיון ציבורי על אודות התועלת שבהן ומכך שמרביתן אינן זוכות לאישור תקופתי, להבדיל מתקציב ההוצאות של הממשלה, המאושר בחוק הכנסת מדי שנה. לרבים נדמה שניתן להשיג באמצעותן "יש מאין" – כיוון שעלותן אינה ידועה לכול.

סעיף ההקלות לכריות אוויר ולמערכת ABS הוא דוגמה טובה לחיסרון של הטבות מס – משהטבה זו ניתנה לא היה דיון תקופתי על מועילותה או יעילותה, למרות שינוי בתנאי השוק. בעבר, בעת חדירת אביזרים אלה לשוק, היה אולי היגיון בהטבה שנועדה לעודד את רכישתם משיקולי בטיחות. עם השנים הם הפכו למעין תקן, ומרבית כלי הרכב באו מצוידים עם כריות אוויר ו/או מערכת ABS, כך שהיה עדיף לבטל את ההטבה, תוך הקטנת שיעור מס הקנייה על כלי רכב. ואמנם, בשנת 2005 התקבלה החלטה שתצמצם בהדרגה הטבה זו ותקטין את שיעור מס הקנייה על רכב (ראה פירוט בפרק על מיסוי כלי רכב בדו"ח מנהל הכנסות המדינה לשנת 2005).

הפחתת מסים לכלל עדיפה על הטבות ייחודיות

הטבת מס מיטיבה אמנם עם מקבליה, אך היא מעבירה את נטל תשלום המס אל שאר האוכלוסייה ובכך מַרְעָה את מצבה. הטבות מס משנות את חלוקת הנטל, אך תוך כדי כך מסבכות את חוקי המס, מעודדות התחמקות והימנעות מתשלום מס אמת, פוגעות ברווחת כלל הציבור והמשק ומסתירות את ההיקף האמיתי של מעורבות הממשלה במשק.

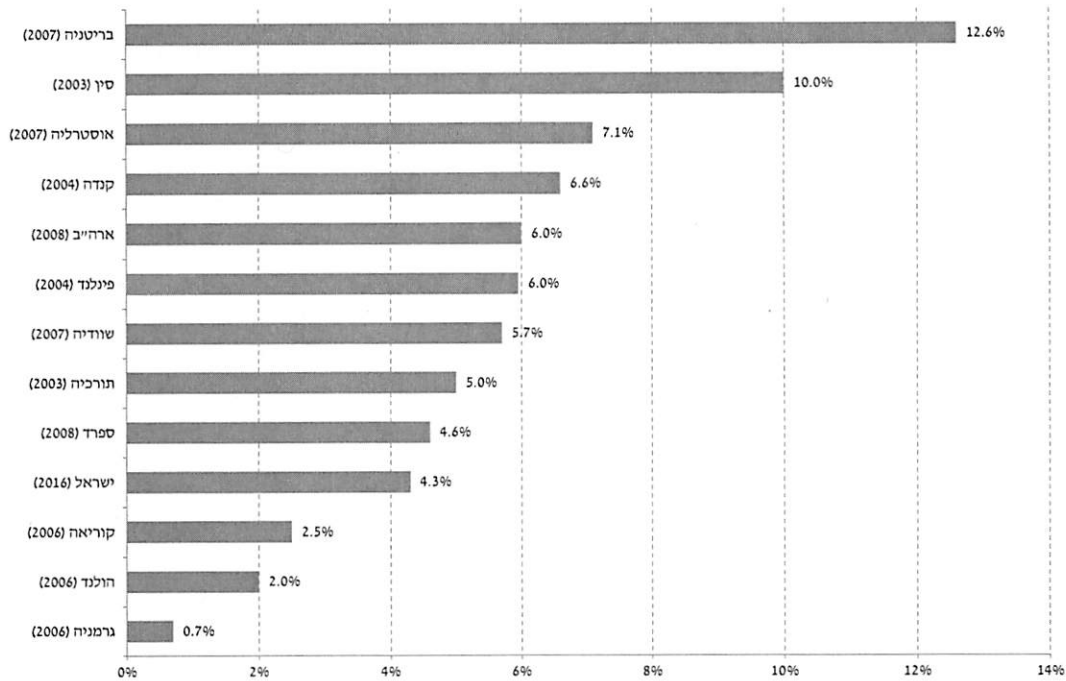
השינויים ברשימת הטבות המס בשנים האחרונות

משנת 1990 עד שנת 2002 נעשו בישראל ניסיונות רבים לצמצם את היקף הטבות המס, אך הם עלו יפה רק בחלקם. רוב הניסיונות לצמצם את הטבות המס המשמעותיות נכשלו, כך בשוק ההון, בקצבאות זקנה וילדים, במע"מ על פירות וירקות ועל שירותי תיירות ובהכנסות מהימורים ומהגרלות. בתחומים אחרים אף חלה נסיגה במשך השנים והורחבו הטבות המס.

על רקע זה יש לראות בשנת 2002 נקודת ציון חשובה. בשנה זו התקבל חוק לתיקון מקיף לפקודת מס הכנסה (הרפורמה) אשר כלל הפחתה הדרגתית בשיעורי המס על עבודה יחד עם צמצום של הטבות המס הניתנות להכנסות מהון ומעבר משיטת מס טריטוריאלית לשיטת מס פרסונלית. בנוסף לרפורמה הוטל בשנת 2002 מס חלקי על שווי ההטבה הגלומה

תרשים 2 : היקף הטבות המס במדינות נבחרות (באחוזי תמ"ג)

מקור : Tax Expenditures in OECD Countries, 2010 ומנהל הכנסות המדינה

התפלגות ההטבות על פי מגדר ורמת הכנסה

בשנת 2014, המליצה "הוועדה לבחינת מגדרית של תקציב המדינה" על חובת ניתוח מגדרי של הוצאות והכנסות המדינה, כולל הטבות המס. בהחלטה מס' 2084, מאוקטובר 2014, אימצה הממשלה את המלצות הוועדה.

הניתוח המגדרי, על פי טבעו, אפשרי לגבי הטבות הניתנות ליחידים. לא ניתן לחלק על פי מגדר, הטבות מס לחברות, למלכ"רים או לארגונים. כמו כן, הטבות במסים עקיפים, כגון הפטור ממע"מ על פירות וירקות, ניתנות ליחידת צריכה שהיא משק הבית, בלי הבחנה בין בני משק הבית. גם חלק מההטבות הניתנות ליחידים לא ניתן לחלק על פי מפתח מגדרי, מפאת מגבלות הנתונים. לכן אנו מביאים כאן ניתוח מגדרי של ארבע הטבות מס – קרנות השתלמות, חצי נקודת זיכוי לנשים (אשר בהגדרה נהנות ממנו רק נשים), זיכוי בשל עבודה במשמרות והטבות מס לאזורי פיתוח, בתקווה שבעתיד הניתוח יורחב להטבות נוספות. כדי להעשיר את הניתוח המגדרי, הוא מוצג בלוח ד-1 בשילוב עם רמת ההכנסה, דהיינו כל הטבה מוצגת על פי מגדר ועשירוני הכנסה.

מהלוח עולה שחלקן של הנשים בהטבות נע בין 12 אחוזים (לגבי משמרות) ל-36 אחוזים (לגבי קרנות השתלמות). חלקן של הנשים בהטבה לאזורי פיתוח הוא 22 אחוזים, וכמובן הן הנהנות הבלעדיות של תוספת חצי נקודת הזיכוי.

עוד עולה מהלוח שחלקן של הנשים בעשירון העליון נמוך יותר מחלקן בסך ההטבות – 25 אחוזים מההטבה בקרנות השתלמות 161 אחוזים בהטבה לאזורי פיתוח, בעוד שנשים אינן מיוצגות כלל בעשירון העליון בהטבה למשמרות. הדבר משקף הכנסה נמוכה של הנשים. לדוגמה, הנשים מהוות מחצית מבעלי קרן השתלמות, אך ייצוגן גבוה יותר בעשירונים הנמוכים, שבהם הטבת המס היא נמוכה (או שאין כלל הטבת מס לגבי אלו מתחת לסף המס), ואילו משקלן בעשירונים 9 ו-10 יורד ל-43 אחוזים ול-23 אחוזים, בהתאמה.

חשוב לציין שאין בנתונים אלה הוכחה להפליה לרעה של אוכלוסיית הנשים בקבלת ההטבה. לגבי חצי נקודות הזיכוי, ישנה אפילו הפליה לטובת הנשים, בעוד שלגבי ההטבות האחרות, החוק אינו מבדיל בין נשים לגברים. נראה, שמשקלן הנמוך של נשים בקבלת הטבות המס הוא תוצאה משולבת של שיעור השתתפות נמוך יותר בשוק העבודה ושל שכר נמוך יותר, לעומת השתתפות גבוהה יותר ושכר גבוה יותר של גברים.

לוח ד.1 התפלגות עלות הטבות המס נבחרות בשנת 2016, על פי מגדר ועשירוני הכנסה*
 (במיליוני ש"ח) **

עשירון	קרנות השתלמות, בעת ההפקדה			חצי נקודות זיכוי לנשים			זיכוי להכנסה ממשמרות			אזורי פיתוח		
	סה"כ	גברים	נשים	נשים	נשים	נשים	סה"כ	גברים	נשים	סה"כ	גברים	נשים
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-
5	20	10	10	110	-	-	-	-	-	20	10	-
6	50	20	20	130	20	20	20	20	-	60	50	10
7	140	70	80	150	70	60	70	60	10	130	100	30
8	390	170	220	190	60	50	60	50	-	300	220	70
9	1,010	560	460	190	10	10	10	10	-	560	420	140
10	1,590	1,200	390	110	10	10	10	10	-	420	360	70
סה"כ	3,200	2,030	1,170	880	170	150	170	170	20	1,480	1,160	320

המקור: מנהל הכנסות המדינה

הערות ללוח:

* עשירונים, על פי ההכנסה החייבת במס בכלל האוכלוסייה.

** לאחר עיגול ל-10 מיליון ש"ח הקרובים, כך שהפירוט לא מסתכם לסה"כ.

בשנת 2003, נהנו החברות מהטבה בפועל של כ-2.3 מיליארד ש"ח. בשנת 2011 גדלה ההטבה ל-6.9 מיליארד ש"ח. הורדת שיעור מס חברות מ-36 אחוזים ב-2003 ל-24 אחוזים ב-2011 הקטינה את ההטבה הגלומה בשיעורי מס נמוכים או בפטור. הפעילות המוטבת לעומת זאת גדלה מאוד, וייתכן שהסיבה לכך היא, בין היתר, תיקון 60 לחוק, אשר אפשר משנת 2005 'מסלול ירוק' להטבות מס למפעל מוטב.

ההטבה ב-2016 נאמדת בכ-6.9 מיליארדי ש"ח. יש לציין שהחישוב אינו לוקח בחשבון את השפעת ההטבה על ההתנהלות הכלכלית של החברות, כך שיש לצפות שביטול ההטבה יניב תוספת הכנסות נמוכה בהרבה מאומדן ההטבה.

הטבת מס לפי חוק עידוד השקעות הון היא ריכוזית ומושפעת מתנודתיות בהיקף הפעילות המוטבת של חברות בודדות. מסיבה זו, תחזית עלות ההטבה לשנת 2016 סובלת מאי ודאות רבה.

חוק האנג'לים – התרת עלות השקעה של עד 5 מיליון ש"ח במניות של חברה עתירת מו"פ, בשלב ה-Seed, כהוצאה בידי משקיע יחיד על פני שלוש שנים.

כדי לעודד השקעות בחברות ישראליות עתירות מו"פ, המצויות בשלב הראשוני של פעילות המו"פ (שלב ה-Seed), יותר ליחיד, המשקיע בשנים 2011–2015, להפחית את עלות ההשקעה במניות של חברה כאמור כהוצאה, כנגד הכנסה מכל מקור, בפריסה על פני שלוש שנים (בהתאם לשיקול דעתו ולא דווקא בשלושה חלקים שווים), החל משנת המס שבה סכום ההשקעה שולם לחברה, וזאת עד לסכום השקעה מרבי שלו ושל קרובו של 5 מיליון ש"ח.

בהצעת תקציב לשנת 2015, נכללה הצעה לשינוי ולהרחבת המודל האמור, באופן שיגביר את הפשטות ואת הודאות בעת ההשקעה, ויתמך השקעות בחברות צעירות. כידוע, ההצעה לא באה לידי מימוש בשל פיזור הכנסת.

מחקר ופיתוח, חיפושי נפט והפקת סרטים – הוצאות למטרות אלה מותרות בניכוי שוטף, אף שלמעשה אינן הוצאות שוטפות. אין אומדן להטבה זו.

זיכוי לעובדי משמרות – עובד במשמרת שנייה או שלישית בתעשייה זכאי לזיכוי מס בשיעור של 15 אחוזים מהכנסתו, שנבעה מעבודה במשמרות, עד למקסימום של 940 ש"ח לחודש (נכון לשנת 2015). החל מיולי 1990 לא ניתן זיכוי להכנסה ממשמרות, שהיקפה, בצירוף להכנסה הרגילה, עולה על 10,700 ש"ח לחודש (נכון לשנת 2015).

החוק לעידוד התעשייה (מסים) – החוק מאפשר לחברות תעשייתיות לנכות פחת בגין נכסי קניין רוחני והוצאות הנפקה ולהגיש דוחות מאוחדים לצורכי מס. אין אומדן כמותי להטבות אלה.

פחת מואץ – אין בנמצא אומדן כולל של עלות ההטבה הנובעת משיעורי פחת העולים על שיעורי הפחת הכלכלי. אומדן ההטבה חושב בעבר רק בגין העלאת שיעורי הפחת ל-50 אחוזים על השקעות במכונות ובציוד שבוצעו בין 1 ביוני 2008 ל-31 במאי 2009. להטבה זו אין עלות בשנת 2016.

פטור השתתפות – בשנת 2005 נקבע הסדר מיוחד ביחס לחברות החזקה ישראליות שישקיעו בחברות זרות. מטרת ההסדר לאפשר הקמה בישראל של מרכזי ניהול בין-לאומיים של תושבי חוץ. חברה שתעמוד במספר תנאים תיהנה מפטור ממס על דיבידנד שהיא תקבל מהחברה המוחזקת הזרה ומפטור ממס רווחי הון במכירת מניות של אותה חברה. אין אומדן להטבה זו.

הטבות לחיסכון ולשוק ההון

קופות גמל וקרנות פנסיה

קופות הגמל הן מכשיר חיסכון לטווח ארוך. חיסכון זה זוכה להקלות מס הן בשלב ההפקדה, הן בשלב הצבירה והן בשלב המשיכה. הטבות המס ניתנות בצורת זיכוי או ניכוי לגבי תשלומי העובד השכיר או העצמאי, ואילו תשלומי המעביד מהווים הוצאה מוכרת למעביד, אך הם אינם הכנסה חייבת בידי העובד.

הסדרת פעילות קופות הגמל והיקף הטבות המס מעוגנים בפקודת מס הכנסה ובתקנות. בעיקר ניתן להזכיר בהקשר זה את הסעיפים 45א, 47, 3(ה) ו-17(א5) לפקודה ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל). בשנים 2003–2008 חלו שינויי חקיקה תכופים שהגבירו את המורכבות ואת הסיבוך בתחום זה. כדי לסבר את האוזן, אם בשנת 1980 כל סעיפי הפקודה שהוזכרו לעיל נכנסו בעמוד אחד, היום סעיפים אלה תופסים כשמונה עמודים בפקודה, ואילו התקנות גדלו מכ-30 עמודים בשנת 1980 לכ-120 עמודים כיום.

להלן השינויים העיקריים שהשפיעו על הטבות המס לקופות גמל:

- במסגרת הרפורמה במס הכנסה של שנת 2003, הוחלט על מיסוי מרכיב התשואה הראלית בקופות גמל לתגמולים. המס הוטל על התשואה שנצברה על הפקדות החל מ-1 בינואר 2003 בלבד. עם זאת, רווחים שמשך עמית בהגיעו לגיל 60 ומקורם בהפקדה שהייתה זכאית להטבת מס וחלפו 15 שנים ממועד ההפקדה הראשונה יהיו פטורים ממס.
  - בחודש אפריל 2004 התקבל חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12), התשס"ד-2004 (ס"ח 1936 מיום 4 באפריל 2004, עמוד 370). במקביל בוצע תיקון עקיף בפקודת מס הכנסה (תיקון 138) בנושאים הקשורים להטבות מס ביחס להפרשות לקופות הגמל ולקרנות הפנסיה. על פי תיקון זה, החל משנת 2005 הופחתה התקרה המזכה מ-9,900 ש"ח לחודש ל-7,100 ש"ח לחודש והועלה שיעור הפרשת העובד לקופת הגמל מ-5 אחוזים ל-7 אחוזים. כמו כן נקבעה תקרה אחת כוללת למסלול הוני ולמסלול קצבתי (ארבע פעמים השכר הממוצע במשק), כך שלא ניתן עוד ליהנות משתי התקרות בנפרד.
  - נוסף על כך, החל משנת 2006, הותנתה הפקדה בקופת גמל לתגמולים בהפקדה מינימלית בקופת גמל לקצבה לגבי הפקדה של עמית עצמאי שנולד בשנת 1961 ואילך. כמו כן, נקבע כי עמית עצמאי במסלול התגמולים לא יוכל למשוך כספים אלא בהגיעו לגיל 60 ולאחר חמש שנים לפחות ממועד ההפקדה הראשונה. הכללים הללו חלים על הפקדות מ-1 בינואר 2006.
  - ב-23 בינואר 2008 אישרה הכנסת את תיקון 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל). בין השאר ביטל התיקון את האפשרות להפקיד כספים בקופות הוניות וקבע שיעור זיכוי אחיד של 35 אחוזים לכל המכשירים הפנסיוניים. כמו כן, באותה שנה, החל מהלך הדרגתי לכיסוי כל העובדים השכירים בפנסיית חובה.
- כיום, הפקדת המעביד לפנסיה פטורה עד תקרת שכר של פי ארבעה מהשכר הממוצע, ואילו הפקדה על שכר העולה על תקרה זו נחשבת כהכנסת עבודה החייבת במס הכנסה, בדמי ביטוח לאומי ובמס בריאות. על פי החלטת הממשלה, במסגרת הצעת התקציב לשנים 2015–2016, תקרת הפטור תוקטן החל משנת 2016, לפי שלושה מהשכר הממוצע ובעקבות כך תצומצם הטבת המס בכ-260 מיליון ש"ח.

עיוורים ונכים – פטור על הכנסה מיגיעה אישית של עיוורים ונכים עד 51,200 ש"ח לחודש, או על הכנסות אחרות עד 6,130 ש"ח לחודש (נכון לשנת 2015). בסעיף זה היו כלולים, עד חודש יוני 2003, גם בעלי נכות זמנית, כתוצאה ממחלות קשות. החל מיולי 2003, ההטבה מוענקת רק לנישומים עם נכות לתקופה של מעל לשנה. נכים בעלי נכות לתקופה של בין חצי שנה לשנה מקבלים הטבה מוקטנת.

תושבים באזורי פיתוח – ההנחה ממס ניתנת למתגוררים ביישובי פיתוח, שהוגדרו לצורך זה. הזיכוי הוא בשיעורים של 10 עד 22 אחוזים בהגבלה של תקרה. רשימת היישובים הזכאים צומצמה החל מיולי, 2003 אך משנת 2005 היא הורחבה.

יש לציין עוד שהפטור ממע"מ באילת אינו נכלל בסעיף זה, אלא בהטבות במסים עקיפים, בהמשך הפרק.

מעבידים באילת – כדי להוזיל את עלות העבודה באילת, ניתן למעסיקים זיכוי בשיעור של 20 אחוזים מההכנסה החייבת של עובדיהם, עד לתקרת המס שנוכה משכר עובדים אלה. החל משנת 2003, הטבה זו אינה ניתנת בשל העסקת קרוב או בעל שליטה בחברה המעבידה. החל משנת 2006 הוגבל הזיכוי למס הכנסה שנוכה מכל עובד בנפרד.

הטבות למשפחה

משפחות חד-הוריות וגרושים – נקודת זיכוי אחת ניתנת לראש משפחה חד-הורית (נוסף לנקודת זיכוי אחת בגין כל ילד) ולגרוש המשתתף בכלכלת ילדיו הנמצאים אצל בן הזוג הקודם.

נשים – נשים, בחישוב נפרד, זכאיות לחצי נקודת זיכוי נוספת; נשים בחישוב מאוחד זכאיות לאותה הטבה, בתנאי שהן "בן הזוג הרשום".

ילדים להורים עובדים – אישה עובדת, בחישוב נפרד, הייתה זכאית עד ליולי 1990 לנקודת זיכוי אחת בשל כל אחד מילדיה, שלא מלאו לו עדיין 18 שנה. מאז יולי 1990 ועד שנת המס 1995, ניתנה נקודת זיכוי אחת בגין כל ילד אי-זוגי בלבד, בעוד שאם או אב חד-הוריים המשיכו ליהנות מנקודת זיכוי מלאה עבור כל ילד. החל משנת המס 1996 שוב נתנה לכל אישה, בחישוב שומה נפרד, נקודת זיכוי אחת בגין כל ילד, למעט ילדים בשנת הולדתם הראשונה ובשנה שמלאו להם 18, אשר בגינם ניתנת חצי נקודה זיכוי בלבד. זוג, בחישוב שומה מאוחד, זכאי לרבע נקודת זיכוי בשל ילדיו שלא מלאו להם 18 שנה. החל משנת 2012, אימהות לילדים עד גיל 5 נהנות מנקודת זיכוי נוספת, כדי להתחשב בהוצאות ההשגחה, ולראשונה, אבות לפעוטות עד גיל 3, נהנים אף הם מנקודת זיכוי נוספת בגין ילדיהם.

בן זוג שאינו עובד – עד שנת 2004, אדם שכלכלת בן זוגו הייתה מוטלת עליו היה זכאי לנקודת זיכוי אחת, פרט לאישה שדרשה נקודות זיכוי בגין ילדיה, שהייתה זכאית לחצי נקודת זיכוי בלבד כאשר כלכלת בן זוגה הייתה מוטלת עליה. החל משנת 2005 בוטלה הטבה זו, למעט במקרים שבהם הנישום או בן זוגו הם נכים או הגיעו לגיל פרישה.

משלמי מזונות – על פי סי' 40(ב)(2) לפקודת מס הכנסה, הורים גרושים המשלמים מזונות לילדיהם זכאים לנקודת זיכוי אחת או לחלק ממנה לפי חלקם בהוצאות הכלכלה של ילדיהם.

הטבות שונות במס הכנסה

הכנסות מהימורים, הגרלות ופרסים – עד יולי 2003, הכנסה מהימורים, מהגרלות ומפרסים הייתה פטורה ממס. ביולי 1996 החליטה הממשלה להטיל מס על הכנסות העולות על 1,000 ש"ח שהתקבלו מהימורים והגרלות, אך החלטה זו לא מומשה בפועל. החל מיולי 2003, כל זכייה העולה על 70,000 ש"ח חייבת ב-25 אחוזי מס. סכום זה הופחת ל-50,000 ש"ח בשנת 2005 שהם 60,720 ש"ח בערכי 2013. בשנת 2014 הוקטנה תקרת הפטור ל-50,000 ש"ח והועלה שיעור המס ל-30 אחוזים.

שכר דירה – שכר דירה מהשכרת דירת מגורים היה פטור ממס עד לסכום חודשי של 7,390 ש"ח (נכון לשנת 2004). בשנת 2005 ובשנת 2006 קטן סכום זה ל-5,540 ש"ח ול-3,695 ש"ח, בהתאמה, ובשנת 2007 הועלה ל-4,200 ש"ח. הסכום עודכן ל-5,070 ש"ח בשנת 2015. מעל לסכום זה פוחת הפטור שקל כנגד שקל. לדוגמה, על הכנסה של 6,070 ש"ח יינתן פטור רק עד 4,070 ש"ח.

עידוד בניית דירות להשכרה – חברה שיש בבעלותה בניין שבנייתו הסתיימה בשנת 2007 ואילך ואשר 70 אחוזים מדירותיו מושכרות למגורים עשר שנים רצופות, זכאית לשיעור פחת של 20 אחוזים על הבניין וזכאית לקזז הפסד מהבניין בשל פחת כנגד כל הכנסה. כמו כן, החברה פטורה ממס שבח על מכירת הבניין בתנאי שהקונה ימשיך להשכיר את הדירות כך שתקופת ההשכרה הכוללת תהיה 25 שנים רצופות. עלות ההטבה נאמדת בכ-30 מיליון ש"ח בשנת 2011 והיא תגדל עד לכ-100 מיליון ש"ח בטווח הארוך.

חיילים משוחררים – החל משנת 2000 חיילים ומתנדבים בשירות לאומי ששירתו 23 חודשים לפחות זכאים לשתי נקודות זיכוי נוספות לתקופה של שנתיים מיום שחרורם. תקופה זו הוארכה לשלוש שנים החל משנת 2007. מי ששירת בין 12 ל-23 חודשים זכאי לנקודת זיכוי אחת.

סטודנטים – החל משנת 2005 ניתנת חצי נקודת זיכוי במשך שלוש שנים למקבלי תואר B.A. או תעודת הוראה (לרבות לימודי מקצוע בהיקף של 1,700 שעות אקדמיות) ולמשך שנתיים נוספות למקבלי תואר M.A., אשר סיימו את לימודיהם בשנת 2005 ואילך. החל משנת 2008 הוכפלה ההטבה למקבלי תואר B.A. ותעודת הוראה, אשר סיימו את לימודיהם בשנת 2007 ואילך, לנקודת זיכוי שלמה. על פי הצעת התקציב לשנים 2013–2014, הציעה הממשלה לבטל הטבה זו החל משנת 2014, אך על פי הנוסח שאושר בכנסת חל רק צמצום בהיקף ההטבה בהוראת שעה. בהצעת התקציב לשנים 2015–2016 מוצע להאריך הוראת שעה זו עד לשנת 2020.

ספורטאים ועיתונאים זרים – אלה זכאים לנכות מהכנסתם החייבת את דמי השכירות ואת הוצאות האירוח ששילמו בישראל. על הכנסתם לאחר ניכויים אלה, עליהם לשלם מס בשיעור של 25 אחוזים בלבד. לגבי ספורטאים, הטבות אלה חלות על הכנסה מעיסוק בספורט במשך 48 חודשים, ואילו לגבי עיתונאים ההטבות חלות על הכנסה מעבודה עיתונאית במשך 36 חודשים. על פי הצעת התקציב לשנת 2015 שהוגשה באוקטובר 2014, הציעה הממשלה לבטל הטבה זו החל משנת 2015. אולם כידוע, הכנסת פוזרה בשלהי שנת 2014.

קרנות וגופים מוטבים

גופים שונים נהנים מהטבות מס. אין בידנו אומדן עלות להטבות אלו.

קרן קיסריה אדמונד בנימין דה רוטשילד – הקרן, המפתחת את אדמות קיסריה, פטורה ממס הכנסה וממס שבח בתוקף הסכם משנת 1962 עם שר האוצר. על פי דו"ח מבקר המדינה לשנת 2012, רשות המסים דרשה מהקרן תשלום של 145 מיליון ש"ח בשנת 2010 בגין 2004–2008. ברשות טענו שהקרן חייבת במס חברות בגין מכירת קרקעות ומס על רווחים מניהול השקעות פיננסיות. העניין עומד בבית המשפט.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים – על פי סעיף 8 לחוק באותו שם, האקדמיה פטורה מכל מס.

קרן וולף – על פי סעיף 4 לחוק באותו שם, הקרן פטורה מכל מס.

קרן המדע הדו-לאומית של ארה"ב וישראל – הקרן פטורה ממס שבח, ממס רכישה וממס מעסיקים. שתי קרנות דו-לאומיות ארה"ב-ישראל נוספות (למו"פ תעשייתי ולמו"פ חקלאי) נהנות מאותן ההטבות.

לשטעטלעך פארשפרייטע לויטע	520	560
לויטע פארשפרייטע לויטע	..	..
לויטע פארשפרייטע לויטע	4,520	4,900
לויטע פארשפרייטע לויטע	..	..
לויטע פארשפרייטע לויטע	200	200
- לויטע פארשפרייטע לויטע	960	1,060
- לויטע פארשפרייטע לויטע	3,300	3,530
לויטע פארשפרייטע לויטע	4,260	4,590
- לויטע פארשפרייטע לויטע	-3,960	-4,100
- לויטע פארשפרייטע לויטע	7,000	7,700
- לויטע פארשפרייטע לויטע	10,100	10,300
לויטע פארשפרייטע לויטע:	13,140	13,900
לויטע פארשפרייטע לויטע	17,600	18,690
(לויטע פארשפרייטע לויטע)	-	-
לויטע פארשפרייטע לויטע	..	..
לויטע פארשפרייטע לויטע	-	-
לויטע פארשפרייטע לויטע	..	..
לויטע פארשפרייטע לויטע	180	170
לויטע פארשפרייטע לויטע	..	..
- לויטע פארשפרייטע לויטע	-	-
- לויטע פארשפרייטע לויטע	-	-
- לויטע פארשפרייטע לויטע	-	-
לויטע פארשפרייטע לויטע	7,600	6,900
לויטע פארשפרייטע לויטע	7,780	7,070
לויטע פארשפרייטע לויטע	40,260	41,310
לויטע פארשפרייטע לויטע	49,610	50,920
לויטע פארשפרייטע לויטע	2015	2016

(לויטע פארשפרייטע לויטע)
2016-2015 לויטע פארשפרייטע לויטע

לויטע פארשפרייטע לויטע - לויטע פארשפרייטע לויטע

תחזית הטבות המס לשנות הכספים 2016-2015

נושא	2015	2016
1. חברת קו צינור אילת-אשקלון (קצא"א)	..	..
7. טובות הנאה (Fringe Benefits)	330	350
א. רכב צמוד	330	350
ב. חניה במקום העבודה	..	..
8. הטבות במיסי נדל"ן	4,260	4,400
א. הנחות במס רכישה	-	-
ב. פטור ממס שבח לדירת מגורים	4,260	4,400
ג. מס שבח מוגבל לנכסים היסטוריים	-	-
ד. מס שבח מוגבל ל-20 או 25 אחוזים	-	-
חלק שני: מסים עקיפים	9,050	9,280
1. מכס ומס קנייה	3,970	4,150
א. סולר	3,100	3,170
ב. עולים חדשים	50	50
ג. תושבים חוזרים	10	10
ד. תיירים ישראליים	460	480
ה. אביזרי בטיחות לרכב	150	200
ו. מס מוגבל למוניות	170	200
ז. פטורים מותנים	30	40
2. מע"מ	5,080	5,130
א. פירות וירקות	3,010	3,020
ב. שירותי תיירות	920	920
ג. חוק אילת	810	810
ד. רכישות מחו"ל דרך האינטרנט	340	380
חלק שלישי: אגרות	300	330
1. שימוש בתדרים על יד מערכת הביטחון	120	130
2. רישוי רכב נכים	170	190
3. רישוי רכב ורישיון נהיגה למשרתים במילואים	10	10

המקור: מנהל הכנסות המדינה

לגבי הטבות שבהן רשום '...' - המשמעות היא שבסיס הנתונים אינו מאפשר לאמוד את עלות ההטבה.

חלק ה נספחים

עקרונות חוק התקציב

מסמכי חוק התקציב

הצעת חוק התקציב לשנות הכספים 2015 ו-2016, התשע"ה-2015

מחירי התקציב

לוחות התקציב

התוספת השנייה

תוספת זו כוללת את פירוט התקבולים, ההוצאות, ההרשאה להתחייב ושיא כוח האדם של המפעלים העסקיים של הממשלה. התוספת השנייה מורכבת משני חלקים:

תחזית תקבולים של המפעלים העסקיים

חלק זה כולל את תקבולי המפעלים העסקיים (כמו לשכת הפרסום הממשלתית ומנהל מקרקעי ישראל). התקבולים המופיעים כאן נחשבים כתקבולי המדינה, אך הם אינם כלולים באומדן התקבולים והמלוות בתוספת הראשונה.

תחזית ההוצאות של המפעלים העסקיים

חלק זה כולל את אומדני ההוצאות של המפעלים העסקיים.

מחירי התקציב

הסכומים בחוק ובלוחות התקציב נקובים באלפי שקלים. הנתונים לגבי הצעות התקציב לשנות הכספים 2015-2016 הם במחירים של ממוצעים משוערים לתקופה ינואר-דצמבר 2015-2016 בהתאמה. הנתונים המתייחסים לשנות הכספים 2013-2014 נקובים במחירי התקציב המקורי לשנים אלו.

מקדמי המעבר לשנות הכספים 2013-2016 ממוצע לעומת ממוצע

(באחוזים)

2016	2015	2014	2013	
0.0	0.0	0.0	0.0	קניות
2.0	2.0	1.0	2.8	השכר הממשלתי
0.0	2.63	0.0	0.0	מטבע חוץ (דולר)
0.0	-12.5	0.0	2.8	מטבע חוץ (אירו)
0.0	0.0	0.0	0.0	תשומות הבנייה

מקור: משרד האוצר

מקדמי התקציב מקדמים את רמת המחירים, שעל בסיסה נבנה תקציב השנה השוטפת, לרמה הממוצעת החזויה בכל אחת משנות התקציב הבאות. משום כך אין לראות במקדמי המעבר המופיעים בלוח דלעיל תחזיות לשינוי מחירים בשנים הבאות.

משרדי הממשלה יתייחסו לתקציב במחירים נומינליים ויתכננו את הוצאותיהם בהתאם לתקציב.

לוחות התקציב

סך תקני כוח אדם לשנת הכספים 2015

סך תקני כוח אדם	עבודה בלתי צמיתה במונחי משרות	שיא כוח אדם		
112,352	14,881	97,471		סך-הכול כללי
=====	=====	=====		=====
89,345	13,911	75,434		סך-הכול משרדי הממשלה
-----	-----	-----		-----
73	14	59	נשיא המדינה ולשכתו	01
783	66	717	הכנסת	02
2,102	1,176	926	משרד ראש הממשלה	04
6,618	1,478	5,140	משרד האוצר	05
1,081	431	649.5	משרד הפנים	06
37,412	3,017	34,395	המשרד לביטחון הפנים	07
8,776	3,284	5,492	משרד המשפטים	08
1,143	133	1,010	משרד החוץ	09
68	61	7	המטה לביטחון לאומי	10
580		580	מבקר המדינה	11
15	15		בחירות ומימון מפלגות	14
2,195		2,195	משרד הביטחון	15
45.5		45.5	הוצאות חירום אזרחיות	16
250		250	תיאום הפעולות בשטחים	17
212	78	134	משרד המדע הטכנולוגיה והחלל, משרד התרבות והספורט	19
2,519	110	2,409	משרד החינוך	20
3,275	95	3,179.5	משרד הרווחה	23
11,415	1,320	10,095.5	משרד הבריאות	24
110	21	89.5	הרשות לזכויות ניצולי השואה	25
600	79	521	המשרד להגנת הסביבה	26
672	63	609.5	משרד הבינוי	29
504	97.5	406.5	המשרד לקליטת העלייה	30
1,884	550	1,334	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	33

עיקרי התקציב 2015-2016

סך תקני כוח אדם	עבודה בלתי צמיחה במונחי משרות	שיא כוח אדם		
446	147	300	משרד האנרגיה והמים	34
2,033	107	1,926	משרד הכלכלה	36
178	32	145.5	משרד התיירות	37
164	64	100	משרד התקשורת	39
980	227	753.5	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	40
208	87	121.5	הרשות הממשלתית למים וביוב	41
238	6	232	המרכז למיפוי ישראל	43
238	110	128	רשויות הפיקוח	54
1,877	719	1,159	רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבולות	68
650	325	325	רזרבה כללית	47
23,006	969	22,037	סך-הכול מפעלים עסקיים	
-----	-----	-----	-----	
126	25.5	101	מפעלי משרד רוה"מ והאוצר	89
22,100	842	21,257.5	בתי חולים ממשלתיים	94
7	2	5	נמל חדרה	95
774	100	674	רשות מקרקעי ישראל	98

לוחות התקציב

סך תקני כוח אדם לשנת הכספים 2016

סך תקני כוח אדם	עבודה בלתי צמיחה במונחי משרות	שיא כוח אדם		
114,848	15,017.5	99,831		סך-הכול כללי
=====	=====	=====		=====
91,042	14,047	76,995		סך-הכול משרדי הממשלה
-----	-----	-----		-----
75	11	64	נשיא המדינה ולשכתו	01
785	68	717	הכנסת	02
2,031	1,191	840	משרד ראש הממשלה	04
7,106.5	1,541	5,566	משרד האוצר	05
684	246	438	משרד הפנים	06
38,101	3,016	35,085	המשרד לביטחון הפנים	07
8,651	3,229	5,422.5	משרד המשפטים	08
1,125	131	994	משרד החוץ	09
72	65	7	המטה לביטחון לאומי	10
580		580	מבקר המדינה	11
15	15		בחירות ומימון מפלגות	14
2,142		2,142	משרד הביטחון	15
44.5		44.5	הוצאות חירום אזרחיות	16
242		242	תיאום הפעולות בשטחים	17
223	78	145	משרד המדע הטכנולוגיה והחלל, משרד התרבות והספורט	19
2,535	161	2,374	משרד החינוך	20
476	141	335	המשרד לשירותי דת	22
3,278	95	3,183.5	משרד הרווחה	23
11,613	1,273.5	10,339.5	משרד הבריאות	24
110	21	89.5	הרשות לזכויות ניצולי השואה	25
586	77	509	המשרד להגנת הסביבה	26
630	61	568.5	משרד הבינוי	29
506	100	406.5	המשרד לקליטת העלייה	30

עיקרי התקציב 2015-2016

סך תקני כוח אדם	עבודה בלתי צמיחה במונחי משרות	שיא כוח אדם		
1,833	532	1,301	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	33
446	145	301	משרד האנרגיה והמים	34
1,973	111	1,862	משרד הכלכלה	36
168	25.5	142.5	משרד התיירות	37
162	64	98	משרד התקשורת	39
957	221	735.5	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	40
203	84	118.5	הרשות הממשלתית למים וביוב	41
229	5	224	המרכז למיפוי ישראל	43
666	295	372	רשויות פיקוח	54
1,877	719	1,159	רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבולות	68
916	325	591	זרבה כללית	47
23,806	970	22,835.5	סך-הכול מפעלים עסקיים	
-----	-----	-----	-----	
123	24	99	מפעלי משרד רוה"מ והאוצר	89
22,919	847	22,071.5	בתי חולים ממשלתיים	94
7	2	5	נמל חדרה	95
757	97	660	רשות מקרקעי ישראל	98

תקציב ההוצאות ברוטו לשנות הכספים 2014-2016

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
452,815,986	410,636,658	427,213,207	424,405,635		סך-הכול כללי
=====	=====	=====	=====		=====
333,531,861	315,610,228	307,438,961	301,715,551		חלק א: תקציב רגיל
119,284,125	95,026,430	119,774,246	122,690,084		חלק ב: תקציב הפיתוח וחשבון הון

333,531,861	315,610,228	307,438,961	301,715,551	תקציב רגיל	חלק א:
17,595,122	17,795,972	18,035,962	15,518,964	משרדי המטה	
=====	=====	=====	=====	=====	
58,524	64,279	57,356	40,865	נשיא המדינה ולשכתו	01
693,073	675,973	603,807	613,101	הכנסת *	02
1,649,781	2,169,458	2,628,712	2,298,885	משרד ראש הממשלה	04
2,786,639	2,706,639	3,296,719	2,237,337	משרד האוצר	05
236,656	586,797	566,924	383,071	משרד הפנים	06
4,161,865	4,106,890	3,768,821	3,635,100	משרד המשפטים	08
1,732,247	1,684,454	1,628,912	1,679,313	משרד החוץ	09
50,249	44,256	41,489	39,841	המטה לביטחון לאומי	10
376,143	372,018	298,769	365,569	מבקר המדינה **	11
146,304	573,971	156,284	142,270	בחירות ומימון מפלגות	14
4,404,132	4,250,068	4,339,887	3,488,658	רשויות מקומיות	18
620,784				המשרד לשירותי דת	22
678,725	561,169	648,282	594,954	רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבולות	68

83,418,709	83,460,246	89,862,856	74,560,524	הביטחון והסדר הציבורי	
=====	=====	=====	=====	=====	
16,118,404	15,427,862	14,262,721	14,109,766	המשרד לביטחון הפנים	07
63,922,842	64,833,929	72,704,760	57,547,589	משרד הביטחון	15
576,454	578,728	547,306	311,559	הוצאות חירום אזרחיות	16

עיקרי התקציב 2016-2015

חוק מקורי לשנת 2014	ביצוע התקציב לשנת 2014	הצעת התקציב לשנת 2015	הצעת התקציב לשנת 2016		
231,346	245,173	248,268	240,933	17	תיאום הפעולות בשטחים
145,530	143,489	147,927	147,927	35	הוועדה לאנרגיה אטומית
2,214,734	1,959,407	2,223,532	2,412,149	46	חוק חיילים משוחררים
125,449,003	128,780,958	138,090,599	149,288,205		השירותים החברתיים
1,172,629	1,318,849	1,433,984	1,410,145	19	משרד המדע הטכנולוגיה והחלל, משרד התרבות והספורט
45,276,297	46,793,548	50,877,949	52,896,443	20	משרד החינוך
9,129,188	9,150,785	9,742,802	10,001,917	21	ההשכלה גבוהה
7,312,779	7,350,104	7,859,811	8,512,110	23	משרד הרווחה
27,017,676	29,704,498	31,201,815	33,827,779	24	משרד הבריאות
3,384,142	3,607,449	3,856,891	3,798,341	25	הרשות לזכויות ניצולי השואה
30,749,598	29,331,363	31,226,931	37,059,774	27	המוסד לביטוח לאומי
1,406,694	1,524,362	1,890,416	1,781,696	30	המשרד לקליטת העלייה
8,960,871	8,191,827	3,426,526	3,774,265		תשתיות
190,486	216,006	248,706	280,288	29	משרד הבינוי
5,700,794	5,094,180			32	תמיכות שונות
260,689	264,072	406,511	458,882	34	משרד האנרגיה והמים
547,083	508,687	539,070	529,507	40	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
101,125	95,948	101,399	114,594	41	הרשות הממשלתית למים וביוב
2,050,363	1,904,307	2,013,487	2,278,082	42	מענקי בינוי ושיכון
110,331	108,627	117,353	112,912	43	המרכז למיפוי ישראל
9,038,249	7,762,465	8,860,049	9,816,477		ענפי המשק
711,938	606,529	966,591	837,583	26	המשרד להגנת הסביבה
946,868	747,639			32	תמיכות שונות

תקציב ההוצאות ברוטו לשנות הכספים 2014-2016

חוק מקורי לשנת 2014	ביצוע התקציב לשנת 2014	הצעת התקציב לשנת 2015	הצעת התקציב לשנת 2016		
720,142	747,640	1,841,285	2,046,143	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	33
3,710,359	2,847,232	3,163,747	3,708,293	משרד הכלכלה	36
231,805	310,849	321,991	200,288	משרד התיירות	37
2,641,399	2,392,037	2,477,734	2,934,359	תמיכות בענפי המשק	38
75,738	110,539	88,701	89,811	משרד התקשורת	39
28,442,940	15,809,591	25,280,836	30,230,083	הוצאות אחרות	
15,417,703	14,570,111	15,384,151	16,320,538	גמלאות ופיצויים	12
4,860,501	875,509	2,043,932	3,865,369	הוצאות שונות	13
541,830				תמיכות שונות	32
7,308,385		7,429,767	9,338,972	רזרבה כללית	47
314,521	363,971	422,986	705,204	רשויות הפיקוח	54
39,745,000	38,995,302	38,696,000	39,409,000	החזרי חוב	
39,745,000	38,995,302	38,696,000	39,409,000	תשלום ריבית ועמלות	45
122,690,084	119,774,246	95,026,430	119,284,125	תקציב הפיתוח וחשבון הון	חלק ב:
25,828,084	20,686,227	29,637,141	30,470,125	תקציב הפיתוח	
437,273	333,397	422,070	442,330	משרדי המטה	
331,678	288,488	340,777	362,171	דיור ממשלתי	51
105,595	44,909	81,293	80,159	משפטים ובתי משפט	53
641,973	758,355	918,343	531,955	הביטחון והסדר הציבורי	

עיקרי התקציב 2015-2016

חוק מקורי לשנת 2014	ביצוע התקציב לשנת 2014	הצעת התקציב לשנת 2015	הצעת התקציב לשנת 2016		
641,973	758,355	918,343	531,955	המשטרה ובתי הסוהר	52
2,247,934	1,924,869	2,247,707	2,401,779	שירותים חברתיים	
1,852,415	1,360,847	1,468,536	1,680,126	חינוך	60
395,519	564,022	779,171	721,653	בריאות	67
17,199,133	14,082,669	19,620,672	21,338,566	תשתיות	
3,638,860	3,112,519	4,453,205	4,344,440	שיכון	70
1,250,789	626,919	1,040,068	1,275,652	מפעלי מים	73
12,309,484	10,343,231	14,127,399	15,718,474	פיתוח התחבורה	79
621,365	549,104	759,955	1,272,303	ענפי משק	
88,575	169,024	191,107	248,961	תעשייה	76
532,790	380,080	568,848	1,023,342	פיתוח התיירות	78
4,680,406	3,037,833	5,668,394	4,483,192	הוצאות אחרות	
4,680,406	3,037,833	5,668,394	4,483,192	הוצאות פיתוח אחרות	83
96,862,000	99,088,019	65,389,289	88,814,000	החזר חובות	
96,862,000	99,088,019	65,389,289	88,814,000	תשלום חובות	84
				הצעת התקציב השנתי של הכנסת מוגשת לאישור ועדת הכנסת על ידי יו"ר הכנסת, ומהווה חלק מחוק התקציב.	**
				תקציב משרד מבקר המדינה נקבע בידי ועדת הכספים של הכנסת ומהווה חלק מחוק התקציב. פירוט של תקציב זה מתפרסם	***
				בנפרד לפי חוק יסוד : מבקר המדינה.	

תקציב ההוצאות נטו לשנות הכספים 2014-2016

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
424,810,079	383,855,344	402,612,121	401,964,958		סך-הכול כללי
=====	=====	=====	=====		=====
347,689,079	329,533,344	314,137,110	315,961,958		התקציב לחישוב מגבלת ההוצאה *
77,121,000	54,322,000	88,475,011	86,003,000		תשלום חובות למעט תשלום חובות לביטוח הלאומי
311,615,357	294,052,858	287,348,449	283,698,223		תקציב רגיל חלק א:
113,194,722	89,802,486	115,263,672	118,266,735		תקציב הפיתוח וחשבון הון חלק ב:

311,615,357	294,052,858	287,348,449	283,698,223		תקציב רגיל חלק א:
16,104,936	16,355,444	15,433,869	14,321,099		משרדי המטה
=====	=====	=====	=====		=====
57,724	63,479	56,001	40,065		נשיא המדינה ולשכתו 01
692,893	675,793	603,655	612,921		הכנסת ** 02
1,635,130	2,133,144	2,568,694	2,272,604		משרד ראש הממשלה 04
2,453,506	2,387,506	2,117,294	1,952,333		משרד האוצר 05
235,256	543,897	562,762	371,971		משרד הפנים 06
3,204,172	3,234,232	2,992,016	2,895,519		משרד המשפטים 08
1,654,776	1,606,983	1,615,799	1,628,816		משרד החוץ 09
50,249	44,256	41,489	39,841		המטה לביטחון לאומי 10
376,143	372,018	298,769	365,569		מבקר המדינה *** 11
146,304	573,971	156,284	142,270		בחירות ומימון מפלגות 14
4,404,132	4,250,068	3,854,073	3,488,658		הרשויות המקומיות 18
607,998					המשרד לשירותי דת 22
586,653	470,097	567,033	510,532		רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבולות 68
74,251,987	74,127,467	81,725,814	66,779,222		הביטחון והסדר הציבורי
15,037,871	14,321,601	13,348,518	13,155,151		המשרד לביטחון הפנים 07
55,977,842	56,753,929	65,817,032	50,852,073		משרד הביטחון 15

עיקרי התקציב 2016-2015

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
576,454	578,728	547,306	311,559	הוצאות חירום אזרחיות	16
99,744	101,750	-89,938	100,175	תיאום הפעולות בשטחים****	17
147,927	147,927	143,489	145,530	הוועדה לאנרגיה אטומית	35
2,412,149	2,223,532	1,959,407	2,214,734	חוק חיילים משוחררים	46
=====					
140,177,128	129,663,084	121,468,999	118,587,143	השירותים החברתיים	
=====					
1,335,214	1,359,053	1,291,456	1,130,248	משרד המדע הטכנולוגיה והחלל, משרד התרבות והספורט	19
50,594,066	48,575,572	44,709,492	43,595,011	משרד החינוך	20
10,001,917	9,742,802	9,150,785	9,129,188	ההשכלה גבוהה	21
6,435,416	5,894,867	5,530,368	5,558,609	משרד הרווחה	23
29,174,454	27,119,705	26,329,585	23,635,553	משרד הבריאות	24
3,798,341	3,856,891	3,604,309	3,384,142	הרשות לזכויות ניצולי השואה	25
37,059,774	31,226,931	29,331,363	30,749,598	המוסד לביטוח לאומי	27
1,777,946	1,887,263	1,521,641	1,404,794	המשרד לקליטת העלייה	30
=====					
3,583,519	3,235,780	8,023,144	8,610,696	תשתיות	
=====					
275,288	243,706	208,514	185,486	משרד הבינוי	29
		5,068,172	5,534,232	תמיכות שונות	32
406,382	354,011	254,020	211,689	משרד האנרגיה והמים	34
422,669	432,232	402,378	444,245	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	40
113,306	100,111	95,593	99,470	הרשות הממשלתית למים וביוב	41
2,273,762	2,009,167	1,899,987	2,046,043	מענקי בינוי ושיכון	42
92,112	96,553	94,480	89,531	המרכז למיפוי ישראל	43

תקציב ההוצאות נטו לשנות הכספים 2014-2016

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
8,547,100	7,372,943	6,587,465	7,890,819	ענפי המשק	
=====	=====	=====	=====	=====	
358,244	329,523	79,060	320,583	המשרד להגנת הסביבה	26
		746,592	945,968	תמיכות שונות	32
1,825,398	1,620,540	567,033	519,397	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	33
3,661,197	3,116,651	2,805,594	3,664,263	משרד הכלכלה	36
196,224	317,927	303,646	223,519	משרד התיירות	37
2,436,461	1,919,836	1,990,532	2,161,501	תמיכות בענפי המשק	38
69,576	68,466	95,008	55,588	משרד התקשורת	39
29,541,687	24,602,140	15,113,856	27,764,244	הוצאות אחרות	
=====	=====	=====	=====	=====	
15,642,142	14,705,755	13,874,723	14,739,307	גמלאות ופיצויים	12
3,865,369	2,043,932	875,509	4,860,501	הוצאות שונות	13
			541,830	תמיכות שונות	32
9,338,972	7,429,767		7,308,385	רזרבה כללית	47
695,204	422,686	363,624	314,221	רשויות הפיקוח	54
39,409,000	38,696,000	38,995,302	39,745,000	החזרי חוב	
=====	=====	=====	=====	=====	
39,409,000	38,696,000	38,995,302	39,745,000	תשלום ריבית ועמלות	45
113,194,722	89,802,486	115,263,672	118,266,735	תקציב הפיתוח וחשבון הון	חלק ב:
24,380,722	24,413,197	16,175,653	21,404,735	תקציב הפיתוח	
-----	-----	-----	-----	-----	
252,142	231,882	266,124	247,085	משרדי המטה	
=====	=====	=====	=====	=====	
171,983	150,589	221,215	141,490	דיוור ממשלתי	51
80,159	81,293	44,909	105,595	משפטים ובתי משפט	53

עיקרי התקציב 2015-2016

חוק מקורי לשנת 2014	ביצוע התקציב לשנת 2014	הצעת התקציב לשנת 2015	הצעת התקציב לשנת 2016		
586,573	744,090	862,943	476,555	הביטחון והסדר הציבורי	
=====	=====	=====	=====		
586,573	744,090	862,943	476,555	המשטרה ובתי הסוהר	52
2,170,511	865,211	2,190,396	1,937,468	השירותים החברתיים	
=====	=====	=====	=====		
1,852,415	360,847	1,468,536	1,280,126	חינוך	60
318,096	504,364	721,860	657,342	בריאות	67
14,773,483	11,896,336	16,573,846	17,607,866	תשתיות	
=====	=====	=====	=====		
1,314,160	926,186	1,528,505	1,419,740	שיכון	70
1,248,339	626,919	1,038,068	1,173,652	מפעלי מים	73
12,210,984	10,343,231	14,007,273	15,014,474	פיתוח התחבורה	79
521,365	467,254	619,455	1,112,303	ענפי המשק	
=====	=====	=====	=====		
38,575	119,024	131,107	188,961	תעשייה	76
482,790	348,230	488,348	923,342	פיתוח התיירות	78
3,105,718	1,936,638	3,934,675	2,994,388	הוצאות אחרות	
=====	=====	=====	=====		
3,105,718	1,936,638	3,934,675	2,994,388	הוצאות פיתוח אחרות	83
96,862,000	99,088,019	65,389,289	88,814,000	החזר חובות	
=====	=====	=====	=====		
96,862,000	99,088,019	65,389,289	88,814,000	תשלום חובות	84

* התקציב נטו בניכוי תשלום חובות למעט תשלום חובות לביטוח הלאומי.

** הצעת התקציב השנתי של הכנסת מוגשת לאישור ועדת הכנסת על ידי יו"ר הכנסת, ומהווה חלק מחוק התקציב.

*** תקציב משרד מבקר המדינה נקבע בידי ועדת הכספים של הכנסת ומהווה חלק מחוק התקציב. פירוט של תקציב זה מתפרסם בנפרד לפי חוק יסוד: מבקר המדינה.

**** בסעיף מתקבלות הכנסות המיועדות להוצאה בתחומי יו"ש שבשנת 2014 עלו על סך ההוצאה בסעיף.

תשלום חובות קרן לשנות הכספים 2016-2014

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014	
88,814,000	65,389,289	99,088,019	96,862,000	סך הכול-כללי
=====	=====	=====	=====	=====
80,549,000	55,686,289	88,282,264	85,586,000	מלוות פנים
-----	-----	-----	-----	-----
11,693,000	11,067,289	10,613,008	10,859,000	המוסד לביטוח לאומי
68,856,000	44,619,000	77,669,256	74,727,000	מלוות באמצעות מנהל מלוות המדינה
8,265,000	9,703,000	10,805,755	11,276,000	מלוות חוץ
-----	-----	-----	-----	-----
				* כולל פירעון קרן למוסד לביטוח לאומי

תשלום חובות ריבית (ברוטו) לשנות הכספים 2014-2016

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014	
39,409,000	38,696,000	38,995,302	39,745,000	סך-הכול כללי
=====	=====	=====	=====	=====
33,203,820	32,393,000	32,749,112	32,722,000	מלוות פנים
-----	-----	-----	-----	-----
6,205,180	6,303,000	6,246,190	7,023,000	מלוות חוץ
-----	-----	-----	-----	-----

תחזית התקבולים והמלוות לשנות הכספים 2014-2016

באלפי ש"ח

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
424,810,079	383,855,344	396,650,354	401,964,956	סך-הכול כללי	
=====	=====	=====	=====	=====	
311,615,430	294,052,858	260,036,336	282,631,769	חלק א: תקבולים שוטפים	
113,194,649	89,802,486	136,614,018	119,333,187		
311,615,430	294,052,858	260,036,336	282,631,769	חלק א: תקבולים שוטפים	
-----	-----	-----	-----	=====	
278,903,932	269,253,930	256,105,141	254,866,155	מסים ותשלומי חובה	
-----	-----	-----	-----	-----	
143,800,073	135,550,071	125,121,882	122,000,000	מסי הכנסה ורכוש	
-----	-----	-----	-----	-----	
120,600,073	112,400,071	104,926,257	101,600,000	מס הכנסה	001
12,600,000	11,900,000	13,171,903	12,400,000	מע"מ על מלכ"רים ומוסדות פיננסיים	002
4,000,000	3,850,000	2,716,457	2,400,000	מס שבח	003
6,200,000	7,000,000	3,838,436	5,200,000	מס רכישה	004
		91,619		מס מכירה ומס רכוש	005
400,000	400,000	377,210	400,000	מס מעסיקים	007
135,103,859	133,703,859	130,983,259	132,866,155	מסי הוצאה	
-----	-----	-----	-----	-----	-----
3,000,000	2,900,000	2,784,388	2,600,000	מכס והיטל על הייבוא	011
89,303,859	89,403,859	87,225,174	89,066,155	מע"מ, כולל מע"מ על ייבוא ביטחוני	012
17,700,000	17,000,000	17,854,863	17,600,000	מס קנייה	013
600,000	600,000	739,002	1,100,000	בלו	015
17,600,000	17,000,000	16,361,770	16,500,000	מס דלק	018
		201		מס בולים	020
				אגרות כלי רכב	024
6,900,000	6,800,000	6,017,864	6,000,000	אגרות ורשיונות אחרים	025

עיקרי התקציב 2015-2016

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
1,150,000	1,285,000	1,271,774	1,358,189	ריבית ורווחים	
224,145	250,458	242,526	264,723	ריבית במט"ח	034
925,855	1,034,542	1,029,248	1,093,466	ריבית בשקלים	035
2,843,673	2,042,778	1,669,107	1,423,844	תמלוגים	
104,768	100,321	2,717	33,580	תמלוגים ממפעלים עסקיים	042
656,000	635,000	1,041,502	387,548	תמלוגים מאוצרות טבע	043
714,720	208,307	284,394	118,241	תמלוגים מחברות ממשלתיות	044
1,368,185	1,099,150	340,494	884,475	דיבידנדים מחברות ממשלתיות	045
1,291,493	1,224,647	990,314	1,501,621	תקבולים שונים	
6,492	6,392	63,998	61,534	החזר על חשבון תקציב השנים הקודמות	046
628,876	596,211	455,477	837,611	הכנסות משירותים שונים	047
346,580	328,578	222,131	245,559	דמי שימוש בנכסים ממשלתיים	050
309,545	293,466	248,708	356,917	הכנסה מיועדת מעל האומדן רווחי בנק ישראל שמומשו	048 049
27,426,332	20,246,503		23,481,960	העברה מחלק ב	

תחזית התקבולים והמלוות לשנות הכספים 2014-2016

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014	חלק ב: תקבולים ממלוות וחשבון הון	
113,194,649	89,802,486	136,614,018	119,333,187		
4,182,559	6,296,636	5,216,127	4,982,805	החזר השקעות והלוואות הממשלה	
3,779,846	5,759,925	4,624,373	4,485,617	גביית קרן בשקלים	051
402,713	386,711	279,620	347,188	גביית קרן במט"ח	053
	150,000	312,134	150,000	הכנסות ממכירת קרקעות מדינה	076
12,859	12,720	14,465	13,538	הפרשות לפנסיה ולפיצויים	
9,583	9,614	12,114	10,262	הפרשות יחידות משקיות	071
				הפרשות מפעלים עסקיים	072
3,276	3,106	2,351	3,276	הפרשות לפנסיה-חברות	073
2,294,311	378,000	1,532,844	1,132,000	הכנסות הון	
2,294,311	378,000	1,532,844	1,132,000	הפרטה	075
114,142,479	88,772,860	109,667,491	118,254,488	מלוות בארץ	
19,125,000	14,609,123	14,500,000	16,247,000	מלווה מהמוסד לביטוח לאומי	081
95,017,479	74,163,737	95,167,491	102,007,488	הכנסה מאמיסיות והפקדות	082
19,988,773	14,588,773	20,183,091	18,432,316	מלווה ומענקים מחו"ל	
5,200,000	5,800,000	4,741,163	4,000,000	מלווה עצמאות ופיתוח	900
-200,000	-200,000	-176,594	-200,000	בניכוי: הוצאות הפצה	901
				מלוות ומענקים מארה"ב:	
8,988,773	8,988,773	8,523,930	8,632,316	- ביטחון	902
				- סיוע אזרחי	904

עיקרי התקציב 2015-2016

הצעת התקציב לשנת 2016	הצעת התקציב לשנת 2015	ביצוע התקציב לשנת 2014	חוק מקורי לשנת 2014		
6,000,000		7,094,592	6,000,000	מלוות אחרים	907
				הלוואות בנקאיות	908
-27,426,332	-20,246,503		-23,481,960	העברה לחלק א	
-----	-----	-----	-----	-----	